

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
utgivna digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskiftsällskap

HAMMERDALS TINGSLAGS DOMBOKSPROTOKOLL

1649–1690

Redigerade av Georg Hansson

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
UTGIVNA DIGITALT AV LANDSARKIVET I ÖSTERSUND
OCH JÄMTLANDS LÄNS FORNSKRIFTSÄLLSKAP

www.riksarkivet.se/ostersund

Hammerdals tingslags
domboksprotokoll
1649–1690

Redigerade av Georg Hansson

Bibliografiska rekommendationer

Detta arbete bör lämpligen citeras i enlighet med något av följande exempel:

Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690. Red. av Georg Hansson. Pdf-dokument. (Källor till Jämtlands och Härjedalens historia utg. digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap.) www.riksarkivet.se/ostersund. Publicerat januari 2011.

Hansson, Georg (ed.), 2010: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Pdf-dokument. (Källor till Jämtlands och Härjedalens historia utg. digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap.) www.riksarkivet.se/ostersund. Publicerat januari 2011.

Omslagsbild

Hammerdals tingslags sigill från omkring 1650. Efter avbildning i Svante Höglins arkiv, Landsarkivet i Östersund.

Innehållsförteckning

Förord	7
Inledning	9
Tingsprotokoll 1649 - 1690	11
Förteckning över återgivna protokoll	195

Förord

I denna digitala textutgåva, redigerad av Georg Hansson, publiceras alla bevarade domboksprotokoll från Hammerdals tingslag i Jämtland 1649–1690. Utgåvan tar vid där *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll* (utgivna i fyra delar 1933–1989) för närvarande slutar. Hanssons utgåva bildar därmed ett värdefullt komplement till de tryckta domboksutgåvorna.

Protokollen återges i utgåvan i första hand efter domböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, förvarade i Landsarkivet i Östersund, och i andra hand – när protokoll saknas i häradsrättens arkiv – efter de renskrivna, s.k. renoverade domböckerna i Svea Hovrätts arkiv, förvarade i Riksarkivet i Stockholm. Vissa år saknas tyvärr protokoll från förrättningar i Hammerdals tingslag i bägge domboksserierna.

För editionsprinciper redogör Hansson i sin inledning nedan. Läsaren bör särskilt observera att ort- och personnamn är återgivna med sina moderna motsvarigheter första gången de förekommer i en paragraf, varvid förlagans namnformer ofta återges inom hakparentes efteråt.

Avskrifterna i denna version av textutgåvan är alla kontrollästa av Hansson, men bör ändå betraktas som preliminära. Den läsare som vill förvissa sig om vad som står i källorna bör själv kontrollera texten. När detta väl är sagt, skall det samtidigt framhållas att redan i sin nuvarande form är *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690* en utgåva av god klass, tack vare det noggranna och kompetenta arbete som Hansson utfört.

Hansson har tidigare, tillsammans med Kjell Hoffman, svarat för utgivningen av *Freden i Brömsebro 1645. Trohetsederna med alla undertecknare från Jämtland, Härjedalen och Dalarna*, som utkom 2000.

Hansson påbörjade sitt arbete med att skriva av Hammerdals tingslags domboksprotokoll på 1990-talet. Flertalet av dessa avskrifter har tidigare varit tillgängliga på Hanssons egen hemsida på nätet (www.5560.se). Det känns tillfredsställande att dessa för forskningen värdefulla avskrifter nu finns tillgängliga i en samlad utgåva.

Östersund 8 juni 2010

Olof Holm

Arkivarie, Landsarkivet i Östersund

Inledning

Hammerdals tingslag omfattade under 1600- och 1700-talen de två socknarna Hammerdal och Ström. Enligt Jordeboken för år 1650 innehöll Hammerdal 17 byar med sammanlagt 79 hemman, i Ström fanns då 12 byar med 33 hemman. I Ström etablerades under 1600-talets slut dessutom fem nybyggen.

Av äldre domboksprotokoll för Hammerdals tingslag finns endast 15 stycken bevarade. Dessa omfattar åren 1621–44 samt 1647–1648 och finns utgivna i: *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll 1–4* (Skrifter utgivna av Jämtlands läns fornskriftsällskap 3–5, 12). De tre första delarna av nämnda utgåva finns numera tillgängliga på fornskriftsällskapets hemsida: www.fornskrift.se

Protokoll från de jämtländska tingslagen för år 1646 saknas, men att ting ändå hållits framgår av Länsstyrelsens i Härnösand diarium och registratur. Den 9 och 10 juli 1646 hölls t.ex. ”laga Tingh i Lijts Prästegårdh med almogen både af Hammerdal och Lijts prästegiälld”.

De domboksprotokoll från Hammerdals tingslag som återges i denna utgåva är 58 stycken och omfattar åren 1649 till 1690. Protokollen är i regel återgivna efter domböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv i Landsarkivet i Östersund. För åren 1671, 1673, 1674, 1675 och 1676 saknas protokoll, för dessa år har i stället de reoverade protokollen i Svea Hovrätts arkiv i Riksarkivet i Stockholm använts (lästa från kopior eller mikrokort). För hösttinget 1654 är protokollet ofullständigt och reoverat exemplar saknas. För åren 1657, 1672 och 1677 saknas protokoll i både Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv och Svea Hovrätts arkiv.

Bygdeting hölls vanligtvis två gånger årligen, på våren och på hösten. Åtskilliga år, särskilt tiden 1647–1671, innehåller domböckerna dock endast protokoll från höstetingen. Det troliga är, att det inte hölls något ting under våren dessa år. Jag har inte funnit någon hänvisning bakåt, till ett protokoll som saknas.

Avskrifterna i denna utgåva återges med originalets språk, men är inte helt bokstavstroga. En reservation måste göras för eventuella läsfel. Person- och ortnamn har normerats första gången i respektive paragraf för att underlätta sökning. Efter den normerade namnformen har ibland förlagans stavning utsatts inom hakparentes []; detta gäller framför allt när förlagans stavning avviker märkbart från den normerade formen. Egennamn skrivs med stor begynnelsebokstav. Punkt- och kommatering har ibland justerats för att underlätta läsningen. Kompletterande text i marginalerna har satts vid sin rätta plats, mellan tecknen \ och /. Låneord och titlar m.m, som i originalet skrivits med latinska bokstäver (”humaniststil”) återges här oftast med *kursiv* stil. Förkortningar har endast undantagsvis upplösts.

Protokollets paragrafer har numrerats inom parentes () om förlagan saknar numrering. Eventuella förtydliganden eller tveksamheter från min sida har också satts inom parentes.

Östersund 8 juni 2010

Georg Hansson

Domboksprotokoll 1649–1690

Ting 27 november 1649

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, sid. 125–126, ÖLA.

Anno 1649 den 27 Novembris hölts laga tingh medh allmogen i Hammerdal, närwarandes H. K. M:ttz befall. wäll:tt Pehr Erickson Niure, sampt de 12 i nembden.

1. Brita Olofsdotter i Torvalla [Torwaldh] klagar effter en syster part en femtedel i halfva gården Solberg som Nils Persson besitter. Nilss berättar att hustru Britha hafwer opburit en kåpa på betalning för fyra Rijckzdaler, der till Britha eij nekade, och resterar 2 Rd:r på be:te syster part. Bleffuo inför rätten medh sämio förlickt, att Nilss gifwer h. Britha be:te 2 Rd:r och tillståndh taga dombreff, då laga tijdh fordrar.
2. Nils i Bredgård, fullmächtig på Öhn-männens wagnar, fordrar Strandmännen i rätta, att de hafwa en långsambligh tijdh brukat ett lijtet fjske watn liggiandes uthi Ömännens skattemil och öfwer meddiupet Wadzalen. Ömännen berättar effter en gammal sägn att bem:te fjske war uthsatt för en båth och 3 alnar walmar, begärer nu igenbekomma sitt fjskewatn.
Effter den ringa rättens noga öfwerwägande och skärskodande bleff dömbt, att Ömännen gifwer Stranmännen igen båthen och walmaret. Och här medh affstår fjsket, i förleden sommar en syn dem emillan hållit och profwat, att bem:te fjske ligger uthi Ömännens skattmil.
3. Olof Eriksson i Fagerdal låther opbiuda förste gången den inlöste jordepart i be:te Fagerdal.
4. Måns Eriksson i Mo låther opbiuda halff Moo förste gången.
5. Lars Andersson i Fagerdal låther opbiuda 2 tundsädh i be:te Fagerdal 3 gången.
6. Hans Eriksson låther opbiuda Grenås gården andra gången.
7. Nils Andersson i Bredgård inför rätten förlickte Olof Persson i Äspnäs medh 4 Rd:r och gifwer Nilss loff taga dombreff.

i marginalen: Vide 1648 pro.

Ting 26 november 1650

Källor: A: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, sid. 161–163, ÖLA. — B: Renskrivet protokoll i samma volym, sid. 176v–177v. Det senare liknar, men överensstämmer ej helt med motsvarande protokoll i Svea Hovrätts renoverade domböcker för Gävleborgs län 1649–50.

[A:]

Anno 1650 den 26 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen uthi Hammerdal, närwarandes H. K. M:tz befallningzman ehrlig och förståndigh Pehr Erickson Niure, sampt de 12 edsworne lagrättes:

Måns Hemmingsson i Gissleås	Jöran Swensson i Tullås
Biörn Erickson i Hallen	Pehr Erickson i Jonsgårdh
Erick Nilsson i Åsen	Hans Erickson i Grennås
Christiern Pehrsson i Wijken	Lars Oluffson i Fagerdal
Nilss Andersson i Bregårdh	Oluff Andersson i Solbergh
Jöran Andersson i Öhn	Oluff Toresson i Hallen

1. Befallningzmannen förmanter allmogen medh flijtt att de byggja sin allmenne landz wägh, widh plicht som lagh förmår. Allmogen lofwade willia byggja och ryia wägen dedh bästa de kunde; att den wägförande icke skall lijda nödh.

2. Lähnsman andrager en högmåls saak, thed en gammal änkie mann Olof Olofsson i Gåxsjö hafwer bedrefwit otuckt och blodskam medh sin tredmeningh och frencka, en wanwittigh menniskia Elisabeth Jonsdotter i Goxsiöö, men inga barn dem emillan kommit ähr. Tå tillspordes Oluff Oluffson för hwadh orsaak skuldh han detta oråde och skamlast bedrefwit hafwer, swarade Oluff att en lapp Clemet be:dh som dödhd ähr, hafwer förvillat sig medh spådom till denne lasten, för dedh han körde lappen aff sin skough, ~~tosans brodher Pehr Jonsson och~~

Kan eij neka till denna grofwe missgierningh och syndh. Ångrar aff hiertat och begärer nåder hos godh och höge öfwerheten. *Remitterat* till den kongl: hoffrättens nådige *resolution*. Kyrckioherden Her Mårten Halvarson och tolfften ~~hijffl~~ för Oluff Oluffson, [följande 1/4 av sidan är oskriven]

3. Her Mårten Halvarsson låther opbiuda Giengzåssgården (Åsen) förste gången.

4. Oplästes landzhöfdingens wälb: Hans Strijks breff, angående den skuldh och rättigheet som Elin Kruse hafwer att fordra på sin S: före mans Clas Larsson lagmanstuhl. Opräcknades en uthdragen längd angående många bönder i tinglaget som skulle wara skyldigh hennes S: före man för hans tuhl. Allmogen mästedels swarade sigh hafwa betalt honom mädan han lefde, förmentes allmogen strängeligen att ingen afdraga, för än ded clarerat sigh eller afflägger medh swornom edhe.

5. Per Persson i Viken fullmächtig å sin moder Barbro Persdotters wägnar, klageligen tillkänna gifwandes thed Nils Nilsson ibidem, icke will wederläggja sigh de öfwerbrukz och byggningz penningar som är 25 Rd:r, och sex tolffmänn honom lagdt hafwer. Nilss will eij betala öfwerbruket som Pehrs moder påkostat och använt på gården, Nilss hafwer taget af Pehr 1 Rd:r på kiöpet. Men nu rygger Nilss sitt löffte som han lofwade den tijdh männen wore på profwet och wärderingen.

Bleff kiendt och affsagdt att Nilss Nilsson skall effter 6 mäns werderingh wederläggja Pehr och hans modher Barbro Pehrsdotter 25 Rd:r för åbruket till medfastotijden.

6. Olof Eriksson i Fagerdal klagar effter sin odels och möderne jordh otte mällingar i Månggården (Åsen) som Lars Månsson ibidem brukar och besitter, Lars kan ej neka att jorden kommer Oluff Erickson till. Effter H:K:M:ttz nådige resolution dömmes Oluff till sin odels och möderne jordh be:te 8 målingar i Månggården. Oluff tillbiuder Lars Månsson dem att inlösa eller sällia åth hwem han will.

7. Olof Eriksson i Fagerdal låther opbiuda Fagerdal andre gången.

8. Måns Eriksson i Mo låther opbiuda halff Moo andre gången.

9. Hans Eriksson låther opbiuda Grenås tredie gången, till näste arfwingerne att inlösa. Hans satte i rätta 27½ Rd:r och 2½ Rd:r till sonen Tage Månsson.

10. Befall: effterfrågade om någre bönder funnes i tinglaget som hafwa rest olofligh wägh till Norriges. Angaff Nils Andersson i Bredgård att Erik i Näset, Per Olofsson i Äspnäs och Pehr Oluffson i Öhn

[Tillagt med annan hand:] Remitterat till sitt forum.

Tå tillsporde befall: dem hwars ingifwande och rådande de månde hafwa denn olofliga wägen åth Snåsa [Snasen] at resa. Swarade de att Jon Mårtensson Qwast hafwer rådt och gifwit sikh zedel att reesa den wägen, och Jon Qwast hafwer lof-wat dem att stå och swara för alt åtal.

11. Samma dagh gjorde Jöns Eriksson i Sikås ett jorde köp medh sin granne Olof Swensson ibidem, om 6 målingar jordh i Storåkeren liggiandes. Der före gaff Jöns Erickson Oluff Swensson 8 Rd:r in specie, der medh slogos de i handh och äre wälförlickte, att ingen detta kiöp ryggia eller rijfwa skall, uthan Jöns och hans arfwingar nyttia bruka och behålla må till ewärdeligh odels egendom.

[B:]

Nembden

Månss Hemmingsson i Gisslås

Biör Erickson i Hallen

Erick Nilsson i Åhsen

Christier Pedersson i Wijken

Nilss Andersson i Bredgårdh

Joen Andersson i Öhen

Jöran Swensson i Tuthessåsen [!]

Pehr Erickson i Jonsgård

Hans Erickson i Grennåhss

Lars Olofson i Fägerdal

Olof Andersson i Solbergh

Olof Thoresson i Hallen

1. Befallningzman förmante allmogen medh flijt att byggia sine allmehna wägar widh plicht till giörandes som lagh säger. Allmogen låfuadhe sikh willia låtha det till willig finnas efter sin förmågha.

2. Andrager länssman een hordomz sack, som een gammal ålderstigen änklinger skall wara skyldigh till. Then ther medh sin fränka och tremeningh någon tijdh samanlegat hafwer doch icke aflat några baren tillhoppa. Änklingen Olof Olofsson i Gåxsjö, tillsporde om så i saningh war, som fult rychte om sikh går att han hafuer besofuit gäntan Elisabet Jonssdotter, och huru dhett tillkommer at han som åhr nu nästan utlåfuat man skall sikh sådant ondt råd hafua företagitt, mannen swarar sikh thet gudh bättre skyldigh wara till denna ogärningh. Och att han wijsserligen måte wara förgorder ty att een lappe Clämet be:d dhen der och nu död åhr, haf:r honom undsagt een gång dhett han honom förwilla skulle, medh trulldom till een

sådan mizgärningh som tywärr han nu ähr i råkat etc. Gäntan ähr och icke heller widh sin fulla skiäll. Nu emedan denne sack betenkiandhe fordrar större tijdh än tålfthen sigh denna gången wäll *expediera* kan, uphäfues hon till nästa tingh att *resolveras*.

2 (2b). Framträder Per Persson i Viken fulmechtigh å sine modhers wägnar Barbro Perssdotter och klageligen tillkänna gifwer, huru såsom Nils Nilsson *ibidem* icke will wedherläggia sin modher dhe ofwerbruckz pen:g:r och byggningz penningar n: 25 Rd:r som han effter 6 mätes männa ordhom tilldömdh ähr att ährläggia, uthan låther sigh förmärkia dhet han kiöpet will ryggia och lyftet.

R: Rätten finner intet oskälligt att Nills Nilsson iu må effter forre afskedh effter 6 mätes männa werderingh ährläggia åth Pär och hans modher b:e 25 Rd:r och dhet innan midhfastan, eller plichta för tresko sine effter som lagh förmår.

3. Framkom Olof Eriksson i Fagerdal, och klagar efter sin odhel och mödherne 8 mählingar i Åsen [Månss gården] som Lars Månsson besitter etc.

R: Effter som Larss Månsson icke hafwer något synnerligit använda, att iu så ähr som Olof säger. Tilldömes effter hennes Kongl: M:tz nådhige *resolution* Olof till sitt mödherne och odhal som ähr dhe be:te otta mällingar i Fägerdall.

4. Uthi samma sinne framträder Jöns Eriksson i Sikås och slutet eet gordt jorde kiöp medh sin granne Olof S(wensson) *ibidem* om sex mählingar jordh uthi stor åkeren ligiandes, och gifwer så honom för be:te 6 mällingar 8 Rd:r *in specie*, huar medh dhe och ähre på det bästa förlikte så att Olof afhänder sigh och sina effterkommande all sin odelsrätt och den updrager Jönss och hanss efterkommandhe arfwingar att niutha bruka och besittia till ewerligh egen-dom oklandrat och oqualdh.

5. Tillsporier befalningzmannen allmogen om någrom är witterligit, att någon emot allment förbudh ähr funnen som någon annan wäg till Norriges hafwr fälatz, ähn den som lofligh ähr att ressa. Tå angifwer tålfmannen Nils Andersson i Bredgård Erik i Näset, Per Olofsson i Äspnäs och Per Olofsson i Öhn, att dhe emot dhetta förbudet handlat hafwa, och een annan wägh till Norriges rest än som allment tillstadh ähr, hwillka och det icke undfalla kunna uthan säija sigh hafua haft försäkringh uthaf een Hudiksvalls boo, att dher på eij skulle komma något åthaal.

Rätten *remiterar* dett till sitt *competentius forum* som ähr allmänt landztingh.

6. Olof Eriksson i Fagerdal låter opbiudha Fägerdall andra gången,

7. Item tillbiuder Lars Månsson att inlössa the otta mehlingar han af sin odhel här till brukat hafwer, eller uplåtha dehm hwem honom hälst behagar.

8. Her Mårten kyrkioherden låther upbiudha Gängsås [Giängzahz gården] (Åsen) förste gången.

9. Måns Eriksson i Mo, lather upbiudha half Moo andre gången.

10. Hans Eriksson i Grenås, låther upbiudha bem:te Grönnaås till näste arfunigar tridie gången att inlössa och säter nu i rätten 27½ Rd:r, 2½ Rd:r tager sohen Tage Månsson.

Ting 25 november 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, sid. 211–211v, ÖLA.

Anno 1651 den 25 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdal, närwarandes befall:n, ehrlich och förståndigh Pehr Erickson Niure, sampt de tolff edsworne lagrättesmän.
N:

Nilss Andersson i Bregårdh	Biörn Erickson i Hallen
Nilss Andersson i Edhe	Jöran Swänsson i Tulsås
Jon Erickson i Fyrås	Lars Andersson i Fagerdal
Oluff Tolson i Hallen	Erick Nilsson på Åsen
Oluff Andersson i Solbergh	Erick Jonsson i Sijkås
Jöran Andersson i Öhn	Pehr Erickson i Jonsgårdh

1. Märet Nilsdotter änckia i Ström, klager effter sin odel halfwe gården Tullingsås [Tulsås] ett tundsädh som Gabriel Eriksson ibidem brukar, förmedelst böxel och affgångh under ded danske regementet tillkommin är, och nu begärer nå sin odel igen effter H:K:M:ttz resolution.

Altså dömes Märit till sin bördh och arfwelott som henne tillfalla kan, ty Gabriel är en oskyldh man, dock för än hon tillträder skall hon wederläggia böxelen och affgångz penningarne, effter böxle brefwetz innehåldh såsom ock öfwerbrukz på kostnat, effter dannemäns wederläggningh. Men hwad Björn Hemmingssons i Fyrås jordh anbelangar och ett tundlandh skall han jorden igenbekomma eller Gabriel uthbetala honom effter contractet.

2. Her Mårten Halvarsson låther opbiuda Giengzåssen (Åsen) andre gången.

3. Olof Eriksson i Fagerdal låther opbiuda Fagerdal tredie gången.

4. Måns Eriksson i Mo låther opbiuda halfwe Moo tredie gången.

5. Per Eriksson i Sikås låther opbiuda halfwe gården ibidem förste gången.

6. Nils Andersson i Bredgård låther opbiuda Bregårdh till näste arfwingar 3 gången. Effterlåther honom taga dombreff när honom synes.

Ting 30 november 1652

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, sid. 247v-250r, ÖLA.

ANNO 1652 den 30 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen uthi Hammerdal, närwarandes befallningzman ehrligh och wäl:tt Jacob Christophersson, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Nilss Andersson i Bregårdh	Biörn Erickson i Hallen
Nilss Andersson i Edh	Jöran Swänsson i Tulsås
Jon Erichson i Fyrås	Lars Andersson i Fagerdal
Oluff Tolsson i Hallen	Erich Nilsson på Åsen
Oluff Andersson i Solbergh	Erich Jonsson i Sijkås
Jöran Andersson i Öhn	Pehr Erichson i Jonsgården

1. Oluff i Göxsiöö saak skrifwes än wijdare till den Kongl: hoffrättas *resolution*.

[Tillagt på motstående sida:]

Lähnsman androg een högmålssaak, emot en gammal ålderstegen änckelingh Olof Olofson i Gåxsjö, then ther medh sin närskylde fräncka, en ogiffit giänta Elisabet Jonsdotter, hwilken är en fähne och wettwilligh, han till andra och hon till tredie leedh, ~~sampt~~ hans lagstadde giänta, och hafwer samman legat i någre åhr, men inga barn afflat tillhopa. Tå tillspordes om så i sanningh war, som fult rychte om sikh går ~~att han hafwer besofwit giäntan denne graffwe syndh begåt och huru dhett tillkomer~~ att emedan han som är ~~nu~~ nästan uthlewat man skall sikh sådant ondt råd h hafwa företagit, ~~manner~~ swarade han sikh thet gudh bättre skyldigh wara till denne ogärningh och groffwe syndh. Här om ~~Re~~ skall skriffuas till den K: hoffrättens wijdare *resolution*.

Altså dömbdes the döden wärdh wara, effter det 18 cap: Levit. Emädan the blodhskam bedrefwit hafwa.

2. Hustru Agnes Olofsdotter, S: Her Mårtens effterlätne låther opbiuda Giengzåsgården (Åsen) 3 gånghen.

3. Gruffbookhållaren wäll:tt Anders Persson, fullmächtig på sin swärmoders hustru Elisabeth Persdotters wägne, och framladhe i rätten en lagmansdom daterat 2 Novemb: 1602, dess innehåldh, att Sven Olofson i Sikås brukar medh loff någon jordh kallas Haraldz jorden, den han alt här till i bruk hafft hafwer, undan huffudhgården som h. Elisabeth besitter. Åskar att jorden effter hans dödh måtte komma under gården igen.

Efftersom han aldeles oskyldh är, dömbdes hon under jorden effter gubbens dödh, och sådan wedergäller åbot.

4. Olof Larsson i Skarpås låther opbiuda några ödeparter förste gången.

5. Anders Matsson i Gisselås och Nils Olofson i Giängzås (Åsen), wordo in för rätten medh handbandh wänner och wälförljckte, om ett jorde godtz Giängzås be:dh, hwilket Anders räknar sikh wara odelsman till, den andres förmänn igenom böxel och sytningh berättar wara tillkommen.

Anders togh fyra Rijckzdaler i reda penningar, och der medh sin börd aldeles affhände, och aldrigh der uppå mehra macht hafwa att åtala.

6. Björn Eriksson i Hallen låther opbiuda Hallengårdhen förste gången, optagin aff ödhe, Per Jonsson i Hallen togh 12 Rd:r för sin bördh som räknades skyldh att wara.

7. Erik Pehrsson i Risselås låther upbiuda Risselås tredie gången.

8. Anders Persson i Solberg låther opbiuda Solbergz gården 1 gången.

(8b) [*på inhäftat, mindre blad:*]

Erik Stensson i Grötan (Grötom?) angafs för rätten, thedh han hafwer belägrat sin fästermöö, Ingeborg Jonsdotter och afflat barn medh henne, och lofwat henne echtenskap den tijden. Tillspordes Erich om han rätte barnfadern ähr, hwar till han eij neka kundhe.

Uthan igenom swalder och afwundz ordh är han kommin på afwägztahl \ der medh will han åtras. / Hwilken rätten henne frijkallar, och afwundzman rättadhe sin ordh, förmedelsst dryckenskap.

Erich rächte henne handh in för rätten, och låfwadhe henne echtenskap. Bleff han saakfält till 20 m:r. 3 cap:G:B:

(8c) [*på bladets baksida, med annan hand:*]

NB. Samtycktes och afdömbdess fastebreeff gifues till Måns Eriksson i Mo opå någon jordh \ i Moo belegen / som han till sigh på sine stiufbarns wegnar / : och dem widh tijdhen till återlössen tilbytt och kiöpt hafr. nembl. Måns Ersson bytt jordh för jordh (mz)? Gabriel Eriksson i Sikås och der in oppå gifwit 2½ Rd:r. Item aff Sten Persson i Grattan (Grötom?) kiöpt hans lått i Moo för 7 Rijkzdaler, samt aff Göran Svensson i Tullingsås hans hustrus partt i be:te Moo för 7 Rijkzdal:r. Och till Olof Jonsson i Öhn för hans hustrus partt för 6½ Rijkzdal:r. Item ~~ti~~ Brita [Bereta] Erik Anderssons hustru i Norge boendess nöijachteligen för hennes partt betalat, såsom och h. Susanna Eriksdotter för hennes lått bådhe i jordh och fishiewatten 9 Rd:r betallat. Och allt så tillägnadhe Månss Ersson alla dee underliggiandhe tillegor bådhe Valle fishie och Ahnåås uthiordher /: widh förbe:de förordh beholla.

9. Samma dagh presenteradhe Olof Erikson i Fagerdal, en wälbeseglat köpeskrifft, hwar medh han bewijsadhe sigh hafwa kiöpt Norregården Fagerdal uthaff närmaste bördh och odelsmännen. Först uthaff Carl Hansson ibidem en broder partt, och gifwit honom derföre fämtijo Rd:r.

Item till Per Andersson i Hallen och Erik Broddesson ibidem för en systerpart tiugiu fyra Rd 24 Rd. Emädan såsom hans hustru igenom döden affgången är, och de bäggie woro tillsammans kiöpt gården, hafwer han sin S: hustrus närskylde slächtinger uthlöst, och gifwit dem för deras tredie part. N: till Nils Olofson i Klösta, Erik Olofson i Ottersgården och Enar Andersson i Klöstadh, alla fullmächtige å sine syskons wägne. Opburit effter egen willia och fulle nöije fyra tijo och tree Rd:r i wärdh och penningr hwar medh de aldeles jorden affhände ifrå sigh och op under Oluff Ericksson och hans arffwinger till ewärdeligh oklandrat odels egendom.

10. Måns Hemmingsson i Gisselås låther opbiuda tree tundlandh ibidem 1 gången.

Ting 28 november 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, sid. 281v-282r, ÖLA.

Anno 1653 den 28 Novembris höltz lagha tingh uthi Hammerdals sochen och Grånåås by, närwarandess cronones befallningzman well:te Jacob Christopherson och efftersh:e sutto i rätten nembl:

Nils Andersson i Eedhe	Erik Jonsson i Sijkåås
Per Eriksson i Joensgårdh	Olof Toresson i Hallen
Olof Andersson i Sålbergh	Per Eriksson i Sijkåås
Christian Persson i Wijken	Anders Pålsson i Tulsåås
Daniel Olofsson i Gåxsiö	Jon Persson i Beergh
Erik Nilsson i Ååsen	Sven Sjulsson i Wallen

1. Jon Persson i Berge sampt Anders Pålsson i Tullingsås [Trulssåås] och Per Eriksson i Sikås \ Sven Sjulsson i Vallen, Daniel Olofsson i Gåxsjö / blefue satte i tålfmanne nembden, och afladhe sin eedh, att dee i sitt embete rättrådige finnes och wara skole.

2. Per [Pedher] Svensson i Jonsgård bleeff öfuertygat hafua emot hennes Kongl. Majj:tz, vår allernådigste drottningh, publicerde placat försummat nästförledne stoor böne- och tack-säjelse dagh, huarføre han hadhe bordt effter högstbe:te hennes Kongl. Majj:tz förre uthgång-ne placater bötha – 40 m:r till kyrckian och hospitalet. Män effter som han en myckn uth-fättigh man ähr, och huarcken huus heller jordh eger, påladhe rätten honom att arbeeta för brått sine.

3. Oplästes den Kongl. hofrättens resolution daterat den 4 Novembris 1653. Ahnrörandes att een gammal encklingh Olof i Gåxsjö som lägersmål hafft hafuer medh Elisabeth Jonsdotter, ogiffit, huilka till andre och trijdie skylde ähre, skall böötha – 40 d:r silfuer myntt. – 164 m:r till treeshiffte. Män kånan Elisabetha som en fähne ähr, skall allenast slijta rijss för tingzdörren, huilket och nu straxt sitt ändtemål nådde.

4. Pål [Påwell] Persson i Sikås bleeff saakfelt för åwerkan emot Jöns Eriksson ibidem, effter dedh 16 capit. aff bygninga balcken . . . 3 m:r till trees(kifte). Item wedergiella skadhan effter mätesmanna ordom.

5. Lenzmannen Hans Eriksson Blix ahnklagadhe Faste Larsson i Solberg, dedh han uthom lagha doom hafuer inflyt(tat) sin humblegårds hagha in opå sin grannes Sal. Olof Larssons effterlefuerskas, hustru Britas åkert(- -) widh pass $1\frac{3}{4}$ al:r inom gamla haghastodhet, och således sigh tillängna welat. Till wilket han Faste ei undfalla kundhe, uthan badh om tillgiffit, och sad(he) sigh sådant aff missförståndh ähr öfuat och giordh ho(- -)

R:tio. Nembden kundhe honom Faste Larsson icke befrija, uthan saakfelt att böötha effter dedh 17 cap. aff bygninge b. – 40 m:r till tree(skifte).

Ting 8 juli 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 11r–11v, ÖLA.

Anno 1654 den 8 Julij höltz lagha tingh uthj Hammerdal, närwarandes landzskrifuaren ehrligh och försichtigh Larss Joensson Roshemius uthj befallningzmans well:te Jacob Christophersson stelle, och efftershr. sutto i retten nembl:

Nils Andersson i Edhe	Per Eriksson i Joensgårdh
Jon Persson i Bergh	Olof Toresson i Hallen
Erik Nilsson i Åsen	Olof Andersson i Solbergh
Erik Jonsson i Sijkåås	Per Eriksson i Sijkåås
Christian Persson i Wijken	Daniel Olofsson i Guxsiöö
Anders Pålsson i Tulssås	Sven Sjulsson i Wallen

1. Ahngaff Nils Andersson i Bredgård att eeh lapp ifrå Ångermanland och Fjällsjö sochen Thomas Olufsson hafwer i förledne wintter efter midfasto söndagen feldt ett älgz diuur oppå Espnäs skougen. R:tio, Emädan lappen nu intte tillstädes ähr, remitterades saaken till neste tingh, och då måste lappen comparera.
2. Erik Nilsson i Åsen sampt Nils Olofsson och Olof Olofsson ibidem, uthlåfuadhe och förwissadhe kyrckioherden wyrdige och wällärdhe H:r Lars, att om sommaren hafua sin booskap oppå Fyringz kiälen. Dock så att han dem icke något inpass heller förfångh tillfogar oppå deras slätter, och in emot hösten för diurgången skull der ifrå wijka.
3. Kyrckioherden wyrdige H:r Lars kieradhe till Sikås mennerne att dee honom inpass giöra oppå sin skough och myreslått i dedh dee gå öfwer gamble mercken, begierandes der oppå een uthheradz syn och prooff: Män såsom Sijkåås mennerne medh kyrekioherden föreentes, att dee på bådhe sijdhor sigh effter förre gångne säx mäns proff gåå och rette skole; Altså skole dee och der wedh blifua.
4. Bleff affsagdt, att lehdzman medh tolfmän straxt effter skiördeanden skola upmätha och deela jorden effter skatten emillan h. Agnes, sal. h:r Mårtens effterlefuerska och hennes grannar Olof och Nils Olofsson och om sådhan neste lagha tingh skriffteligen fram tre.
5. Bleff afsagdt och befallet att samptlige allmogen nestkommande Bartolomæi dagh skola richtigdt betala till kyrckian igen dee 30 Rd:r som förledne Karinmesso tijdh för tijonde spannemålen till gymnasi quæstoris fullmechtige uthlagde och betalte ähre. Huar och icke sådant efterkommit blifuer skall huar effter lagh för treesko plichta och ändå penningarne betala.
6. Erik Svensson i Håxås hafuer uthan byemennens låff och minne tiidigt huggit weedh oppå Ede [Eedz] skougen; Altså saakfelttes han effter dedh 15 cap. aff bygninge balcken att böötha 3 m:r till tree sh:
7. Björn i Hallen opbiuder sin gårdh tridie gången.
8. Anders i Solbergh opbiuder sin gårdh trijdie gången.

Ting 28 november 1654

Tingsplats: Grenås.

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 26. ÖLA. Detta protokoll saknas bland de renoverade domböckerna i Svea hovrätts arkiv, i RA.

Anno 1654 den 28 Novemb. höltz lagha tingh uthj Grännås, närwarandes befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christophersson Steenklyfft, sampt de 12 edsworne laghrättesmän:

Nils Andersson i Edhe	Jon Persson i Berge
Per Eriksson i Jonssgården	Olof Andersson i Solbergh
Erik Jonsson i Sijkåås	Erik Nilsson på Åsen
Per Eriksson i Sijkåås	Olof Toresson i Hallen
Daniel Olofsson i Goxsiö	Anders Pålsson i Tulzås
Sven Sjulsson i Vallen	Christian Persson i Wijken

1. Förmantes allmogen medh flijtt att förfärdiga sine landz- och allmenne wägher såsom och förferdig richtigt clarera sine uthlagor.

[Resten av bladet är oskrivet.]

Ting 28 november 1655

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 67v–68v, ÖLA.

ANNO 1655 den 28 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdal, närwarandes Befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christopherss sampt de 12 edsworne laghrättesmän. N:

Nils Andersson i Edhe	Nils Andersson i Bregård
Pehr Erichsson i Jonsgårdh	Pehr Erichsson i Sijkås
Erich Nilsson på Åsen	Daniel Oluffsson i Goxsiö
Erich Jonsson i Sijkås	Oluff Thoresson i Hallen
Christiens Pehrsson i Wijken	Oluff Andersson i Solberg
Anders Pålsson i Tullås	Swän Siulsson i Wallen

1. Anders Gabrielsson, en ung dräng barnfödder i Medelpad och Torp sochn, angaff lähnsman i rätta thed han hafwer lockat och lägratt een möö aff laghgiffit sängh, Sigrid Ingebrigtsdotter i Öhn, och barn aflat tillsamman. Såsom och lofwat henne ächtenskap den tijdh bebandelssen skiedde. Nu will han aldeles slå sigh ifrån henne, och kan ej undfalla, henne iu ächtenskap till sagdt hafwer. Tillsjordes honom om han rätta barnfadern är eller wiste någon annan för sigh, der till han icke swara kunde.

Rs. Emädan Anders hafwer lockat och belägrat Sigridh, och will henne ej ächta, uthan förgifwer sin hugh wara ifrån henne wändt. Saakfältes han till 40 m:r effter det 3 cap: Gifft:B:L:L: Och förlijker henne för neso sina.

2. Brofougden Johan Mickelsson, fullmächtige giordh å Moses Anderssons wägnar i Härnösand, kÄradhe till Moses broders son Anders Pehrsson i Gärde [GiÄle], effter en broder part i be:te GiÄle liggjandes, den han nu uthi een lÄngdh tijdh brukat hafwer, och be:te Moses hwarcken för sin fÄderne arfzrätt eller lott till det ringaste bekommit.

Altså dömbdes Moses till sin broderpart i be:te Gäle, halffierde Rd:r och lego uthi så långan tijdh.

3. LÄhnsman Hans i Grenås hafwer låtit lageligen stÄmbdt Olof Persson i Espnäs, hwilken hafwer fÄldt några elgzdiur uthi förbudin tijdh, och nu icke tillstÄdes Är uthan sigh absenterer. SaakfÄltes för swar lösa till 3 m:r effter det 23 cap. Tingm: B:LL: och saaken till näste tingh remitteres.

4. Olof hafwer giordt nidzwÄrck å sin grannes Jon Jönssons wÄhner i skougen, Ähr och stÄmbd och icke tillstÄdes. SaakfÄlles till - 3 m:r. Det 20 cap. Bygn. bolck L L.

5. Archlijmästaren Anders KÄmpe och låtit stÄmbdt honom för någon gielldh, och icke heller framkommen, saakfÄlles till - 3 m:r.

6. Samma dagh trädde för rÄtten beskiedeligh man Hans Eriksson i Grenås, lähnsman, och framwiste en underskrefwen kiöpe och sams-skrifft, hwar medh han bevisade huruledes han sigh all den jordh medh huusen i WÄstergÄrden GrÄnäås kiöpt hafwer, aff MÄns Olofsson i förbe:te GrÄnnås tillförende boendes, hans rÄtte fÄderne gÄrdh och odelzbördh 3 tundland Åker och ÅkermÄhl, och honom derföre gifwit effter egen willia och begeran 54 rijckzd:r som kiöpeskrifften uthwijsar. I lijka mÄtto hafwer be:te Hans Erichsson till fullo nöije uthbetalt MÄns Oluffsson för en fierde part och i be:te gÄrdh liggjandes medh 30 Rd:r och seendes Ähr aff deres giorde underskreffwen kiöpeskrifft, så att summan - 84 Rd:r belöper sigh som förbe:te WÄstergÄrden GrÄnäås uthgifwin Är, den sidste medh den förste penningh opburin och riktigt betalt hafwer.

Ting 27 november 1656

Källor: Jämtlands domsagas häradsrÄtts arkiv, vol. A I:4, sid. 104, ÖLA (§ 1 och 2); Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 5, Svea HovrÄtts arkiv, RA (§ 3 och 4; mikrokort S 3616)

ANNO 1656 den 27 Novemb: höltz lagha tingh medh allmogen i Hammerdal, närhvarandes landzskrifwaren förständigh Lars Jonsson uthi befalningzmans stÄlle samt de 12 edsworne laghrettes män. N:

Nilss Andersson i Edhe
Pehr Erichsson i JonsgÄrdh
Erich Nilsson på Åsen
Erich Jonsson i SijkÄås
Christiern Pehrsson i Wijken
Anders PÄlsson i Tulsås och

Nilss Andersson i BregÄrdh
Pehr Erichsson i SijkÄås
Daniel Oluffson i Goxsiö
Oluff Thorsson i Hallen
Oluff Andersson i Solbergh
Swän Siulsson i Wallen.

1. Angaff lähnsman Hans Eriksson i rätta, thed en ungh drängh Per Nilsson i Ede, hafwer belägrat Anna Persdotter i Hallen, och aflat barn samman, ähr aff ächta sängh född. Will och henne till ächta tagha. Derföre dömbdes han till penningar för lönskeläger - 20 m:r, effter det 3 cap: Gifft:m B:LL.
2. Olof Persson i Fyrås, ähr lageligen stämbd till tingz för slagzmåhl och will icke parera. Saakfälles till - 3 m:r.
3. Förmantes allmogen med högsta flijtt uthj rättan och betimmeligh tijdh clarera sine vahnliche uthlagor med rästen.
4. Wardt och tillsagdt att allmogen medan winter föret påstår, framföra wärcket till broons, sampt wäga byggningz förfärdande.

(1657)

Från år 1657 finns endast tingsprotokoll från Brunflo och Ragunda tingslag bevarade.

Ting 29 november 1658

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 125r–127r, ÖLA.

Anno 1658 den 29 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdal, närwarandes befallningzman erligh och wäll:tt Daniel Bertillsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän. N:

Erich Nilsson i Åsen	Oluff Andersson i Solbergh
Erich Jonsson i Sijkås	Daniel Oluffsson i Goxsiöö
Christiern Pehrsson i Wijken	Oluff Thoresson i Halln
Anders Pålsson i Tuhlsås	Swän Siulsson i Wallen
Pehr Erichsson i Sijkås	Sewal Carlsson i Risslås
Nilss Andersson i Ede och	Erich Andersson i Öhn
Måns Hemmingsson i Gissleås	

1. Tolfften giordhe sin edh medh uprächte finger, att de wår allernådigste Herre och Konungh sampt Swerriges chronos gagn och nytta sökia, och ther the kunne förnimma några hemblige stämplingar wore å färde, sådant dess landzhöfdinger och befallningzmän i tijdh tillkiänna gifwa, och effter ythersta förmågo att aff hielpa.
2. Nils Andersson i Bredgård angaff i rätta thed han för några åhr sådan hafwer uthlagdt en lijten elgzhudh för ~~sex~~ fäm Rd:r till capiten Anders Harder för kost, reso och täre penningar att efftersökia en soldat som inräcknat skulle wara uthi plock rothen och icke framkom. Blef bewilliat och samtyckt å näste laga tingh att de samme som i rothen ähro, skulle wederläggia Nilss effter mätismanna ordom. Fäm rd:r. Att ährläggia till nästkommande kynnermässa.

2 (2b). Nils Andersson i Bredgård hafwer uthlagdt en half Rijckzdaler och 4 skillingar till capiten Johan Olufsson för barnhuskornet, för millom rothen i Ström sochn. Wardt samtyckt och slutit aff rätten att rothen betalar Nilss sine uthlagde penningar.

3. Hemming Nilsson i Ede [Stensgårdh] fordrar effter sine herdagz penningar aff tinglaghet som han kost gjorde på landtagzmöte i Hudiksvall [Hudwichzwaldh] och rästerar 2 Rd:r 1 ort och 20 skillingar, hwilken räst de lofwadhe medh forderligaste betala willia.

4. Per Eriksson i Lorås klageligen till kiänna gaff, huru såsom han många åthskillige gånger hafwer måst giordt fordemskap in oppå skantzen jämpte öfwer Hammerdalz skougen som hans supplication uthwijser. Altså kunde skiutz rätterne icke undfalla, att han mäste delen för Ström boerne skiutzat hafwer. Effter långsampt slut wardt belefwat, emädan tolfften war begärandes dagh till att hålla sochn stämma och göra en richtigh redo om skiutzfärdz iämpnan, då willia the ~~låtha~~ be:te Pehr Erichsson contentera till nästkommande juhl och nyåhr.

5. Tinglaget bewilliade Måns Eriksson i Mo för hans uthstående giästningh och beswäär, som han uthi nästförledne åhr giordt hafwer medh dragon och officer hållande, medh 2 th:r korn. Prästänekian hustru Anna Nilssdotter lofwade the 1 Rd:r för hennes beswär. Item Per Eriksson och hans grannar i Lorås för deras stora kostnat medh maat, dricka, höö ock korn som de uthstådt hafwer, och, i förledet åhr. Bewilliade tinglaget dem 3 th:r korn för deras skade ståndh.

6. Helje Larsson i Åflo inlade i rätten en räckningh, hwar medh han bewiisade sikh hafwa effter wäll:tt befallningzmans gifne zedel uthlagdt proviant till maiorns wälb: Petter Palms squadron för Hammerdals tinglagh, aff åthskillige pertzeler, hwilke äre nu wärderade till otta och en halff Rd:r uthi redo penningar.

7. Nils Olofsson i Ås ähr af Daniel Mårtensson på Åsen stämbd till tingz och sikh tå absænterede, saak fälles han till – 3 m:r för swarlöösa.

Penning:r 3 m:r

8. Samma dagh presenterade en knecht hustru Kerstin Mårtensdotter i Solberg sin mans Anders Larssons ahnkompne breff dat: Stockholm den 17 Junij nästförledin, aff innehåldh att hennes mans wärdar ähre sikh skyldigh tijo och en halff Rd:r på åhrslönnen, uthrustningh och annat småt som tillbakars står. Då framhafdes soldatens wärdar och grangifweligen åthwardnat, att de tillfridz ställe hans hustru. Och bleff aff rätten samtyckt att Jon Larsson i Solbergh som hufwudbonden ähr, skall optaga be:te half elloffte Rd:r af rothen och contentera henne medh det aldra fordeligaste.

9. Samma dagh trädde för rätten en finne Erik Olofsson ifrån Ramsele, och kiöpte ett hemman Jonsgård be:dh halftredie tundhlandh aff Erik Persson ib. och gaff han honom fämtijo Rd:r, hwar om de inför rättin medh handebandh förente blefwo. Och bleff förste gången opbudit.

10. Sigfrid Jonsson medh sin broder Olof Jonsson i Jonsgård fordrar Nils Andersson i Bredgård som fullmächtig ähr för sin syster Märit Andersdotters barns wägnar, om ett odelz hemman, Jonsgårdh i Ström sochn beläget, skattat för 3 tundlandh åker måhl. Så emädan Sigfridh medh sin broder och Nilss systems barn ähre syskonebarn och lijka bördighe till be:te gårdh och ingen thera will afwijka, gården kunde ej twänne tohla att besittia, gick lottn dem emillan och föll på Nilss sijda, sådan ladhes gården uthi fyratijo och fäm Rd:r. Sigfridh medh sin

broder skall afträda ifrån gården och anamma tiugiu Rd:r hwilke penningar the inför rättm om förlijckte blefwo, och nästkommande midfasto lefwerera. Tolfften pålades att wärdera deres åbodh effter huus syns ordningen.

11. Hans Israelsson i Håxås klageligen tillkiänna gifwer och beswärar sigh öfwer Lars Svensson i Skarpås thet han hafwer slagit sigh ~~bladh och~~ blodigh och kiött sår, den tijdh de hafwa warit i skougen förledin wåhr att hemföhra fodher, huru the hafwa brukat onyttigh mundh, nappade Lars uthi en snö skoffel och slogh Hans ett blodh sår, hwar till han eij neka kunde. Altså saakfalles han therföre effter det 10 cap: S.M: medh willia till 6 m:r.

Ting 28 november 1659

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 149r–155v, ÖLA.

Detta protokoll har förts av två olika skrivare: Början och slutet av den ene, och resten av en annan. Ett flertal "NB", som skrivits i marginalen intill vissa paragrafer, har utelämnats i denna avskrift. Paragrafnumreringen i förlagan upphör efter §4, punkt 8.

Anno 1659 den 28 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdal, närwarandes befallningzman ehrlich och wäll:tt Daniel Bertilsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Christiern Pehrsson i Wijken	Erich Jonsson i Sijkås
Pehr Erichsson i Sijkås	Christopher Larsson i Sijkås
Pehr Rafwalsson i Lorrås	Erich Andersson i Öhn
Swän Siuhlsson i Walln	Oluff Erichsson i Edhe
Anders Pålsson i Tullsås	Lars Olufsson i Sijkås
Hans Issraelsson i Hoxås och	Jöns Danielsson i Tullsås

1. Emädan såsom i dagh bleffwo opsatte nyje tolffmän uthi nembden, och aflade sin edh medh oprächte händer, att de rättrådige wara skole.

2. Oplästes den Kongl. Hoffrättens resolution om lönskeläger och mökränckning.

3. Effter Hans Excell:tz höghwålborne greff Johan Oxenstiernas ahnkompane breff, proponerade landzskrifwaren wäll:tt Lars Jonsson

[Här följer ett "uppehåll" i protokollet, slutet av denna sida och hela baksidan är oskriven.]

4. Lähnsman Måns Andersson i Ede hafwer inlagdt en supplication till hans nåde öffwersten H:r Henrik Fleming [Hindrick Fläminngh], ahngående någre beswär som han klageligen uthöfwer Nils Andersson i Bredgård infattat hafwer effterskrefne puncter.

1. Först, att när sidsthåldne uthskrifningh skulle hållas i Råffsundh, och

[Här inträder en ny skrivare.]

roteringzlängderne förferdigadhe wore, ähr Nils Anderssons systerson i Bregårdh undandölder, och effter Anders Danielsson blef af hans N:de öffuersten frijgifuin effter han förre soldat warit hafuer, och denne Niels i Bregårdz systerson befans skulle han i stället tagas, och där ländzman effter mädhgifuen ordre och befallningh icke be:te Bregårdz systerson bekomma kunde skulle han Niels Andersson hempta och till hans N:de öffuersten föra.

Sedhan när lenzman dijt till Ström ahnkom och Nilss förmente att skaffa sin systerson till rätte eller föllia mädh rothen godhwilligen uthføre, dädh Nielss wäl i förstone sadhe sikh willia giöra, män stack sikh undan och giömde sikh i Öhn hos Jöhran i en kiellare, dän ländzman mädh tuenne män opsöchte, och sprang op medh sin byssa och tälleyxa mot lenzman säijandes: Om du will taga migh, skal endera liggia quar. Detta i sanningh wara \ och elliest som lenzman i sin supplication til welb. öff:sten skriffuit hafr / wittnadhe Erik Nilsson i Näset och Anders Pålsson i Tullingsås effter aflagdan edh å book.

Inladhe Nielss Andersson i Bregårdh en supplication ställt till hans Excell:tz och Nådhe h:r gouverneuren, huar uthi han ahnklagar lenzman Måns Andersson hafua af allmogen i Ström taget muthor och däm låtet blifua hemma ifrå uthskrifningen, ~~och taget~~ såsom smör, torfisk, oxar, mårdskin, räfskin, silfrskiedar och penningar, williandes sådantt mädh 14 bomärckien bewijsa, och befans icke mehre ähn desse som skrifften verificera wille, nembl. Göran Andersson i Öhn, Peder Olofsson ibidem, Per Ingebrigtsson ibidem, Mickel i Gärde och Olof Persson i Äspnäs. Altså blef där om ransakat och befans som föllier.

1. Om smöret och torrfisken bekiende Nielss medh allmogen, att de godhwilligen hafua honom dädh lofuat, nembl. 1 W smör och 1 W torrfisk för sitt omak medh budh och resor, män intte bekommit, uthan lofwadhe fullgiöra.

2. Oxen belangandhe, bekiener Jöran i Tullingsås [Tulssåås] sikh af frij willia hafua gifuit lenzman för sitt omak att han togh hans karl ahn och läth honom inskrifua på munstringen, effter han sielf för sin ålderdom skull icke förmätte dän vägen reesa, och richzdalern gaffs lenzman för passet.

3. Om mården belangande bekiener lenzman sikh hafua fått af Erik Olofsson i Öhn för sitt omak att han måtte resa till munstringen och sädhan tillbaka hem så för hans skull, som elliest de flere modtwillige, och elliest många onde ordh för deres skull lidit. Sammaledhes och om räfuen som han af Pedher Olsson i Öhn och elliest den ortt och åtta skillingh aff Mårten Andersson i Öhn, bekommit.

NB Tillspordes ofuansh:e huarføre de icke effter befallningh instelte sikh på munstringen, och icke mädh sin tresko förorsakat lenzman onödige resor, och elliest däm sielfue sikh mården och räfuen sampt ortt och 8 sk. uthgifwa. Där till de swaradhe sikh icke kunna för allmogen swara.

4. Anders Jönsson i Strand wittnadhe, att Nielss i Bregårdh kalladhe lenzman bernhutter enähr han fodradhe giestningz penningarne.

5. Lenzmannen bekiende att Nielss Bregårdh gaff sikh en lijten gammal silf:r skiedh, att han icke skulle wara hans owän för dädh han kalladhe honom bernhutter i sin druckenskap. Män icke af hans b:d (?) henne taget, eller afwettatt, att dädh hans skiedh war.

6. Olof Persson i Äspnäs bekiener sikh hafua låfuat lenzman ett stoo, om han kundhe hielpa sin dräng ifrå knechten, män ehuruwäl drängen slap, gaff han intte stoo uth, och eij eller hafuer lenzman dädh någonsin fodratt.

7. Tillspordes Nielss i Bregårdh, huilke lenzman hafuer låfgifuit att blifua hemma ifrå nembden och munstringen, der till han suaradhe Jöran i Tullingsås. Lenzman suaradhe der emot att Jöran icke kundhe för sin ålderdom sielf komma, uthan togh hans karl medh sikh som knecht blef.

NB Tolfmän wittnadhe att ifrå Strööm kom en sedel till lenzman, att icke en man uthan gubbar och käringar wore hemma, uthan i Qwarnberget, och för tidsens korttheet måste lenzman förfoga sikh till nembden och gifua sådant tillkienna.

8. Dädh Nielss i Bregårdh i sin inlaga förmäler, att de fattige som intte hadhe något gifua lenzman fruchtadhe sikh komma fram på nembden att däm af honom orätt tillfogas; Altså blefue de fram hafde, och bekiende att de intte råkadhe lenzman, uthan fruchtadhe att de skulle komma förseent. Detta remitterades till ~~högwälbörne h:r~~ landztinget der att afhielpas och slijtas.

(5) Angaf lenssmän det Lars Larsson och Jöns Andersson lappar skola skutit ett elgzdiur och en kalf \ i Olaga och förbudin tijdh / men emedan dhe nu icke äre tillstädes, utan wiistas i fiällen, ty remitteras detta till des the framkommer och derföre till swars stånda.

[Överkorsat stycke:]

Larss Larsson och Jöens Andersson lappar, hafue i förbudin tijdh skuttit tuenne elgzdiur oppå Strandh skogen, en åhrsgammal och en kalf, huilket de icke unfalla kundhe. Altså saakfelttes de effter Kongl. skougz ordinantiens (9)? punct för huartt diuur ~~xxxx~~ Löper ~~xxxx~~ d:r s.mt och hudarne förbruttne under cronan.

[Tillagt i marginalen av förste skrivaren:]

Remitteres till näste laga tingh, effter lapparne rymbde om nattetijdh till fiälls.

(6) Oppå lijka sätt hafuer Sjul [Sewal] Carlsson i Risselås indraget ~~Hindrich Jonsson~~ Sven Persson och Erik Persson ifrå Stamsele och Ramsele sochn uthi Ångermanland och uthi förbudin tijdh skuttit tuenne elgzdiur, ett gammalt och ett ungd. Män kiöttet hafuer Sewall medh sinne grannar taget och Ångermännerne intte afbekommit. Emädhan de detta eij unfalla kundhe, sakfelttes de för huartt diuur effter be:te ordningh att bötha 50 d:r s.m:tt 100 d:r s.m:t och hudarne förbruttne till cronan.

[Ett inhäftat brev:]

Giffz den h:r låffligh räthen till kenna att i förleden åhr Anno 1658 tå förtijngade Sijuall Kalson i Resslås oss på sijn skogh och under wijste oss någre stycken elie dijur att neder fälla tå befrugte wij och sade att wij driste det intet giöra för öffuer heetenz hårdeliga för boodh men han sade at han skulle sielff *precttera* saken för öffuerheten och för modez der på at honom skule skee barmhertigheett för den store hungerznöodh som han tå war stader uthi der på för dreste wij oss och gingo till och neder fälte dijuren effter hanss begiäran Sädan dee wore neder fält togh han aff oss både huder och kiött och wij haffuer intett der aff. Ödmiukeligh Swän Päderson i Stamsell

[På brevets baksida:]

Suen Perss i Stamsil Erich Perss ibidem bekiender haffua felt: 2 diur

(7) Olof Jonsson hussman i Wallen och Ström sochn, saakfältt för suarlösa att han icke tilstädes ähr och suare för den flychtige Anders i Kiäll han hyst hafuer effter dedh 33 cap. T:B. ___ 3 m:r.

(8) Lenzman ahngaff att Olof i Äspnäs hafuer låtit sin drängh öfuer fiellen att *confojera* dän förrymbde restianten (?) Anders i Kälen [Kiäl] ifrå Ångermanland aff majorens Taubes compagnie, som effter Kongl. krijgzretts resolution till galgen dömbder war, och af Skantzen rymbder. Huilket Oluf icke unfalla kundhe att han ju öfuer natten hos sigh warit hafuer, och drängen om morgonen mädh honom afrest, men icke kunna förmå honom fasttaga effter han i enstaka by bodde och ingen närmare ähn 1½ mijl till hielp hafua.

\ Giestgifuaren Erich i Näset bekiendhe att de nog förmante war, och elliest sadhe: Du skulle hafue giortt migh budh eller dine grannar. /

Strandborne bekiende och att han hafuer warit in på deras gårdh och frågat wägh till Espnäs, men icke wettat annat uthan han capiteins Johan Olssons uthskickadhe waret. Sjul [Seeal] i Risselås bekienner att samma persson hafuer waret öfuer natten hos sigh och om morgon för dagen draget till sin fränka i Wallen, och icke annat wettat uthan han ährnadhe sigh till Hammerdal, såsom och icke kienna honom, elliest ligger hans gårdh så till att de som resa komma der ahn.

Rs. Emädhan Oluff i Äspnäs ligger öfuerst medh fielle och bordhe honom fasttaga och icke effterlåta sin drängh, skal han till hans Exel:ttz gouverneuren och taga sin sentens (?).

(9) Per Persson [Pedher Pedhersson] i Andersgård hafuer besofuit en gientta Kerstin Eriksdotter i Ede, men effter han henne ächta will, saakfeltes han effter 3 cap. E: B. till 20 m:r.

(10) Olof Larsson i Ede hafuer slaget Erik Olofsson ibidem ett pilsoor medh en knijff, altså saakfeltt effter dedh 10 cap. af Såremåla B. medh willia 6 m:r.

(11) Joen Bengdtsson i Solberg för suarelösa mot kyrckiowechtares saakfeltt effter 33 cap. T:M:B: 3 m:r.

(12) Emedhan såsom hans Excell:z och n:de h. gouver. Clas Steenskiöldh hafuer för nådsampt funnit att sättia suenske lendzmän i tingelagen, och befallet dädh honom måtte bytas något lägligit hemman uthi cronojordh där han boo kan, och dän wegfarande som elliest cronones tienster bequemligast förestå. Altså blef medh tolfmännernes samt wederpartternes gåttfinnande afhandlat och sluttit, att lenzman Måns Andersson besitter Sal. Hans Olofssons [Olufz] gårdh i Ede, huilken här effter för cronogårdh om 3 tunlandh uthsåde berächnas skola och Måns Eriksson i Mo uthbetalar till ahrfuinger och kyrckian för 1 2/3 tl:d od 18 rd:r. 30 rd:r. Sedhan Nils Olofson i Goxsjö 2/3 tl:d medh 12 rd:r och Jon Eriksson i Fyrås 2/3 tl:d medh 12 rd:r. Och skal samma deras jordh som för detta crono skrifuen waret hafuer, här effter för deras rätte odel jordh skrifuas och rächnas, där oppå däm fullkomblig it fastebreff gifuas skal.

(13) [Förste skrivaren åter.]

Befallningzman wäll:tt Daniel Bertilsson tillsporde Nils Andersson i Bredgård hwadh kundskap han hadhe fådt i Norge, efftersom han aff H: Ex:tz gouverneurn dijtt skickat war, gaff han tillkiänna, det Per Olofsson och Anders Mårtensson i Öhn fölgde sigh under wägen till Sörli [Söder Lijden], och när the kommo der emot giorde them uthi byn ~~Snassen~~ Lijdn en lapp Johan Clemetsson som ock uthi sällskap war, emädan the andre förnumo att starcka wacktr och förbudh woro satta. Och lappen leds som han der salt köpa wille, det han och till 3 m:r salt köpt hafwer. Till den bonden Oluff Andersson i Lijden, som lappen in kom berättar Nilss och de andre effter lappens ord det lijdbonden skulle hafwa sagdt, att han war nytt kommen ifrån Norge [Norrige], till den ända, effter såsom twänne hans sönnor woro uthtagne och skreffne till soldater, och war begärandes uthaf öfwerstn Renhalt von Hagen, det han måtte igen bekomma en af sina sönnor. Ähr honom swarat, der så hände, att wij finge ordre marchera öfwer fiellen, då får du ingen igen, men blifwer armeen liggiandes stilla uthi winter quarter, så skulle han få igen en af sina sönnor.

(14) Swen Larsson i Viken hafwer ~~giorde mökränktningh medh~~ en giänta Brita Persdotter i Hallen, och will nu henne till ächta taga. Saakfälles han för lönskeläger, effter det 3 cap: Gifftm: B:LL till penning:r . . . 20 m:r.

(15) I lijka måtto hafwer ock Jon Olofsson i Sikås besofwit en giänta Barbro Nilsdotter ifrån Litz sochn, och nu henne till ächta samtyckia will. Altså ähr han af rättn saakfält, effter det 3 cap: G:m B:LL till penning:r . . . 20 m:r.

(16) Landzskrifwaren ~~wäll:tt~~ Lars Jonsson inlade uthi rätten en rästlängdh oppå 1658 åhrs kyrkiotijonde ~~som allmogen~~ bestående aff 14 thr korn i Hammerdal och 4 thr och 23 kannor i Ström sochn som inge quittentz lefwererade ähro. Altså bleff förrige lähnsman Hans Erichsson af rättn på lagdt, att skaffa her om godh underrättelsse och beskiedh, eller swara ~~sigh~~ sielff till berörde spanmåhl. Emädan befallningzman wäll:tt Daniel Bertilsson säger sigh icke allenast munteligh uthan någre gånger skriffteligh hafwer honom förmant, det han

ofördröijeligen skulle låtha kyrckiotijonde ~~fram komma~~ till sin behörlige och förordnade orth komma.

Hwarföre bleff Hans Ericksson för försummelsse arbitral straff på kostat till penning . . . 40 m:r. Och der han hafwer något att prætendera, stånde det till laga tingz uthförande / chronones ensaak.

(17) Befallningzman tillhölt medh många förmaningar det Nils Andersson i Bredgård skulle sigh medh edh purgera, effter det han nekar, att han eij mehra bekient hafwer i våras för ryttar corporaln Hans Larsson allenast sex elgzdiur, wara slagne uthi förbudin tijdh och seks rehnar. Ehuruwål corporalen förmählr uthi sin skrifwelsse wara sagdt och bekiänt af Nilss Bregårdh tolff elgzdiur uthi förbudin tijdh slagne. Förewänder Bregårdh medh fåfång änskyllningar, och mehra uthi druckenskap detta tahl warit hafwer ähn Nilss kan bestå. Uthan 4 elgzdiur ähr ransakat om, och 6 rehnar bekienner Nilss att twänne Ångermanland lappar hafwa här skuttit, hwilka äro stämbde och icke framkommo. Item twänne elgzdiur bekienner ock Nilss att be:te lappar Thomas [Tomatz] Olofsson och Thomas Persson hafwa ~~dräp~~ uthi slagit emot Kongl. förordningh och påbudh. Härom skall skrifwas befallningzman i Angermanlandh till, att the måtte stämmas hijtt till laga tingh.

(18) Nembden afsadhe att Clas Jonsson i Sikås skall betahla Thomas [Tomatz] Persson ibidem en Rd:r instigz peng:r till soldatn och två Rd:r uthi hufwudh löhnen som rästera.

(19) Kerstin Pålsdotter en knecht hustru i Görvik läth opbiuda tu tundelandh i be:te Giörwijk, som hennes man till lössn gådt knecht för, förste gången.

Ting 28 november 1660

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, sid. 194, ÖLA.

ANNO 1660 den 28 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdal, wederwarandes befallningzman ehrbar och wälb:de Daniel Bertillsson, samt effterskreffne 12 män.

Erick Jonsson i Sijkås	Anders Jonsson i Edhe
Pehr Ericksson i Sijkås	Christiern Pehrsson i Wijken
Christopher Larsson i Lorås	Jon Larsson i Sohlbergh
Pehr Rafwalsson i Lorås	Oluff Erickson i Edhe
Erick Pålsson i Tulsås	Jöran Swänsson Tulsås
Jöns Danielsson i Tulsås	Pehr Oluffson i Öhn
Pehr Andersson i Grelsgårdh.	

1. Lähnsman Måns Andersson ~~Spiellerus~~, ahnklagade Jon Bengtsson i Fyrås för ~~rätta~~ thedh han hafwer brukat en onyttigh mundh oppå sigh för otta dagar sädhan och slog sigh en öhrfijl. Be:te Jon bekenner att Måns kom till Fyrås och krafde chronones räst såsom ock stämbde sigh till tingz. Uthi samma wefwa ähro de uthi fyllerij kompne tillsammans och begynte hwar annan förwijta. Som witenen Jon Eriksson i Fyrås bekiende, att lähnsman skiälte Jon för en skiälm då hafwer be:te Jon slaget Måns en öhrfijl, och dedh uthi fyllerij skiedt wara.

Saakfälles Måns aff rätten för skiälsordh effter det 43 cap: Ting:m B: till __ 3 m:r och Jon för pust effter det 13 cap: Sår:m B: __ 3 m:r

2. Landzskrifwaren ~~wäl:tt~~ Lars Jonsson Roshemius, fordrade effter 1658 åhrs kyrckiotijonde quittentzier oppå den lefwererningh Hammerdalz sochn till magazin huset lefwerera skulle rästerar 23 t:r 34 k:r. Och Ström sochn räster 18 t:r och 6 k:r hwilke be:te sochnesmän inge quitten(tzier) hadhe att framte, utan bekienna och hwar medh annan wittna be:te spanmahl ~~skall~~ wara lefwererat till profwiantskrifwaren Hans Larsson och inge quittentz bekommit. Landzskrifwaren Larss Jonsson hafwer åthskillige resor muntligh och skriftligh befallat allmogen skaffa sikh quittentzier oppå be:te spanmåhls lefwererningh, hwar medh han sin räckningh fylla kunde. Emädan landzskrifwaren till dato quittentzierne icke nått, war han begärandes dom i saaken. Effter nembden aff de 12 saaken angick, remitteres ährendet under landzens 24:s doom.

3. Lähnsman Måns Andersson opbiuder öfre Knutsgården (...) halfft tredie tundlandh, som för pant uthsatter ähr, förste gångn.

Ting 22 november 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 45–46, ÖLA.

Anno 1661 dhen 22 Novemb: höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdalz tinghlagh, närwarandes chronones befallningzman ehrborne och wälbetrodde Daniel Bertilsson, sampt dhe tolf edhsworne lagrättesmän.

Anders Jonsson i Edhe	Erick Jonsson i Sichååss
Christen Pedersson i Wijken	Christopher Larsson i Loråss
Pher Ericksson i Sichååss	Oluf Ericksson i Edhe
Jon Larsson i Solbergh	Matthes Andersson i Fagerdhal
Erick Påwelsson i Tulssåås	Pher Andersson i Giärde
Jöns Danielsson i Tulssåås	Erick Jonsson i Jonssgård

1. Publicerades Kongel: Majj:ttz ankomne placat, angående manufactuerne i Eskilstuna [Esschiltunna], och huru medh dem bör förhållas.

2. Uplästes Kongel: Majj:tz drottningh Christinas nådige resolution och förklaring, i sträng förbudh daterat Stockholm d. 27 februarij, dhen hans högrefl: exell:tz och nådhe hafwer uthwärcat, att ingen må fördrista sikh ifrån sine hemman bortsällia någre engien eller ägor till någon annan, uthan låta det som för är wordet bortpantat ankomma till dhes anhörige gårdar som det tilförenne underlegat hafwer.

3. Blef och så publicerat Kongel: Majj:ttz allernådigste placat, hwar af förmäles det Kongel: Majj:ttz will hafwa perdonerat dhe afrymde soldather som i förlidne fegdetijdher ähro ifrån sine regementen afträdde, och dhem förinna i fädhernesslandet igen inkomma.

4. Sedermera blef upläst Kongel: Majjtz påbudh, af innehåld det någre ryttare måtte blifwa fast tagne om dhe kunna här på thenna orthen framkomma; emädhan de hafwa bortstulit h:r cammereraren i Finlandhz ägendom wälb:d Ingebrigt [Inbricht] Nilsson, och sedhan dher medh afrymnde.

5. Förordnades desse effterskrifne att wara ländzmannen behielpelige till sochne profotzer.
Hans Israelsson i Håxås [Håckpåås], Jon Bengtsson i Fyrås, Per Olofsson i Öhn, Anders Danielsson i Tullingsås [Tulpåås].

6. Angaf ländzmannen Måns Andersson det een bonde hafwer i förbuden tijdh ihälslaget een elgkalf i wattnet medh å(ra) ~~vthi~~ wedh ett bothuus, och huden är förbrutten under chronan, och dhen som samma gerning hafr bedrifwet är ej mechtig till dess böther, uthan blifwer dätta remitterat till Kongel: Majj:tz godfinnande.

7. Sven Stensson på Ede kiärade till sin granne Anders Jonsson ibidem, i så måtto att af honom blifwa betallt för twänne hans omyndige och små brodersbarn, hwilcka han hafr upfostrat. Och effter såsom be:te Swen Steensson samma barnssens gårdh besutit hafr dhen nyttiat medh dhes anhörige afrat, dy synes skiäligit att barnsens jordh, kundhe dhem wäl underhåld förskafa; Men hwad gärdzens byggning och hängnat angåår som han dher på hafr användt, emädhan han dher hafr åbot, så kan han derföre ej något hafa fodra hälst mädhan landboon bör ansee gården dhen han åbor medh ett laga huus hwar tridie åhr, effter husse syynss ordinantzie. Elliest hwad kniektelägan wedkommer som uthgafz a:o 1659, den tijdh han der landhboo på gården sutit hafwer skall Anders Jonsson wara förtänckt, Swen Steensson att afbetala.

8. Opbiuder mons:r Erik Persson [Pedersson] Byman Nils Anderssons gårdh i Bredgårdh, förste gången, dhen han hafwer ~~bortstulit~~ sikh inkiöpt för ett hundrede tijo rd:r.

9. Anders Jonsson och Olof Ericksson i Ede kiärade effter 6 målingar jordh, som uthi 50 åhrs tijdh hafwa genom arf ~~warit borthäfdade~~ af under Oluf Issraelsson \ gård / ibidem borte-waret och förbe:te Anders Jonsson samt Oluf Ericksson hafwa åhrligen derföre chronones uthlagor clarerat, medh all annan tunga som å gården fodras kunne. Och såsom chronones uthlagor upstiga nu myckit högre än som jorden wärdh är; dy fanns af dhen nidrige rätten skiäligit, att Anders Jonsson och Oluf Ericksson till träda förbe:te sex enckel mäliger jordh, och Oluf Issraelsson erhåller der emot två mäliger, och sedan åthniuter förbel:te Anders Jonsson och Oluf Ericksson i skoug och marck, watten och wattenwärcchio efft. så mycket för stämdes (ståendes ?) som der till lagligen till falla kan.

10. Olof Persson i Hallen beswärade sikh öfwer sin granne Erik Broddesson ibidem, det han hafwer sikh inrymmt öfwer råå och röör och uthi hans slått borttslaget tre laass höö. Hwarföre kunde dhen nidrige rätten honom ej befrija, för det 28 capt: Kongz: B uthan saakfälte till 40 m:r.

Ting 15 april 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 66–68v, ÖLA.

Anno 1662 den 15 Aprilis höltz laga tingh /och ransackning/ medh allmogen i Hammerdalz tinghlagh, Närwarandes chronones befallningzman ehrborne och wäl:t Daniel Bertilsson sampt dhe tolf edhsworne laghrättesmän. N.

Anders Jonsson i Edhe	Pehr Ericksson i Sickååss
Christopher Larsson i Låråss	Christian Pedhersson i Wijken
Jon Larsson i Solbergh	Erick Jonsson i Jonssgårdh
Erick Pålsson i Tullssåås	Oluf Ericksson i Edhe
Pehr Andersson i Grelssgård	Matthes Andersson i Fagherdal
Jöns Danielsson i Tullssaas	Pehr Rafwelsson i Låråss

1. Samma dato angaf lähnmannen Måns Anderson *ratione officij* een högmåhlz saack i rätta, huruledes såsom een ogiffit ryttare Anders Pederson be:dh, under ryttmestare wälb:d Gärffälts [Bärfältz] *compagnije* hafwer besofwet en ogiffit giäntha Elin Mårtensdotter i Öhn och Ströms sochn /: widh namn /: och sedhan genom sin oloflige beblandelse en kortt tijd der effter aflat barn tilsammans, som nu omgifwes och i roop och rychte kommet ähr, det be:te konna, samma sitt foster lijf:et strax effter födelssen afhändt hafwer.

2. Först framkallade befallningzman ryttaren Anders Pederson sampt honom åthsporde, om han rätta fadheren till barnet war. Swarandes här till ja. Eller om han någon annan kunde framwijsa, hwar till han neekade.

3. I lijka måtto framstältes konan Elin Mårtensdotter, och wart granneligen af rätten ahnfrågat, om förbe:te ryttare medh henne lähgersmähl haft hafwer, sampt tillspordes hwad tijdh gerningen giordes? Der till konan swarade, om wårfrutijdh nästförlidne år dhet händt wara. Befallningzman tillfrågade konan ytterligare, om ryttaren hafwer lofwat henne echtenskap, när derras oloflige beblandelse först skiedde, hwar till hon swarade ja. Sammaledes tilltaltes ryttaren om han medh henne hafwer samtyckt echtenskapz förbund, her emot sin mening sålunda opteckte, det hans sinnelag altijdh så warit hafwer. Sedermera frågade befallningzmannen förbetörde ryttare, om han hafwer tillhållet konan sig uppenbara, det hon hafwandes war? Swarade ryttaren, henne både munteligen medh onde och gode, här om tillfrågat hafwa; men aldeles för honom neekat, seyandes sig ej hafwandes wara.

4. Framkallades konans näste-grannqwinna, hustru Gunilla [Gunnil], Nilses i Bredgård, och henne af rätten tillfrågades om hon uthi denne saacken någon wethskap hade? Swarade sig wäl kunna förståå, det konan hafwandes war, och be:te hustru bekiende, det hon om een söndaghz affton hafwer kommet till henne, tå hon först blef siuck och förmante henne bidia Gudh till hiehp, och der medh hafwer förbe:te hustru begifwit sig heem igeen.

5. Hernäst framhades hustru Margareta, Erik Anderssons i Öhn, som och näste grannqwinnan war, och sammaledes henne granneligen tillspordes, om hon och någon wethskap hade till ofwanbe:de saacks beskaffenheet? Så föregaf be:te hustru att hon förbe:te söndaghz affton, effter sin grannhustros der ifrån borttgående, wara in kommen och strax fick see, det konan stodh för ett sätte på knää, förmannandes henne sättia sigh neder, på dhet hon ej skulle fara illa ty hon förstodh wäl hennes födelse tijdh war när för handen, tillbödh sigh förden skuldh willia der hoos wara tillstädes, och dem behielpelig; Så emädhan ingen henne här om

anmodade togh. fördenskuuld strax sitt afträdande heem i sitt huus, dätt hon medh aflagdom edh wittnade.

6. Frågades ofwanbe:te hustror hwarföre dhe icke oppenbarade sådant för konans föräldrar; emädan dhe förstodo henne hafwandes wara? Swarades af dhem att modern kunde see och förmärckia dhet så wäl som dhe, dock för gransämmio och owillia skuld föräldrarna här om icke tilltallte.

7. Wijdare tilltalte befallningzman nog be:te kona medh förmaning, hwarföre hon icke tillförenne, såsom ock uthi sielfa födelze tijdhen, dätta bekiännde för sine föräldrar, el:r närwarande slächtingar? Föregifwandes sitt oförståndh ej bättre waret hafwer, uthan förwender sådant skedde af dhe bemödningar bärande och lyftande, der medh hon gaf tillkiänna sigh hafwa hemdraget swåra och tunga skaflaas, til creaturens födho, och der af sin siuckdom bekommet. Dätta hon alt framgeent för dem bekiänt hafr.

Berättade konans föräldrar, broder och broders hustru, samt hennes fadherbroder Göran Andersson i Öhn, som tillstädes woro, samma gången om söndagz natten när fostret föddes, att dhe icke förstodho el:r afwijste när barnet blef föddt. Hälst medhan dhe ej annat kunde förnimma, ähn siuckdommen förorsakades af berörde förhafwande. Tilståår faderbrodern Jöran Anderson det han hafwer kommit till henne medh tillfrågan huru det tillstod, antingen länder dhet till lijfwet eller dööden? Så swarade hon: Jagh förmenar migh wäl komma till min hälsa igen, der medh gick hon på dörren.

8. Befallningzman förhölt konan, medh all som största alfwarsamheet, att oppenbara antingen fostret uthi födelzen war medh lijfwet eller ey? Här till hon swarade sig ej afwetta om fostret uthi födelzen eller effter, lijfwet hade behållet. Befallningzman frågade henne åther, hwar hon sedan effter födelzen nederlade fostret, föregaff så att hon lade dhet i sängen, hoos sig samma natten, under bolsteret wedh wäggen, in till andre aftonen kom. Tå opsteg hon af sängen, när gårdzfolcket woro alle af stugun uthgångne tagandes barnet i skiötet och bar dhet uthi een kammare, samt nederlade dhet uthi ett trågh, och öfwerachte der på ett annat, hwarest fostret blef liggandes uthi siex dyghn för än hon dätta bekiände för sin moder.

9. Sijdst tillfrågade befallningzman samptelige allmogen, om dhe hafwa hördt sigh föreläasas eller förkunnas, Kongel: Majj:tz, vår alldra nådigeste konunghz och herres, glorwördigh och höglofligh i åminnelse, Sal. Konungh Carl Gustaffz uthgångne nådige placat om barnamordhz last och syndz påföllande lijfzstraff. Swarade allmogen eenhälleligen, be:te placat både å predickiostolarne och tinghen wara publicerat, och derhoos oss förmant, våre barn och legofolck ställa till åthwarningh, att sigh för een sådan grof syndhz beträddande wachtom.

10. Så emädan offtabe:te kona wijste sigh hafwande wara, och det som för är sagdt; icke bekiändt, eller uppenbarat sine föräldrar slächt, och några mer, uthan söckt ensligheet wijdh födelzen, och effter födelzen lagdt fosteret å löhn. Doch ehuru wäl hon låther sigh denne bedrifne last, hårdt till hiertat gåå, och nu der öfwer drager stoor ånger och rulse, kan lijckwäl den nedrighe rätten icke befrija hennes lijf, uthan dömbde henne skyldigh dööden werd wara, effter Sweriges lagh Högmål: B:LL: 2 capt; Och Kongel: Majj:tz glorwördigh samt höglofligh i åminnelse Sal: Konungh Carl Gustaffz uthgångne nådige resolution och edict, om barne mordh och dess syndz föröfwande hårda lijfzstraff, å dato Stockholm den 23 februari a:o 1655.

11. Befallningzmannen effterfrågade om inge sacker woro å nästförrige hållne laga tingh, af lähnzmannen Måns Andersson förtegade. Så föregafs aff kyrckioherden wäl:de Hr Erik, det Karin Olofsdotter i Ede hafwer berycktat Pål Perssons hustru ibidem, att hon skulle omgeenge hafft medh een ryttare, hwilcken saack henne ej kunde öfwertygas, uthan konan Karin Olufzdotter måste taga sine ordh tillbackas, och bekienna dhem wara af intet werde. Blifwer altså lähnzman Måns Andersson för denne saackens undandöljande saackfälldt till 40 m:r effter det 12 cap: Tiuf:B:LL.

12. Blef af rätten afsagdt, det en synn och rådghångh nu nästkommande wårdagh hållas skall, emillan lähnzman Måns Andersson i Ede på den ena sijdhan, och Sven Olufsson ibidem på dhen andra. Till samma prof förordnades Erik Nilsson i Åsen, medh sigh tagandes fem andre tolfmän, som jorden besee och upmätta kunna.

13. Hustru Britta [Bergita] Eriksdotter i Sikås kiärade till sin styfson Jon Olofsson ibidem, om någon fördeel som hon förmeent sigh uthi be:te gårdh hafwa att fodra. Fans fördenskuld af rätten skiäligit, att förbe:te Jon Olufsson gifwer h: Bergita Erickssdotter allenast en tunna korn, förmedelst gårdsens ringa tunsädhe och sedan der effter warda åthskillde, när dätta blifwer betallt.

14. Anders Eriksson i Sikås fodrade på sin faders wägnar fyra Rd:r godwillie penningar, för sin broder Per Andersson, hwilcken för en tijdh sedan uthgick till soldath, effter låtandes sin fadher be:te 4 Rd:r wedh sin afreessa. Tillsades fördehskuld wederböranderne af rätten, samma skuld wedh anfodran att betalla.

15. Erik Olofsson, finne, opbiuder Erik Perssons hemman i Jonsgård tridie gången, för hwilket han femtijo och en Rd:r gifwet hafwer.

16. Samma dato ahnpræsenterade ehrligh och beskiedelige danneman Erik Olofsson, ett lagbudit och -ståndet kiöpebref der medh bewijsandes sigh lagligen hafwa kiöpt Jonsgården af Erik Persson ibidem; Och nu derföre lefwererat aldri först till hans åthskillige creditorer fyratijo Rd:r såssom och gifwet för ett geenlagdt pantegodz och åckerstyckie kallat Brosved [Brodswedh] elofwa Rd:r, blifwer altså summan femtijo och en Rd:r, hwilket kiöpebrefwet och medh fölliande specification bredare uthwijsar. Så emädan den förste penningh medh den sijdste richtigit contenterat ähr, hwar före dömbde jagh medh nämbd:n dätta kiöp ståå och icke återgåå wedh laga plicht.

Ting 25 november 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 95v–96, ÖLA.

Anno 1662 den 25 Novembris höltz ordinarij laga tingh medh allmogen af Hammerdhalz tinglagh wederwarandes chronones befallningzman ehrligh och wälförståndigh Daniel Bertilsson sampt dhe tolff edhsworne lagrättesmän.

Anders Jonsson i Edhe	Nils Andersson ibidem
Pedher Ericksson i Sijckåås	Erick Nilsson i Åssen
Jon Larsson i Solbergh	Christen Pedersson i Wijcken
Erick Pählsson i Thulssås	Oluf Ericksson i Edhe
Jöns Danielsson i Tuhlsås	Erick Jonsson i Jonsgårdh
Matthes Andersson i Giisslås	Pehr Olufsson i Öhn

1. Oplästes Kongel. Maij:tz drotningh Christinæ uthgångne resolution och förklaring, à dato Stockholm d: 27 februari Ao 1653, angående alle panthegådz reduction, till des rätta odhel el:r bohlyber.
2. I lijcka måtto publicerades Kongel. Maij:tz uthgifne patent daterat Stockholm d. 28 septembris Ao 1661.
3. Wijdare notificerades Kongel. Maij:tz mandat à dato Stockholm d. 18 junij Ao 1662.
4. Thesslijckest anuncierades Kongel. Maij:tz uthgångne placat à dato Stockholm d. 18 junij Ao 1662. Hwar af förmälles Carl Gustaff stadhz inrättade manufacturi.
5. Corporalen ~~ehrligh och~~ manhafttigh Jonas Fogel [Fougel] kierade till Per Olofsson i Öhn och Ström sochn, om ett lb: torgiedder som han ~~till H:r corporalen för såldhe~~ af honom nu förledne Catarinæ marcknat köpt hafv och befand medh flerdh och förfalskadt godtz, så att dher uthi war inmängt otta m:r abbor. Till hwilcket be:te Pehr Olufsson icke kunde undkomma el:r neeka. Rs. Sackfälles altså förbe:te Pher Olufsson effter dhet 3 cap. köpmåhl till penningr 12 d:r för sitt förfalskade godz, och tagi then åter werdth som köpte, och then flerdh som såldhe, som lagh för måhr.
6. Kyrckioherden ~~wyrdighe och~~ wäl:e H:r Erik i Hammerdhal, kierade till een finne Anders Jonsson i Jonsgård, af orsack dhet han hafwer lagdt sin son att blifwa til dienst hos wälbe:te kyrckioherden uthi innewarande åhr, och sonen hafwer taget en half ort i städie penningar, sedhan lofwade kyrckioherden drengen tree rijckzd:r uthi åhrz löhn, war så hoos honom i måål och mæth någre daghar, och ~~strax~~ kortt dher effter, uthan, någon skiäligt orsack aflopp ifrån sin antagne åhrs dienst, och hem till sin fadher igen. Rs. Sackfälles altså fadhern förbe:te Anders Jonsson effter dhet 15 cap. Bygn:a B L:L: att bötha penningar ... 3 d:r och sedhan des föruthan bethalla kyrckioherden fästepenningen, och gofwe åther lego swå myckna som han honom fäst.
7. [text saknas]

Ting 27 november 1663

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 166–168, ÖLA.

1663 den 27 Novemb. höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdaal, wederwarandes cronones befallningzman wellbetrodde Daniel Bertilsson, sampt dhe edsworne lagrättesmän

Nilss Anderson i Ede	Anderss Joenson i Ede
Erik Nilson i Åsen	Christen Person i Viken
Peder Erikson i Sikås	Oloff Erson i Ede
Joen Larson i Solberg	Mattis Anderson i Fagerdal [Faida]
Erik Pålson i Tullingsås	Jöns Danielson i Tullingsås
Erik Joenson i Jonsgård	Erik Broddeson i Risselås

1. Publicerades Kongl. Maij:tz. vår allernådigste Konungz och Herres uthgångne placat angående visse hästemarknaders inrättandes, daterat Stockholm den 29 martij 1663, medh dhess fölliande H. grefl: excellenz Johan Oxenstiernas skriftelige befallningh å dato Stierne-sundh den 24 julij 1663.

2. Där näst uplästes Högkongl. Maij:tz placat, Om det falske silkes, sampt uthsträckande klädes införsell, sub dato den 7 aprilis anno 1663. Där medh bijfölliande hans höggrefl: excellenz och nådes Her gouverneurens alfvarlige befallningh, at sådant vederbörligen till effterrättelse skall publiceras och förkunnas giffvit Stiernesundh den 29 martij anno 1663.

3. Befallningzmannen Daniel Bertilson publicerade för allmogen hogl: Cammar collegij ordningh om cronones tijende som uthgiöres för at ingen dherifrån frij vara skulle, uthan dhen uthgiöra, vare sikh ryttare eller bonde eller ehoo som gård brukar.

4. Publicerades Kongl. Maij:tz placat om cronones parcher uthi fiskevatn, skogh och mark, muulbeet, och huadh som dher till länder, huare sig hälst för hvadh slagz fiskie thet vara kan, at bevijts ther på skulle skaffas aff huem the thet böxlat haffver, och hurulunda the thär till komne ähro, så sade allmogen at the nytt haffva bekommit breff thär om, och intet haffva hafft tijd till at copiera them uth, uthan ländzmannen haffver tu eller tre exemplar till sikh, och befallningzmannen intet beskedh thär om än nu bekommit.

5. Angaff landzskriffvaren ~~welt~~ Lars Jonsson at en bonde Erik Jonsson i Jonsgård, i förledet åhr -62 emedan han var här vijdh tinget och var tolfman, leffvererades kyrkiotijenden, och bleff altså han uthslutin uthur cronones längdh, och så snart han kom hem haffver han leffvererat tienden till kyrkiovårderna och tillijka medh the andre ingenlöst dhän för 1 Rd. och effter som hans tiende intet bleff infördt i längden skall han ännu betala landzskrifvaren dhen samma Rikzdaler, och dher till sakfältes till 3 Rd. för försummelse at han dhen dhå intet straxt inleffverede.

6. Per Svensson i Skarpås opbiuder een gårdh, Olof Larssons i Ede, om trettan måliger för tio Rd. dhen han aff ödemark optagit och upbrukat haffver, förste gången.

7. Framträdde för rätten inspector öffver måål och wicht Peder Mattson factoren öffver tobaket, fullmächtige, och angaff at ländzmannen ~~Mons~~ Mårten Teet skulle vara kommit i et oppenbart rychte at skulle haffva fördt en post tobak hijt öfver ifrån Norge och såldt emot Kongl. Maij:tz uthgagne placat. Mårthen Teet beropte sikh på Nils i Bredgård at han thär om skulle witna aldenstund han war medh honom i fölliet, och thet sades att Nilss i Bredgårdh

skulle sådant uthspriddt at han skulle haffva hafft 4½ wågh och dher till sade han at han intet hade meer än 4½ skålpundh, så huilken fram fodrades at han edeligen wittna skulle så mycket honom härom kunnigt war. Och såsom Nilss bekiände at han dät uthi dryckenskap sagt at Mårten något tobak hijt fördt haffver, och stodh och simulerade. Dherföre saakfältes han tillijka med Mårten huartera till sine 8 daler sölfm:t effter den 6 puncten i placatet om tobaketz olofl. införtzell, gör tillhopa penningar 64 mk:r.

8. Framkom för rätten Sven Andersson och besvärade sigh at Claes Jonsson i Sikås hade et stycke åker om fäm eller 6 målingar in vijdh hans dyngecast, och såsom samme åker stycke lågh så när vijdh hans gårdh bleff beslutit aff rätten, at bemelte Claes Joenson skulle uplåta samma åkerstycke till Sven Anderson på Åsen, och bleffvo så sigh emellan förlikte at, Sven Anderson skulle giffva Claes Joenson 6 ort för huar målingh.

Landzskrifvaren fodrar aff ländzmannen Måns Andersson och kyrkiovårdarna pro A:o 1660 aff Hammerdal 5 Rd. 15 sk. Aff Ström sochn 6 Rd. 16 sk. och dher på resolverades aff rätten at Måns Anderson skulle ofördrögieligen betala till landzskrifvaren samma penningar.

9. Framträdde kiöpmannen Isak N. och beklagade sigh hurulunda såsom han den 25 novemb om nattetijd tå han ther medh någre ryttare sigh druckit haffva, ähre ifrån honom bortstulit 22 Rd. in specie jempte och en gullringh för fyra Rd. Nu beslötz aff rätten, at samma ryttare sigh ther ifrån medh laga edh purgera skulle, remitterades dherföre till näste andre dagen

10. Anders Blink ryttaren beskyller een bonde Erik Svensson i Håxås [Häkzåsen] at han skulle haffva tagit någon maat från honom på myran förledne sommar när the ther slogo, så kunde till huilket Erik Svensson thet intet förneka kunde uthan bekände sig tagit 1½ kaka brödh och så mycket smör som han dher kunde äta, och miölken sammaledes så mycket han kunno förtära, och för hans fattigdom skull såsom och at åklagaren beer för honom saakfältes han till 12 öre effter 22 cap: i Tiufmålabalken.

11. Per Gudmunsson [Peder Gundmunson] i Kallsta opbiuder Rickard [Rekordh] Larssons gårdh i Prisgård som han haffver till under pant aff honom för 30 rikzdaler. Förste gången.

[I marginalen vid §11 och 12: Lijtz tingelagh]

12. Erik Jonsson i Rise (?) [Rijse] i Hammerdals sochn opbiuder Lars Jonssons gårdh i Föllinge sochn i Slätta som han haffver kiöpt aff honom för 60 Rd. Förste gången.

Ting 26 november 1664

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 230–234, ÖLA.

Anno 1664 d: 26 Novembr höltz laga tingh medh almogen i Hammerdal wedherwarandhes cronones befalningzman wählack:tt Daniel Bertilsson, sampt thee tolf edhsuorne laghrättesmän:

Anders Jonsson i Ede	Erik Nilsson i Åsen
Christoffer Larsson i Lorås	Mats Andersson i Fagerdal
Christian Persson i Viken	Per Eriksson i Sikås
Erik Pålsson i Tullingsås [Tulzås]	Jöns Danielsson i Tullingsås
Nils Andersson i Tullingsås	Per Broddesson i Öhn
Jon Claesson i Sikås	Jon Larsson i Solberg

1. Angaf lenzman Måns Andersson en ungh dreng Carl Sewalsson [Sifwalson] i Risselås hwilken belägrat hafwer en konhna Gertrud Svensdotter i Riselås, hwar til b:te Karl ej neka kundhe uthan denna sin syndh frijwilleligen bekiendh hafwer och b:te konhna en gång tilförendhe låtit sigh belägra, utaf een soldat, hwarföre straffet för b:te konhan fördubladhes effter Hans excelentz höghwelborne grefwe Pehr Brahe om sådant gifne ordinantie, daterat Stokholm d: För konnanz böter skal Jöran Anderson i Öhn och Erik Nilsson i Näset stå i löffte, för ... plichta medh kråppen ... #####— Karl til 3 m:r

2. Angaf Jon Nilsson Ede, at Olof Svensson i Skarpås [Skerråsen] uthi olageligh tidh, emot Kongl: Majj:ttz ordinantie upsät sine elgz ledh, dock icke honnom befunit någon elgh at hafwa fåt. Fördhenskul blef b:te Olof sakfelt til 3 m:r

3. Blef och i lika måtto Anders Jonsson i Ede anklagat af ryttaren Måns Skytt, at han och i olageligh tidh upsät hafwer sine elgz ledh, hwaremot b:te Anders ej neka kundhe, allenast föregifwer sigh sådant wara giönnom sine barn giordt och updragit, kundhe ej heller b:te Anders befrias från3

4. Blef Nils Andersson i Högom (?) aff sine grannar anklagat at han upbrutit hafwer något sine grannars elgz hål som han icke til koma skulle. Resolwerades dhenne sak såledz at syn skulle åm dhetta först ransaka, och sedhan sin dom winna.

5. Wardt kornetenz Nils Grirz (?) swentienare, Botvid Larsson angifwin dhett han besåfwit hafwer een genta Karin Olofsdotter, och kundhe til dhetta ej neka uthan sadhe sigh henne wille til hustru taga, Fördhenskul blef böterne för dhem beggie tilgifwin.

6. Framkom Olof Svensson i Skarpås och tilspordte rätten om han kundhe få inlösa dhen siettepart som undhan hans gårdh bortsåldh åhr / af Olof Larsson som för en tidh sadhe / för 9 Rd:r loet (?) til Jon Nilsson i Ede, och han för b:te siettepart skattat hafwer dher, Joen honnom nu brukar. Samrstyckte fördhenskul rätten och för gilt funno at b:te Olof skulle dhenne part tilträdha och honnom sine uthgifne penning:r lefwerä; men för dhett b:te Olof Swenson hafwer uthlagorne för b:te part uthgiordt dhen tidhen b:te Jon Nilson ~~hemmet~~ dhen parten brukadhe. Wart af nämbden lagt och för got funit, at b:te Jon skulle gifwa til Olof 6 Rd:r.

7. Angaf lenzmann Måns, Lars Persson i Bye hwilken någon jordh brukat hafwer i Ede, Skällegden benämnd, Och dhen hafwer redt at bruka til

8. Framviste Affsadhe rätten at Anders Jonsson i Ede skal betala til ~~Per~~ Sven Stensson i Lorås 4 Rd:r för utlagd böxel och sädhan söke b:te Anders

9. Framhadhes Nils Persson i Solberg hwilken hafwer sökt til wiseman i Medelpad [Melpadh] om bot til sin hustrus siukdom, och kundhe til dhetta ej neka, uthan sadhe så sant wara, at han för dhes kran[k]het som hans hustru drog medh uthi 2 åhrs tidh blef han af henne nögd at giöra, och när han til b:te wisman kom och om sådant tilspordhe sadhe han sigh icke kunat hielpa, uthan Gudh allena hwar medh b:te Nils en annan om läkiedom sökte.

10. Anklagadhes ryttaren Hindrik Hyll [Hyldh] hwilken mökrenkningh giordt medh en gienta Elin Eriksdotter i Sikås, hwarföre rätten honnom tilspordhe om han dhetta giordt hafwer, hwar til han sigh skyldhig gaf, men sadhe sigh henne inte något ächtthenskap hafwa lofwat. Fördhenskul rätten honnom för böter befria kundhe, sackfältee altså til 40 ~~m:ř~~ konhnan 20 ~~m:ř~~ Såsom dhee intet egte att böta medh måste thee arbitraliter straffas

11. Beswäradhe sigh hustru Märit Pålsson, huru såsom Sven Stensson i Lorås hafwer någon tidh åbot be:te hemman om 2 tunlandh och 1 span, hwilket hennes Sal. fadher Pål hafwer sigh tillöst en dhel för 36 rd:r. Och födhe yterligare en gamal genta Hellia Jonsdotter för en part, at honom hela hemanet Lorås tilkom. Och nu uthan något skiäl b:te Swen hemanet brukat och sigh dhet sama tilängat hafwer, henne icke derföre något gifwit; Rätten fördhenskul för got funno at b:te hust. Märit skulle Lorås tilstiga och b. Sven dhet afstiga, til thes han medh skiäl her emot präterendera kan, och såledz dhet igenwinna.

12. Framkom Erik Svensson i Håxås och Hans Isaksson i ibidem, och twistadhe emot Erik Nilsson på Åsen om en böxelskogh i Flodalen, hwilken Per Eriksson fordom befallningzman b:te Hoxås männen böxelbref derpå gifwit hafwer, uthan något bewis: Dock ther emot hafwa Ås byggiarena böxel bref uthaf fordom befallningzman förskaffat af Jacob Chr.

NB Och yterligare 6mana synz iemrt (?) tolfmana syn consons (?) at behålla b:te böxel Flodalen, thet rätten och icke ogilla kundhe in, uthan få wara in til 24 fyra ifrån Medelpad [meldhpat] om dhetta skier skådhar

13. Sackfeltes Hemming Björnsson i Fyrås, och Jon Eriksson ibidem, i dhet dhe lageligen stämb blef medh sino documenter och skiäl, at swara Christian i Viken, för dhes sigh emelan agerande sak hwardhera til sine 3 m:r 6 m:r.

14. Upbödh första gången Anders Jönsson i Strand Bredgården, sålt för 120 rd:r.

15. Trädde för rätten ländzman Måns Andersson Spiellerus, och hadhe een präntention emott sin antessor Mårten Tedt /:hwilken nu för sin nödhige wärf och ährendher frånwarandhe ähr:/ och påstmästaren Hans Larsson sin sack att ansvara fuhlmächtigh giordhe; i dhet när b:te Mån sitt hemman öfr. Knutsgård (i Ede) uthi Mårten Tedt hängd att häfda ombetrodde, medh slutitt contract och förordh att b:te hemman af honnom wedh lageligit bruck hållas skulle, hwilket nu b:te Måns bekiänner ej skiedt och effterkommit wara, uthan hafr sådt bådhe halme och trädhe, och jordhen illa brukat, hwar af han stort men och skadha lidit hafr.

Emott dhetta som bewisligt fans, hadhe Tetenz fuhlmächtigh Hans Larsson ej mot bära, och sadhe sigh om dhes beskaffenhet ej weta, hwarföre detta af rätten considererades och sluto, att Tetten för dhes skadheståndh till Måns 6 rd:r gifwa skulle.

2. Beswäradhe sigh i lika måtto ländzman Spiellerus att dhen afra, hwilken han bordhe af sitt hemman att niuta, uthaf Mårten Tedt, som war 32 skiyllar, hwar skiyll om en ordt werderat, att summan till 8 Rd:r upstegh. Blef slutitt, Mårthen Tedt detta att betala.

3. Angaf ähn yterligare ländzman Spiellerus, huru såsom offtab:te Mårten Tedt hafr till sigh anammat åthskillige upbördher ~~och intett~~ beståndhe uthi mihlstålpe- och skiäneke pen- ingr, hwilket han emott richtigh rächningh för sådant clarerat hafr, uthan att resten, till 6 ordt och 16 skillingh bewisligit fans. Sedan och att Tetten af Spielleru hafr annamat 1 plogh och en ploghskiära beggie werderat för 1 ordt, ytermera upbrändt en balck werderat för 1 ordt 8 skill; Hwilket alt blef af rätten samtyckt Mårten Tedt dhetta att betala.

4. Kiähradhe ländzman Spiellerus effter een qwarn ligiandhes i Fyrås åhn, Funno rätten billigt, att b:te qwarn hwilken wndher ländzmanz gårdhen tillförendhe lydt och legat hafr, skulle nu igen till gårdzenz gangn och nytta restitueras;

16. Föregafz huru såsom Mårten Tedt någon bodskapt hwilken Spiellerus tilkom, och för hanz giäldh i arest tagin blef, dhen mb:te Tedt måste uthi aresten födha, altså beslötz att Spiellery till Tedten för dhes omknadh på bodhskapen 4 Rd:r.

[antecknat på inhäftat brevs adressida:]

Anno 1664 d. 26 Novemb:r tå laga tingh höltz medh almogen uthi Hammerdahl beswäradhe sigh Knut i Odensala [Onsala] huru såsom Per Broddesson i Öhn hafwer sigh såldt een odugeligh qwarn hwilken sedhan såldh ähr til en man i Medelpad, then sigh och beklagadhe öfwer samma qwarn. Wardt slutit af nämbden at b:te Pehr skulle betala b:te Knut i Onsala så högt som b:te Pehr henne såldt hafwer. Atessteras

Ting 26 november 1665

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:5, sid. 320v–324v, ÖLA.

Anno 1665 den 26 Novembr höltz laga tingh medh allmogen i Hammerdhal uthi befalningzman wählach:tt Daniel Bertilssons närwaru samt nämbdens,

Anders Jonsson i Ede	Erik Nilsson i Åsen
Christoffer Larsson i Lorås	Mats Andersson i Fagerdal
Christian Persson i Viken	Peder Eriksson i Sikås
Erik Pålsson i Tullingsås [Tulzås]	Jöns Persson i Tullingsås
Nils Andersson i Tullingsås	Per Broddesson i Öhn
Olof Eriksson i Ede	Peer Eriksson i Sikås
Jon Claesson i Sikås	

1. Afladhe tolfmännenne sin edh, uthi all tingh effter ytersta förståndh, sigh så handhaf:a, som thee för Gudh och höga öf:rheten kune ansvara;

2. Blef Kongl: Majj:ttz placater iempte hans exel. Hr *govenurens* bref och befallnig:r upläste som nästtill förendhe be:te ähr

(3) Beswäradhe sigh corpral undher *cavalieriet*, manhafft: Jacob Slemback, uthöf:r Hans Israelsson [Israel] i Hoxås, tilgifne sin brott

(4) [*halva paragrafen överkorsad:*]

1. Beklagadhe sigh Per Broddesson i Öhn, uthöf:r Nils Andersson ibidem; dhet han han sigh för kyf beskylt haf:r. Altså detta till att bewissa, stältes Nils att förrätta dhet han hadhe sigh haf:a hördt af Jon Perssons [Pedherssons] dotter i Berge refereras, att merb:te Pedher en giädda uthaf notten ifrån sin granne skulle haf:a stulit, dhet ländhzman jempte tolfmänerne haf:a å sochnestämman effter ransakat, men när dhe flickan här om tillfråga, säger hon sigh sådant intet haf:a sagt, uthan säger nu merb:te Nils sådant wara af sin son /then ungh ähr/ tallat dhet alt uthi osaningh fins, tillika medh dhet att han Pedher fadher /som nu för en tijdh sedan dödh ähr/ för tijndhe kyf beskyller, och skulle sådant uthi the danskes tijdh wara passerat, thedt intet han mechtigh ähr att bewis'a. Kundhe offtab:e Nils Andhersson i Öhn icke ifrån det 20 capit. T B: befrias uthan för witnes måhl böta tillgifn ~~40 m:r~~

(5) [*i marginalen:*] halshuggen

Bewittnadhe tolfmänerne att uthi Jon Erikssons gårdh i Fyrås, skulle wara 1/5 part till crone fallit, gen- Ers (?) afrymbandhe till Norie, then dher uthi en brodherdhel arfburin war.

(6) Framkom Daniel Hellman, framtede i rätten en obligation gif:in af ländhzman Måns Andersson uthi hwilken han bekiänner sigh wara handhels man uthi Stockholm wälach:tt Mårten Olofsson 58 d:r skyldigh, altså spordhes offtab. Måns om han samma handskriff wedhkiändhe, thedh han sigh ej kundhe undandraga. Wart afsagt att merb. Måns be:te 58 d:r kpp:mtt betala skulle. Anbelangandhe intresse ~~må~~ söke dhem i Sundsvall som hans godhz ifrån honnom toge.

(7) Upbiudher Per Olofsson i Fyrås förste gå. Togården af 1½ tunlandhz uthsädhe.

(8) Upbiudher Anders Sjulsson i Fyrås förste gången Bjursgården af 2 tunlandhz uthsädhe.

(9) Anpräsenrade Sven Olofsson i Jonsgård ett testamantz bref, hwilket han föreskrif:r all sin faste och lösse egendom i b:e Jonsgårdh till Sigfrid [Sifwr] Jonsson sin brodher son ibidem, honnom Swen dherföre i dhödhe dagar födha, förste gången upbudhit.

(10) Framkom Cecilia [Cisila] Olofsdotter och tilkiänna gaf, huruledhz en lapp Skol Nils hafwer berättat och i tal låtit komma, dhet Ingrid Jonsdotter i Gisselås hafr lagt en lapp sigh att förgiöra, på dhet att hon honnom, Olof Olofson i Giselås, till man bekomma skulle, såledhz afhindra friemålet dhem Cisilia och Olof emelan, hwilket lappen Nils nu effter förfrågan iempte flere bewiser sådant intet wedh någon sanningh wara, uthan bewittnadhes Olof Olofsson, hwilken först friadhe till Cisilia och sedan till Ingredh wara till sådant rop och ryckte störste orsaken. Och nu för ~~sådant~~ dhenne hans läthet och bedrägeri att han dhem beggie medh frierie haf:r fixerat och orsaken till dhen galenskap och beskyllningh ähr. Fördhenskull haf:r merb:e Olof förlorat 40 m:r

(11) Framkom dragon Hans Persson Målare, och sigh beklagadhe huruledhz ryttaren Anders Larsson Flink honnom hos Erik Nilsson i Näset [Näs] illa huggit haf:r. Thedh weed han Erik wittnadhe såledhz hafwa kommit till, att dhee först drucko brorskål, sedan sadhe thee alt hwadh wij i någon måtto skiempt talla eller höfligen giöra, skall hållas af oss till godha. Såto så grense öf:r en stol, och som bäst iagh wiste intet uthaf, föllo dhee bådhe af stolen, dhet iagh mente skiämt wara.

Strax ther effter sprangh rytt: och togh wärian som på weggen såt, högg strax till dragon, och honnom twene hugg i hufwu och ett i hwardhere handhen högg: dhet ene i hufwdhet ähr mit öf:r jessan, mycket skadheligit, och dhet ene i wänster handhen twärt öf:r handhen, och

skadheligit, att han twiflan ähr om twenne fingers rörsel. Dhetta ähr af then nedhrige Rätten skiärskådat och afsagt att b: ryttare effter det 6 capit. Sårmaßl B: medh willie, för fullo sår plichte. Dragon om sin målzägar sak ähr af rytt. förlickt. Fördhen skull böte ryttaren Andhers Flink effter b:e capitelz lydhelsse 20 m:r

(12) Anklagadhes Erik Nilsson i Öhn för mökränkning i dhet han hafr besåfwit en Kerstin Nilsdotter i Öhn, och medh henne aflat baren, dhet han och bekienner rätte barn fadhern wara, ~~men inte henne will echta, sakfält fördhenskul effter det [lucka] capit~~ emädhan han i tankarna ähr henne echtta. Ty remitterades saken till näste laga tingh. NB. Han tog henne till ächta.

(13) Föregaf lendhzman, och för rätta hadhe Elsa Olofsdotter i Sikås, hwilken besåfwit ähr, födt barn och beskyller fordom corpralen undher rytteriet Sal: Jonas Fogel, som nu i nästförledhne währ afsomnadhe, wara rätte baren fadhren, hwilket man annars intet fina kundhe, uthan hon plichte eller böte, effter det capit; kohnan 40 m:r .

(14) Blef Kongl: Maij:ttz placat angäendhe myntet och dhes valeur publicerat, daterat Stockholm d. 1665

(15) I lika måtto ähr Kongl Maij:ttz placat om Banko zedlars, upläsit af dato Stockholm den 7 octobr anno 1665, jempte hans excell:ntz goveneurens här om strenge befallningh dhet uthi alle puncter hörsambligen att fullgiöra.

(16) Bleff effter hans excell:ntz H:r goveneurens bref och befallningh emellan Sikåsman, Moobygiaren sampt kiörkiöherden, 24 syn nästkommandh misomar tillnämddt.

(17) Upbiudher Erik Persson i Solberg förste gången sit hemman i b:te Solbergh om 3 tunl: uthsädhe inlöst för 50 Rd:r

(18) Göran [Jrön] Andersson i Öhn tridie gången upbiudher Nils Anderssons i Bredgårds hemman i Öhn, Ström sochen, hwilket kiöpt ähr för redho penningar 74 Rd:r, och som intett klandher här emott war som dhom brefwet förwägra och förbiudha kundhe, ähr här å faste domne gif:it.

På inhäftat blad:

Erkenner jagh migh undertteknatt att hafua uttaf welberådde mode sålltt och uplåttitt mitt hemman Öön beligandess i Ströms sochen, till erligh och beskedelige man Jöran Andersson i Öön, för peningar sijuttio fyra rijxdaller in spetchi huilcke för bemeltte peningar jagh tijll fulla nöije hafuer upburitt, den sijste peningen medh den förstta – affhender för den skull aff migh och mina arwingar, till förbemeltte Jöran Anderszon och sina arwingar till ewerdeligh egendom och derpå laga och fastt taga, enen som honom syness. Jagh seger 74 rijx d. till ytter mera wissa medh min egen händh och bomerke här under settia, till wijttene länszman, w:at: Claess Tijock, Dattum Strööm den 14 iunij 1664

Nijlss Andersson

Claess Tijock

Bregårdh

till wittene

(bomärke)

M(anu prop)ria

Kiöpe och confirmationz skriffit på hemmanet i Öhn Strömss sochen

Ting 26 november 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, sid. 62r–68r, ÖLA.

den 26 Novembris Nämnden

Anders Jonsson i Ede
Christoffer Larsson i Lorås
Per [Peder] Eriksson i Sikås
Nils Andersson i Tullingsås
Mats Andersson i Fagerdal
Per Broddesson i Öhn

Jöran Andersson i Öhn
Erik Nilsson på Åsen
Christian [Christiern] Persson i Viken
Olof Eriksson i Ede [Grubbgårdh]
Jon Claësson i Sikås
Jöns Danielsson i Tullingsås [Tullåhs]

Först afflade tolffmännen sin laga eedh. H:s excell:tz H:r gouverneurens breff, publicerades, som uthi dhe förrige tingelagena, om franssoserne affskaffande.

[Jämför lydelsen i Lits tingslags dombok, den 1/12 1666:

”H:s excell:tz H:r gouverneurens bref oplästes, angående att siukhus wid Sundsvall oprätas skulle, där dhe som af franssosen bekajade ähr, skola dher cureras, hwartil allmogen her, som flere stedes, till dess fortsättiande någon hielp contribuera skulle: remitterar till landztinget.”]

H:r befallningzmannen förmandte ländzmannen Claës Isaksson Tiock som tolfmännen alfwarligen, at tillkänna giffwa dhe sacker, som sträfwa emot Kongl. Majj:ttz uthgångne resolutioner och placater, etc.

(1) Hammerdals – som Ströms – boerne tillika med hanss wördigheet kyrckioherden, wäl-lärde H:r Erik Hedsander, sigh högeligen beswära öfwer sin sochneman, Nils Andersson i Bredgård, hafwer icke allenast nu, på många åhr tillbaka, warit heel oroligh, försmädat Gudh och förtörnat sina nåegrannar och sochnemän; uthan och, nu dageligen mehr och mehr uthi sin galenskap fortfahr och ej will bättra sigh, begära fördenskulld sampteligen at blifwa af medh honom uthur tingelaget.

Denne Nils Bregåhl förestältes och tillfrågades om man ingen bättring hafwer af honom at förwänta? Swarade till detta föga; uthan sade omsider: effter dhe påstå och willia så gerna blifwa af med mig, så skohla dhe och få, och innan Gregori marcknad uthlofwade Nils sielf willeligen herifrån afträda, och icke wara dhem till något förfångh. Hwilket honom och pålades sådant effterkomma. Befallningzmannen förmahnte och tillsade Nils Anderssons gjäldenährer her med alfwarligast, at dhe ofördröyeligast clarera medh honom, dhet dhe wetta sig skyldige wara på det han ingen kan hafwa dher öfwer at klaga, icke kan oppkräfwia sin gjälld her i tingelaget.

(2) Effter såsom Olof Olofsson i Gåxsjö hafwer förledit åhr frijat till Cecilia Olofsdotter och lofwadt henne ächtenskapet, men sidermehr återsagdt detta; och imedler tijd befriadt een annan, Ingrid Jons d:r i Gisselås, hwilken han och sammaledes hafwer fixerat, hwarigenom eett taal öppet ähr, at qwinnorna skulle hafwa söckt lappen Skol Nils, och han med sin trulldom laga skulle at Ingrid skulle få honom, till hwilket Skohl Nils aldeles nekar till; Hwarföre saakfältes Olof Olofson för sitt bedrägerij till 40 m:r sm:tt.

(3) Måns Erichson i Mo beswärade sigh öfwer sine grannar Sikås boerne, dhet dhe med sine hästar och boskap nedertrampa hanss slott; Blef af rätten afsagdt, det Måns med sine consorter och Sijkåhsboerne skohla oprätta een skiffteshaga sin emillan förmedelst 27 cap.

bygg.b. och hwilken som sådant icke effterkommer, och vidare her öfwer beswäras, då plichte effter lagh.

(4) Ländzmannen Claës Isakson Tiock, besvärade sigh öfwer kyrkioherden, wällärde H:r Erik Hedsander, det han förmedelst sitt öhl och bränwins sälliande, på sönn- som sökendar, tager all hanss nähring från honom fast han honom sådant tillförne tillsagdt hafwer; H:r Erich lofwade her effter sådant affstå, och det samma Tioken med opräckta händer oplåta och effterlåtha.

(5) Ländzmannen Claes Tiock insinuerade i rätten een förteckning af hanss wördigheet probsten, höglärde m:r Jacob Holst uthgifwen, begärandes assistence af befallningsmannen om dess execution, hwilken består af 5 puncter. Denne oplästes uthi tolfmäns som kyrckioherdens närwahro och åhöro, då kyrckioherden lofwade at desse puncter, nembl:n 1. 2. 3. och 5:te skulle med det förste förrättade blifwa och den 5. hafwa dhe någorlunda effter kommit. Men den 4:de hwad anbelangar, at Ströms-boerne som saakfälte ähre till ½ rd:r hwartert, at dhe icke hafwa comparerat probztinget; men nu föregifwa, at kyrkioherden, wällärde H:r Erich, som Strömsboerne hafwa förmedelst sina förböhrer afbedit sådant, hooss hanss wördigheet probsten, förr änn han der från afreste, och således giffwit dhem effter, som kyrckioherden och Göran Andersson i Öhn för rätten bekände och berättat månde, hwarför opskiötz detta ährendet till dess man får her om conferera med hanss wördigheet probsten.

(6) Ryttaren Torsten Snapphane företrädde, bekiännandes sigh hafwa haft olofligit omgengie med sitt tienstehiohn Kerstin Eriksdotter een giffit qwinna, hafwandes sin man uti Damin, Johan Olofsson i Ede, och aflat barn tillhoopa, hwilket föddes otta dagar för S. Johannie tijd. Men sidermehr hafwer Snapphahna, otta dagar effter bem:te midsommars tijd trädit uthi achtenskap med een annan; Och emedan ingen weet om bem:te Johan Olofsson ähr i lifwet, eller dödh; dy saakfälltes denne Snapphahna, oppå Kongl. Maj:ttz nådige behagh, effter 3. cap: Gifftermal. b. till 40 m:r och kohnan till 5 d:r sm:tt; Men dher i fall förspörjes, mannen war lefwande, då skall denne saak stå dhem öppen till större plicht och för eenfalt hoor plichta; Och saken nu, så imedler tijdh opskiutes till vidare her om kundskap och ransakningh. Men barnet skohla dhe föda och skiöta effter lagh.

Sedan pålades denne Torsten Snapphana, at betala denne sin lägerqwinna, Kerstin Erichs dotter, för förtient löhn wallmar 2½ ort, 2 par strompert 2 ort, och sielfwa löhnen - 3 ort ähr 7½ ort, hwilka han uthan opskoff henne tillstålla skall.

(7) Sigrid Olofsdotter i Hallen bekänner sig hafwa haft lägersmåhl med ryttaren Sven Persson Groop, och aflat med honom barn, hwilken icke hafwer stembningen comparerat; uthan kyrckioherden och nämnden bewitna, sig hafwa för dhem tillstådt wara barnafadern. Skall först för svarslösa plichta 3 m:r effter 33 cap. tingmål. b. och sedan 40 m:r effter 3 cap. gifftermål.b. och konan Sigrid Olofsd:r 5 d:r Sm:tt plichta. Men barnet skohla dhe föda och skiöta effter lagh.

(8) Nils Andersson i Bredgård klagade, att Göran Svensson i Tullingsås hafwer emot laga domb i saken, egen willigt pantat af honom een koo, dher till han ej neka kunne; Skall derföre först för dombrutt effter 39 cap. tingmål. b:n plichta 6 m:r sm:tt och för olaga pantning 3 m:r sm:tt och gälda skadan åter effter mätismanna ordom, till 2 rd:r hwar med partherna skohla wara åthskillde.

(9) Hans Israelsson i Håxås klagade, at corporalen under rytteriet, manhafftig Jakob Slemback, hafwer förleden sommar slagit hanss hustru några slängiar och öhrfijhlar, oppå

hanss tompt och bredewid hanss kornladu, som h. Kerstin Israelsdotter effter aflagdan eedh bewitnade, så passerat wara; Till hwilket corporal Slemback eij kan neka till, uthan sådant wara skedt af hastige mode, af någon träta, som emillan hustrurna öppet war, bedz nu före, för denne gången, och förlijkte måhlsäganden, at han intet tahlar mehr her på; dy skall corporal Slemback för begången heemgång plichta för medelst 5 cap. Edzörisbalken med 40 m:r Sm:tt.

(10) Olof Toresson i Hallen trädde för rätten kärandes till sine lagzmän i rothan, nembl:n Måns i Gisselås, Olof Jonsson i Hallen, Lars i Fagerdahl, Nils Olofson i Gåxsiö, Per Olofsson ibid, Erik Nilsson i Åsen, Pål i Fyrås [Biörnsgård] och Nils Olofsson på Åsen, som wore tillnämnde till Frösö skantz at afföra ammunition till Bräcke och icke kommo till städes, uthan wände igen wid Lits älfwen; Af orsach, at artollerie leutenanten Anders Kempe gjorde dhem bodh, at dher dhe wille lefwerera penningarna skulle dhe med skiutzningen blifwa förskonte, och penningarne till Erik Persson Byman lefwerera måste, nembl:n som war Olof Thoresons p:gr två rd:r 3 ort, och 6 rd:r wore dhe andres hanss lagzmäns pennger, summan 8 3/4 rd:r. Och sedan effter desse penningars uthgiörande, måste han Olof Thoreson, till öfwerflödh uthstå och giöra skiutzfärder till Bräcke.

Ähr her öfwer denne rättens mehning och sluth, det desse ofwan rörde Olofz lagzmän, skohla betala till Olof Thoreson sine två rd:r 3 ort, uthan vidare oppehålld, och dhe sökie sedan sin fångsman i Norge, Erich Persson Byman, om dhe 6 rd:r, som dhe bäst kunna och gitta, alldenstund han ähr orsaken till denna oreda.

(11) Per Olofsson Hammerdal fordrar af Per Olofsson Westgiöte een häst för 9 rd:r han af sal. Olof Olofsson uti giäld tagit hafwer, som Wellam Persson i Fyhrås, effter aflagd eedh witnade sandt wara; Och han der emot prätenderar 5 rd:rs rest på eeh smör halftunna, jempte ½ wågh tobak; som sidermehr effter Hallens böndernes bewitnande bewistes odugeligt wara; Blef af rätten afsagdt, det Pehr Olofsson Wessgiöte skall betala Per Olofsson Hammerdahl 4 rd:r uthi ett för alt, hwarmed parterna skohla wara åthskilide, och all dheras twist ophäfwinn.

(12) Blef af rätten afsagdt och afdömbdt, at Erik Svensson i Håxås och Erik Samuelsson skohla erläggia uthi sone och förlikning till Per Olofsson Hammerdahl och hanss syskon med sine broders barn, in alles fyra rixd:r och taga sedan dher på ett qvittobref och besittia gården lefwererandes honom Hammerdahl, hwad som på hanss quota af desse 4 rd:r kan belöpa; och resten behålla hoos sigh, till dess någon af dhem eller dess fullmechtige, hijt kommandes warde. Och hemmanet skall wärderas af ländz och tolffmän, dehr det icke gör fyllest, så briste creditorerna effter quotan, som S. lagh förmåår och innehåller.

(13) Ingeborg Tolsdotter trädde för rätten, prätenderades det henne kunne tillåtas in lösa sin rätta odel (Risselås), som hennes sal. fader Tol Jöransson för giäld androm i händer lembna måste. Blef af nämnden afsagdt, det henne tillåtes tillträda sin odels jord, effter 16 cap. Jordebalken, dher hon mechtig ähr uthbetala sin sal. faders Tohl Jöranssons bewijslig giäld. Och dher landboen Erik Broddesson hafwer effter huusesyhns ordningen eij fullgiordt och gården hållit wid macht, så skall han Erich Broddeson wahnbruket eller skadan refundera och betala; Men dher han sådant, med mätismanna ordom bewiser, mehra och öfwer huussyhns ordningens innehållet wara opprättadt och jorden brukadt, då skal hon Ingebohr wara förplichtadt honom förnöya och betala.

(14) Per Jakobsson, å Olof Larssons hustrus wäg:r i Lit, fordrar af Erik Staffansson i Viken 4 rd:r som han för några åhr sedan då han Erich, hennes soldat war och uti sin manss frånwaru, uthtogh een qwiga för 2 rd:r och ett stoo för 3 rd:r för een rd:rs rest på sin löhn. Hwilka

bem:te 4 rd:r Erich Staffansson genast återgifwa skall, alldenstund han effter laga stembning till Lijdt A:o 1664 eij comparera welat, och då till desse olaga procedurer eij swara welat.

(15) Angafz af ländzmannen Claes Tiock, Hans Gök [Giöck] hafwa slagit sin hustrus stiu-fader, Sven Svensson om een söndags affton, då de woro heel druckne båda två, och elliest ähre dhe öhltokar bägge, när dhe haffwa något i huffwudet, som nämnden bewittna; Så emedan stiu-fadern Swen Swensson nu omsider beder för honom, och Giöck elliest tillförne warit een stilla karl, och nu högeligen bedz före, dy förskontes oppå Kongl. Maj:ttz nådige behagh, för denne gången; men kommer han igen, skal detta stå honom öppet.

(16) Munsterskrifwaren öfwer dragonerne, wel:tt Per Börjesson, trädde för rätten kändes till Ströms boerne effter 1664 åhrs extra ordinarie dragone ränta; Så emedan h:s excell:tz H:r gou-verneurens bref intet tillstedes ähr at ehfrara, på huru många åhr det sig grundar, dy kan rätten intet för denne gången saken företaga at afdömas, förr änn h:s excell:tz bref framwises, hwad för åhrtahl dher uti stylizerar.

(17) Effter rättens öfwerwägande skall Anders Olofsson finne betala till Erik Persson otta rd:r uthan opskoff. Och Abraham Carlsson skall betala till Anders Olofson tree rd:r uthan vidare oppehåld. Hwar med parterna skola wara åthskillde, när sådant, som förmålt ähr effter-kommet; och dombrefwet stånde wid sin fulle krafft och vigor, angående Jonsgård, som sider-mehr såldt ähr af Anders Ol. finne till capellanen wällärde H:r Israel Noreus [Noræum] för 35 rd:r.

(18) Capitein ehrborn och manhafftig Johan Olofsson Mört, trädde för rätten, kändes till sin förr detta bonde, Måns Eriksson Mo, effter een heel hemmans ränta för Annis 1655 och 1656. Och Måns opwiser dher emot landzskrifwarens Lars Jonssons qvittentz daterat Hammerdahl den 26 Novembris 1656. På bem:te 2:ne åhrs ordinarie räntor till $6\frac{1}{2}$ rd:r 8 sk:r för hwartera åhret, wara af Måns i Moo riktigt betalte och kvitterade på befallningmannen sal. Jakob Christofferssons wäg:r;

Och såsom sal. Jacob Christophersson hafwer anammat af landzskrifwaren alla dess reckningar; Remitteres således H:r Capitein till dåvarande regementskrifwaren, wäl:tt Olof Pedersson Ström, at få her om kundskap och underrättelse, och Måns i Moo kännes för H:r capiteins her å vidare till tahlan aldeles frij. Sökiandes sin hemmans ränta för berörde åhren, hwarest han bäst kan och gitter; Och der emot kändes H:r capitein plichtig betala Måns i Moo 2 rd:r som han af Hans i Grenås, på hanss wäg:r nutit och opburit hafwer.

(19) Kyrckioherden wördig och wällärde H:r Erik Hedsander, kände till Jon Olofsson i Grenhås effter 24 skyhlar 8 band skafft-korn, som Hans Eriksson bewitnar, dhen åthniutit; hwilka han nu effter rättens gottfinnande återlefwerera skall och kyrckioherden tillfreds ställa, uthan vidare her öfwer molest, alldenstund han Jon Olofsson hafwer ohemult såldt gården och kyrckioherden såleds med sitt jordekiöp träda dhen ifrån, och han Jon Olofson skall effter 12 cap. Jordbalken plichta 3 m:r Sm:tt.

(20) Anders Jönsson i Strand, kände till sin broder Jon Jönsson, som nyligen från Norge heemkommen ähr, beswärandes sikh öfwer honom willia afrängia från gården, uthan laga domb i saken, och icke heller will för rätten comparera; Ähr rättens her öfwer betänekiande, att Anders Jönsson skall besitta hemmanet Strandh, till dess han Jon Jönsson lagligen her med procederar, uthi anseende at Anders Jönsson hafwer uthi förflutna fåigd mycket uthstådt, dessuthan sydt och skiött sine gamble förälldrar.

(21) Torsten Snapphane pålades att betala Måns Andersson Spielle 3 rd:r uthan opskoff, hwar med all dheras twist skall ophäfwen wara, effter ingenthera parten hafwa någre skiähl till sine prætioner.

(22) Afsades det Nils Andersson i Bredgård skall betala Peder Olofsson i Östnår 4½ rd:r 8 sk:r uthan vidare opskoff. Men hwad dhe 3 rd:r vidkommer, corneten Nils Nilsson Grip kvitterat hafwer, så sökie han honom det bäst han kan och gitter. / Såsom och pålades Bredgård förorsakade expenser för reesor refundera. / Eller bethala dhem till Per Olofsson med 3 rd:r effter mätismanna ordom; sökiandes sedan sin man Anders Kempe, om sin prætion, det bäst han kan och gitter, där han till detta wällande ähr.

(23) Lars Olofsson från Ångermanland fordrar af Nils Bredgård 1½ rd:r och Elias Davidsson från Ramsele 2 d:r 16 öre Km:t med 2 d:r tobak, hwilka han tillstod och lofwade at Göran Anderson i Öhn, skall å hanss wäg:r dhem betala.

(24) Olof Larsson i Ede kändes för medelst sin aflagde eed, frij för Måns Jonssons i Änge och Lockne sochn prætion om det stod, han med honom bytte, icke wara med någon siukdom behäftadt.

(25) Tolfmännen bewilliade sampteliga Måns Andersson Spielle 3 st. hästar af Hammerdal, at honom förhielpa med booförningen till Brunflo, her ifrån Hammerdahl, och således blifwa honom qwitte.

(26) Sikås-männernes syhne bref emillan dhem och kyrkioherden wällärde H:r Erik, med Måns i Mo och Lars i Bye, oplästes uthi dheras närwaro, och af samptl:a tolfmän uti alla sine clausutis gillat och approberat efftersom dhe och her om någa kundskap hafwa; Så emedan detta lagligen procederat ähr, och till föllie af Sweriges lagh och byggninge balkens 26 cap. §4 bekrefftes her under till större stadfästelse och confirmation med tingelagetz signete.

(27) Nils Andersson i Bredgård pålades at swara Jakob Jönsson ländzmannen i Lit till den 1. decembris nästkommande wid tinget, om dhe bäfwerhuus förstörande han honom förewiter.

(28) Capellanen i Ström wällärde H:r Israel Noreus opbiuder Jonsgården förste gången, köpt af Anders Olofsson finne för 35 rd:r effter mätismanna ordom.

(29) Erik Persson i Solberg opbiuder 3 tunland ibid för 50 rd:r köpt af Nils Persson, andre gången.

(30) Jon Persson i Fyrås [Skallgården], opbiuder sin gård för förste gången, köpt af Olof Larsson för 52 rd:r.

(31) Per Andersson i Giärde och Ströms sochn, trädde för rätten, /: opbiudandes sin gårdh han af rätta bördemän sine syskon, bröder och swågrar för 50 rd:r uthlöst, och effter ingen her på, af dhem klandrar, dy bewilliandes her på faste breff, effter 9 cap: Jordbalken :/ Präsenterandes een troowärdig lagbudin kiöpeskrifft, hwar med bewisandes, huruledes han lagligen 2 tunl: jordh och huus, med alla dess tillgiigande lotter och lunder, uthi bem:te Gierde och Ströms sochn, af åthskillige rätta bördemän sine swågrar och syskon nembl:n Olof Jönsson i Öhn, Erik Nilsson i Näset, Mickel Jonsson i Gärde, Tol Jonsson ibid och Jöns Siulsson i Öhn, dheras fäderne och odels jord för femtio rd:r in specie, köpt uthlöst och sig tillhandlat hafwer, som kiöpebrefwet af den 29 majj 1664 klarligen innehåller och förmähler.

(32) Sammaledes Anders Siulsson i Fyrås /: hwilken opbiuder sin gård 3die gången; kiöpt af Jon Eriksson ibid för 40 rd:r; och effter ingen her på klandende, dy bewilliades faste bref at uthgifwas /: trädde för rätten, presenterandes ett lagbuditt och lagstånditt kiöpebref, hwar medh bewisandes sigh lagligen hafwa kiöpt och tillhandlat Jon Erichsons i Fyråhs arfde fäderne jordh 2 tunl:d ibid, för fyratijo rd:r som dess kiöpeskrifft, med kyrckioherdens H:r Erik Hedsander underskrifft, klarligen uthwises.

(33) Desslijkest trädde för rätten, Anders Jönsson i Strand och Ström sochn, /: opbiudandes tridie gången sin gårdh Bredgård, han af Erik Persson Byman för 120 rd:r kiöpt hafwer, bewilliandes fastebref, aldenstund ingen her på klandrar /: Presenterandes ett lagbuditt och lagstånditt kiöpebref, hwar med bewisandes huruledes han lagligen hafwer sig tillhandlat Bregården bestående af 2 2/3 tunl:d med alla dess tilliggande lotter och lunder af Erich Pedersson Byman för etthundrade tiugu rd:r som dess kiöpebref af den 30 Januari 1664 klarligen demonstrerar och innehåller.

(34) Så emedan desse föreskrefne personer, med sine uthgifne kiöpebreff tillstå och bekänna sig den sidste penningen med den första hafwa, effter sine egne begäran opburit och bekommit hafwa; Hwarföre dömbde iagh med nembden, samma kiöp fast och stadigt stå och aldrig återgå; wed plicht som Sweriges lagh innehåller och förmåår, och lijkwäl stå och blifwa, som nu belofwadt, dömbdt och för afskedadt ähr.

Ting 26 november 1667

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, sid. 147v–151v, ÖLA.
Protokollet saknar numrering.

den 26 Novembr 1667 Nämnden

Anders Jonsson i Ede	Andersson i Öhn
Per Eriksson i Sikås	Christian Persson i Viken
Nils Andersson i Tullingsås [Tulluss]	Olof Eriksson i Ede
Jon Claesson i Sikås	Jöns Danielsson i Tullingsås [Tulssåhs]
Mats Andersson i Fagerdal	Erik Samuelsson i Håxås
Per Broddesson i Öhn	Anders Sjulsson i Fyrås.

Lenzman Claes Isaksson Tjock, som tolfmennerne, alfwahligen af Befallningman förmantess tilkiänna dhe saker, som her uthi Tinghelaget passera och sträfwa emot Kongl. Maj:ts uthgånghne resolutioner och placater hwilka ahngåfwo som föllier.

(1) Ländzman angaf kohnan Ragierd [Raggiöhl] Eriksdotter, kyrckioherdenss H:r Erik Hedsandri fordom tienste hiohn hafwa haftt lägerssmål medh drengen Erik Jonsson Bagge, hwilken nu ähr Swäntiänare blifwin och afladt tillhopa barn, desse bäggie tilstå fuller lägerssmåhlet, men neka till någon Ectenskapz lofwan wara uthfäst, ej håller någontera påståår; dy sakfeltess Erik till 40 mk:r Sm:tt effter 3 cap. giffit b:n och kohnan till 5 d:r Sm:tt och

födha som skiötha forstret effter 18 Cap ärfta b:n. Cornetin Nils Nilsson caverade för bötterne för swäntiänaren.

(2) Lenzman Claes Isaksson Tiock [Kiock] angaf i Rätten dhet Anders Jönsson i Strand, hafwer hyssat 2:ne förrymbde ryttare, nebl:n fahn junkaren Per Jönsson som för några år sådan uthan någon ordsak rymbde, undhan welb:n H Ryttmestarens Gerhardt Gernfeldts compagne till Norge dher han alt hertill haar tillhollit, men nu åther rymt från Norrighe hafwandhess medh sig i föllie en Norriges corporal, Anders Skåningh som tillika med sin hustru hafwer dher ifrån rymt och begifwit sig uthföre åth Ångermanland, och omsidher nu epargerat, at desse hafwa stulit i Norrige en stoor post peningar, och sådan rymt dher ifrån hwilka hafwa kommit till Ströms s:n, hooss denne Anders Jönsson i Strand och begiärt huuss om natten hooss honom, hwilket han dhem eij förwägra kunde, uthan skickade genast effter förridaren under dragorne, Olof Jonsson Klöster, i dhen medningh at förhöra hwad dett skulle wara för ett partije effter dhe reste så Fiäll wäghen, och sädhan skulle han medh sine dragouner dhem fast tagha, hwilket Olof Jonsson eij effterkom; uthan förblef hooss dhem och Förrijdaren kiändhe Faniunkaren igiän som här från Jemtelandz Compagnie förrymbder war, men ingen togh honom fast, uthan läth daghen effter fahra dhem sin wägh. Skall dherföre dhenne Olof Jonsson Klöster, som ähr en Kongl: Maj:tz tjänare och officerare och till dhen endhan ligger här i landhet at låtha sådhanne landz strykare, fahra och ickie fastagha dhem, androm till Exempel plichta 40 mk:r Sm:tt effter 28 cap. Edhz örissb: LL:

Och Erik Persson i Jonsgård och Göran i Risselås som hafwer be:te persohner om söndagz morgonen mädhan folket war i kyrkian ledsagat dhem öfwer till Stamssele uthi Ångermanland, Skola dherföre tillhopa plichta 40 mk:r Sm:tt hwarmedh dhe för sin fattigdomb skull oppå Kongl: Maj:tz nådhighe behagh förskontess, helst emädhan dhe eij rätt förstådt haf:a aldenstundh officeraren dher uthi sochne har slept dhem fram och eij fast tagit dhem, som medh rätta har bort skie så mente dhe sigh eij någott skadha skulle, uthan några penningar sig förtiena.

(3) Ströms dragounerne angåfwoss hafwa fört ett oskickeligit lefwerne och olydeligt dher op i Strömss sochen; nembl:n Dragoun Pelle, Lapp Nillss och Abraham hafwa för ledin sommar, emot en söndag, tilhopa slagiss och druckit hoos h:n Anna i Gärde [Swedie]. Denna Dragoun Pelle och Staffan [Staphan] haf:a giört Sigfrid Jonsson i Jonsgård hemgångh, så att folkett hafwa måste rymma af gården in till sin granne H:r Israel; desse Dragouner hafwa och slagit Nils Andersson i Bredgård medh en kanna widh ögat, som blådnaden än uthwisser. Så emädhan desse eij lagl:n stembde ähre dy befallens lenzmanden med dess officerare Oluf Jonsson *adsestince* och hafwa dhesse dragouner tillstädess näste laga Ting at examineras och dömmas.

(4) Jonsgårds mannerne uthi Ström sochen Cappellan wellärde H Israel Noræus och Sigfrid Jonsson trädde för Rätten, sig högheligen beswärandess, eij hafwa någon uthwägh eller inrymmen hwarken i skough eller fijskie watten; uthan måste, dhe andhra sina dher omkring liggjande grannar, om alldhen wedh (?) och elliest allehandha wärke om åhrett dhe kunna tarfwa och behöfwa, med förlof och träget anhållandhe åthlitha och endelss kiöpa, ödmiukeligast ahnhålla, at emädhan som Jonsgårdhen har uthi fordom dagar nyttiat och brukat skough och fijskie watten till en tridie part på Östbyggie skoughen nembl: hooss Vallen och Risselås byägare, dhet dhem her effter måtte effterlåtät blifwa samma 3:die part till trädha, nyttia och bruka.

Så emädhan Walle- och Risselås byägare her ifrån sig eij undandragha kunne, så wara til gånghit; uthan för Rätten, tillika medh tolffmän tillståå och bekiänna så uthi fordom dagar warit; men förmedhelst manfall på be:te Joenssgårdhen, ähr dhet så eij uthi acht tagitt

dessuthan draga så well Jonss Gårdzman lika skat till Kongl: Maj:tz och cronan, effter sine tundl:d, medh all dher af gåendhe beswär och tunga, som östbyggjare Walle och Risselåhs män för sine tundl:d.

Hwarföre för ofwan taldhe skiähl skull, årkiändhe rätten skiäligt och laghen lickmätigh wara, at ofwan be:te Walle och Risselåhss män skola effter dhenna dagh oplåtha och inrymma Jonss gårdsmän ofwanrördhe 3die part uthi skough och dher under liggiandhe fijskie watten, som dhet i fordom dagar och af Aarildz tidh effter toltens bewittnandhe warit och her effter ej fördrista sig at tilfogha be:te Joenssgårdhzmän någon oförrätt på derass tridie part i Östbyggie skoughen, anten i skoug eller der under liggiandhe fiskie watten widh lagh straff till giörandes dher klagat blifwer, uthan heller låtha dem oklandrat åthniutha sin be:te rättighet hilst emädhan dhe nu, uthi så långan tidh hafwa dher ifrån afstängde. Hwar effter Walle och Riselåhs män skola sigh der effter rätta, och sin emillan sådan förehnass och förlikess om dhen övrighe skoughen och dhet fijskie wattn som dhe bäst kunne åssämmass.

(5) H:r Israel Noræus opbiudher sin gårdh Jonsgård bestående af 2½ tundl:d andhra gånghen köpt af Anders Olofsson finne, för 35 Rd:r.

(6) Strömss boerne uthlofwadhe inför Rätten, nu gienast tilställa Auditeurens Anders Plantins fullmechtig munsterskriffwaren Per Börjesson dhe 14 Rd:r 30:6 th:r Sm:tts rest för 1664 åhrs Extra ordinarie fouratz penningar, hwilket sitt löffte dhe kiänness plichtige effterkomma, men expenserne ahngäendhe måste Pehr Börgiesson sigh åthnöya låtha med dett han för opburit hafwer. Desslikest begiärade Pehr Börgiesson nu Atest, huru måga söllfwer penningar han uthi Hammerdahl och Ström opburit på 1667 åhrs korn penningar, Allmoghen tillika med lenzman swarade mäst lefwerert koppar penningar uthan Pehr Börgieson allenast bekommit 4½ Rd:r i lö(?)r pg:r.

(7) Emädhan som Pål Persson i Skallgården sig beswärar det Nils Andersson i Ede, ej will åthnöya sig med dhet jordhe bythe han har gjort medh Per Larsson uthan ett angh - Skallön - från Skallgårdhen will hafwa undan, med hwadh mera Nillss Andhersson sin lofwan ej fullbordha will, Dy årkiändhe rättin skiäligt at der desse parter sin emillan ej kunna förlikass, så skola dhe förplichtade wara byta om, och tagha hwar sitt igiän, helst emädhan dhet ej hållass kan som uthlofwadt war.

(8) Olof Larson i Solberg kiänness förplichtadt effter sin lofwan till ställa Måns Jonsson i Änge och Lockne sochen en qwarn om 4 spen bredh, eller 3 d:r koppm:tt uthi wedherlagh emillan dhet häste byte dhe för 2 åhr sädhan bytha mondhe hwilken Månss omsidher bortmiste; och när qwarnen kommer till Lochne skal Månss betala fortzel löhna der före effter derass giordhe acord, hwilket Oluf Larsson uthan vidare drögmåhl widh lagh och straff tillgörandess effterkomma skal.

(9) Effter denne rättens gotfinnande påladess Anders Danielsson i Tullingsås at tillställa Göran Svenson sin granne 10 rd:r han for 12 åhr sädan har till soldatenss Erik Olofsson i Äspnäs moder, uthi godwillia haar ährlägga måst, hwilket han uthan vidare upskof effterkomma skall.

(10) Ryttaren Hans Johansson skall effter rättens gottfinnande flyttia till huus hoos sine andhra böndher dher så längie hoos dhem förbliwa, som han hoos Sven Stensson i Ede, uthi Andersgården tillhållit hafwer, hwilket han gienast effterkomma skall.

(11) Saken emillan corporalen Jakob Slemback och hanss granne Hans Israelsson i Håxås opskiuthes till neste laga tingh och imedlertidh skola lenss och tollffmen syyna, och besichtigha dhen skadhan hansses bodskap kan hafwa giort på corporalins rågswedh, huru stor dhen kan wara och medhdela parterna sin skriffteligh mehninigh och *attest*, såsom och probfwa om bägges deras rodingz landh.

(12) Emedhan såsom Erik Svensson i Håxås hafwer rödiat et ronningzlandh, och dher sått någon rågh, men hans granne Hans Israelsson sådant sig tillägna will be:te rågh Arrestera låtit 3 skylar och 7 bandh, årkiändhe rätten skähligt dett Erick Swensson ähr berättigat rågen tillträdha uthan Hansses klandher, och rödie han annorstädhes så stort styckie som han.

Och för dhet Hans Israelsson hafwer liknat honom widh tiuf och skiällm och sådant eij kan bewisa, eij håller wett medh honom annat ähn ähra och gått, och elliest nu omsidher bezd före, dy förskonthes han medh 3 mk:r Sm:tt effter sidsta cap. tingz:b:n LL.

(12) Alldhenstundh Hans Israelson i Håxås eij kan neka, uthan tillståår olyckan wara hent sig och Erik Svensson i Huxåhs, et qwarn huus hafwer opbrändt medh all dess redskap och innan dömme; hwarföre årkiändhe rätten skiäligt dett Hanss Israel ähr förplichtadt denne Erik Swenssons tagne skadha oregerligast refundera, och effter mätismanna ordom et sådant iämbgott qwarhuus igiän med allom behörigom redskap och innan dömme som dhet afbrändhe huuset war, betala eller opsättia och detta till föllie af Swerriges lagh och 37 cap. byggb: och dher of:n på plichta för sin wårdzlösheett, 3 mk:r Sm:tt.

(13) Per Stensson i Skarpås opbiudher någon jordh ibid förste gån kiöpt aff Olof Larsson i Skottgården och Per Persson i Andersgården för 8 rd:r - 1½ ortt.

(14) Effter parternas ahnhållandhe, bewilliadhes syyn emillan Viken [Wikzmannen] Solberg och Fyrås å den ena sidan; och Henrik Olofsson i Åsen [Åås] som får ge Enar(?), å den andra, angäendhe Måsan be:d dhe twista om hwilken Sollbergmannen behåller, intil dess lagh och syyn gångin ähr men tappar Solgbergsmannen honom så skall han straffas för wåldzwärkan helst emädan han sigh till datum till ängnat hafwer, och dhe andhra dher emott protesterat hafwer.

(15) Olof Israels dotter i Hallen, Märít Olofsdotter, pålades af rätten att tillstålla Nils Olofsson på Åsen, half skadhan för en koo, nembl:n 5 ort, hon af oachtsamheett förrekoma låthit, afräcknandess dhe 2 ort, som innestå på löhnen.

(16) Lapplendzman i Hammerdahls lappmarck, Lars Larsson tillika medh Jöns Andersson, Nils Andersson, och Anders Cemetsson som hafwer förledin söndagh fyllt sig fulla med brenwin och Lars som hafwer ropat och skrickt på kyrkiowallen när folket gingo i kyrkian; skall därföre arbitrateter straffaz till 40 mk:r sm:tt men dhe andhra, Jönss, Nills och Anderss förskontes med 40 mk:r sm:tt till hopa, oppå Kongl: Majj:t nådighe behagh desse botter skola uthmäthas och lefwererass till kyrkian i Hammerdahl och dhe fattigha.

(17) Sammaledhes skola och desse 4 st:n lappar tillika medh Thomas Nilsson, Thomas Persson och Torkel Andersson plichta hwar sine 40 mk:r sm:tt för dhet dhe 2:ne stor-böhndagarna förledin sommar absinterat hafwa och sådant tillföllie af Kongl: Majj:tz uthgångne placater hwar medh dhe för dhenna gånghen förskontes, och desse för be:te 70 d:r sm:tt skola komma till kyrkian och dhe fattigha.

(18) Dessuthan hafwer denne lapplendzman Lars Larsson hyst och undan dölt en norriges lap, Thomas Persson som hafwer rymt från Norrighe och icke oppen barat för befallningman då han kom till honom i fiället för än dhe andhra angåfwo honom.

(19) Afsadhes at emädhan som Erik Nilsson i Näset aldrig har kiopslagat medh Lars Anderson i Rossiö (?) om alghudhen; uthan medh hans lagzhmän och dherföre dhem tillstält 6½ Rd:r, dy kiändhes han frij Larss tilltalan; och Larss Andhersson sökie sine lagzmän som huden uthom hans widhskap sålt hafwa, dheth best han kan och gitter.

(20) Jon Person i Skallgården opbiudher sin gård andra gången köpt af Olof Larsson för 52 Rd:r.

(21) Kyrkioherden i Hammerdahl well:de H:r Erik Hedsander, äskar och begiärer syyn nestkommande sommar, emillan sig och sine grannar Måns Eriksson i Mo, och Lars Persson i Bye ahngåendhe kyrckiomyran; Såsom och ett prof och ran sakning på hans skough och slott, och emädhan som een af constitori wäg:r böhr tillstädhes wara, dy böhr kyrkioherden ahngifwa sådant hoos h:s wyrdigheett Prowesten.

(22) Måns Eriksson i Mo beswärer sig öfwer sin granne och kyrkioherden well:de H Erik Hedsander dheth han dhen oordningen brukar, at när Måns boförer med bodskapen i fåboderne så hafwer kyrkioherden sin hemma, ähr här öfwer rättens meningh, at körkioherden så wäl som Måns i Moo, kiännes förplichtade wara, om detta ährendet, som godha grannar föhrenass och förlikass hwar andra tilsäga, och sälskap giöra på en tidh till fåboderna och från, medh bägges derass bodskap boföra sammaledhess bägge och på en tidh hafwa sin bodskap hemma, at ickie någon osämmia emillan grannarna förordzsakas kan.

(23) Ryttaren Henrik Eliasson klagadhe at Erik Persson Grefwe hafwer för 2 åhr stulit 1 Rd:r uthur hans byxsäck hwilken satte byxorna om natten på pinnan som slagin war i wäggen och ingen annan lågh dher i stugun än dhe bäggie, denne nekar fuller i förstone men omsidher bekiäna måste dhen tagit.

(24) Sammaledhes klagadhe Jon Persson i Ede, at denne Erik Persson hafwer af honom stulit en walmarss tröija och den uthslititt, till hwilken han ej neka kan. Desslikest klagade Måns Andersson Spiellerus, at denne Erik Persson hafwer af honom stulit ½ Tunna mäld, om ½ Rd:r då han hoos honom tröskadhe, hwilken Erik hafwer satt afsidhes, och Måns såledess fått honom igieän. Så emädhan tiufnadhen ähr bekänd, hwarföre skall denne Erik Person först betala måhläganderna, dett han stulit hafwer och sådan böta 40 mk:r sm:tt effter 7 cap. tiufmåhla b:n LL för desse bötter uthlofwade tolffmenrerna uthläggia för honom.

(25) Måns Andersson Spielle in för dhen sittandhe rätten skiälte tolffmannen Anders Jonsson i Ede för mädhängiare, hade fuller rätten gått fogh at skiärpa, men för hanss fattigdomb förskontes han på Kongl: Maj:tz nådighe behagh medh 3 mk:r sm:tt effter 43 cap. tingmåhla b:n LL.

(26) Effter rätten gottfinniandhe afsadhess, at emädhan som Jon Eriksson i Fyrås, eyckie hafwer någott förord giort ner han såldhe sitt hemman, at hans syster, Karin Eriksdotters jordepart för 3 Rd:r 16 sk:r skulle ej inräcknas i den 40 rd:rs summa, han för gården bekom, uthan nu be:te 3 rd:r 16 s:r fordrar af Anders Sjulsson i Fyrås; ahrkiändhe rätten af intett werdhe, helst emädhan Anders af Joen hela gården köpte, och detta klandher då ej omtalte, för än nu, uthan Anderz Siulsson derfor befrias.

(27) Emädhan som Anders Jönsson i Strand, effter tillbudin edh tilståår och bekiänner, aldrig hafwa uthi någon ondh mehningh och intention gifwit Hans Perssons Målares häst någott höö, som stoo på gården, och Hans in uthj stugun gick och dher hoos honom druckit 2 kannor öhl; Imedhlertiidh har hästen luppit af gårdhen, och dränckt sig uthi siöoen; Hwarföre kan denna ringa rätten eij fullbordha, Anders Jönsson hästen bethala; uthan kiännes för Hans Perssons tilltahlan aldeles frii; helst emädhan han hwarken har tagitt honom uthi någon ondt wårdningh, eij håller Hans på 2 åhr sådan, aldrig förr har på yrkiat för ähn nu.

(28) Måns Anderson Spielleruss fordom ländzman i Hammerdahl, trädde för rätten kiärandes till effterskrefne persohner, som haf:a warit honom skyldig sådan han war ländzman och ännu eij uthbekommit; Befalless fördhenskull lendz och tolfmän uthan gensägelse, hans præntioner gienast uthpanta nembl:

1. Hos Olof Jonsson Skräddare som förfarit hafwer enn koo.
2. Hos Jon Bengtsson åthskillige qwarståendhe små tullars rest.
3. Hoos Torsten Snaphana, 3 rd:r effter afgangin domb 1666.
4. 3 st: böndher i Hallen igiänståå hwar sine half ort för 1663.
5. Sven Stensson skyldig honom på små tullarna 14 s:r, 1663.
6. Per Svenson på Asen rester för sin rotha 3 mk:r swenska humbla.
7. Nils Andersson i Ede och hanss lagzmän skola betala Måns Anderson för bäck qwarnen, dhe opränt hafwa, 6 ort, uthan opskoff.
8. Ländzman Claes Isaksson Tiock tillsadhe Månss Anderson 1 tunna korn för hanss förmente præntioner emot honom, hwar medh derass twist och trätor skola blifwa ophäfne, och så ledess åthskilldhe.
9. Uthlofwadhe tolfmännen och gemene allmogen som i Hammerdahl som i Ström, Månss Anderson Spiellero, sin fördom lendzman af hwario rök 1½ kanna korn, för hanss fordringar emot den, nembl. för 1 åhr sochneskrifware löhn och 3 resor bekostningar, till landztinget för dhem.

Allmogen inwändhe fuller dher emott, sig sådant wara honom Månss Anderson, någott skyldig; uthan påladhes, at dhe en gång kunna blifwa fredighe från honom, willia dhe be:te 1½ tunna korn honom förähra; Månss betänker sig och omsidher räckte dhem handh, och tackar allmogen för sin bevilning, och önskar dhem ähra och gott. Hwar med nu alla reckningar och gammal handhel som emillan Månss Anderson och Hammerdahlingarne till datum passerade blifwa nu alldeless ophäfne och dödade at ingen af dhen andra nogot at fordra ner ofwanskrefne rest och bewilningh betalt och uthlefwerert åhr.

(29) Afsadhess at emädhan som Äspnäs hemmanet som Lars Broddesson har inlagt 34 Rd:r uthi, icke kan tohla 2:ne åboender det besittia och bruka, dy åhrkiändhe rätten skiäligt at dhen som mindre ägher måtte tagha lössn nembl. Olof Carlsson på sin hustruss Anna Jonsd:rs wäg:r tillkommer 16 rd:r blifwer summan 50 rd:r, med dhe 34, alt sådant till föllie af Swerrigess lagh uthi åthskildnaderne, dher uthrykelig förmähless, at när Lars Broddesson desse 16 rd:r mott wederböhrligt qwittantz betalt haf:r så tilllåt honom uthbekomma fastebreff.

Ting 23–24 november 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, sid. 239v–241, ÖLA.

Den 23 och 24 novemb. höltz laga ting uthi Hammerdahl, närwarandes Befallningzman wählb:de Daniel Bertilsson.

Olof Eriksson i Ede
Per Danielsson i Grelsgård
Christen Persson i Viken
Jöran Andersson i Öhn
Per Broddesson i Öhn
Per Eriksson i Sikås

Anders Sjulson i Fyrås
Nils Andersson i Tullingsås
Olof Andersson i Solberg
Erik Samuelsson i Håxås
Nils Andersson i Ede
Olof Toresson [Thorsson] i Hallen

1. Emedhan som Erik Jonsson finne anklages af landskrifwaren wäl:t Lars Jonsson illa hafua ränsatt sin kyrkiotijonde, uthan framfördt haskat slödt korn, saakfältes derföre för sin flärdh 12 mk:r sm:t effter 3 cap. kiöpmåhl: b.

2. Alldenstundh Botvid Larsson ryttare eij sikh unddraga kan hafwa om en söndagz affton huggit Olof Svensson i Skarpås itt kiött såår uti ryttarens egit qwarter öf:r axlen medh wärian, och emedan han hafuer måhzägahden medt 3 Rd:r förlijkt, dy saakfältes han till 6 mk:r sm:t effter 20 cap. såramåhla b. LL. medh willia. Men för Sabbatz brottet angående, remitteres till H:s wörd:t Probsten.

3. Jon Persson i Skallgården opbiuder den gårdhen han kiöpt haf:r af Olof Larsson Ibid för 52 Rd:r bestående af 2 Tunlandh, tridie gången, såsom ingen här på klandradhe, dy bewilliades fastebreff uthgifwas, när den lagståndin blif:r.

4. Hans Eriksson i Grenås angaf i rätten, hafue förledin 3die dagh juul bydt en häst medh Sjul Persson i Hallen, uthi godhe mänsn närwaru, som tillijka medh honom uthi Granåhs heembudne woro, n:n Jon Eriksson och Per Olofsson i Görvik och Nils Olofson i Gåxsjö, hwilke effter aflagdh eedh, hand å book, betyga, att Siul uthi deras närwaro bytte medh Hanss Erichson häst, och tillbödh honom emillan 3 Rd:r. Men på det Siul eij skulle wara ångerbydt, gaf Hans honom 4 Rd:r dher medh han war glad, seijandhes dhet är nu wähl at jagh fåår nu pening:r till min ryttare Tufwe Jonsson;

Hwilket kiöp nu och Siul Persson sielff för rätten tillstår så tillgångit, wara dher medh tillfreds så wähl om affton som om morgon dhe bägge nychter woro; Men ryttaren Tufwe Jonsson haf:r af öf:r dådighet taget Siuls häst, han fick af Hans Erichson, och förleden söndagh effter trettone dagen tiit reest till Grahnås och uttagit och tillwällat sikh Hans Erichsons häst i stallet och insatt Siuls häst, hwilken häst Hanss Erichson till Datum eij haar fått nyttiat, uthan Tufwe den brukadt, men dhe 4. Rd:r kastadhe Tufwe på bordet hwilke Hans haar satt från sikh till rätta.

Dess uthan klagar Hanss Erichson öf:r Tufwe Jönsson hafwa på en söndagh, då Tufwe på samma dagh gick till Herrens högwärdiga nattwardh, men sedhan på wallen skufwat Hans Erichson i Grenåhs, som Per Jonsson i Goxsiö på tillbudin eedh betygar, elliest och Per Rafaelsson bewitnar at Tufwe hafwa winkat af och an medh sin kiöp eller pijk han i handen hadhe. Men Tufwe Jönsson som för rätten stodh och swara skulle till detta, wägradhe sådant, seyandes sikh eij wara stämbdt, derföre han rätten affronterade och togh sitt afträdhe eij willia swara, effter han eij war lagt: stembder. Men effter corporalen Jakob Slembackz adsistence comparerade Tufwe Jonsson derföre åter tillfrågades Siul Person om han hafuer såldt Tufwe Jönsson sin häst, om han bydt medh Hans Erichson swaradhe der till aldeles ney.

Så emedhan Tufwe Jönsson till sådant sig ej unddraga kan reest till Hanss Erichson och emot hans willia uttagit hästen, och sigh tillägnade, och den andre i stallet insatt kunne alt derföre rätten honom Tufwe ej befrija från 28 cap: kong b.LL. till 40 mk:r saker wara. Och sedhan skall Tufwe Jönsson genast tillställa Hans Erichson i Grenåhss sin bydte häst igen, uthan vidare oppehåldt. Men för kyrkiofredhen Tufwe kan sigh på kyrkiowallen förseedt, förskontes han oppå Kongl: Maj:ts nådige behagh för sin medellösheet.

5. För den giestningh länssman Claes Isaksson Tjock till datum uthstådt hafuer, och effter Specificationen opfördt till 27 Rd:r 1 ort 16 sk:r erkendhe rätten skiäligt at Hammerdalingarne så wähl som Strömsboerne ähre förplichtadhe ehrläggia till länssman Claes Tiock en ort af hwar röök till wedergielningh. Men Damijns karlens gestningen, till 4 rd:r 3 ort 16 sk:r så skohla dhe persohner refundera och betahla som tillbaka stodo medh knechternes aflöninger. Desslijkest pålades allmogen at betahla länssman för bestälte handklofwarne han kiöpt hafwer, för så många pg:r han uthgifwit. Såsom och Strömsboerne förpliehtadhe ähre at ehrläggia till länssman sin deputerade 2ne års resterande sochnskrifwar tull, dhen dhe wägrat hafua uthgiöra, men nu med förderligaste skohla länssman tillfreds ställa.

6. Emedhan såsom Mons:r Hendrik Hyll ingen obligation eller cautions skriffit opwisa kan, mindre med någon attest bewijisa at Olof Persson i Äspnäs hafuer för sin son Per Olofsson Esping uthlofwadt betahla till handelsmannen wäl:t Anders Persson Kempe dhe förmente 17 Rd:rs prætion, dy kan denna ringa rätten ej påbördha Oluf Persons arfwing:r denna fordran at betahla; Uthan Per Broddesson så widha befrijas, in till Anders Person Kempe krafftigare skiähl kan framtee, helst emedhan och Kiämpe uthj så långan tijdt här på ej yrkiat hafuer.

7. Ehrendet emillan Tullingsås [Tullsås] boerne och Hallens byggiare i Ström, remitteres till uthäradz laga syn till nästkommande sommar, imedlertijdh så behåller Tullåhs boerne halfparten höö, som Hallens boerna i detta åhr slagit hafua, och Jon Svensson dessuthan bekänner denna twistige myra importera 100 lass starr, derföre allenast. årl: 4 s: (?) skattas hwilket så her om, som andre des lägligheter noga ransakas skahl.

8. Sammaledes och ährendet emillan Äspnäs [Asspnäs] män och Nils Andersson i Bredgård, angäendhe afradz skoughen, som Nilss Andersson will sättia sigh nedher på, och bohlbyn beswärar sigh wara dhem för närh och till præjuditz, derföre syyn bewilliadhes nästkommandhe wår at anställas.

9. Sahl: Erik Olofssons i Mo debitorer samptl: tillstå sigh wara schyldige alle tillhoopa 26. Rd:r 3. ort 3. sk:r hwilke dhe kiännes förplichtadhe sin lofwen effterkomma; Men tredskas någon, då befalles länss- och tolfmän detta genast utpanta effter längdens innehåldh.

Ting 26–27 november 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, sid. 96v–99v, ÖLA.

d: 26 & 27 Novembris, A:o 1669.

Präsente Befallningzman wäll:tt Daniel Bertilsson medh Nämnden.

Nils Andersson Ede	Jöran Andersson i Öhn
Olof Andersson i Solberg	Christian Persson i Viken
Per Eriksson i Sikås	Olof Eriksson i Ede [Grabgården]
Olof Toresson [Töriesson] i Hallen	Anders Sjulsson i Fyrås
Nils Andersson i Tullingsås	Erik Samuelsson i Håxås
Per Danielsson i Grelsgård	Per Broddeson i Öhn.

Dato, publicerades Kongl: Maj:tez placater och Resolutioner som på före Tingen antecknade finnes.

1. Befallningzman wäll:tt Daniel Bertilsson besvärade sigh öf:r ländzman Claes Isaksson Tiock och Ströms boerne, som emottaga een hoop partije, som komma ifrån Norge, och derifrån ryma öf:r fiällen, der gå gårdhmillan och icke effter Kong: Maj:tz Resolutioner rätta sigh, att taga sådane partijer tillbaka igen tädan dhe ähre kombne, oachtandes dhe kunna hafwa några pass aff dhe norske, men ähre dhe swänske pärssoner, öfwerskickas till cronones befallning man.

Ländzman med Ströms boerne excusera, sigh sådant eij annat kunnat förstådt än dhe sände dhem till ländzman, och nu å både sijder sitt feehl aff bidia för den gången, hwar med dhe såwijda förskontes uppå Kongl: Maj:ttz nådige behagh. Men komma dhe öffuer igen, skall Ströms boerne detta öppet stå till straff; och på lades skaffwa richtige skiuttz skickare som sådane antasta.

2. Dragoun Per Abrahamsson i Ström, klagade att wällärde H:r Israel Noreus [Noreelj] pigor, Märit Persd:r och Anna Carlsd:r, hafwa kommit sigh uthi rop och ryckte, som han skulle haftt olofl:t umgängie med Anna Persd:r; Men nu hafwa bem:te pijgor eij comparerat, uthan stembningen försutitt saakfälltes derföre till 3 m:r s:m:tt hwar there, och saaken opskiutes till näste laga tingh.

3. Finnen Erik Jonsson på skogarne i Krånge boende, klagade öf:r sin broder Mats Jonsson, eij sämias med sin hustru uthan ligia uthi kijff och trätor med hwar andra, eliest när hon för ledene sommar, uthi Nils Andersson i Ede [Eedez], och up bränna hans hustru och barn medh gården, hwillcket sijdermehra händt ähr, att gården allenast opbrandt, hwilcket han nu eij heller honom tillägger; helst emedan Mattz kläder upbruno medh, men der dhe eij better här effter sämias, så pålades Ströms tolffmän, att skillia desse bröder åth, och drifwa Mattz derifrån, men kan Mattz sådant sitt förseende hoos brodren försohna, står honom frijtt.

4. Angaffz i Rätten aff Nils Andersson i Ede och Olof Eriksson, sigh hafwa hördt berättat aff Erik Jonsson; finne, att Isak Persson finne, haf:r förkastat Befallningzman wäll Daniel Bertilsson, eij achtade mehra honom än en hundh, som Mats Jonsson tillijka medh Mickels brödrar, det hördt hafwa, men nu eij till städes ähre, opskiutes till laga Ransaakningh då de kommo till städes.

5. Hemming Biörnsson i Fyrås, som om en söndag stragst effter predijkan hafwa opkommit ett uproor, och före saakat slagzmåhl uthi Fyrååss by, på Nils Perssons i Lorås, först igenom

fächtände med een kiäpp skall derföre med - 40 m:r S:m:tt plichta till kyrckian och dhe fattige effter sabbattz ordinantiens 16:de punct, men den öhrfijhl Niels bekommit haf:r af Rytteren Jon Bengtsson, seedan han dhem skilldt haf:r, hootat slå igen, ophäfwes och Nils niuter honom som han den undh fångit, sammaledes och Per Olssons hugg, han Nils gifwit och ophäfwes.

6. Daniel Olsson Hällman insinuerade i rätten, Fischalns, wäll:tt Johan Huss [Hus] rest längdh, lydande på 33 d:r s:m:tt om 1667 ährs huusmans skatt, hwaremot Carl Isaksson föregifwer h:r fischalen, opburit medan han war i Hammerdal, allenast 6 d:r s:m:tt som han sin obligation gifwit haf:r att skaffa humbla derföre, den han nu i beredskap haf:r, och lofwar honom öfwersända till Brunflo, men den öfrige Resten neeka Tiocken aldeles till, uthan opskuter till H:r Fischalens ankomst.

7. Kyrkieo herden wördige och wällärde H:r Erik Hedsander förfrågar sikh i Rätta, om Annås och Arås öde böle, huru med dess uthtager ähr beskaffat, all den stundh Måns i Mo och Lars i Bye [Byom] ähre interesserade uthi Annåass ödeböle, som skattlagdt ähr för 14 öre 12 th:r hwar till Lars och Måns i Moo, tillståå der äga haff parten; hwarföre ehrkände Rätten, att dhe kännes och förplichtade halffe parten som ähr - 7 öre 6 th:r åhrligen ehrläggia till wederböranden. Men för Aaråass ödeböle gifwes aff kyrkieherden allena 18 öre s:m:tt må deth widh anfordran åhrligen ehrläggandes, belöper Summan aff begge ödebölerne Aaråss och Annåhs - 1 d:r 12 th:r sef:r m:tt. För Lååfjiskie finnes i cronones jordebok, infördt 24 öre S:m:tt tillökt, hwilket fjiskie kyrkioherden nu nyttiar och brukar, men treeskas ehrläggia bem:te taxa, som ähr till hoopa 1 rd:r Ehrkände för den skull rätten skälligt, att kyrkioherden ähr förplichtat bem:te Taxa ovägneligen ehrläggia.

8. Emedan såsom Skåhl-öhn belägen ähr, inom Edezmännernes rågång, som deras afradzbreff af d: 6 Septemb: 1666 innehåller wara cronones afradzland Edzskogen kallat, dy kan Rätten ej till dömhma Skallgård [Skåhlgårdzmanen] i Fyrås bem:te öö, att åth niuta, ehuruwäll han der en tijdh olagligen inkrechtat.

9. Såsom Olof Larsson i Skallgård haf:r att fordra aff Sal: Per Israelsson i Fyrås 9 rd:r och hans qwarlåtenskap, haf:r hans swåger Johan Olofsson finne till sikh anammast, och vercka(?) pertzedlare aff honom äfrde; Hwarföre kännes Johan Olofsson förplichtat desse 9 Rd:r betalla, och sökie han sedan sin man Israelsson, som tillijka med honom arfwen nutit, det bäst han kan och gitter.

10. Måns Eriksson i Mo insinuerade i Rätten, 7 st:r Documenter angående hans Sal: stiufohn Jon Olofssons samtelige Creditorernes bem:te documenter dhem presenterade att emothtaga, och der före redogiöra, helst emedan Måns ingenting ärfdt haf:r effter sin stiufohn, på det Måns hustru och barn i framtiden här uthinnan ej koma i någon widlyfftigheet.

11. Hustru Kerstin Månsdotter kännes förplichtat att betalla Anders Larsson borgare i Norge - 4½ Rd:r 12 skill:r uthan wijdare opskoff, men för dhe 1½ orth kännes han frij.

12. Måns Eriksson i Mo upbiuder heele gården Ibid: förste gången, bestående af 3½ Tunnelandh, kiöpt af sine stiufohn, deels och crono jordh tillförende inlöst.

13. Corporalen Jakob Slemback, tillijka med en deel af hans grannar i Ede by, beswärer sikh det dhe ej lijka willkohr och lägenheeter bruka för dhe andre sine grannar, såsom uthi fjiske watten eelgz wänner och sätter; och såsom alla grannar i gehmen uthi helle Eede by böhra

effter tunnelandet lijka deelachtige wara både uti skough, slott fijskiewatten och allgz wåner med flere dess tilliggande lotter och lunder; Hwarföre ehrkände Rätten skälligt att 6 st: o-partijske tolffmän skolla sigh tijt begifwa nästkommande sommar, och desse Eedzgrannar, samptel: tunnelanden aff starka, så att hwar och en sker ett nöije, om ingen tehra parten förnähr.

14. Tråde för rätten cappellanen i Hammerdal, wällärde H:r Israel Noreus, *præsenterades* en trowärdigh laghbudin laghständen kiöpeskrifft, aff dato Hammerdahl den 16 Novemb:r hwar med bewijsandes huruledes H:r Israel hafwer lagligen kiöpt och sigh tillhandlat Jonsgård uthi bem:te Ströms sochen, bestående aff 2½ tunnelandh uthsåde, aff Anders Olofsson finne för 30 rd:r effter godhe mäns wärderningh, och der ofwa på haf:r H:r Israel Noreus aff en godh willia bem:te Anders Oloffsson finne uthi sohne peningar gifwit och till stält - 5 *specie* rd:r *Summan* - 35 rd:r. Hwilken gårdh Anders Olofsson och Erik Persson i Jons gården, anno 1658 kiöpt haf:r för 50 rd:r.

Men såsom bem:te gårdh ähr sijdermehra kommen i wahnbruk, kunde han högre eij æstimeras, uthan läth sigh der medh åthnöya som kiöpe skrifften innehåller med underskrefne wittnom, Göran Svensson i Tullingsås Göran Andersson i Öhn, och Grels Nilsson i Grelsgård betyga; Angående Brosved [Bodhswedh] i kiöpeskrifften förmähles, haf:r warit ifrån hufudhgården bortpantat till Abraham Carlsson för - 19 rd:r hwar om parterne hafwa kommit öfwerehns, att Abraham skall bem:te Brodhswedh behålla och för plichta åbonden på hufudgården, half fempte orth åhrligen lägia uthi cronones uthlager, så att de woro förlijckt om att ingen vidare skulle här på yrkia; Men hwad widh kommer ryttaren Jonas Swed, som finnes dotter till ächta tagit haf:r, och än omsijder effter trenne ressors lagligit opbodh, aff datis 1666, 67 och 1668 då faste breff aff rätten bewilliat war, klandrar bem:te Jonsgårdh willia tillträda emot päningarnes *restituerande*.

Men såsom kiöpt bör stånda och eij återgånga, och sedan haf:r Anders Oloffsson finne uthi lijftijden denne Jonsgårdh heemulat H:r Israel, och hans arfwingar, hwarpå han sedan stoor bekostnat med bygningar och åkerbruk har anlagdt, så att gården ähr kommen till godt på, då Jonas Swedh haar stadge warit i landz orten, men för aldringh der på yrkiat, för gården war laghbudin och laghständin; Dy kan denne Rätten bem:te kiöp eij ogilla, uthan krafftigt dömmes under H:r Israel och hans arfwingar, till en oklandrat ewerdeligh egendomb, med alla des till liggande lotter och lunder i wotto och torro, närby och fierran, intet undantagandes i någon måtto, som der aff underlegat haf:r eller her effter lagl: till winnas kan etc. Men i fall der H:r Israel i framtiden på en annan orth sigh begifwer, och ärnar bem:te hemman försälia, så uthlofwar han denne Swedh först hembiuda gården till kiöpz, fram för någon annan effter mätismanna ordom, behålla, men der han peningar eij ehrlägia innan wiss Termin, då för såkier han honom till hwilken han bäst synes och gijtter.

Ting 25–26 november 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, sid. 196–200v, ÖLA.

D. 25. och 26. Novembris. 1670. Prasente Befallningzman och Nämnden.

Christian Persson i Viken,	Olof Andersson i Solberg,
Olof Eriksson i Ede,	Per Danielsson i Grelsgård [Ströhm],
Anders Sjulsson i Fyrås,	Jöns Eriksson i Sikås,
Erik Samuelsson i Håxås,	Per Broddesson i Öhn,
Jon Persson i Fyrås [Biörns gårdh]	Anders Jönsson i Strand,
Per Rafaelsson [Rafuelsson] i Lorås,	Olof Jönsson i Tullingsås.

1. Dess ålderstegne sluppo uhr Nämnden: Nils Andersson i Ede, Olof Torstensson, Nils Andersson i Tullingsås och Göran Andersson; och desse till sattess i ställe: Jon Persson i Björns gård, Anders Jönsson i Strand, Olof i Tullingsås och Jöns Eriksson i Sikås, aflade sin tolfmannaedh.

2. Per Larsson i Fagerdal som haf:r slagit Sven Eriksson i Grenås en blånadh med knytt-näfwen som han der från sig eij draga kan, saakfälltess til 3 mk:r S:m:tt effter 13. Såhr m b:

3. Dato klagade Per Broddesson i Öhn at hans dragoun Lars Persson By haf:r om söndagen på kyrkiowallen hottat Per Broddesson at uttaga uthlagorna, och dagen effter gångit tijt, och fordrat dher på 5. ort, men såsâm dhe wore för budne af wälb:ne H:r öfwersten och befallningzman, dy slog Larss Pehr Broddesson 2.ne öhrfijllar, som Larss det sielff bekänner, men den tridie försatte han med armen. Och hanss fölliess lagare Abraham Abrahamsson wid samma til fälle slagit Per Broddesson een blånadt på ögat, jembwäll Abraham och spärvat Per Broddesson moder så at hon flög uthet gälfwet, til hwillket Abraham eij kan neka så giordt, men Abraham dher emoth klagat, kiaringen kallat sig dräpare och tagit sig först i håret då han slog hennes son;

Tolfman Anders Jönsson i Strandh betygar, at desse dragouner Larss och Abraham hafva opå kyrkiowallen und sagdt Per Broddesson skulle gå tijdt och uth fordra uthlagorna, hwar och icke dhe med godo fingo, skulle dhe sielffwe den uththaga. Denne Rätten kunde eij befrija desse från hemgångena, och gångit tijt med wredess mod, dy sack fälltess dhe til 40 mk:r S:m:tt tilhopa effter 5. Cap. Edzöress b:L:L och sedan Larss för 2.ne öhr fijler å 3. mk:r S:m:tt åhr 6 mk:r och Abraham för en blånad 3. mk:r och för skufwande 3 mk:r effter 13 cap. Sårå m.b: med willia L.L.med dhe hugh dhe undfångit, warj alt ogilt effter 17. cap. Sår b: och 37. cap. Edzöress b:L:L.

4. Corporalen Anders Gabrielsson betygar at Dragounen Per Abrahamsson och hanss broder Abraham berättade på kyrkio wallen utj hanss och 2.ne tolfmäns GÖran Andersson i Öhn och Nils Andersson i Tullingsås, närwaro sagdt och swarat Fendrichen Scharle Jagh achtar eij wälb:ne H:r öfwerstens och Befallningzmanns order, hwillket Rustmestaren Hindrik Bly det åhörde, men sådant sine under hafwande eij vahnadhe.

5. Ryttaren Jon Bengtsson som lagl. stembder åhr till tinget at swara til stoor böndagez brodt, och nu sigh absenterar, saker til 3. mk:r S.m:tt för stembningens föracht.

6. Dess lijkest klagade och tolfmannen Nils Andersson i Ede, at denne Abraham har och illa tracterat sig utj ett samman qwemb, rifwit honom i skegget och slagit ett blodh såår som Israel

Hansson och Hemming Persson betyga, derföre sakfältess han til 3 mk:r S:m:tt för hwartera effter 13. cap. Sår: b.

7. Trädde för rätten erlige och beskiadelige danneman Jöns Nilsson i Risselås från Ström sochn; præsenterandes ett trowärdight qwittantz gifwit af Göran Svensson i Tullingsås A:o 1667 d: 12 Decembris, hwarmed bewisandess huruledess han lagl. haf:r til sig in löst sin sal. swärfaders Tol [Tohl] Göranssonss pantsatte jordh i Risselåss bestående af 1½ tunl. med alla dess tilliggiande lotter och lunder, til be:te Jöran Swänsson, derföre han honom nöyachteligen gifwit och til stält 42½ Rd:r som qwittantzet i sig sielf vidare förmähler.

Desslijkest opwiser och Jönss Nillsson en trowärdig uthlössningz skriffit gifwin af sin sal. hustruss Ingeborg Tohlssd:rs systrar Kerstin och Göle Tohlsdöttrar, hwar med betygandess, huru ledess dhe hafwa godh willigen sin k: swäger Jönss Nillsson som barnlöser ähr, undt och oplåtit dheress til fallne arz parter uti be:te Risselåss hemman, derföre Jönss Nillsson dhem nöyachteligen har til fredz stält och giffwit sine swägerskor sin sal. hustruss kläder som hon hade före hon kom i ächtenskap med Jönss Nillsson, hwilket æstimerade ähre af gode män til 16. Rd:r in Specie Summan 58½ Rd: för 1½ tunl. som kiöpe skriffiten de Dato 14 Aprilis 1668 innehåller, jempte underskrefne wittnen, Erik Persson i Stamssele och Mats [Mattias] Andersson i Fagerdal med sine namn och bomärkien det samma betyga och verificera.

Så emedan desse 58½ Rd:r för längst betalte och uthlefwererade ähre, weder böranderna til fullo nöyo; hwarföre afhände mehr be:te sin rätta odels jordh utj Risselåss bestående af 1½ tunl:d ifrån sig och sine arfwingar, med alla dess tilliggiande etc.

8. Trädde för rätten Sal. Mats Anderssons änkia i Fagerdal, h. Ingeborg Olofsdotter tilljka med sin son Anders Matsson præsenterandes en trowärdigh testamentz skriffit, gifwen aff den gamble ålderstegne mannen Olof Eriksson i Fagerdal, hwarmed bewisandess, huruledess han för sin ålderdoms swagheet eij sielf mächtar sigh utj sin skröplighet förestå, derföre förord sakadt begifwa sigh til syytningz hooss denne sin systerdotter sal. Mattz Anderssons änkia, och henness son Anders Mattzon, med sådan condition, at dhe bägge skohla för swarligen utj Oluf Erichssons lijftijdh med kläder och födo nödtorffteligen oppehålla, försöria och wäll föreståå, at dhe derföre inför gudh och hwar ährligh man kunna answara, och sedan effter hanss döde dagar honom hederligen och wackert til grafwa befordra låta;

Hwaremot Oluf Erichsson för dherass uthstående beswär och omak, effter sin dödh testamenterar h. Ingebor Olufz d:r tridie parten utj Fagerdahls hemmanet och till henness son Anders Mattzon och hanss samptel. syskon, twådelerne utj be:te Fagerdahl, hwilken gårdh ähr Oluf Erichssons aflinge jordh, den han af sin egen medhel kiöpt och sig förwärfwat haf:r, som til seendess ähr af faste brefwet de dato 30. Novembris 1652. Jembwäll af testamentz brefwet de Dato 7. Junij 1669 hwilket testamente wördige kyrkioherden wällärde H:r Erik Hedsander, ländzman wällförståndigh Claes Isaksson Tiock och Hans Eriksson i Grenås [Granåass] betyga, och verificera så passerat wara.

Så medan detta testamente icke sträfwar emot Swärgiess lagh, 9 Cap. Jordh b: L.L. at then jordh man haf:r aflat, hafwa i wäldh at göra af henne hwad han will, hwilket sidermehra för lagh och rätta kundgiordt och stadfästadt ähr, och ingen fanss som här emot sade eller säga kunde, hwarföre dömbde iag med nämnden samma testamente skall fast och stadigt stå och aldrig återgå, wed boott och plicht som Swärgiess lagh förmåhr, uthan Oluf Erichssonss gårdh j Fagerdahl erkänness som bemält ähr under hustru Ingebor och hennes son Anders Mattzon och hanss samptel. syskon at nyttia och bruka och behålla til en ewärdeligh fast wällfångin oklandrat ägendomb, med alla dess tilliggiande lotter och lunder etc.

9. Dato Tredde för rätten ährligh och beskedeligh danneman Erik Göransson i Tullingsås, præsenterandes en trowärdigh testamentz eller syytningz skriffit gifwin af sin fader Göran

Svensson i Tullingzåhs, hwar med til känna gifwandess huruledess åldren begynner mehr och mehr tiltaga, så at fadren med sin nu senare hustru, Anna Eriksdotter blifwa af naturen för swagade sielfwa sig at försörja och föreståå, och emedan Jöran Swensson haf:r alla barnen afwittradt, at dhe til arfz allaredo bekommit hwadh dhem med rätta arfligen kan til komma, allenast med alla sine barnss sambytyckio ähr til Jöran Swänssons och hans hustruss förrådth och oppehålle en dhel af fasta jorden i Tullingzåhs hemmanet opdragit som æstimerat ähr för 30 Rd:r och 1/6 deel af löössörerne, men den öfrige dehlen ähr gångin samptl. barnen til arffz.

Hwilken part Jöran Swänsson haf:r sin son Erich Jöransson för undt effter hanss döde-dagar, at bekomma, för det omak och beswär Erich Jöransson sig för obligerar att föda, skiöta och nödhrtorffteligen oppehålla Jöran Swänsson och sin stiufter moder h. Anna Erikzd:r utj bäggess dherress lijfstijdh, så at han kan derföre inför gudh och hwar erlig man förswarligen ansvara, och sedan effter dherass döde dagar, dhem wackert och hederligen til grafwa befordra låta, Så emedan swågren Jon Eriksson i Görvik jempte alla syskonen detta testamente inför rätten A:o 1668 å båda sidor sambytycht hafwa, ingen här på klandrar, uthan för lagh och rätta kun giordt och stadhfästadt ähr.

Hwarföre dömbde iagh med nämnden detta testamente skall fast och stadigt stå och aldrig återgå med bodt och plicht som Swergiess lagh förmåår, uthan denne jordepart til 30 Rd:r æstimerat med 1/6 part af löss öhrerne erkänness under Erich Jöransson hanss barn och arfwingar at nyttia bruka och behålla til en ewärdlig oklandrat ägendomb.

Desse effterskrefne ährlige och beskiedlige etc.

10. Ländzman Claes Isaksson Tiock insinuerade en protest på sine tillkommande stiuftbarnss wäg:r at han på dheras wäg:r til biuder sigh in lössa Skallgården, men ländzman må först taga änkian til ächta, och tahle sedan på gården. Imedlertijdh uthgifwess ej dher på faste breff.

11. Ländzman Claes Isaksson Tiock som haf:r slagit Olof Larsson en slängh öf:r armen, dy skall han plichta 3 mk:r S:m:tt effter 13. Cap.Sårm. b.L.L. och Oluf Larsson dher emot som haf:r treskass uthgiöra lagmanss p:gr, emot tolfmäns för wahrningh, och brukat onyttigh mun då dhe kraff, plichte för tresko 3 mk:r S:m:tt.

12. Isak Persson finne som ej har på före sagdan dagh har in lefwererat sin kyrkio tijonde, ej heller nu til städess ähr at swara, sakfelltess för swarss lössa och stembningz föracht till 3. mk:r S:m:tt.

13. Warnadess kyrkioness i Ström sexmän, som ej hafwa rächnadt kyrkio tijenden hooss finnarna at dhe här effter utj rättan tijd rächna tijenden och rättrådeligen profwa hwadh hwar och en Gudh allzmächtig har dhem wällsignat med.

14. Kyrkioherden wördig och wällärde H:r Erik Hedsander insinuerade i rätten högwälb:ne H:r Richzenss rådth H:r Gustaf Posses och H:r Johan Gyllenstiernas resolution, lydande emillan honom och samptel. Sikås män, men såsom dhe ej lagl. stembdhe ähre, at dhe kunna hafwa sine documenter til stedess, ej heller någon til städess ähr på Ven:di Consistorij wäg:r.

15. Måns Eriksson i Mo låter opbiuda sin gårdh andra gången, nästom frändom til åter lössen.

16. Per [Peder] Danielsson käness förplicktadt at betala ryttaren Tuve [Tufwe] Jönsson för en sönder kiördt släda, med 6. ort som ländzman tilbudit medan han heel war, och sökie han sin fångess man det bäst han gitter.

17. Isak Persson som stembder ähr til tinget at swara til huusmanss p:grs erläggande men för summat dy sakfälltess för swarlössa til 3. mk:r S:m:tt.

18. Per Olofsson Wästgiöte opbiuder Fyrås gården den han åbor förste gången, nästom frändom til återlössen.

19. Såsom sal. fiscaln wälb:de Johan Huss [Huus] haf:r i Hammerdal lembnadt en rästelängh på huusmäns qwarntulls penningar hooss finnerna utj Ströms sochen, hwilken rest finess rätt mättigh, allenast decourteras een R.d:r som Per Jakobsson i Lit opburit, dhe öfrige remitteres till execution dher wederböranderne godhwilligen ejj bettala willia; hwilket ländz och tolfmän kuna sig till rättelisse ställa.

20. Emedan som ejj nekass, det Hemmingh i Görvik har i lijfztijden låfwat Märit Stensdotter ächtenskap, och sijdermehra utj sitt yttersta testamenterat henne trjdie parten af löös öhrerne som ähr af hanss aflingegodz; dy finner rätten det skiälligt, at be:te testamente må ju hållit blifwa, derföre måge arfwingarna henne owägerligen tillställa uthan vidare beswär bem:te tridie part af löösöhrerne.

21. Corporalen af cavalleriet, ehrborn och manhafftig Jakob Slemback [Schlimback], presenterade H:r Excell:tz Gouverneurens höghwälb:ne H:r Carl Sparres resolution de dato Brunflo landztingh d: 16. Decembris 1667 lydande at när ryttaren Hans Gök [Giöck] betalar til sin swärfader Sven Stensson dhe p:gr han på Andersgården i Ede by den sal. Johan Olofsson åbodt anlagdt haf:r jempte bewijssligh bekostnadt, då possiderar Giöcken be:te gårdh som på hanss underhåld anslagit war, och documentet lit. A. innehåller hwilket alt effter kommit ähr; Desslijkest opwijss och en annan H:r Excell:ttz höghwälb:ne H:r Gouverneurens resolution de dato Sveg 5. Aprilis A:o 1665. lit. B. och der på befallningz mannens wälb:de Daniel Bertilssons quittantz på det ena 1660 åhrs resterande ödes uthlagor, som documentet lit C. de dato Mo 28 Novembris 1666 förmähler hwar af sedan föllier Anders gården wara effter H:s Excell:tz Gouverneurens restitution til odel kommin, ödess uthlagorna betalte blefwo.

Dess uthan fram teddess be:te ryttarens Hans Giöckz uthgifwne köpe skriffit lit. D af Dato 18 octob: 1669 hwar uthinnan han detta hemman opdrager H:r corporaten Schlimback emot 18. Rd:r som ländzman Claes Isaksson, Erik Samuelsson i Håxås och Hindrik Eliasson betyga, men såsom hanss Giöck ejj mehra erlade til sin swärfader Swen Stensson än 15 Rd:r dy beståns honom af rätten ejj högre återtaga som documentet lit. E. och F. förmähla de dato 10 Febr: 1669. hwarföre må Giöck differentzen 3. R:dr restituera til corporalen.

Uthom desse upwisar Corporalen Schlimback ett quittentz lit. G de Dato 4 Martj 1667 at Swen Stensson har måst de hemma warande i landet odelss män för dherass odelss rättz afträde försonat Dordi Erikdotter och Kerstin Erikdotter, tilhoopa med 5½ Rd:r hwilka han til wede böranderne har til backa ledwererat, blifwa til hopa med dhe 15: 20½ Rd:r.

För corporalen hemmanet tilträdde ähr det af ländz och tolfmän straxt Hanss Giöck det A:o 1662 emottog werderat in alles för 27. Rd:r som består allenast af 2 tunl:d med förfallne huuss, och giärdzlegårdar, jempte åkern i stort wan bruk war kommin och; lägde igen lagdher som documentet lit. H. demonsterar hwilket ländz och tolfmän opå tilfrågan det samma betyga. Hwar på resterade 6½ Rd:r före 27 Rd:r Summa blifwer opfyldt, hwilket corporalen til Cronanss Befallningz man wälb:de Daniel Bertilsson erlade - och qwittantzet uth wijsar, som utj Crononess rechningar in fördt finness, och orsacken här hoos för klarass.

Sålunda. Ehuruwäll Christian Persson j Viken, fullmächtigat ähr på dhe uth rikness odelsmänz wäg:r i Norge och Röros nembl:n Mats Erikssons, Anna, Karin och Märit Erikdotters wäg:r som för mehna wara berättigade till detta hemman Andersgård att igen

bekomma eller dher uth löösningh få för sinna odelss rätterss af träde; Lijkwäll och emedan dhe icke effter Swärgiess lagh och 23. Cap. Ärfde ballken hafwa sigh regulerat och söckt sin arfz præntension innan \ natt / jembn långa, hwar ifrån denne Rätten ej kan gå, uthan stadigh hålla sig dher widh; berörde odelssmän det samma icke allenast för sutit, uthan för 14. åhr sedan från Jemptelandh sigh begåfwo och sitt odelss hemman öf:r gåfwo, hwar igönom det åhr blifwit öde och komit til stort wahn bruk, Cronan och dess åboende till ingen ringa kostnadt, alt der före resten 6½ Rd:r Cronan til kommer som bemäht åhr, belöper Summan 27. Rd:r effter gode mäns wärderingh som erlagde åhre.

Hwarföre tillföllie af Swärigess lagh 23. Cap. ärf b.l.l. och 19. Artick. utj Kongl. Majj:ttz kiöp handelss ordiantien som h:s Excell:ttz högwälb:ne H:r Gouverneurens föregående resolutioner erkänness denne Anders gårdh j Ede by bestående af 2. tunl. under corporalen manhafftig Jakob Schlimback hanss barn och arfwingar att nyttia, bruka och behålla til en ewerdligh fast wälfängin oklandrat ägendomb, med alle dess tiliggande lotter och lunder, som dher af ålder underlegat haf:r eller här effter lagl. til winness och lag giess kan.

Desse effter skrefne åhrlige och besk: Etc.

22. Regementz skrifwaren wäll:tt Johan Johansson tilsporde allmogen j Hammerdahl, om några Officerare eller Ryttare hafwa uth tagit 1670 åhrs Extraordinarie ränta, såsom Proviand korn? Till regementz skrifwarens frågan swarade allmogen i Hammerdahl ath officerarne såwäll som Rytterne hafwa åhrligen tagit den Extra ordinarie landz bewillingen, åhret föruth, förr ordinarie räntan war föllin, så at dher emoth förmodhan skulle 1670 åhrss Extra ordinarie uthgiöra, då hafwa dhe 2. ne åhrss Extra ord: på ett åhr bekommit, Samma lunda swarade allmogen j Brunflo och Ovikens tinge lagh opå berörde tilfrågan. Detta åhrendet remitteres til H:r Excell:ttz högwällborne H:r Gouverneurens Resolution.

Ting 28 oktober 1671

Källa: Avskriftsamlingen, vol. 26, sid. 555v–556v, ÖLA. Original i Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 19b, Svea Hovrätts arkiv, RA.

den 28. Octobris, höltz laga Tingh med Allmogen af Hammerdahls giäld, närwarandes Cronones Befallningsman, wälbetrodde Daniel Bertilsson och dhe tolf Edsworne Nämbedemän.

Jöns Eriksson i Sikås	Christian Persson i Viken
Olof Andersson i Solberg	Anders Sjulsson i Fyrås
Per Rafaelsson i Lorås	Olof Eriksson i Grubbgård (Ede)
Anders Jönsson i Strand	Erik Samuelsson i Håxås
Olof Jönsson i Tullingsås	Per Broddesson i Öhn
Per Danielsson i Grelsgård	Jon Persson i Ede.

Samptelige Allmogen i gemeen tilfrågades, om Hans Majj:ttz wår allernådigste Konungs utgångne placat om Barne mordet 2. gång om åhret, åhr dhem föreläsit på rum och ställe som wederböhr(?) Hwilket dhe enhålleligen bekiände så skedt wara.

Kongl. Majj:ttz wår allernådigste konungs placat angående Tobackz handelen af den 24. Novemb. 1670 åhr och publicerat wordin.

(1) Per [Peder] Olofsson i Ström och Anna Nilsdotter som lagl. stämbde ähre af ländzman Claes Isaksson at swara til rätta för dheras begångit lägersmåhl, men ingenthera comparerat; Dy saakfältes hwartera til 3 m:k Sm:t effter 33. Cap. ting. b. LL.

(2) Ländzman angaf Anna Olofsdotter i Hallen hafwa hafft olofligit umgängie med Olof Johansson från Sollefteå, och hon nu nyligen födt barn, kan altså, för denne gången ej tilstädes komma, uthan opskiötz til näste laga tingh. Men Oluf Johansson för annan sin brott och missgerningh sitter fängsligh i Soleffteå och Ångermanland.

(3) Per Rafaelsson i Lorås blef effter ett gammalt breff uthan namn under krefder af sal. Anders Larssons son Lars, 12 Rd:r som han skulle åthniutit effter dess innehåld, hwar til Pehr nekar, inga witnen ähre å hwarken theras sidan; men såsom dhe 10 Rd:r ähre betalte, som i samma bref förmähles, och dhe 12 icke, dy fästade Pehr Rafwelson lagh, här från sigh lagl. å näste tingh wärja, desse 12 Rd:r ej åthniutit, hwar och icke fälles han til saken.

(4) Olof Larsson i Fyrås [Skallgården] pålades af rätten til näste laga tingh inläggia en räckningh, den han med eed erhålla kan, huruledes han sine bröder, sal. Anders Larsson och Per Larsson för hwar theras arfzpart i Skalgården uthlöst och betalt hafwer, antingen gällden mehr eller mindre stijger. När det skedt ähr, will rätten lagligen i detta ährendet sluta, om Oluf Larsson hafwer macht till een oskyllid försällia gården före han sielf den lagbudit och fastebreff dher å bekommit hafwer.

(5) Olof Israelssons gård i Ede testamenterat til Anders Claesson, opbödz första gången, nästom frändom til återlössn.

(6) Ländhzman Claes Isaksson och Nils Andersson i Ede med sine lagzmän låfwade till näste laga tingh skaffa tilstädes gamla män, som kunna betyga wara uhrminnes häfd på dhet dhe twista om, som ähr fiskie Edsforsen, jembwäl älgswohnor, derföre blifwer syhnen så mindre ophållin, til dess gamla witnen framkoma.

(7) Måns Eriksson i Mo, opbödh 2:ne bröders lotter, Jon och Anders Olofsson Sparfs, tridie gången. gifwit 7½ Rd:r hwartera.

(8) Desslijkest opbödh Måns Eriksson i Mo ett uthgodtz, Annås ben:d, förste gången, kiöpt af åthskillige bördemän.

(9) Per Christiansson [Christiernssons] hemman i Lorås opbödz förste gången, nästom frändom till återlössn, för 30 Rd:r kiöpt.

(1672)

Samtliga Jämtlands Domsagas tingsprotokoll från 1672 saknas. Ting hölls dock i Hamnerdals tingslag åtminstone en gång detta år – se åberopande av en ”häradzdom”, daterad 19 november 1672, i protokollet från vårtinget 7–8 april 1682, §8.

Ting 24 mars 1673

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 21, s. 677v–680v, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3634).

Anno 1673 den 24 Martij höltz laga tingh j Hammerdahl, närwarandes Cronones befallningzman, wälb:de Daniel Bertilsson och Nämnden.

Christian Persson i Viken,	Olof Eriksson i Grubbgård (Ede)
Per Rafaelsson i Lorås,	Erik Samuelsson i Håxås
Per Andersson i Hallen,	Anders Sjulsson i Fyrås
Jon Persson i Biörns gård (Fyrås),	Jöns Eriksson i Sikås
Anders Jönsson i Strand,	Per Broddesson i Öhn
Olof Jönsson i Tullingsås,	Per Danielsson i Grelsgård.

1. Befallningzman wäl:de Daniel Bertilsson, tolfmän af Hammerdahl som gemene allmogen förhölt, hwarföre dhe hafwa wägrat sig attest med sin uthskickade Jacob Jacobsson, huruledes befallningzman hafwer här i landet stält sigh emot hwar och een; Dher på allmogen swarade, eij hafwa wägrat attesten, uthan nu wijka skulden in på kyrckioherden H:r Erik Hedsander, som dher till eij hafwer wehlat sambtyckia sochn signete underslåås; Och elliest, at een af Görvikmännen hafwa sagdt, befallningzman hafwa dömbdt ett fiskie ifrån dhem.

Sammaledes berättar sochnskrifwaren Olof Mårtensson at Ströms boerne hafwer swarat då attesten begierdes Befallningzman haar icke giordt oss så stoor rätt, uthan ähr förwällande at finnarna ähre kombne till dhem.

2. Sochnskrifwaren Olof Mårtensson högeligen sigh beswärade öfwer Ströms tolfmän, Anders Jönsson i Strand, Per Broddesson i Öhn, Olof Jonsson i Tullingsås och Per Danielsson i Grelsgård som effter många påminnelser icke hafwa uthfordrat och uthpantat 1672 åhrs lagmans, häradzhöfdings och tingsgiästnings penningarna af rågh finnarna, uthan måst för dhem uthläggia och betahla och intet adsistence af dhem niutit. Hwarföre för dheras mootwillia och tresko saakfältes dhe hwartera til 3 m:k Sm:tt effter 33. cap. ting: b. LL och dhen hoos förplichtade samma innestående rest genast uthpanta.

3. Tolfmännen öfwertygade finnarna hafwa skickat åtskillige budh til dhem, men än då icke clarerat lagmans och häradzhöfdings penningarna för A:o 1672 dher ifrån dhe sig eij unddraga kunna, hafwa mootwilligen för öfwdadt; Fördenskuld effter 33. cap. ting b.LL saakfältes Mickel Andersson och Erik Andersson til 3 m:k Sm:tt hwartera för det dhe icke uti rättan tijdh hafwa clarerat ofwan be:te rest, och sedan till 3 m:k hwartera för det dhe icke hafwa effterkommit tolfmäns budh, uthan så ofta måst fåfängt dhem effter skicka.

4. Sammaledes finnarne Göran Mattson, Johan Olofsson, Pål Andersson, Mickel Andersson och Erik Andersson, som eij hafwa til datum uthgifwit 1673 åhrs huusmanss qwarntuls penningar, uthan sochenskrifwaren på det högsta sigh beswärrar, eij fåår här om sluta räkningh med befallningsman, oachtandes dhe bud finnarna hafwa fått, hwarföre saakfältes desse finnar till 3 m:k Sm:tt hwartera effter 33. cap. Ting.b. blifwa 15 m:k Sm:tt.

5. Landskrifwarens wäl:tt Lars Jonssons underhafwande Erik Åkerman klagade, att när som han hafwer cronones kyrckiotijonde i Hammerdal intagit och kom till Lorås, begärdt Lars Christofferssons häst öfwer skogen, den han honom wägrade och begärdt af Åkerman 6 öre Sm:tt för mihlen, måste den andra uthgifwa förr han fick bonden uth genom dörren. När Erich och Lars kommo på skogen, fick han eij niuta til godo sina uthlagde penningar, uthan måste effter Lars på drifwande gå mäst öfwer hela skogen, effter något oföhre war tilslagit om

natten. Till detta kan Lars ej neka så wara passerat; hwarföre såsom han 4 öre Sm:t öfwer Kongl. Maj:ttz resolution tagit hafwer; dy kunde rätten honom ej befrija för 40 m:k Sm:tt effter Kongl. Maj:ttz 1649 åhrs krögare ordinantie och 32 cap. Kong. B.L.L. Men såsom han ej haar at böta med, dy skal han med fängelsse plichta.

6. Sochne allmogen i Hammerdahl anklagade Per Olofsson Wässgiöte som hafwer dhem owitterligen opå fordom ländzmannens Claes Isaksson Tiocks begäran begifwit sikh til hans excell:s höghwälborne H:r gouverneuren, och uti allmogens namn hafwer inbillat hans excell:s att allmogen skulle hafwa begiärat Claes Tiock til ländzman, det hwarken tolfmän eller allmogen afwiste; Dher på hans Excell:s haar resolverat, af den 26 julij 1672 at han för sin osann och skillachtigh berättelse skal plichta. Hwarföre pröfwar rätten det skiähligt, at Pehr Olufson skal böta 40 m:k Sm:tt effter 20 cap. Ting.b.II för sin osanferdige berättelsse.

7. Anders Claesson i Ede opbiuder sitt hemman han åboer tridie gången, nästom frändom til återlösn.

8. Måns Eriksson i Mo opbiuder tridie gången Annås slottegodz, kiöpt af åthskillige bördemän, derföre hwartere gifwit 5. Rd:r.

9. Borgmestaren ifrån Piteå, wäl:tt David Persson Fördeel, fordrar af ländzman Christian Andersson Lund effter obligations lydelsse, af dato ultimo januarij 1659, 295 d:r 3 öre Km:t som ländzman hafwer sikh obligerat at betahla til h. Barbro Johansdotter, hwarpå är allenast betalt - 111 d:r 7 öre, rester på capitalet 184 d:r km:tt föruthan interesse till datum och anwände expenser H:r borgmestaren prætenderar.

Christiern Andersson dher emot inwänder, intet hafwa sine documenter för handen, dher med han kan förläggia H:r borgmestarens prætension, uthan liggia uti Skellefteå, dher han sitt arf hafwer at prætendera som i underpant åhr; Elliest föregifwer ländzman hafwa betalt til H:r borgmestaren uti åthskillige poster penningar ungefehr emot 90 d:r km:tt som han beropar sikh på borgmestarens egna qvittentier, föruthan det han hafwer lefwererat til sal. Anders Jonssons änka, h. Sophia Johansdotter, som han med sina documenter utlåfwade bewijsa. Hwarföre kunne denne rätten saken ej optaga til doms och definitive afdöma, uthan den remittera til forum com petens i Pitheå dher han åhr passerat, at framtee sina skiähl och påberopade documenter.

Förden skuld ländzman Christiern Andersson af rätten pålades tijt sikh begifwa och dher i Pitheå sikh inställa til den 18 februarij nästkommande, at stå H:r borgmestaren til swars; dher han sådant försummar, utlåfwade han inför rätten at swara til alla expenser, hinder och skadeståndh som dherigenom förorsakas.

10. Per Eriksson i Sikås fordrar resterande knechte penningar å sin sal. sons, Erik Perssons wäg:r, hwilken 1659 uthgick til soldat och uti Demmin dödde, som hans lagsmän Pål Persson, Lars Olofsson, Jon Olofsson och Thomas Persson ännu skyldige ähre till 8½ Rd:r föruthan dhe 28 Rd:r som betalte finnes. Och såsom sal. höghwälborne grefwe Johan Oxenstiernas förordning förmähler, at instigs, klädes och siökost pg:r så högt berecknas skohla, som dher effter reckning kring om landet åhr giord på 36½ Rd:r; Hwarföre erkännes ofwanskrefne förplichtade resten med 8½ Rd:r Pehr Erichsson sin sal. son förnöija, uthan vidare oppehåldh.

11. Christian Persson i Viken, Göran Svensson i Tullingsås, Erik Nilsson i Näset och hans broder Lars Nilsson, tillika med Anders Jönsson i Strand, fordra af Måns Eriksson i Mo, åthskillige poster penningar som dhe hafwa krediterat hans stiuftson sal. Jon Olofsson, hwilken för några åhr dödde i Norge, och intet finnes effter honom, derföre hans bröder Anders

Olofsson Sparf i Norrige och sal. Erik Olofsson hafwa caverat. Och såsom en jordepart finnes uti Moo hemmanet sal. Erich Olufson skulle tillkomma, förmehna dhe, at han som stiuuffadren ähr, plichtigt wara at betahla och för be:te gjäldh refundera.

Men såsom Måns Erichsson i Moo bewiste, at sal. Erich Olufsson war sig skyldigh 14 Rd:r in Specie försträckte penningar, jembwäl honom hederligen til grafwen befordrat och giort stoor omkostnadt, hwar på han allenast hafwer åthniutit hanss jordepart, som beräknas emot dhe andre bröderna 7½ Rd:r. Derföre ingen ting ärfdt hwarken effter sal. Erich Olufsson eller effter Jon Olufsson och dheras qwarlåtne documenter å laga tingen opbudit.

Hwarföre erkänner rätten skiähligt, att Måns Erichsson i Moo, effter 22 cap. Ärfd: b. LL aldeles frij kännes för kiärandernas prätension, uthan sökie cautionisten Anders Olufson Sparf som dhe bäst gitta.

12. Emedan som uthj commissariens wälb: *Polycarpi* Krumbygels och auditeurens Anders [Andræ] Plantini protocoll nämbnes Hammerdal, at dher något af dhe norskes proviant skulle hafwa legat; Altså tilspordes allmogen om dhe hafwa någon underrättelse dher om? Til hwilket Hammerdahls och Ströms tolfmän opå sin edz plicht aldeles neka, tillika med allmogen dher sammastädes, at aldrih hafwer i det tingelaget legat förwarat något af det norske proviandt, dher på dhe sampteligen wille med sin eedh erhålla.

Ting 24 november 1673

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 21, s. 731v–736, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3634).

Den 24 novembris höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes Cronones Befallningsman, wäl:tt Daniel Bertilsson och nämbden.

Christian Persson i Viken,	Anders Jönsson i Strand,
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Anders Sjulsson i Fyrås
Per Rafaelsson i Lorås,	Erik Samuelsson i Håxås
Olof Jönsson i Tullingsås,	Jon Persson i Björnsgård (Fyrås)
Per Danielsson i Grelsgård,	Per Andersson i Hallen.
Per Broddesson i Öhn,	Lars Olofsson i Sikås.

1. Effter Kongl. Majj:tz executions stadgas 26 punct, tilsattes opsyhningsmän i Hammerdal Per Olofsson Wässgiöte, Per Persson i Ede, Thomas Persson i Sikås, Isak Persson i Hallen. I Ström sochn, Jon Persson i Tullingsås och Anders Mårtensson i Öhn, hwilke aflade sin eedh, granneligen opspana och rättrådeligen anteckna och tilkänna gifwa, hwad hwar och een bryta emot Sweriges lagh och Kongl. Majj:ttz uthgångne ordningar.

2. Ehuruwäl Hammerdals och Ströms allmoge ähre tilförne warnade å laga tingh at förfärdiga sin wägh på Jemptsbogen, hwilken den resande oftast klagar öffwer; jembwäl igenom heela tingelaget hemma aldeles ogilla wägar och broar; men sådant ej effterkommit, uthan föregifwa gifwit penningarna til gästgifwaren Sven Nilsson i Bräcke, at han skulle hålla wägen laggill. Hwarföre opå Kongl. Majj:ttz nådige behag til åthwarningh saakfältes

Hammerdahls tingslags allmogen til 40 m:k Sm:tt effter 3. cap. bygg. b. LL och sökie sin man, det bäst dhe gitta, Jemptskogswägen allenast angående.

Yterligare allmogen tilsades, och warnades at byggia landzwägen emillan Häggenås och Hammerdal. Sammaledes uthugga och uthwidga winterwägen; dher dhe sådant försumma, skola dhe hwar för sikh plichta 3 m:k Sm:tt öfwer heela tingelaget.

3. Edz männen 7 st, och Åås boerne 8 st. som icke hafwa opstickat siön emillan ländzmanns gården och präste ägora, så at den resande man i mörkningen kan finna och fram komma, skohla derföre för tresko effter 3 cap. bygg. b. och 33 cap. ting. b. LL belöper 8 m:k Sm:t. Nembl. i Ede by, Per Persson, Nils Andersson, Jon Persson, Olof Israelsson, Olof Eriksson, Per Månsson, Jon Nilsson 9 m:k och i Åsen, Nils Olofsson, Erik Nilsson, Olof Mårtensson, Jon Andersson, Sjul Nilsson. Lars Månsson, Per Svensson och Johan Svensson (?) m:k och dher dhe här effter vidare försumma, skohla dhe plichta hwartera 3 m:k Sm:tt aldenstund dhe tilförne offta warnade ähre.

4. Leutnampten Lorentz Wandschier fullmechtig å hanss Excell:tz Gouverneurens, höghwälborne h:r Carl Sparres wäg:r klageligen angifwer, det Erik Svensson i Håxås hafwer förkleenat hanss excell:tx höga respect med olijdelige ord, då cronones ländzman opläste för allmogen i sochnstugan hanss Excell:tz *Gouverneurens resolution* om 1670 åhrs omtwistade *fouragies exequerande*, Nembl:n att tolfmän ähre för godh at gå dher effter, och efftersom dhe ähre hijtkombne at skinna och skafwa oss, så tagh dhem och dragh åstad och panta uth.

Hwartil Erich Swensson nekar hafwa så sina ord fält, derföre examinerades witnen edeligen hwar för sikh särskilt, nembl:n qwartermestaren Henrik Eliasson, betygade, at när som ländzman Claes Tiock opwiste hanss excell:tz höghwälb:ne h:r *gouverneurens resolution* och order om 1670 åhrs *fouragies* uthmätningh, swarade Erich Swensson, tolfmän hålla sikh för godh gå dher effter, skinnare och skafware ähre hijt kombne, dhe hafwa skinnat uth så mycket tilförne.

Ryttaren Sven Persson och corporal Halvar Nilsson witnade det samma. Så emedan Erich Swensson af sworne witnen öfwertyges hafwa ofwanbe:te ord fält, hwarföre sakfältes han til 40 m:k Sm:tt effter 9 cap. konungs b. LL för sitt ogrundade och obetänckte taal.

5. Regementskrifwaren Johan Johansson sikh beswärade det han effter h:r öfwerst leutnamptens höghwälborne Lars Axel Mörners order och befallningh öfwerskickade A:o 1671 ifrån Häggenås med Per Hansson i Lorås siu Rd:r i plåtar at igen lösa några ducater som stodo i Looråås, hoos Sven Persson i underpant. Hwilka ducater corporalen Jakob Slimback hafwer emottagit och skickat till leutnampten Lorentz Wandschier. Nu föregifwer leutnampten Wandschier det han hafwer med h:r öfwerst leutnamptens penningar be:te ducater inlöst och icke med regimentz skrifwarens, hwilke 7 Rd:r ej til datum ähre gottgiorde hoos H:r öfwerst leutnampten.

Pehr Hansson som samma penningar fördt hafwer, betygar med sin anbudne eed, samma penningar 7 Rd:r i plåtar lefwert til Swen Persson i Looråås; hilket Swen Persson tilståår och bekänner sikh be:te penningar opburit af regimentz skrifwarens uthskickade och ingen annan, derföre hafwer Swen Persson be:te ducater til corporal Jakob Slimback öfwer lefwererat, hwilken sedan dhem h:r leutnampten Wandschier öfwer skickade.

Altså befinnes ducaterna effter höghwälborne h:r öfwerst leutnamptz order och med regimentz skrifwarens penningar i kopparmynt wara igenlöste, fördenskuuld tingsrätten sentenierat, det regimentz skrifwaren böhr niuta sin lefwereringh til goda, och leutenampten Wandschier söker sin man igen det bäst han kan och gitter.

6. Cronones ländzman Christian Andersson angaf i rätten huru såsom lappen Torkel Mårtensson hafwer förledin annan dagh påsk mårgon 1672 på kyrckiowalln, förr än gudz tiensten begyntes, brukat försmädelige ordh och lasteliga talt om hans excell:ts gouverneuren höghwälborne H:r Carl Sparre och befallningzman wälb:de Daniel Bertilsson, och sagdt, han skal reesa til Konungen i *Stockholm* och låta ophängia råghfinne herrn, Carl Sparre och befallningsman i galgen, såsom 2. hundar. Hwar til Torkiel nekar, föregifwandes warit så druckin, at han ej wiste hwad han talte eller sade; fördenskuld examinerades witnen.

Erik Jonsson effter aflagd eed witnade, at när han annan dagh påsk mårgon 1672 skulle gå til kyrckian, råkade han lappen Torkiel Mårtensson på kyrckiowalln, han sadhe til sigh, Skal wij nu råkas här, iagh haar fått bref, at iagh skal låta bränna opp råghfinnan och drifwa dhem af skogen. När rogfinnan såfwa, så skal iagh waka, du hafwer ingen annan kongh än Carl Sparre och befallningsman Daniel Bertilsson, iag skal gå til konungen och låta hängia opp råghfinn herrn Carl Sparre och befallningsman i galgen som 2 hundar.

Finnarna Mats Jonsson, Johan Olofsson, Mickel Andersson och Göran Matsson effter aflagdan eed witnade, at lappen Torkiel Mårtensson hafwer på kyrckiowallen före predikan om annan dagh påsk mårgon sagdt, at råghfinnan hafwa ingen annan kongh, än Carl Sparre och befallningsman Daniel Bertilsson, om iagh dragh til Stockholm så skohla dhe för min skuld hängia i galgen som två hundar, såsom och hotat skulle bränna opp råghfinnan, och när dhe skulle såfwa, skulle han waka.

Denne Torkiel hafwer icke länge warit här i Jemptelandz lappmarck, uthan hafft sitt tilhåld utj Ångermanlandz lappfiäll. Men altijd reest ifrån det ena landet til det andra, och med otijdigt tiggerij sigh oppehållit, såsom och warit oroligh, mycket mehra medh hotnade och undsägelse af folk undfångit det han hade begärat, än med godwillia och sambytkio; hwilket han hafwer sedan användt til stort fyllerij, dher af hanss oskickelige och förargelige lefwerne ähr förordsakat wardit, som ingen ståår til at lijda.

Dy är samptliges begiäran, at blifwa ifrån slijka oroliga människor befrijade, som hwarken lyda förmahningh eller befallningh. Denne ringa rätten effter noga öfwerwägande och betänkande kunna ej lappen Torkiel Mårtensson ifrån lijffz straffet befrija, uthan plichtar effter 9 cap. af konungs b. LL. Dock remitteras detta i all underdåhn. ödmiukheet till högl. Kongl. Håfrättens widare höghwijse och nådige omdöhme.

8. Jon Anderssons hemman på Åsen, opbödz andra gången.

9. Jon Erikssons hemman i Viken, opbödz första gången.

10. Nils Anderssons arfwingar i Gisselås, opbiuda sitt hemman första gången.

11. Blef af rätten förafskiedat, at Pål Olofsson som barnlöös man ähr skal effter Sweriges lagh 2 cap. ärfd.b.LL arfwa tvådeelan effter sin hustru Karin Larsdotter, som död blef i barnfängie, i allom löösöhrom. Men tridie parten delas emillan den dödads fader, Lars Andersson i Fagerdal och sal. h. Karins samsyskon. Fadern dher af halfparten och den andra til samsyskonen, broder broders låt och syster systems lått. Angående dhe 4 Rd:r 1 ort Lars Andersson tilståår sigh skyldigh wara, så erkännes han förplichtat til Pål Olufsson genast betahla. Sammaledes och, ett åhrs löhn efter mätismanna ordom.

12. Per Christianssons hemman i Lorås, opbödz tridie gången, köpt för 30 Rd:r in specie.

13. Skal förordnas 3 opartijske män af Hammerdal och 3 från Lit som skohla ransaka den åwärkan Hindrik Olofsson i Rösta hafwer giordt på Solbergs och Fyrås mannens afradzlandh, i Hammerdahl sochn, och gifwa rätten dherom underrättelse.

14. Dhe twänne älfbroor wid Gisselås, emillan Hammerdal och Ström sochnar, som ofärdige ähre, pålades heela tingelaget at reparera och hålla widh mackt. Sammaledes och öfwerwägades, at hela tingelaget skohla samma wägh emillan Ströhm och Hammerdahl förfärdiga laggild näst kommande sommar, och sedan skohla dhe, som skogs ägare ähre effter öhre och örtugh hålla den wid macht.

15. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer det klockaren Jöns Eriksson i Sikås hafwer på een söndagh i sochnstugan, uti allmogens närwaro kallat Gåxsjö böderna 5 st. för tiufwar, det han ännu för rätten tilståår af hastige mode hafwa giort, och bedz före, förklarandes sigh ej annat hafwa förstådt, än goxsiömännerne skulle hafwa undandölt ett cronones fiskiewatn, som nu bewijses liggia inom dheras råå och röör och afradzbriefwet innehåller. Hwarföre saakfältes Jöns Erichsson effter 43 cap. tingsb. till 4 m:k Sm:tt för hwartera i Gåxsiö, belöper 15 m:k Sm:tt.

16. Tobackz inspectorens fullmechtigh Lars Israelsson tillkänna gifwer, det Måns Eriksson i Moo, hafwer för sig bekänt haft tobak och det til några i sochnen såldt, hwilket Måns i Moo tilståår, föregifwandes det hans son Elias Olofsson det fått af sin brodher i Norge til gifnings några alnar, och det förtrytat på hanss wäg:r effter han sielf det ej brukade. Så emedan detta sträfwar emot Kongl. Maj:ttz utgångne placat, om tobackz handelen; Altså saakfältes Måns i Moo till 8 d:r Sm:tt effter 1662 åhrs tobackz placat 8. punctz innehåld.

17. Lars Israelsson angifwer, det han hafwer köpt ett st. toback af Per Olofsson i Grubbgård (Ede), Pehr bekänner sigh det fått af Per Christiansson i Viken, hwilken föregifwer hafwa förledin höst det köpt af Christoffer Andersson Skott, till 2½ skålp:d derföre gifwit 5 ort. Men Christopher tilståår allenast ½ skålp:d och emedan Skotten ej undfalla kunde, handlat med tobak, dy saakfältes han til 8 d:r Km:tt effter ofwanbe:te Kongl. Maj:tz placatz lydelse. Men köparenas saak opskiutes til nästa laga tingh och förfrågan hoos tobackz compagnie directeurer.

18. Per Olofssons hemman i Fyrås opbödz tridie gången, köpt af Olof Israelsson i Hallen.

19. Emedan som ländz och tolfmän opå sin edz plicht betyga, det Skarpås mans, Olof Svenssons instängde slottstycken icke länder hanss grannar i Håxås til någon skada, uthan dhe, dher brede wid kunna jembngoda slottängh oprödia, som pröfwes lijka lägenheet dher til finnas; Hwarföre effterlåtes Oluf Swensson dhem oklandrat behålla. Intil dess Huxåasman jembngoda slott stycken opröjt hafwer, så deela parterna sin emilan effter öre och örtugh til föllie af det 4:de cap. bygg.b:s inhåld, skogen anbelangande, dher dhe ej förlijkas som til förne, så effterlåtes dhem skiffa, aldenstund dhe lijka stort tunneland hafwa.

20. Hans Eriksson i Grenås opbiuder första gången Per Jonssons hemman i Gåxsjö, pantsatt för 60 Rd:r wederbörande til återlössn.

21. Olof Olofssons hemman i Skallgård (Fyrås) opbödz första gången, köpt af Pål Persson för 60 Rd:r.

22. Swentiänaren Erik Olofsson i Sikås, klageligen angifwer, hurusom hanss brodher, sal. Jon Olofsson, som för 10 år sedan tiende i Fijnlijn (Lierne) i Norge hoos Fredrik Öön, hafwer han begifwit sigh öfwer fiället till Norrige och lappen Johan Cemetsson hafwer warit med i föllie som skulle honom ledsaga. Men uti baakresan ähr sal. Joen Olufsson om lifwet undkommen,

huru och på hwad sätt, weet han icke, uthan hufwudskallen ähr i förledin sommar igenfunnin på landet, af Hans Bengtsson i Lijden (Sörli?). Men hanss börda och mössa fanst straxt igen i siön ett stycke ifrån byyn, och igen lijknelssse til sielfwe perssohnen.

När som lappen begaf sig i föllie med Jon Olufsson, hade han icke en penningh med sikh, men när han kom til baka, hade han penningar nogh, och Lijdens boerne som bekommo penningar af lappen, hafwa sedan kiöp slagat med Snas (Snåsa) boerne, hwilka igenkände samma penningar som dhe hafwa utskickat med sal. Jon Olufsson. Sammaledes en smörask som Jon Olufsson hade i sin maatsäck wäst öfwer fiället, ähr och sedan igen känd, at lappen baar honom tillbaka, och allt sedan hafwer lappen hållit sikh undan.

Til detta nekar lappen Johan Cemetsson, föregifwandes at han hafwer skildtz wäl ifrån Jon Olufsson, och han sedan gick til sin hemstadh. Erich Olofsson af rätten pålades til näste laga tingh förskaffa sikh bättre skähl och bewis ifrån Finlijen dher mordet skal wara skedt. Fördenskuuld ährendet opå Kongl. Maj:tz nådige behag, opskiötz til vidare inquisition och ransakningh.

Ting 22 januari 1674

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 22, s. 736r–736v, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3635).

Anno 1674 den 22 januarij, höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes i cronones befallningzmanss, wäl:tt Daniel Bertilssons ställe, wälförståndigh Jacob Jacobsson med dhe tolff edsworne nämbedemän:

Christian Persson i Viken,	Anders Jönsson i Strand,
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Anders Sjulsson i Fyrås
Per Rafaelsson i Lorås,	Erik Samuelsson i Håxås
Olof Jönsson i Tullingsås,	Jon Persson i Björnsgård (Fyrås)
Per Danielsson i Grelsgård,	Per Andersson i Hallen.
Per Broddesson i Öhn,	Nils Andersson i Ede.

1. Risselås männen Carl Sewalsson, Göran Svensson - beswärade sikh öfwer finnen Mats Jonsson, hafwa för 9 år sedan genom skadeligh wådheld förbränt dheras älgzwåhnor och grafwar, såsom och fiskie boo; Men blefwo inför rätten uppå Kongl. Maj:tz nådige behagh och i anseende (till) dheras fattigdomb, förlijkte, at ingen thera parten effter denna dagh något dher oppå klandrar.

2. Nils Andersson i Ede, sal. Anders Nilssons fadher, förfrågade sikh hoos rätten, om hanss sohne hustru, h. Kerstin Eriksdotter böhr hafwa mårgongåfwor effter sin sal. man. Nämnden effter dhett 10 cap. giff. b.LL henne 6 Rd i mårgongåfwa afwittrade och sedan skiffa det öfrige.

3. Nils Andersson i Ede opbödh sikh och sin hustru til sythning nästa frändom första gången.

4. Jon Eriksson i Viken opbödh 2 tunland, köpt af Wellam Persson i Fyrås andra gången.

5. Hans Eriksson i Grenås opböd Hans Jonssons hemman i Gåxsjö andra gången.
 6. Olof Olofsson opbödh hemmanet Skallgård (Fyrås), 2 tunnl. andra gången.
 7. Jon Olofsson i Gåxsjö opböd 9 mählingar jord i samma byy liggjande första gången.
 8. Jon Andersson på Åsen opböd 2 tunland jord dher sammestädes tridie gången.
-

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 22, s. 734v–735v, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3635).

Effterskrefne puncter ähre för allmogen på hwart laga tingh i landet oplässne och medh flijt förmahnte, wid laga plicht tilgiörandes dhem effterkomma och fullborda; Nembl:n:

1.
Att alla höghmåhls eller andra saker, som ähre straff (?) wärdige blifwa angifne och eij nedertystade eller fördolde, wid straff som Norrköpings besluth förmahna.
2.
Effter uthgångne Kongl. Resolutioner, måtte cronan sampt laghmans och häradz höfdingz räntorne oppå rätte tijder och terminer richtight lefwereras.
3.
Och at ingen brukar orätt wicht eller måhl.
4.
Kyrckiotijjonden skal intagas och richtigt lefwereras effter som uthgångne Kongl. Mandat och befallningar dher om innehålla och förmähla.
5.
Dhe som postlöpandet ähr anförtrodt, skohla rätta sigh effter Kongl. Postordningh, eller oundwijkligen derföre plichta, om något försummas.
6.
Att hwar och een håller sine huus byggninger, humble och giärdzle gårdar, dijen, broar och wägar wid macht laggilde, lijka så, med wäga stickningarna om wintern.
7.
Att ingen emot höga öfwerhetens förbudh af hwad stånd och wilkor, den hälst wara må, underståår sigh föra uthrijkes til Norge älgzhudar och andra skinn wahrer.
8.
Att hwar och een nogast observerar dhe publicerade föhr(?) ordningars innehåldh, så at ingen emot dhem bryter med rödiande, diurfällande och fogelskiutande i olaga tijdh.
9.
Be(?)ståås och ingen heller sittia på ringare jord och hemman, änn ett fierdels mantall.
10.
Alla löösdrifware skohla antecknas och angifwas, och afskaffas alt annat löst partij, besynnerligh lappar och andre flera sådana otijdige, med tiggerij stryka landet omkringh, allmogen at tunga och beswära.
11.
Att ingen till fördeel eller för lättia skull lägger sigh inhyses som krafftige wara kunna uthi åhrs tiensten blifwa, och för maat och löhn tiähna.
12.
Hanss Maij:ttz wår allernådigste Konungs och herres för detta(?) på alla tngen publicerade mandat, innehållandes om(?) barna mord, och huru dher om döhmas skal, måtte war och een höörsambligast effter lefwa, med åthwarningh at ingen ther emot sigh bryter.

13.

Ehwarest någon ödes jordh finnes cronan tilhörigh skall om dhen på hwart laga tingh een anteckningh ingifwas, om han af någrom bebrukas eller ey.

14.

Effter Kongl. resolution och H:r gouverneurens befallningh förbiudes hwar och een i synnerheet att hysa eller herbergera någon förrymbd knekt eller ryttare, (?) kan dher med warder öfwertygat, skall lika som för billtugan straffat blifwa; uthan heller sigh om beflita at sådane blifwa fast tagne och för warade til lagligit uthslag. Nu rätter sigh hwar och een effter (?) uthgångne Kongl. Maij:ttz placat angående förrymbde.

15.

Hanss Maij:ttz vår aller nådigste konungz och herres uthgångne stadga öfwer alla executioner i gemeen ähr wordin på hwart laga tingh publicerat, jempte alla andra Kongl. ordningar, effter hwilkens stadgas 26. punct wisse upsyhningzmän satte ähre, som skohla effterfråga, opspana och til rätta föhra hwar och een som sigh i någon måtto emot Kongl. Maij:ttz uthgångne resolutioner och ordningar kunna försee och bryta.

16.

Effterskrefne Kongl. Maij:ttz placater ähre på laga tingen publicerade, nembl:n om lappmarkernas bebyggande, de dato 27. septembris 1673 och Kongl. special privilegierne för nye bergs wärckz inrättande och cultur uthi storfurstendömet Finland, samt Norrländerne och Lappmarcken de dato Göteborg 9 augusti 1673(?), samt höglofl. Kongl. cammar collegij breff af den 8 septembris 1674 om arm bössornas oprättande åth för lamade soldater wed dohmars affordrande och emottagande på laga tingh.

Extra ordinarie ting och rannsaking 20–23 januari 1674 (1)

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 22, s. 800r–802v, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3635).

Anno 1674 den 20, 21, 22 och 23 Januarij höltz Extra ordinarie laga tingh och ransakingh i Hammerdahl, närwarandes tolff edsworne nämbedemän.

Christian Persson i Viken,	Nils Andersson i Ede
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Anders Sjulsson i Fyrås
Jon Nilsson i Ede,	Erik Samuelsson i Håxås
Per Rafaelsson i Lorås,	Jon Persson i Björnsgård (Fyrås)
Erik Nilsson på Åsen,	Per Andersson i Hallen
Jon Andersson ibidem,	Lars Olofsson i Sikås

Effter hanss Maij:tt vår allernådigste Konungz gifne resolution och remissorial til hanss excell:tz höghwälb:ne H:r gouverneuren, daterat den 14 Decembris A:o 1672, angående Ströms boernes klagomåhler om olaga åwärkan och intrångh som råghfinnarna giöra på skattebondens skougsägor och afradzland, hwilket hanss excell:tz sedermehra d. 27 julij 1673 hafwer resolverat och befallat, det slijke beswär och klagomåhler emillan parterna lagligen ransakas och decideras skohla.

Per Broddesson, Erik Olofsson, Göran Andersson, Anders Mårtensson, Jon Jönsson i Öhn och Ström sochn, beswärade sigh öfwer finnarna Göran Matsson och Mats Matsson 2:ne bröder, det dhe hafwa huggit swedieland oppå dheras afradzland Renån be:d och dher i förleden währas sådt 3/4 tuna rogh, hwilket ähr belägit 1 1/3 mihl ifrån bohlbyn, dhet cronones ländzman i Hammerdahl tillika med 2:ne edsworne nämbedemän igenom snörningh hafwa profwadt och så befunnidt. Sammaledes witnade och finnarna, Erik Jonsson och Isak Persson, så skedt wara, som byemännen klageligen hafwa angifwit; Men föreskrefne Jöran och Matz Mattzon ähro ejj tilstüdes, uthan reste til Medelpad som föregifwes, och förden skuld skickat H:s excell:ts högwälborne h:r gouverneurens dhem gifne resolution af den 1. Aprilis 1672 Lit. A af innehåld, att dhem tillåtes sökia sigh booställe på cronans allmänningh, som skall wara belägin emillan Jempteland och Lapparckerne. Men intet nedersättia sigh någorstüdes till annans förfångh eller skada, som dels här til skedt ähr.

Ööns boerne begära arrest både på uthsäde, såsom och annat giordt arbete med mehra swediande, hwilket remmittera til hans excell:ts höghwälborne h:r gouverneurens nådige disposition och höghwijse omdöhme; emedan slijkt syhnes sträfwa emoth lagh och 1664 åhrs skogzordningh, som bewi(?) Lit. B. alldenstund dhet ähr byägandens rätta afradzlandh.

Finnarna Johan Olofsson och Per Larsson insinuerade dheras excell:tiers Rijkzrådets och Kongl. commissariernes gifne resolution de dato 22 Februarij 1670 Lit. C af innehåldh, huru såsom finnarna hafwa berättat (dher) dhe hafwa sitt torpställe begynt att byggia, skal wara myckin dugeligh marck och skough, föruthan Äspnäs byemännernes rätta bohlbys ägor, förden skuld gifwit sin remissorial till hans excell:s gouverneuren (?) dher så i saningh skulle finnas, h:s excell:ts wille dhem willfahra, och å dhen orthen nedersyhna låta; Förden skuld h:s excell:ts d. 19 Aprilis 1672 Lit. D med befalningh resolverat, att så skie måtte, effter som finnarna hafwa berättat att dheras torpställe wara belägit 4 mijhl ifrån kyrckian; Men igenom noga ransakan och hållen inquisition wid snörningh och mätande pröfwadt af cronones ländzman och 2ne edsworne nämbedemän, hwilke bewijste torpställe Hillsand icke fyllest 1 stoor mijhl liggia ifrån rätta bohlbyen, och fördenskuld tilfogar rätta ägaren innom dheras skattemijhl stoor mehn och förfångh uti alla måtto.

Capellanen H:r Mattias i Jonsgård, Sigfrid [Sefred] Jonsson ibid. Per Danielsson, Grels Nilsson, Jöns Mickelsson i Grelsgård, Per Andersson, Olof Persson, lill-Olof Persson, Abraham Abrahamsson, Per Jonsson i Gärde, beswära sigh (?) finnen Isak Persson och hans åwärekan som han föröfwar oppå dheras skatteägor, ehuruwäl han boor dher ifrån 2 mijhl be:d Flåsjön, som ähr bondens rätta afradzland, och dhe af cronan böxlat hafwa, som betygas Lit. E. och aldriugh sedan han dher sigh nedsatt hafwer bönderna fått niuta sitt afradzland till godo för sina uthgifne böxle-penningar till Cronan, dy som föregifwes kan finnen på dheras afradzskough ejj boende blifwa, om han som med rätta böhr skal afstå den olaga åwärkan medh skougz huggande, swediande, diurs fällande, fiskie watten, muulbete sampt qwarnställen, myreslåtter och alle andre nyttigheter han i dhe 10 åhren, dher bodt hafwer, brukat; alt sådant skier först på bondens afradzland, och sedan på dheras bohlbyes ägor, aldenstund under samma byar ähr een liten skough, och nermest byarne ganska odugeligh, af bredd 2/3 mijhl ungefehr; derföre sträcker sigh så mycket mehra i längden, nembl:n 1½ mijhl;

Öfwer alt detta beswärar sigh rätta äganderna, och om dher med längre continuerar, blifwa dheras heman ödhe, som hoos een deel allaredo ähr händt, hwilka ödesgårdar finnarna hembiudes at emottaga, på dhet dhe måtte blifwa boende i sochnen som andre inbyggjare, och nyttia sedan hwar med annan effter lagh dhe commoditeter som dher under höra och sortera, på det alt missbruk som skier, må blifwa förtagit och hindrat; Är och af roghfinnarna berättat, det een allmänningh skall wara mellan Ångermanland, Jempteland och Norge tiugu mijhlar lång och stoor, dher ejj finnes om lappskogen och dheras ägor icke dher blifwa in räknade, men niuter allmogen som wisseligen förmodas sin skattemijhl sedan sochn och häradz allmänningh effter lagh och 1664 åhrs Kongl. skogsordningen, det dhe underdåhn,

ödmiukeligast bedia, såsom och sina afradzlandh, emot dhe fördubblade uthlagors erläggande till cronan, så ähro med dhe wilkor benögde, och icke hafwa orsaak sigh vidare att beswära, sedan sökie råghfinnen på cronones allmanningh, dher den finnas kan, den lägenheet han bäst kan och gitter.

Isak Persson framtedde hanss excell:tz höghwälborne h:r gouverneurens bref, daterat 7 februarij 1666, Lit. F. Dherutinnan honom effterlätz samma torpställe bebyggia, doch effter lagh och Kongl. skougz ordningh.

Sal. Anders Olofssons sönnar, Per Andersson, Erik Anderson, Mickel Andersson, som nu boo i Alanäset, och dheras sal. fadher hafwer för 10 år sedan optagit till häfd och bruk, hwilket är belägit utj Flåsjö afradz landet 1 mijhl ifrån Isak Persson, men bohlbyen när 1¼ mijhl, dock ingen ransakningh eller syen warit om dheras eller Isaac Perssons torpställe hållen, hwilka finnarna sielfwa med nämnden betyga; Denne ofwan be:te Anders Olofsson är infattat i samma breff som Isaac Persson hafwer af h:s excell:ts höghwälborne h:r gouverneuren förmådt på sina och dheras wäg:r, Daterat Frösön d. 7 febr. 1666 Lit. F.

Erik Nilsson i Näset, straxt boendes wid Ströms kyrkia, beswärer sigh och öfwer finnen Erik Jonsson, som hafwer sigh nedersatt på hanss afradzland, Ringvattnet [Rinnwattn] skough ben:d, belägit ifrån Näset 2½ nya mijhlar, men ifrån Äspnäs [Aspnäset] wid pass 1½ mijhl. Nämnden witnade det afradzägorne föruthan, hafwer Näs-man ingen dugeligh skough eller fiskiewattn; Men Erich Joensson effter h:s excell:ts offta bem:te gouverneurens gifne resolution d. 7 februarij 1666 dher till datum Rinnwattn skough åboet.

Öfwerbe:te Erich Nilsson i Näset insinuerade sal. fiscalens Johan Huss gifne böxlebref, daterat d. 15. aprilis A:o 1657 Lit. G; såsom och hanss excell:ts sal. grefwe Johan Oxenstiernas resolution d. 12 februarij Anno 1656 Lit. H; af innehåld, det finnen förbiudes sigh dher nedersättia till bohlbyens och bondens skada, uthan må aldeles flyttia dher ifrån.

Emillan Fjällsjö sochn kyrckio i Ångermanland och Ström sochn kyrckia i Jemptelandh, är som alla finnarna sielfwe bekänna, 8 gamla mijhler eller 4 nya, när skatte mijhlen först ifrån sielfwe kyrckiorna räcknas, 1½ mijhl å bägge sidor, blifwa ej mehra behållit till allmanningh för hwartera provincien än ½ mijhl, men snöres skattemijhlen ifrån måste /: bohlbyen länderne emillan, som böhr effter sal. höglofl. i åminnelsse Konungh Gusatff Adolphz resolution :/ wara 1½ ny mijhl, så finnes hwarken sochn- häradz eller Cronones allmanningh.

Tree kyrckie sochnar liggia lijka som een treangel, nembl:n Ströhm, Ramsil och Fiällsiö sochnar, öster, söder och wäster, dher kan ingen boende blifwa, uthan allmogens förfångh och stoor skada, dy skogen blifwer uth huggen och diuren förödd, sedan hwarken bonde å sina skattägor eller finnen kunna besittne blifwa, effter som och mycken odugeligh skogh finnes som allenast tiähnar mäst till diurens gångh och tillhåld; Men norruth dher lapparna boende ähre som gräntzar när inn till Ströhms sochn, är många mijhlars skough, kan hända tiugu eller mehra, som finnarna angifwit hafwa; Eij heller af samma nybyggjare, som på odelss och afradz ägor sigh nedersatt hafw någon rättigheet till cronan uthgått til datum, mehr änn 3 års mantalls qwarntulls penningar, ehuruwähl samtliche hafwa bodt dher i 10 års tijdh, om någon skulle här emot säija, är Rättens eenhällige mahningh och betänckiande, samt alles /: detta angående :/ till högsta öfwerheeten underdåhn. ödmiukeste böhn och begäran een (?)mätare nådeligen måtte dhem förunnas, som igenom geometrisch delineation full kombiligen dess lägenheet kunde aftaga, dher denne ransaakningh icke elliest betroos, och det till större säkerheet för eens och annans omilda angifwande, då och aldra bäst kunde uthleetas och igen finnas huru wijda cronones rätt å den orthen wore till att observera i een eller annan måtto och slikt till ewärdeligh effterrättellsre, för allom (?) och effter kommandom.

Således i sanningh wara ransakat som förbemält är, betygar häradzhöfdingz domb i wario hafwande med egen handz underskrift och wahnligit sigill. Actum Anno loco & die, ut supra.

Extra ordinarie ting och rannsaking 20–23 januari 1674 (2)

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 22, s. 803r–805v, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3635).

Anno 1674 den 20, 21, 22 och 23 Januarij höltz Extra ordinarie laga tingh och ransakingh i Hammerdahl, närwarandes tolf edsworne nämbedemän.

Christian Persson i Viken,	Anders Jönsson i Strand
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Anders Sjulsson i Fyrås
Per Rafaelsson i Lorås,	Erik Samuelsson i Håxås
Olof Jönsson i Tullingsås	Jon Persson i Björnsård (Fyrås)
Per Danielsson i Grelsgård,	Per Andersson i Hallen
Per Broddesson i Öhn,	Nils Andersson i Ede.

Effter dhe höghwälborne nådige herrar, rijksens rådth och Kongl. commissariers gifne resolution de dato Rödön 23 februarij 1670, samt hans excell:ts gouverneurens höghwälborne h:r Carl Sparres gifne befallningh de dato 11 septembris 1673, ähr igenom ofwanbemelte opartijske nämbed, som af bägge parterna ähr sambtyckt och godkändt och ingen af dhem kunde giöra wildågan (?) eller jäfwa, den den långwarige och twistige saak emillan kyrckioherden i Hamerdal, wördig och wällärde h:r Erik Hedsander, Måns Eriksson i Mo och Lars Persson i Bye, kärande; samt Sikås-männerne: Jöns Eriksson, Per Eriksson, Jon Olofsson, Lars Olofsson, Pål Persson, Jon Claesson, Jon Bonde, Anders Eriksson, h. Märit änkia, Thomas Persson och Olof Svensson, swarande; Angående slott och starr-myror, så och dher under tilhörige skogh, som af ålder hafwer legat och warit under Hammerdahls prästebordz äghor.

Som bewijses, nembl; Först af dhe tiugufyras gifne bref A:o 1511 N:o 1. Sedan \ NB # 3 / tolfmans gifne syhn- och dombref, de dato Korssmässo dagh 1610. N:o 2 dher uthinnan för-mähles, huru widt och långt kyrkio bordz samt Moo och Byy ägorna med råå och röör hafwa warit omlagde, och ähre. Skogs skifften satte som i be:te 1610 åhrs dombref finnes, nembl: I een högh graan ståendes på langstranden, twert öfwer och nordan från Sijkåås, dherifrån twert öfwer een lågh; i een fuhru med een klöftet topp och sedan i ödehollmen och i meddiupet i bägge fiöldår, som ähre Sijkåås år och Ödhen.

4: Sedermehra ähr A:o 1618 d. 12 junij, då warande stridige parterna emillan oprättadt een förlikningh No 3. som finnes A:o 1642 d. 29 novembris til större säkerheet wara publicerat på Hammerdahls laga tingh, efftersåsom Sijkåås-männerne wille åter å nyo genom tiugufyra mans synegångh, widare sökia sin fortua. Blef derföre slutit och sambtyckt, att ingenthera parten skulle widare dher på yrkia eller klandra; med den condition, att om någon protest skulle af wederparten widare föröfwas, då kyrckioherden odisputerligen effter förrige 1610 åhrs dombrefz innehåld skulle blifwa widh den possession som honom då lagligen waar genom syyn tildömbd, och blef fördenskuld då dheras skillnad som förliknings skriffthen innehåller. Således, att Sijkåås män skall bruka på den wästre sidan Looke bäcken, och prästen med hanss lo(?) ägare på den östre side, så märckierne skal sträckia sigh dhem emillan från Annås fiskierne wid försk:ne bäck till Mariwogs floholmen och märcket beent /: det ähr in recta linea /: at sträckia sigh dher ifrån in till Ödhollmen.

2: Befinnes ett extract af Hammerdahls kyrckioböcker afcopierat och vidimerat af lagman sal. Jöns Mickelsson och pastore i Brunflo och probst i Jempteland sal. H:r Olof Persson Drake, de dato 15. decembris 1640; af innehåld som föllier; Item Anåsen ligger til kyrckian Prästen til bord håld med fittian, uthan med ödhen mestedelen alle ofwan Byom lader och sedan alla tillunder som liggia och legat hafwer af ålder det Lit: C uthwijser.

5: Hafwer pastor i Hammerdahl, sal. H:r Mårten Halvarsson [Halvardj], dio S. Michaëlis A:o 1648 låtit annotera uthj een kyrckiones book, lijka som ett inventarium på dhe ägor som höra och liggia under Prästebordet, dher uthj finnes af tridie puncten Sc: Annåås med

myreslott, Ååfittiar, kyrckiomyran, alt up närsidan Sijkåås-åån och Marewogs floon, och nord åth Öden med Stång-fiskie, af hwilket godz skattas åhrligen tu skind aff prästen och ett af Moo-mannen N:o 4.

6: Nämnden opå sin eedz plicht witnade, at ifrån A:o 1618 in til 1664 det ringesta hafwa afwettat något klander, eller någontera parten imedlertijdh hwar annan lagsökt, uthan kyrckioherderne hwar effter annan roligen samma ågor possiderat, häfdat och brukat.

7: Sijkåås männen kunde ej bewijsa med witen eller någon skriff, kyrckioherden til den synen warit lagligen stämbd eller dömbdt, mycket mindre consenterat, hwilket 1664 och 1665, 1666 åhrs protocoll nogsampt uthwijsa, som i högl. Kongl. Hof-rätten uthan twifwel, åhrligen, inlefwereade åhr.

8: Kyrckioherden klageligen angifwer icke hafwa niutit Hennes Kongl. Maj:ttz drotningh Christinas gifne resolution till goda, gifwen d. 25 Majj A:o 1646 lijka som flera i landet N:o V.

9: Huru giäldzens signete åhr kommit under Sikås männernes undfångne syne bref 1664 och (?) bewijses med twenne attester N:o VI och N:o VII.

1. Emot föregående Pastoris documenter och skiähl insinuerade Sikås männen ett syynebref daterat d. 2 octobris 1664, N:o VIII. Och såsom dhe dhermed ej hafwa något kunna uthrätta, altså förmådt sigh hans excell:tz General leutnamptens och Gouverneurens, höghvälborne H:r Carl Sparres resolution gifwen på landztinget i Brunflo d. 30 Martij A:o 1665. Det een syyn parterne emillan skulle anställas, som seendes åhr af N:o IX.

2. Anno 1666 den 7 septembris hafwer der på fölgdt åter igen een tolfmanna uthäradz syyn, 6 nämbdemän ifrån Sundsjö [Sundöo] giäld och 6 ifrån Brunflo: bewijs N:o X.

3. Nils Andersson i Ede 75 åhr gammal, effter aflagd eed witnade, sine sal. faders ord, be:d Anders Nilsson i Ede, det han hafwer sagdt, att rämärckien emillan Kyrckiebordz ågor uthj Annås och Sikås byyn hafwer i Miöwågs osedt warit, in til dess Sal. H:r Isaac Stubb, Pastor i Hammerdal A:o 1610 igenom syhne gångh hafwer det, och mehra wunnit under Prästbordet.

4. Olof Larsson i Edhe, 81 år gammalt, effter aflagdan eed witnade, det Sijkåås männen för än A:o 1610, H:r Isaac Stubb höll syyn, hafwa dhe slagit til Miöwågs osedt och Miöwågs tufwan.

5. Erik Nilsson på Åsen, wid sina 68 åhr gammal, effter aflagdan eedh witnade, det hans sal. fader, Nils Eriksson på Åsen hafwer sagdt det Miöwågs osedt hafwer warit rämärckie emillan Sijkåås mannen och Kyrkiobordet, såsom och hans sal. fahrfader, H:r Erik Jonsson, som hafwer warit kyrckioherde i Hammerdahl, det samma i sin lijfztijdh refererat för änn 1610 åhrs syhnegångh åhr anstält blifwen.

Kärande och swarandes åstundan och ödmiuke begäran åhr, det bägges dheras inlago emot hwar annan som åhr, den enes Libell och den andres replic måtte in orginali här befogadt och blifwa insinuerat, hwilket iagh för min ringa persohn tilika med nämnden finna skiähligt, på dhet icke må gifwas orsaak till någon suspicion, och alt detta oppå Högl. Kongl. Håfrättens nådige behagh, till hwilkens höghrättwijse omdöhme i all underdåhn. ödmiukheet denne twistige saak remitteres; att således wara passerat, som ofwanbemält åhr, betygar Häradz höfdingz doom i wärio hafwande. *Actum Anno, loco & die, Ut supra.*

Ting 25–27 november 1674

Källa: Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 22, s. 772v–779r, Svea Hovrätts arkiv, RA (mikrokort S 3635).

Anno 1674, den 25, 26 och 27 (november) höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Daniel Bertilsson tillika med dhe tolf edsworne nämbedemän.

Per Rafaelsson i Lorås,	Christian Persson i Viken
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Per Danielsson i Grelsgård
Erik Samuelsson i Håxås	Per Broddesson i Öhn
Jon Persson i Björnsgård (Fyrås)	Abraham Abrahamsson (Gärde)
Jon Olofsson i Hallen	Jöns Danielsson i Tullingsås
Hemming Björnsson i Björnsgård	Lars Olofsson i Sikås

1. Hemming Björnsson i Björnsgård, Abraham Abrahamsson (och) Jon Olofsson i Hallen aflade sin nämbedemanss edh.

2. Hammerdalsboerne som på förra tinget och ofta tilförne hafwer blifwit wahnade at uthugga och uthwidga winther wägen emillan Häggenås och Lorås som och byggia sommarwägen, men sådant eij effterkommit, uthan den resande man högeligen sigh dher öfwer beswärar, besynnerligen öfwer winterwägen heel ofärdigh; Altså saakfältes desse effterskrefne 27 persohner som wägen borde förfärdiga til 3 m:k Sm:tt hwartera effter 3 cap. bygg. b.ll belöper 81 m:k Sm:tt. Nembl:n

Gåxsjö 2. Nils Olofsson, Hans Eriksson; Viken 2. Christian Persson och Jon Eriksson; Wellam Persson i Fyrås, Jon Hemmingsson, Jöns Jonsson, Måns Eriksson, Hemming Björnsson, Per Olofsson och Olof Olofsson; I Solberg Sven Olofsson, Per Christiansson, Olof Andersson, Per Persson, Jon Larsson och Anders Persson. I Sikås by 10. h. Märit änkia, Thomas Persson, Jöns Eriksson, Olof Svensson, Per Eriksson, Jon Olofsson, Lars Olofsson, Pål Persson, Jon Claesson och Jon Bonde.

3. Soldaten Erik Olofsson född i Sikås by af Hammerdal sochn, bekänner sigh förledin währ blifwin wärfwadt af H:r öfwersten wälb:ne Anders Planting och opburit ett åhrs löhn, förledin sommar uth marcherat ibland andra under wälborne H:r öfwerstens compaignie, och dher i Stockholm gått igenom general munstringh. Men när dhe marcherade ifrån Stockholm och kommo til Länna krogh hafwer Erich som han tilståår om mårgonen, sedan dhe andra hafwa bort reest, satt sigh på sin egen häst och begifwit sigh på flychten heemåth, med liberij kläderna, föregifwandes willia förestå och syta sina gamla föräldrar nembl. fadren Olof Svensson i Sijkåås; Detta remitteras till hanss Excel:s höghwälborne H:r Gouverneuren.

4. Opsyhningsman Anders Mårtensson i Öhn angifwer finnarna Pål Andersson, Mickel Andersson, Erik Andersson och Jöns Mickelsson hafwa sigh på första stoor-böndagen absenterat ifrån Ströms kyrckian; hwilka för oföhre skuld eij kunna fram komma, skohla deföre till näste laga tingh citeras. Sammaledes Olof Larsson i Gåxsjö skall och comparera på nästa tingh, och swara för det han haar warit borto på andra storböndagen.

5. Jon Sjulsson i Vallen och Ström sochn, som lagligen stämbder ähr at swara till Olof Olofssons prætension på een öök, saakfältes effter 33 cap. tingm.b. för stembnings försittande 3 mk:r.

6. Olof Abrahamsson som okallader lade sigh uthi een annans saak och förde osanningh at Jon Sjulsson ej war stembd, som dock öfwertygades af ländzman och Jöns Eriksson i Sikås wara stämbd, saakfältes til 3 m:k Sm:tt effter 29 cap. kongs.b.ll.

7. Cronones ländzman Christian Andersson angaf tillika med opsyhnings-männen i Hammerdal, öfwerwarande hans ährewördigheet prowesten, mest:r Zakarias Plantin och kyrkioherden i Lit, wördig H:r Hans Klockhovius det Görviks bönderne Per Eriksson, Jon Eriksson, Per Hemmingsson och h. Kerstin med dheres huusfolck hafwer emot wår allernådigste konungs och herres placat och stränga påbud, absenterat sigh på andra storböndagen. Sammaledes Erik Eriksson i Grenås och Per Larsson jempte Erik Samuelsson i Håxås på lijka sätt medh dheras huusfolk ej heller bewistadt gudztiensten, föruthan een stoor deel af allmogen hafwa kåmmit seent somblige mitt i predikan, deels wid gudz tienstens sluth.

Ofwanskrefne Giörwijkz boer föregifwa at wördige kyrkioherden H:r Erik Hedsander hafwer söndagen tilförne uthi rättan tijdh lyst gudztiensten på andra böndagen och icke förstådt at den förra predikan skulle blifwa hållin wid hufwudkyrkian i Hammerdahl, och den senare å samma dagh, uthi *annexan* Ström sochn. Kyrckioherden förklarade sigh sålunda, det han gudztiensten conditionaliter hafwer pålyst, att dher H:r Wellam Klangundius ej skulle komma heem till ondzdagen eller torsdagen, skulle allmogen få wist budh; det Giörwijkzboerne, som 3 gl. mijhl aflägne ähre, neka till någon weetskap hafwa dher om fått, uthan hållit sigh wid kyrckioherdens på lyssningh, derföre hafwa dhe giordt sigh säker, Men dhe som närmare boende wore, til kyrckian hafwa om torsdags affton fått wördige kyrckioherdens budh, att förre predikan skulle hållas wid hufwudkyrkian.

Kyrckioherden föregifwer och hafwa skickat budh till Giörwijkzboerne med dragoun Botwid be(:d som) uthreest ähr, om gudztienstz förrättande på andra böndagen, hwar till dhe neka, tilkänna gifwandes, at Botwed på samma böndag war ärnadt begå herrens höghwördiga nattward, och när han på wahnligh tijdh kom til sin swärfadher, Olof Eriksson i Grubbgård, då kommo folket uthur kyrckian klockan ungefehr 7 om mårgon, och efftersom kyrckioherden haar förstådt af Ströms boerne det dhe för den långa wägen ej wille komma til hufwud kyrckian, uthan heller sittia hemma förorsakades altderföre kyrckioherden begifwa sigh till Ströhm, som ähr 7 gl. mijhl och på samma dagh den senare predikan förrätta.

Tolfmän opå sin edz plicht betyga, at kyrckioherden hafwa af predijk stohlen söndagen förr sålunda böndagen pålyst Gudz tiensten i Hammerdahl uthi rättan tijdh, nembl:n att dher icke H:r *Wellam Klangundius*, som war förlåfwadt reesa til Oviken skulle komma heem til ondzdagen eller torstdagen, då skulle Ströms boerne koma til Hammerdahls kyrckian, och således wore dhe försäkrade at Gudztiensten skulle hållas på wahnlig tijdh. Så emedan Tingsrätten af sakens beskaffenheet pröfwar och befinner at ofwanbe:te Giörwijkz, Grenåås och Huxåås boer med dheras folk ej wara o)saken til det dhe hafwa försummadt 2:dra storbön(?) gudztienst, uthan blifwa här ifrån befrijade, för denskuld wördige kyrckioherdens förseende som *in fore politico* ej kan afhielpas, remitteras til *v(en:dj) consistorij* rättwijse *resolution* och omdöhme.

8. Wördige kyrckioherden H:r Erik Hedsander klagade at sochenstugu man Erik Staffansson hafwer på några åhrs tijdh stulit sigh, och förledin wåhres blef honom först warse, idet han fick spaningh af h. Sara Sjulsdotter, sochnstugu kiäringen, at Erich hafwe 2 dyrckar, 2 säckar och een skåhl, som han lagdt till redz uti kistan och ärnade gå åstad at stihla, såsom tilförne; derföre anmodade han ländz- och tolfmän at taga honom fast, då han allenast bekände hafwa aff kyrckioherden stuhlit half tridie norsk pund eller swensk wicht 1 (lb) 13 2/3 (m:k) råå humbla, som blef wårderat för 2 d:r Sm:t och korndrässe uhr ladun, som han haar ränsat och sållat, dher af fått 2 tunnor korn à 4 d. 16 öre Sm:t som han då gelt, blifwer 9 d:r Sm:t,

Summa 11 d:r Sm:tt. Agnar till een tunna fanss qwar i cammaren som han haar ränsatt af drossen.

Kyrckioherden klagar och, sigh hafwa saaknadt både korn och rågh i herberget, dher til Erich nekar; Så emedan han desse 11 d:r Sm:tz wärde hafwer bekänt sigh stuhlit, hwarföre effter Sweriges lagh och Kongl. Maj:ttz straffordningh saakfältes til 3 gånger så mycket tiufnaden ähr wärderat före, som blifwer 33 d:r Sm:tt, och betahla måhlsäganden sitt igen. Denna Erich Staphansson hafwer icke at böta medh, dy plichte han den 26 novemb. med gatulopp.

9. Göran Andersson i Öhn, gafz diletion til näste laga tingh at skaffa sigh dhe behörlige skiähl emot Per Knutssons ifrån Ramsele half fierde Rd:rs prätension, dher han sådant eij effterkommer, skal han betala både capital och expenser.

10. H. Anna Svensdotter sigh beklagar det tolfman Per Danielsson i Tullingsås hafwer misstänckt sin dotter, pigan Märit Sewalsdotter, sedan hon kom i hanss fäbodhar eij hafft så godt nytta af sin boskap som tilförne, hwar til Pehr Danielsson swarade och sagt til sine pigor, bedt henne Märit gifwa Pehrs boskap af samma slagh, som hon plägar gifwa sin boskap, nembl. det bäfwergiäld, alderbarck, som hon ibland sådor plägar bruka uthi sleckior, detta tilståår Märit gifwa sin boskap, förr åhret då hon war hoos modren h. Anna Swens dotter i Risselås. Opskiötz til näste tingh och vidare ransakan.

11. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer, det Olof Sjulsson i Näset hafwer förledin sommar infördt olåfligit tobak ifrån Norge, nembl. 2 lb och det förwaradt uti een tunna under een tallroot uti Erik Nilssons i Näsetz rödningh, och bekänt för pigan i gården, dher Erich Nilsson skulle tända rödningen, skulle hon för honom opppenbara, hwar och icke, skulle dhet dher liggia så länge.

Hafwer omsider ländzman fått kundskap dher på, och tijt skickats at afhempta och det lefwererat til befallningsman och han sedan clarerat hoos inspectoren Per Molin. Så emedan Olof Sjulsson eij undfalla kunde handlat med detta tobak, dy saakfälltes han först till 40 m:k Sm:t för förbudz brottet cronones eensak, och sedan dhertil 20 öre Sm:tt, för hwart skålpund, belöper 25 d:r Sm:tt, effter 12 puncten 1670 åhrs tobackz placatz innehäld, och bötterna fördelas effter 14 punctens innehäldh.

12. Tobackz inspectorens fullmächtig Jonas Persson angifwer och, det denne Olof Sjulsson hafwer och haft en halftunna till med tobak och infördt ifrån Norge, emot Kongl. Maj:ttz placatz innehäldh, hwilket tobak fendricken wälb: Per Rättingh emottagit hafwer af ryttaren Snapphane [Snaphana], som det confiscerade och afhemptade ifrån Ström sochn, och det föra låtit til ländzman i Lit Jakob Göransson, hwilket wogh 2 [lb] 12 m:r. Sedernehra hafwer furiren Petter Prytz dher ifrån, effter wällb:ne H:r öfwerstens Anders Plantings skrifftlige order af Kungsgården d. 24 julij 1674, uthtagit och uthdeelt på wällb:ne H:r öfwerstens compagne.

Oluf Siulsson föregifwer wara här till låckader och öfwertalter af feltwebelen Lars Hindriksson, då han reste til Norrige, som feck honom 2 ducater och 2 Rd:r med det förord, om han skulle få tobaket i Norrige på credit, skulle han hafwa heem penningarna 6 Rd:r hwilket Oluf Siulsson i god trooheet giordt och wiste honom sina specie penningar, då Lars Hindrichsson dher emot optogh 6 Rd:r i caroliner at ombyta, feck således fält webelen sina penningar igen. Men Oluf Siulsson fick icke carolinerna igen tillbaka som låfwades, uthan Lars behölt altsammams och sedan röjde opp honom för denna tobakz införtzel.

Och emedan Oluf Siulsson sielf bekänner hafwa olofl:n med be:te tobak handlat och så låtit sigh öfwertahla af Lars Hindrichsson, hwilket honom eij kan ifrån bötterna befrija, uthan

Oluf Siulsson saakfältes för 2 [lb] 12 m:k tobäck effter 12 puncten af tobäck placatetz innehåldh, 20 öre Sm:tt för hwart skålpund, belöper 32½ d:r Sm:tt hwilke bötter fördelas effter den 13 puncten uti samma placatz lydelsse, 2 fierdeparter til conthoret, den 3:die til måhlsägaren och den 4:e till kyrckian uti Ströhm.

13. Ländzman Christian Andersson angifwer det Lars Nilsson i Näset [Nääs], hafwer lägrat pigan Gunborg Jonsdotter i Öhn, hwilket Lars tilståår; men Gunbor för sitt siuklige barn och detta stora oföhre ifrån Ström sochn, eij tilstädes ähr, dy opskiötz detta til näste laga tingh, effter tolfman Per Broddesson berättar, det Gunbor hafwer för sikh bekändt at Lars hafwer låfwat henne ächtenskap.

14. Mickel Jönsson i Bredgård som 3 resor tilsagder ähr af skiutz skickaren Israel Månsson at skiutza lands skrifwaren wäl:tt Lars Jonsson til Lorås, män der före treskas, saakfältes effter 33 cap. tingm:b och Kongl. krögare ordningh 13 punct, til 3 m:k Sm:tt.

15. Emedan som Olof Andersson i Solberg för rätten bekänner och tilståår, hafwa uti 3 åhrs tijdh opgräfwit lönn grafwar på cronägorna som ländzmans hemmanet Ede tilhörer, och dher fångat een liten älg som han sielf bekänner. Hwarföre, effter Sweriges lagh 34 och 28 cap. konungs b:ll saakfältes til 40 m:k Sm:tt och effter mätismanna ordom åter lefwerera diuretz wärde, han dher fångit hafwer.

16. Såsom Jon Eriksson sikh eij unddraga kan, då han hemmanet i Fyrås sålde til Anders Sjulsson, eij mehra för honom oppenbarat, warit cronojord, än 1/5 part; hemmanet och uti cronones jordebook befinns wara tridieparten crono jord 2/3 tunland och borde på kiöpet afkorta 10 Rd:r 15 skill:r. Fördenskuld erkännes Joen Erichsson förpligtadt desse 10 Rd:r 15 skil. owägerligen uthan dröjsmähl restituera effter 12 cap. jord.b.ll med dher på löpande interesse, blifwer 3 Rd:r som han sielf borgat hafwer af barn penningar.

17. Anders Jönssons hemman i Strand opbödz första gången.

18. Nils Anderssons hemman i Gisselås opbödz andra gången.

19. Ländzman Christian [Christiern] Andersson klagade at Per Persson i Andersgård (Ede) hafwer för några åhr sedan bygd opp ett fåboställe på cronägorna, som hafwa tilhördt Knutzgård (Ede), der ländzmans hemman ähr, hwilket Daniel Olofsson i Gåxsjö, 67 åhr, och Olof Olofsson på Åsen 70 åhr, effter aflagd eed witnade, at förr 40 åhr sedan dhe bodde på Knutzgård, så brukade dhe samma ägor oklandrat och dhe andra grannarna hafwa sine afdeelte afbytt på andra ställen. Elliest tilståår och Pehr Persson sielf för rätten det han för 4 åhr sedan husen opbygde; hwarföre erkänner räten skiähligt och Sweriges lagh 32 och 17 cap. byggn.b.ll lijkämtigt, at Per Pehrsson dher ifrån afträder och hafwi forgjordt sitt afwode(?) och dher ofwan på plichta 3m:k Sm:tt.

Anbelangande Wijk fiälfiskie, betygade och Daniel och Oluf Olufs söner, at medan dhe bodde på Knutzgård brukade dhe ibland dhe 8 grannarna detta Wijkfiälfiskie, och dhe 4 grannarna Olof Eriksson, Jon Erichsson, Olof Stensson och Per Månsson hade på andra ställen; Hwarföre erkänner rätten skiähligt, at ofwanbe:te 4 grannar skohla och få dher ifrån af(stäng?), och crono hemmanet blifwer ibland dhe 8 per quote lijka interesserat. Men hwad widkommer M(ort?)siöfloon som utaf ålder ähr brukat under Knutzgårdh, och Oluf Erichsson för mehnar den liggia in j afradz mijhlen och alla grannarna tilkomma skall dher om vidare ransakas.

Sammaledes hurusåsom Oluf Erichsson och hans lagsmän hafwa förbygd widh älgzgrafwarna, Tings siö gahln, Mörtsiögahln, Flärckgahln och Hammer gahln, som af ålder haar tilhördt Knutz gårdh.

20. Hans Erikssons pante hemman i Gåxsjö, opbödz tridie gången.

21. Olof Olofssons hemman i Skallgård (Fyrås), opbödz tridie gången.

22. Cronones ländzman Christian Andersson angaf i rätten hafwa förnummit af Wellam Persson i Fyrås förleden midsommars dagh 1674, at Jöns Jonsson och Jon Hemmingsson i Fyråås hafwa uti förbudin tijdh affton för f(ull?) midsommars dagen fördt heem uhr skogen een full wuxin älg, och at dhe fierde dagh pingst hafwa gått till skogs med bössa och 2. hundar haft med sigh, förmehnnar at diuret då hafwa blifwit skutit, effter det war allenast 14 dagar emillan dhe dhet heemförde.

Jöns Jonssons son, Jöns Jönsson, och Joen Hemmingsson förestältes och alfwahligen förmahntes bekiänna, på hwad sätt dhe hafwer fått älg; Hwilke föregåfwo, at när som fää pigorna kommo heem med boskapen om fierdedagh pingst, berättade dhe, huru såsom boskapen blef i skogen skrämmd, och eij kunna förstå hwad dher war, antingen biörn eller älg, begåfwo dhe altså sigh tijt, och togo bössa och 2. hundar med sigh. När dhe kommo tijt, blefwo dhe intet något diur warse, allenast dhe sågo spor eller fiäth effter älg, sedan föregifwa dhe hafwa gått tillbaka, då dhe, under wägen mötte Wellam Persson i Fyhråås.

På 14. dagen dher effter, föregifwa dhe fått kundskap af fåpigorna at hundarna löpa ifrån dhem, och när dhe kommo (til)baka, ähr dhe så stinna och mätta, hafwa uthan twifwel hittat på något dödt diur, gingo fördenskuld dhe åstad at ransaka och efftersökia, och Jöns hundar funno först på diuret, derföre togh han tvådelen af kiöttet och Jon Hemmingsson fick allenast tridie parten, hwilket dhe parterade och sedan heemförde. Desse hårdeligen och inständigt neka intet hafwa skutit denne älg, uthan hundarna den opfunnit och afätit, fästade altderföre lagh, å nästa tingh (?) lagligen sigh wäria.

23. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer sigh hafwa fått spaningh på, af pigorna Brynhild [Brynneil] Tages dotter och Elin Jonsdotter som A:o 1672 tiente Jon Persson i Björnsgård (Fyrås), det han samma åhr påsketijden hafwer nattetijdh heemförd een älg, hwilket Jon Persson eij wil tilstå, föregifwandes det pigorna hafwa af afwund sådant angifwit. Fördenskuld dhe effter eds afläggjande witnade, först Brynneil Tagesdotter, hafwa tridiedagh påsk 1672 kommit tilienst hoos Jon Persson i Biörns gårdh. Några dagar dher effter haar Joen kiördt bort tijdeligh om mårgon och hafft näät på slädan, och kommit om qwällen seent heem, sedan hon haar lagdt sigh.

När den andra pigan Ehlin som oppe war, gick til sängs berättades af henne at huus bonden war heem kommen och hade älgskött på slädan. Om söndagz affton hafwe han bestält badstugu, och om qwällen tijt burit at tårka och satt låås derföre, som han tilförne aldrih pläga giöra. Om måndagen, tagit kiöttet uhr badstugun; Slädan som han förde kiöttet på, uhr skogen war ny, och syntes bloden wara af twättat.

Ehlin Jonss dotter witnade, effter aflagd eedh, at Joen Pährsson hafwer några dagar effter påsk 1672 fölgd Nils Andersson i Ede om een mårgon tijdeligh til skogs. När det leed på qwällen mycket, skickade hennes maatmoder, Jon Perssons hustru, Ehlin til Nils Andersson som war heem kommin, at fråga effter Joen, då han swarade, han kommer rätt nu. När Jon heemkom sågh hon, han förde heem älgskött på een ny släda. Då wille pigan insättia hästen, men blef henne förwägradt, och befalt gå til sängs. Kiöttet inlades uti kiällar boden, och om söndags qwällen, sedan pigorna hafwa lagdt sigh, det samma burit i badstugun och satt låås

derföre, som tilförne aldrig plägar skeep. Bekänner sigh hafwa smakadt dhett, och ätit klubb eller pallt, som dhe dher af hafwa giordt och warit färsk.

Jon Persson föregifwer fuller, det året och samma winter fått älgdiur, och hade annat kött gifwa sitt folck, men icke af detta. Omsider bekänner detta älgdiur funnit i skogen, wara af skogsdiur opätit, och allenast öfwerblifwit beenen och något gammalt surt kött, som han heemförde. (Hu)den som opätin war, hafwer Christian Persson i Viken köpt för 5 ort, den han sedan sålde til Christoffer Skott [Skått]. Detta opskiötzt till näste laga tingh och vidare *inquisition*.

Fyråås. Huden framwistes dagen effter tinget i länsmanss gården, och värderades af tolfmän för 5 ort; befanss wara långa winterhåår på henne; tridie parten af huden war opätin af odiur. Syntes och skott wara på huden med bössa fälter och icke hafwa gått för något älg dragh.

Ting 23 november 1675

Källa: Avskriftssamlingen , vol. 32, sid. 195–205, ÖLA (Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 23, Svea Hovrätts arkiv, RA).

Anno 1675 den 23 Novembris, höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes i cronones befallningsmans ställe, landskrifwaren wäl:tt Lars Jönsson *Roshemius* och nämnden.

Christian Pehrsson i Wijken,	Pehr Rafaelsson i Lorås
Olof Eriksson i Grubbgård (Ede),	Henning Biörsson i Fyrås
Erik Samuelsson i Håxås,	Pehr Danielsson i Grelsgård
Joen Persson i Björnsgård (Fyrås),	Lars Olofsson i Sikås
Joen Olofsson i Hallen,	Abraham Abrahamsson i Swidje (Gärde)
Anders Mårtensson i Öön,	Olof Jönsson i Tullingsås.

1. Anders Mårtensson i Öhn, aflade sin nämndemans eedh.
2. Lars Nilsson i Näset [Näås], bekänner sigh hafwa haft lägersmåhl med Gunborg Jonsdotter och aflat tilhopa barn, och emedan intet ächtenskap ähr utlåfwadt, ej heller hon påståår, hwarföre effter 3 cap. Giff:B:LL saakfältes Lars til 40 m:k Sm:t och Gunbor 20 m:k effter högl. Kongl. håfrättens resolution.
3. Jöns Jonsson och Jon Hemmingsson i Fyrås, som å förre tinget 1674 angåfwes hafwa fått ett älgdiur i skogen och köttet sin emillan parterat, præsenterade sigh nu sielf tolfte, lagligen sigh wäria, hwarken dhe, eller dheras folk skutit något diur i förbudin tidh. Elliest berätttes af ländzman Christian [Christiern] Andersson, tolfmän Per Rafaelsson, Hemming Björnsson och Sven Olofsson, att köttet war så surt och odugeligt att dhe ej kunde äta dhett; hwarföre oppå Kongl. Majj:ttz nådige behag gafz honom eden effter, förmedelst 24 cap. Tingmåla balkens innehåld.

4. Brofogden Roel Eriksson anklagade ländzman Christian Andersson ej hafwa wid giästgifware gården Ede opsatt mijhl taflan, den resande man til rättelse effter 8 puncten i 1664 åhrs krögare ordinanties innehåldh, dherifrån han ej undfalla kunde, fördenskuld för tresko och försummelsse saakfältes effter 33 cap. Tingm.B.LL 3 m:k

5. Ehuruwål tingsrätten hade orsaak at saakfälla Ströms som Hammerdals boerne 3 m:k Sm:tt hwartera för dhett dhe icke hafwa bygdtt broarne och wägen genom socknerne, oachtadt dhe tilförne ähre wahrnade, dock sådant ej efterkommedt, men för dheras stora fattigdomb, och i anseende til den tunga, allmogen dageligen beswäres, förskontes dhe oppå Kongl. Majj:ttz nådige behagh med 40 m:k Sm:tt hwartere sochnen effter 3 cap. Bygg. B:LL medh yterligare åthwahrningh, att dher långbroon emillan Fyrås och Ede, samt wägen til Ströhm ej blifwer färdig, skola dhe plichta hwartera medh 3 m:kr Sm:tt.

6. Anders Jönssons hemman i Strand, 3 tunland, opbödz andra gången, köpt af rätta odelsmänne.

7. Lappen Nils Andersson i Ströms lappmarck, bekänner sigh hafwa gått ifrån sin ächta sängh och til lapp pigan Märit Fredriksdotter, af oächta sängh födder, med hwilken han hafwer hafft olofligit omgäntie och aflat tilhopa barn, och aldenstund gerningen ähr bekänd å både sidor; hwarföre effter Kongl. Majj:ttz straffordningh, skall den giffte Nils Andersson böta 80 d:r Sm:tt och Märit Fredrichs dotter 40 d:r. Men effter hon ähr af oächta sängh födder, förskones med halffparten efter 3 cap. Giff. B:LL 20 d:r Sm:tt. Såsom denna ej hafwer något at böta medh, dy plichtade hon med hudstrykande för tingsstugu dörren.

8. Jon Olofsson i Gåxsjö, opbiuder andre gången 9 mählingar jord, köpt af Claes Jonsson och Oluf Jonsson för 12 Rd:r.

9. Sal. H:r *Matthiae* (Mattias Medenius) änkia, h. Anna Eriksdotter klageligen sigh beswärar öfwer Per Olofsson i Öhn, som ej hafwer hållit det contract med henne som landbowijs oprättadt war om hemmanetz bebrukande, huilket han tilståår, men föregifwer med en annan pehrson, Sven Göransson hafwa uti gode mäns narwaro accorderat at bruka och såå hemmanet Jonsgård för innewarande ähr, men ingenthera dhett fullbordadt hafwer, uthan legadt osådt, men fisket dher under hafwer Swen nyttiat, och andra tillägorna icke; begärer fördenskuld änkian refusion för hemmanetz tagne skada, at åkren ähr igenlagd och osådder blifwen. Hwarföre erkänner rätten skiähligt och Sweriges lagh 23 cap. Jord.B.LL lijkmatigt, dhett Pehr Olofsson skall refundera änkian all tagin skada effter mätismanna ordom, och sökie han sin man Swen Jöransson det bästa han kan och gitter, som på lijka sätt skall oprätta Pehr Olofsson samma skada.

10. Effter höglofl. Kongl. håff rättens resolution af den 6 Majj 1674 och sedermera hans excell:ts generallöjtnamptens och gouverneurens höghwälb:ne h:r Carl Sparres befallningh af den 8 dito, at å nyo ransakas 1) om lappen Torkel haar warit så druckin som i ransakningen förmähles. 2) När Torkiel blef insatt, och huru länge han fängzligt sutit. 3) Hwarföre så länge drögdt ähr med ransaaknings hållande och inskickande;

Fördenskuld förehades Erik Jonsson finne, som tilstådes war, men dhe andra ähr igenom döden afgångne, hwilken på sin förre aflagde eed witnade 1) at Torkiel Olofsson war annandagh påsk mårگون 1672 mycket drucken då han lasteliga ord fälte om hans excell:s höghwälb:ne h:r gouverneuren och befallningsman, förr gudztienstens förrättande; Dher emot Torkiel Olofsson in för rätten protesterade, att han den gången icke war druckin, uthan heel nyckter, såsom han nu ähr, derföre honom tilfrågades, hwarföre han tilförne bekände

warit så druckin, at han icke wiste hwad han talte eller sadhe, swarade, detta då wara i hastigheet och oförmodeligen framkommit, nekandes aldeles då warit druckin. 2) Hafwer Torkiel intet warit fängzligh, mehra än öfwer een natt, anno 1673 d. 24 novembris då han blef här om tingförder och skulle skaffa sigh caution. 3) Anno 1672 kommo lapparne ej til tinget före Anno 1673 då saken först angafz, sammaledes A:o 1674 kommo lapparna, för den myckna sniön och stora oföhre ej heller till tinget; Dy hafwer denne ranskaningh och ährende ej kunnat förr expedieras, eftersom lapparna icke hafwa framkomit som ofwanbemält ähr, aldenstund dhe långt fierran ifrån på fiällen, wid Norriges gräntzen boende ähro.

11. Tolfmännen Christian Persson i Viken, och Olof Eriksson i Ede [Grubbgård] på sin eedz plicht witnade, att den älgshuud Jon Persson i Fyrås [Biörnsgård] feck af det hittade älgdiuret, war winterhäär på, dock mästedels håren afgått, och borturnade ifrån huden af dess länge liggande och störste deelen war af odiur förtärd och opätin, så at han ej mere bekom än 6 ort. Dessuthan så presenterade Joen Persson sigh sielf tolfte, att lagligen sigh befrija, ej hafwa skutit detta diur, uthan oförmodeligen hittadt och påkommit, när han war åstadh och wickiade sine fiskiewåhnar, fördenskuuld oppå Kongl. Maj:ttz nådige behagh, gafz honom eden effter, och här i från til föllie af 24 cap. Tingmåla B.LL befrijes.

12. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer i rätten, det Olof Stenssons dotter i Ede by, pigan Helga Olofsdotter 23 ähr gammal, hafwer förleden 10 Julij 1675 då hans wördigheet kyrckioherden H:r Erik Hedsander besöckte Helga uti hennes siukdomb med herrans höghwärdiga nattward, med gråtande tårar bekände, hafwa tient Sathan alt ifrån det hon war ett litet barn, och war i förstone bedragen och låckades af trollkohnan Anna Israelsdotter i samma by, hwilken för sin fattigdomb begaf sigh til Ångermanland at tiggia sigh födan, kom omsider dher til bekännelse hoos kyrckioheerden i Resele, H:r Clemens Nordman, nampngifwandes åthskillige barn som hon haar fördt til Blåkulla, ibland hwilka Anna Israelsdotter sielf willigt och bekände denna Helga, som kyrckioheerdens relation af dato Rezela den 8 Martij 1675 uthwijsar. Sedan när som Anna skulle begifwa sigh dher ifrån på heemwägen til Hammerdahl, kom hon på een långh skogh, Görvik skogen be:d, der hon död bleff i wägen, dock dädan fördes af sin slächt i Hammerdahl.

Hälga Olufz dotter förehades, hwilken med stoor ängslan och gråtande tårar för rätten ståår fast och stadig i sin bekännelse, som för bemält ähr, dher öfwer hon drager ett ångerfult hierta, i det hon i sin ungdom skulle wara af Anna Israels dotter låckader och bedragen; bekänner och, det Anna hafwer lärdt sigh miölka creatur, hwilket hon hälst behagade, gjorde sitt probf i sochnstugun uthi tingsrättens och allmogens närwaro, dock afsides uti een wrå för sig sielf miölkade uti en kopp tolfmans Olof Erikssons koo, i Grubbgård, som war ½ mijhl dher ifrån, sättiandes knifwen i måssa såtet, läser och pottrar för sigh sielf, sedan kommit miölk uthur knifskafftet, och miölkar det som een annan koospäna.

Denne piga Hälga opröijer många här i sochnen, som hon nampngifwer, föra barn til blåkulla, men dhe framhärda i sitt nekande, dock förmodes dhe och lära komma til sannings bekännelse och upliusningh, fördenskuuld opskött detta til vidare *inqvisition*.

Ting 24 november 1676

Källa: Avskriftsamlingen, vol. 32, sid. 315-319, ÖLA (Renoverade domböcker, Gävleborgs län, vol. 24, Svea Hovrätts arkiv, RA).

Anno 1676, den 24 Novembris, höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes befallningzman wäl:tt Lars Jonsson Roshemius, tillika med dhe tolf eedsworne nämbedemän.

Christen Pehrsson i Wijken	Pehr Rafwaelsson i Loråås
Oluf Erichsson i Grubbgård	Erich Samuelsson i Håxåås
Erich Nilsson i Näset	Pehr Danielsson i Grelsgård
Lars Olufsson i Sijkåås	Henningh Biörsson i Fyråås
Joen Persson i Biörnsgård	Oluf Jönsson i Tullingsåås
Anders Mårtensson i Öön	Joen Olufsson i Hallen

1. Kyrckioheerden wördig och wällärde H:r Erik Hedsander beswärade sigh öfwer Moo och Bye-man, att han icke kommer till att bruka sin halfdeel på Annås ödeböhle, uthan dhe giöra honom intrångh; Blef förafskiedat, at 3 män å hwartera sidan skall tillnembnas, som först här om ransaka, och sedan gifwa rätten all god underrättelse.
2. Kyrckioheerden beklagade sigh och, öfwer Fagerdals-man, Lars Andersson, giöra honom stoor intrångh med sin boskap på Annås [Anråås] myrorne; Altså förbödz Fagerdahls man, wid 40 m:k Sm:ttts bötter, eij flere gånger med sin boskap tijt komma.
3. Per Olofsson i Öhn, som eij hafwer fullgiordt tings dohmen, att refundera H:r Wellam för sitt skadestånd med trädets opkiörande, uthan förorsakadt tijt nämbede 2ne tolfmän Christian Persson i Viken och Erik Samuelsson i Håxåås, och eij dhem för omaket betalt; Hwarföre finner rätten skiäligt, at han för tresko skall plichta 3 m:k Sm:tt och sedan betala dhem hwar sine 3 ort, helst emedan dhe hafwa sielfwa sig kost hållit och warit borto i 5 dygn.
4. Nils Anderssons hemman i Ede [Högen] opbödz första gången, kiöpt af ländzman Christian Andersson för 36 Rd:r bestående af 2 tunland.
5. Jon Hemmingsson kiärade til Wellam Persson i Fyrås effter dhe 15 Rd:r som han hafwer gått i löffte före, at betahla för sin swärfader, förrijdaren Tage Månsson, och sedan skulle Wellam behålla hemmanet i Fyrås, som beståår af 2 tunland; hwarifrån Wellam Persson sigh eij heller unddraga kan, ju hafwa låfwat betala bemelte penningar; Hwarföre til föllie af Sweriges lagh 12 cap. Kiöpmåla balk, erkänner rätten skiähligt det Wellam Pehrsson ähr förplichtat samma penningar 15 Rd:r effter sin låfwade fullgiöra och erläggia, och sedan tilträda bemelte hemman.
6. Den 24 novembris angaf lappen Nils Andersson i Härkelfjäll [Harcken fjäll], een annan lapp ibid; een gift persohn, hafwa belägrat sin hustru syster, Märit Andersdotter, för 2 år sedan, och effter födzlen skall hon hafwa mördat barnet, hwilke ingentere ähre tilstädes, hwarföre skola the å näste laga tingh citeras. Remitteres til executoren att desse igenhempta.
7. Märit Nilsdotter i Orrnäs fjäll, anklagades af Nils Andersson, som i ländzmanns ställe ähr, war förordnad, det hon hafwer af åthskillige stuhlit i 6 åhrs tijd, maat wahrur mäst, reenskind, lappstöflor; Öfwer hennes skadelige förhållande beswära sigh alla lappar, i det fiället, som hon Märit wistas uthi; hwilket Thomas Persson och Thomas Nilsson witnade henne een sådan synd hafwa föröfwadt, och åth minstone till 8 d:r Sölfwemyntz wärde stuhlit; dhe förslutne äfwen, hwarföre til föllie af Kongl. Maj:ttz strafordningh, skal Märit gifwa måhlsäganden sitt

igen och plichta tredubbelt, blifwa 24 d:r Sm:tt; men effter hon intet hafwer att böta medh, dy skal hon huudstrykas för tingzstugu dörren.

(1677)

I 1677 års domboksrenovationer saknas protokoll från Hammerdals, Lits och Ragunda tingslag.

Ting 7 januari 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 7v–12v, ÖLA.

Anno 1678, den 7 januarij, höltz laga tingh i Hammerdahl med allmogen dher sammastedes, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Nils Olufsson Hällman tillika med dhe tolf eedsworne nämbdemen.

Christen Pehrsson i Wijken	Pehr Raphelsson i Loråås
Oluf Erichsson i Grubbgård	Erich Samuelsson i Håxåås
Joen Persson i Biörnsgård	Erich Nilsson i Näset
Pehr Danielsson i Grelsgård	Joen Olufsson i Hallen
Lars Olufsson i Sijkåås	Erick Olufsson i Öön
Pehr Christensson i Solbergh	Anders Erichsson i Wallen

1. Dato. Lät jäghmestaren Gustaf Planting publicera h:s excell:ts gouverneurens högwälborne Hr Jacob Flemingz resolution af d. 13 decemb. 1677 som förbiuder att ingen af gemene allmogen skal hafwa macht at fånga eller fälla älgz diur, winter eller sommar, uthan allena med grafwar, dragh och annor gilder wid 40 m:k Sm:ts straf tilgiörande, och den som läijer lappar att skiuta, skal samma bötter erläggia.

2. Sammaledes Kongl. Håfrättens resolution, publicerades om fågel och älgz skiutande i förbudin tijdh, wid 40 m:k straf och dessuthan erläggia lijka boot som K:l. stadgan innehåller.

3. Wälborne H:r öfwerstens Åke Ulfsparres fullmächtig regement skrifwaren Petter Moback klageligen tillkänna gifwer, huru såsom gl. ländzmannens Hans Eriksson i Grenås son Per Hansson hafwer in Augusto emottagit een klöfwia med pengar, i plåtar af regementz qwartermestaren Arfvid Duus til 50 d:r 26 öre Sm:tt, och dhem skulle föra til Frösön, hwilka pengar Pehr Hansson föregifwer hafwa nedsatt i Kläppe by i Kyrkås sochn hoos Olof Heljesson, effter han förnam fienden war för handen, och sedan begifwit sigh tillbaka. Pehr Hansson kan eij undfalla penningarna hafwa fördt, men föregifwer det den danske

schergianten Amund Jonson hafwer i Lit fåt spaningh på peningerna och således drifwit hårt på at han samma peninger skulle föra til danske general på Frössöön, hwilket han och giöra måste och fick en stoor plåt i fortzel löön. Men nekar inständ (?) aldrig hafwa be:te p:g:r oppenbarat för fien(?) Dher på honom effter lagh 19 cap. ting b. LL pålagdes lagl. sikh sielff tolfte \ å näste laga tingh / befrija. [forts. §12a]

4. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer det wördige kyrckioherdens H:r Erik Hedsander för detta legopiga, Anna Olofsdotter på Åsen hafwer tagit een hööbonyckel i pästgården och opläst herbergs dörren och bortstulit

7 st. små fää kiött til ½ (pund)	----- 12 öre
1 stop ärter	----- 1 1/3 öre
3 tunbröökakor, 6 spijsbrö kakor tillhopa för-----	4 öre
	-----17 1/3 öre

Så emedan \ tiufnaden / ähr bekänd, hwarföre effter K. Maj:ttz strafordningh skal hon gifwa målsäganden sitt igen, och plichta tredubbelt nl. 6½ mk:r Sölf:r M:tt.

Anna Olofsdotter gifwer tilkänna huru detta war tillgångit, sedan hon satte nyckeln i dörren hafwer hon ej fåt upp herberget, ej heller fått nyckelen uth, derföre förorsakadt gå til sohnstuguman Nils Persson och bedit honom til hielp, hafwer tagit skohammaren och dher med hafft uth nyckeln och läst upp dörren, hafwandes stickeblås med sikh, och sedan ofwanbe:te saker woro uttagne af Anna, hafwa Nils dören igen läst, och bedit Anna gå i sohnstugan at wärma sig, 2 spijsbrödzkakor hafwer Nils Perss fått, sampt 3 st. kiöttstycken, item 3 kakor kornbröd, för 10 öre Sm:tt wärderat. Och emedan tiufnaden ähr bekänd, hwarföre effter K. strafordningh saakfeltes til tredubbla bötter blifwa ----- 30 öre Sm:tt och gifwe målsäganden sitt igen.

5. Gevaldiern Roal Eriksson beklagar sikh hafwa Karismesse tijdh 1675 mist en klädes mössa med utterskins opslagh, och wid han skulle resa dher ifrån prestgården sökt mycket effter henne, men icke funnit henne igen. Måste således mysslöös resa dher ifrån, denne myssa hafwer Roal [Raal?] fått igen hoos Anders Carlsson, hwilken bekänner hafwa den länt af pigan Anna Olofsdotter, och Anna den föregifwer funnit i prästegårdz cammarn, hwilket han ej med något skiähl kan bewijsa, henne oplyst, uthan Roal med gode män straxt söckte effter henne, och ej funno. Nämnden kan Anna ej ifrån tiufnades befrija uthan mössan wärderades för 24 öre Sm:tt hwarföre skal hon mössan restituera och effter K. straffordningh plichta 3 dubbelt blifwa 9 m:k Sm:tt.

6. Per Olofsson på Åsen som lagligen igenom ländzman stämbder ähr at swara til det malt han skulle tagit med Anna Olofsdotter i prästgården, men ej kommit til stedes, saakfeltes effter 33 cap. ting B. LL 3 m:k Sm:tt. [forts. §9]

7. Cronones ländzman Christian Andersson angifwer lappkohnan Märít Andersdotter skulle för 3 ähr sedan wara belägrader af en giffit lapp, sin swåger, Stör Jon Nilsson be:d, som lappen Nils Andersson A:o 1676 uppenbarade, och angaf, at denna Märít skulle sedermera sitt foster hafwa förgiordt, då ingentera hwarken Stöör Jon eller Märít war tilstädes; Eij heller ähr nu Stör Jon eller första angifwaren Nils Andersson framkombder til tinget, som lijkwist ähre stembde, allenast Märít Andersdotter, hwilken bekänner A:o 1675 Michaelis tijd uti Oviken wara belägrader af een dragoun Jöns be:d, hoos een bonde Anders Flinck i Lägden dher i Owijken, och dheraf ähr blifwin hafwande, sedan begifwit sikh til lappmarcken dher hon hafwer huggit en stoor stock att fram bära på elden och effter den war för tung, hafwer fostret för henne förgätz. Och emedan Stöör Jon sampt angifwaren Nils Andersson ej ähr tilstedes,

hwarföre skohla dhe til tinget citeras; Imedler tijd opskiutes detta til näste laga ransakningh när lapparna kunna fram komma. Ländzman föregifwer det Nils Andersson ähr rymbdt öfwer til Norge, och Stör Joen ej wara i fiellet, uthan för 3 ähr sedan begifwit sikh uthföre til Ängermanland.

8. Den 8 januarij lät befallningsman wälb:de Nils Hellman publicera för allmogen h:s excell:tz gouverneuens högwälborne H:r Jacob Flemingz resolutioner och öfwergifne memorialz puncter.

Såsom och att ingen tillåtas frij skiutz hästar med mindre han hafwer h:s excell:tz rikzrådetz och fältmarskalkens högwälborne H:r Hindrich Horns och h:s excell:tz gouverneuens H:r Jacob Flemingz resepass.

9. Per Olofsson på Åsen och Anna Olofsdotter ibidem på Åsen som hafwer stulit tilhopa 4 k:r malt, och Anna hafwer giordt dricka af tillika med hanss malt, dher ifrån dhe ej sikh unddraga kunna, maltet ähr wärderat för ----- 8 öre Sm:tt, blifwa tredubbelt 3 m:k Sm:tt effter K. strafordningh.

10. Kyrckioherdens hustru beklagar sikh och bortmist 2 klimpar smör som hon saknar hwilka kohnan Anna Olufzd:r hafwer stulit och det inlagdt uti sin systems Sara Olufzds kista, om söndagen medan folket war i kyrckian hafwer hon in krupit genom fönstret, och det uttagit och lofwat til sochnstugu hustru, Brita Larsdotter, hwilket smör berecknas til 1 (pund) hafwa dhe alle 3 bytt sin emillan som werderas til 1:16 öre. Hwarföre effter K. strafordningh skohla dhe gifwa måhlsäganden sitt igen nl. 1 (pund) smör och plichta tredubbelt, blifwa 4 d:r 16 öre.

11. Sara Olofsdotter på Åsen som ähr kommen i roop och ryckte lijka som hon skulle hafwa hafft beställa med een gifft persohn een tridie man Per Sjulsson; den dödes hustru, Märit Anders-dotter ähr ej lagl. stembd, dy skal hon til näste ting citeras; Sara bekänner fuller hafwa legat i sängh med Pehr Siulsson förr han war wigder, men ej något olåfl. hafft med honom beställa.

12. Den 8 janarij præsenterade sikh Per Hansson godwilligen sielf tolfte att gå eed lagh ej warit wällande, hwarken igenom skrifwelse eller någon kundskap til fienden dhe norske, att p:g:rna som insattes hoos Olof Heljesson i Kläppe och giffwit dhem kunogt eller oppenbarat, hwilket Pehr Hansson lagl. sielf tolfte fulgiorde. Hwarföre effter Sweriges lagh 19 och 20 cap. tingmåla B. LL. befrijas Pehr Hansson ifrån denne 50 d:r Sm:ttz fordran och beskyllningh.

12(b) Finnen Erik Jonsson i Ringvattnet [Rinnwattn] \ tillika med Mickel Andersson / sikh be-swärade det Grels Nilsson i Grelsgård och Sigfrid Jonsson i Jonsgård hafwa uthan låf tillwällat sikh Flåsjö fiskiewatn och dher fiskiat 1½ tunna, dher före Erich Jonsson hafwer begärt af tolfmän Erik Nilsson i Näset och Anders i Vallen skulle til säija be:te bönder icke heem föra be:te fisk förr än laga tingh skeer, uthan stå i arest, men dhe sådant ej achtade, uthan hafwa samma fisk uttagit strax effter, hoos Lars Zakrisson och heemfördt til Ströhm sochn.

Finnen Mickel Andersson föregifwer detta wara sitt fiskie i Flåsiön och tilkommer under Alanäset, och icke till Rinnwattn dher Erich Jonsson åboor, det samma tolfmän wittnade, tilhöra Michel And:n.

Rätten pröfwar skiähligt, att för det Grels Nilsson och Sigfrid Jonsson hafwa uthan låf fiskiat i Flåsiön, sedan emot förbud och arest uttagit fiskien uthur Lars Zachrissons bodh och den hemfördt, hwarföre effter 28 cap. kong. B. LL. och 14 cap. rådst. B. StL skohla dhe

tilhopa plichta 40 m:k Sm:tt til treskiffes och be:te 1½ tuna fisk owägerligen (?) måhlsäganderne restituera.

13. Men för det Göran Andersson i Öhn och Sigfrid Jonsson i Jonsgård hafwa finnarna anklagat för danske generalen, och dhe således måst utgifwa stora skiäncker, par älgshudar, 1 jerfskin, 2 mårdar, citeres dhe derföre til näste laga tingh att swara.

14. Göran Andersson i Öhn för märckeligit oliud saak, fältes effter 43 cap. ting B. LL. 3 m:k Sm:tt.

15. Grels Nilsson och Sigfrid Jonsson som uthan låf hafwa tagit en båt af finnen Mickel Andersson och dhen först brukat och sedan sönder slagit, stembdes til näste ting at swara på hanss kiäremåhl.

16. Länssman Christian Andersson opbiuder Nils Anderssons hemman Högen (Ede), andre gången af 2 tl. för 36 Rd:r.

17. Effter dhe höga herrars, h:s excell:ts högwälborne H:r generalens sampt gouvereurens resolutioner pålades Hammerdals och Ströms boerne att på Brunflo hållet med 16 st. hästar comparera näst kommande måndagh d. 13 januarij. Hwilket allmogen uthlåfwade effterkomma, dock anhöllo blifwa förskonte med 10 st. hästar i hwar tride wecka.

(17b) Erik Svensson i Håxås angifwer ländzman Christian Andersson hafwa tagit penningar af Strömsboerne, och intet för dhem skiutzar, uthan när någre skiutzferder påkomma, måste nästliggiande grannar blifwa derföre tagne med orätta. Ländzman föregifwer ej hafwa fått allmogen på sochnstemma att giöra någon sochnreckningh om desse skiutzningar eller hwilkenere dhe hafwa kåst hållet, altså förmantes allmogen wid laga straf tilgiörandes comparera på dagh och dato som lenzman försittiandes warder att sluta reckningh på sochn stembnan.

18. Erik Svensson i Håxås, Sven Olofsson i Solberg och Hans Israelsson i Håxås som hafwa försummat sitt hålliggiande at skiutza den resande, sakfeltes til 3 m:k Sm:tt hwartera effter 33 cap. ting. B. LL. blifwe 9 m:k Sm:tt.

(19) Befallningzman wälb:de Nils Olofsson Hällman klageligen sigh beswärar öfwer ländz- och tolfmän, sochnskrifwaren sampt gemene allmogen, ej kunna få något skriffteligit swar på dhe cronones angelägne ärender som effter skrifwes, effter h:s excell:z högwälb:ne H:r gouvereurens order och befallningh. Sammeledes regementskrif:n Petter Moback ej heller kan effter assignation uthbekomma resten.

Desslijkest ländzman i Brunflo fordrar betahlningh för 54 skiutzferder, dher på 20 ähr betalte, 34 restera, och dher effter rest 3ne resor hijt til Hammerdahl. Dessuthan beklagar sigh wälbe:de vice H:r häradzhöfdingen som hijt assignerat ähr af rådman Nils Jönsson Blank på 350 d:r Sm:tt af 1676 ährs uthlagor, hafwer hwarken fått swar dher på, eller någre p:g:r kan blifwa mechtigh.

Hwarföre för ländz och tolfmän, som och sochnskrifwarens och allmogens stora tresko hade rätten orsak at sackfella hwartera til 3 m:k Sm:tt. Men, i anseende dhe uthlåfwa bättringh, altså sattes dhen dagh inom 2 månader, att dher dhe ofwanstående fordringar ej betala och försorakes wijdare klagomåhl, skola dhe alla samptel. plichta å nästa laga tingh hwartera 3 m:k Sm:tt.

(20) Sal. befallningzmans Daniel Bertilssons sterbhuus fullmechtig mons:r Per Sundin kiärade til Göran Andersson i Öhn effter 5 Rd:r 1 ort länte penningar, A:o 1669 som ståår okorssat i sal. befallningsmans book. Jöran föregifwer hafwa fa - - igen sin obligation på dhe 3 Rd:r uthgifwin til sal. fischalen Johan Huss och dhe 3 länte Rd:r hafwa betalt med bäfwerigiäld, uttrar och biörnskin, som han dher på framter wittnen. Dy pålades hann hafwa obligation tilstedes å nästa laga tingh.

Ting 22 november 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 106 v–111, ÖLA.

Anno 1678 den 22 Novembris, höltz laga tingh i Hammerdahl, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin och nämbden.

Peer Raphelsson i Loråås	Jöns Erichsson i Sijkås
Christen Persson i Wijken	Erich Samuelsson i Huxåås
Joen Pärsson i Biörnsgård	Pehr Danielsson i Ströhm
Pehr Christensson i Solbergh	Erich Olufsso i Öön
Joen Olufsson i Hallen	Anders Erichsson i Wallen
Erich Nilsson i Näset	Daniel Andersson i Edhe

1. Daniel Andersson i Edhe aflade sin nämbdemans eedh.

2. Lappkohnan Märit Andersdotter som å sidste laga ting d. 7 januarij 1678 angafz hafwa hafft olåfligt omgengie medh sin swåger Stöör Jon Nilsson en giffit persson, och aflat med honom barn, hwilket skal wara förgångit. Nu ähr hwarken förste angifwaren Nils Andersson lapp eller Stöör Jon Nilsson tilstedes, uthan hålle sigh undan i fiället, och ingen af lapparne ähr nu fram kombne. Denne Nils Andersson hafwer förledin millest böndagen warit til Ströms kyrckia och ingen af Ströms boerne hafwa honom fast tagit, hwarföre af rätten nu ponerades dhe skaffa Nils Andersson tilstedes til Januarij månad nästkommande, sampt Skohl Nilss folk, dher denne hafwer til hållit i lappmarcken; wid laga plicht tilgiörandes.

[forts; se nedan, den 25 november]

3. Ländzman Christiern Andersson fordrar af Sven Stensson i Skarpås 6 åhrs ränta af $\frac{1}{4}$ röök i Skarpås som brister på hanss länssmans frijheet efter Jacob Jacobsson Schermans uthreckningh d. 16 Jan. 1678. 3 d:r 2. 9. th:r som belöper för 6 åhr 18 d:r 14 öre 6 th:r Sölf:r m:t hwilken $\frac{1}{4}$ röök i cronans jordabook för $\frac{1}{2}$ tunnl:d opförd ähr, och åboenden opå ländzmans fordran det eij uthgifwit, hwarföre erkände rätten Swen Steensson förplichtat desse resterande 18. 14. 6 Sm:t betahla, och dher åboenden utlagorne erlågger åhrl. effterlåtes han det bruka.

4. Sven Stensson i Skarpås kiärade til Pehr Månsson i Ede by, effter 6 åhrs skinskat å 3 öre Sm:t sedan 1664 och til 1670. Noch 7 åhrs skatt sedan 1670 då fördubblingen skedde å 6 öre

Sm:t blifwer tilhopa 1 d:r 28 öre Sm:t hwilka p:g:r Pehr Månsson hafwer opfordrat som han ej är berättigat til, hwarföre erkännes han förpligtat desse 1 d:r 28 öre Sm:t restituera.

5. Nils Anderssons hemman Ede [på Högen] 2 tunl:d som ländzman Christier Andersson hafwer köpt för 36 Rd:r opbödz tridie gången.

6. Dhe 3:ne mählingar åker ländzman Christier Andersson påkiärer tilhöra under det hemman han haar köpt af Nils Andersson, och dhe sama 3 mählingar är wordne brukade under Jon Nilssons hemman i Edhe, uthi een längen tijdh, hwilken beropar sikh på uhrminnes häfd wara åkommin effter Nils Andersson dhen icke på 60 års tijdh haf:r dher å klandrat, detta opskötz til vidare ransakningh, att å nästa tingh framskaffa gamla män som dess beskaffenheet kunna afwetta.

7. H. Brita Clemetz dotter ifrån Västerbotten opwijsar i rätten ehewörd. probstens i Bygdeå wördigh och wällärde H:r Lars Burmans och läns- och tolfmäns attestatum af den 19 Julij 1677, dherutinnan om hennes förhållande bewijses hafwa haft lönske läije med ländzman Christiern Andersson och derföre bägge lagl. pligtat den 26 Novemb. 1664; praetenderandes först för barnetz opforstringh för dhe 4 åhren, sedan dhe 35 d:r Km:t Christiern Andersson skulle til förlikningh henne hafwa tilsagt för tingsrätten, hwartil Christiern nekar, henne aldrig någon förlikningh tilsagdt, uthan \ någon tijd dher effter han hafwer lagligen pligtat, är / sedermera blifwen öfwertalter af sin broder Moses Andersson som andre goda wänner att låfwa henne ett för alt 35 d:r af den giäld han dher i orten kunde hafwa uthståendes, hwilken han ej hafwer blifwit mächtig, som ländzman Olof Carlsson Burmans attest af dato Skellefteå [Skiällefte] 5 Martij 1666 \ som ehewörd. probstens af 19 Julij 1677 / uthwijsar; derföre blifwin förorsakadt begifwa sikh hijt på denna orten at lagl. honom sökia.

Såsom ländzman Christiern Andersson nekar inständigt ej någon annan förlikningh hafwa uthfäst, än til barnetz opforstrande desse 35 dr Km:tt hwarföre finner rätten skiähligt att Christiern desse 35 d:r Km:tt genast erlägger, och för det hon så länge hafwer dhem mistat och fororsakat resa dher effter, skal Christiern effter rättens moderation ~~erläggia~~ betala 15 d:r Km:tt blifwer summan 50 d:r Km:tt och Christiern sökie sine creditorer sielf i Västerbottn, det bäst han kan och gitter.

(8) Sven Stensson i Skarpås pålades tilställa Hemming Persson i Sikås 6 ort för dhe 3 hästar han förleden 21 Junij hafwer bortrymbd ifrån rytthemest:n Hans Starkz compagnie, derföre Hemingh haf:r måst legdt ~~hast~~ båth at föra pagagierne (?) på til Krokum och skaffat båten tillbaka til Brunflo [Brundflod] igen.

(9) 8 Sal. Anders Perssons hemman i Solberg opbödz förste gången pantsatt för 40 Rd:r til Per Persson och hanss medarfvinge Lars Olofsson wederkänd til återlösen.

(10) Christen Persson i Viken fullmechtig å Hemming Gislessons wäg:r kiärade effter ett ihielrijdit stoo som h:s Excell:s H:r generalens stallmester Erich Larsson förderfwat; förmehtar det Hans Jonsson i Lorås, som nu frånwarande är; skulle warit orsaken, effter der war hans dygn och icke någon häst framskaffat. Denne ska citeras til näste laga tingh, att sikh her på förklara.

(11) Kyrckioherden wyrd. H:r Erik Hedsander beswårade sig öfwer ländzman Christiern Andersson hafwa tagit ett stod af sal. Per Olofssons änckia i Fyrås til sin betahlingh, men icke honom tilstält som prarferentzen hade och tilsäjelsse af aganden [?] på samma stod. Pehr Olofssons änckia ej är tilstedes, uthan skal citeras til näste tingh.

Den 23 Novembris 1678.

1. Finnen Erik Jonsson framwiste hanst excell:s gouverneurens och generalens högwelborne H:r Carl Sparres bref de dato Frösön 7 febr: A:o 1666 lydande, att Isak Persson, Anders Olofsson och denne Erich Jonsson effterlåtes nedersättia sikh på Ringvattnet [Rinwattn] skogh och Flåsjön, cronones afradzland; Flåsiön ähr belägit ifrån bohlyben Strand 2 nya mijhl \ men ~~Grelsgårdz~~ Jonsgård och Gärdes männen beswära draga afradz skatten af Flåsiö skogn / Rinnwattn ähr belägit Äspnäs 1½ ny mijhl. Hwilke altsedan hafwa sutit oskattlagde.

2. Per Olofsson finne på Hillsand opwijste H:r exce:ll gouv:s och generalens bref af dato Holm d. 19 apr. 1672; som finnarne Johan Olofsson och Per Larsson hafwa uthwärcat, som dher några ähr på torp ställe Hillesand sutit, som belägit ähr ifrån näste bohlybyn Äspnäs 2 nya mijhl försäkrandes dhem att niuta 3 ährs frijheet, men sedan wara förplichtat att skatta för ¼ mantahl, hwilket torpställe dhe ifrån 1672 oskattlagdt hafwa brukat.

Det tridie brefwet, hafwer Göran Matsson på Opwatne (Renån ?) sikh uthwärcat af samma beskaffenheet som det förra, på Hillesand, hwilket Opwatne torpställe Jacob Göransson haar ifrån A:o 1672 brukat, och intet skatläggia låtit. 5 bönder i Öhn sikh beswära hafwa afradz taxan i 4 ährs tijdh \ måst uthgiöra / och finarna tränght dhem derifrån och brukat fiskie, som allenast ähr från bohlybyn belägit 1½ ny mijhl.

Den 25 Novembris 1678

Närwarande cronans befall:n wälb:d Flodin

Jöns Erichsson i Sijkåås,

Joen Olufsson i Hallen,

Daniel Andersson i Ede,

Pehr Raphaelsson i Looråås,

Jon Persson i Biörnsgård,

Lars Olufsson i Sijkåås,

Dato. Examinerades Clemet Nilsson, Skohl Nilssens son som broder ähr til Stöör Jon Nilsson, effter alfarsam förmahningh bekiände, det Märit hafwer blifwit hafwande på bygden i Oviken af en dragoun; när han wårfrudags tijdh hafwer begifwit sikh til fiället och skulle taga tienst af sin fadher Schol Nilss be:d när han förnam det Märit war bukot eller hafwande, hafwer han kiördt henne ifrån sikh, och Jon Nilsson haar alltid stedze blifwit hemma hoos fadren, medan denne Märit haar warit på bygden, föregifwer wara ett afwundz taal af Nils Andersson uthkommit, för det hon icke skulle för några ähr sedan tagit Nils Anderssons saak på sikh, att wara barna fadren til henst (?) barn som ligende (?) han för några ähr lappkohna (lucka) dotter, hwilken derföre saakfeltr bleff för eenfalt hoor.

Stöör Jon Nilsson oppå rättens tilfrågan nekar aldeles hafwa hafft beställa med Märit Anders d:r mycket mindre aflat med henne barn, uthan när som hon haar warit på bygden uthi Owijken och der gick gård emillan at sökia sitt oppehälle, ähr hon blifwin hafwande, när hon wårfrudags tijd 1675 kom heem til fiälls, haar hon wehlat taga tienst hoos Jon Nilss fader Schol Nilss be:d, då han märckte Märit wara hafwande, hafwer han kiördt henne ifrån sikh.

Men imidlertid förblifwit hoos Jon Nilsson uti fiske wattn på en månadz tijdh, hafwer det händt sikh att Märit hafwer huggit och burit en stock \ at läggia på elden / dher af haf:r barnet förgåttz, och det födt uti Printz Jons Gunnills, som tiente hoos Swen Danielsson och Märit Nilsdotters närwaro, hwilka eij ähre tilstedes, hwarken Nils Andersson som hafwer kommit detta rychte uth. Brodern Clemet Nilsson caverade för Jon Nilsson at wara tilstedes til tretton dags tijdh, så lagandes att Nils Andersson kan framkomma.

Den 28 Decembris 1678.

Effterskickades lapp pigan Gunnilla Jonsdotter til Frösö länssmansgård Stocke, och examinerades uthi befallningsmans wälb:de Jonas Flodins närwaro hwad henne witterligit woro om det foster Märit Nilss Andersdotter hafwer födt i lappmarcken. Då bekände hon icke warit tilstädes uthan A:o 1675 wid pass pinges helgs tijdh hafwer denne Märit Nilsdotter blifwit om affton siuker, då bedit Gunnilla skulle geeta reenarna om natten, när hon om mårgon kom tillbaka, hafwer hennes brors hustru Märit Nilsdotter sagdt för sigh, det Märit hafwer födt barn i natt, hwilket hon ej wille troo, begärandes få det see, när henne framwistes hade dhett allenast skapnad till barn, och intet något lijff, uthan Märit lade dhett i een hoo, och begrof uthi een backe. Gunnilas brors hustru Märit Nilssd:r tillhåller i Oviken som war tilstädes om natten när hon födde barnet, barnefadern berättar Gunilla hafwa hördt, det een ryttare ifrån Owijken skulle wara, hwad han heter weet hon icke. Om detta hade hon inte mera att berätta.

Ting 27 maj 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 125–127v, ÖLA.

Anno 1679 den 27 Maij, höltz laga tingh i Hammerdaal, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin tillika med dhe tolf eedsworne nämbedemän.

Christen Persson i Wijken,	Jöns Erichsson i Sijkås
Erich Samuelsson i Huxåås,	Pehr Danielsson i Grelsgård, St:
Joen Persson i Edhe,	Daniel Andersson i Edhe,
Pehr Christensson i Solbergh	Anders Erichsson i Wallen, St:
Joen Olufsson i Hallen	Erich Nilsson i Näset, St:
Hans Jonsson i Looråås,	Jöran Andersson i Öön, St:

1. Hans Jonsson i Lorås aflade sin nämbedemanns eedh.

2. Cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin lät publicera H:r general majorens wäll:e Anders Plntings order at ransaka i hwart tingelagh huru många dragoun stodr ähre lembnade i Hammerdahls tingelagh, dher til nembden på sin eedz plicht angåfwo,

1. Sochneprophossen Sven Olofsson i Sikås haf:r ett swart stoo som lembnadt ähr effter sin förrymbde broder Erich Orrfält.

2. H. Kerstin änkia i Görvik, hafwer ett effter sin son, Israel Philipsson.

3. Ländzman Christier Andersson hafwer och ett dragoun stoo, som ländzman haf:r A:o 1678 in Januario köpt af befall. Nils Salenius för 3 d:r Sm:tt.

Effter h:s excel:z högwälborne H:r gouverneurens resolution gifwin finnarne, att Ströms finnarne skola weder syhnas effter Kongl. Maytt:z skogs ordningh, effter dhe uthi 16 à 18 åhrs tijd på sine opbygde torpställe oskattlagde sutit hafwa, hwar til med nämbedens sambyckio ~~utkørades~~ föresattes d. 9 julij näst kommande \ och dertil af nämbeden förordnades / Jöns Eriksson i Sikås, Christen Persson i Viken, Erik Samuelsson i Håxås, Jon

Persson i Björnsgråd (Fyrås), Jon Olofsson i Hallen, Per Christensson i Solberg, Per Raphaelsson i Lorås.

Nämbningsman Israel Hansson i Håxås bekänner hafwa tilsagdt Hans Eriksson i Grenås i skiutzferd effter cronones proviant, til leutnanten Anders Curij men sådant försummadt, hwarföre effter 33 cap. ting b. LL sakfeltes til 3 m:k Sm:tt.

(Tillagt i marginalen:) H:r majorn Charlier målsägande ähr, bad och gaf honom effter, dy för ~~XXX~~

3. Erik Pålsson i Ekberg, ~~iffrån~~ Offerdal, allmogens fullmechtig fordrar af Hammerdahls boerne effter ryttmestarens wälb. Silfwerornes qvittentz af d. 13 Martij 1679. Tijo gillingar höö, hwilke dhe effter befallningsmans wälb:de Flodins assignation hade bordt iffrån sigh lefwerera til Offerdaal, dher ~~de sådant försummadt~~ \ wederböranden hafwa den i rätten tijdh opwist / ej heller hafwa Offerdahls boerne påfordrat medan åkeföret ~~waar~~ påstod, före nu, altså pröfwar rätten skiähligt at Hammerdahls boerne ähre förpflichtade betahla hwar gilling höö med 9 d:r Km:tt eller 3 d:r Sm:tt blifwer 30 d:r Sm:tt, såsom och förskaffa fordenskap med samma p:g:r till Offerdaal.

Tridieman Pål Olofsson i Grubbgård fordrar af Hemming Björnsson i Fyrås 7 d:r 24 öre Km:tt resterande knechte pg:r \ på dhe 60 d:r Km:tzhufwudlöön effter h:s excell:s H:r generalens förordningh / hwilka han erkännes förpflichtat inom 8 dagar at betala.

Tridieman Olof Hansson i Håxås fordrar af sin broder Israel Hansson 20 d:r Km:tt hwilka han tilståår men beklagar sin fattigdomb.

3:e man Lars Eriksson praetenderar af Erik Samuelsson i Håxås 2 d:r Km:tt och låfwade dhemcontentera.

Olof Nilsson i Åsen hafwer opburit af sine bönder 45 d:r Km:tt och 2 t:r i förljknig, och den förrige förrymbd 15 d:r, hafwer alltså ej mera at fordra.

Dato publicerades Kongl. Maj:ttz placat och förordningh emot skattskyldigt jordh deelningh och förminskande af Anno 1677 d. 21 Julij, fältlägret Runneberg.

4. Sal. Anders Perssons änkias hemman opbödz andra gången pantsatt til Per Persson och Lars Olofsson i Solberg för 40 Rd:r.

5. Per Perssons syytnings skriffit opbödz första gången gifwen Anders Jonsson i Solberg.

6. Elias Månsson på Åsen opbiuder första gången Erik Nilssons hemman wederbörande til återlösen. Men cronones befallningsman klandrar på Erik Nilssons hustrus barns wäg:r, n:l 2 systrar som i Norge sigh oppehåller, om icke dheres dhell böra cronan heemfalla. Jempte för hans sonebarn skal och förordnas förmyndare N:l vide 10 puncten.

7. Rasakades effter huru lappen Nils Andersson hafwer slupit uthur Ströms boernes fängselse förleden wårfrudags tijdh, hwilken lapp hafwer beskyllt lapp pigan Märit Andersdotter skulle hafwa mördat barn, som \ förre åhrs tings protocoll uthwijsar, Märit ähr / ej heller nu tilstådes uthan gåt til fiäls, hwilken sochneprophossen Sven Olofsson hafwer födt i 12 weckors tijdh, och henne låtit gå opp til Ströhm; Erik Nilsson i Näset bekänner omsider det lappen hafwer rodt iffrån sigh öfwer siön och till Göran Jonsson i Tullingsås, emillan desse persohner ähr Nils Andersson sluppin. Begärer få dilation til ~~d. 9 Julij~~ nästa laga tingh, dhå Ströms tolfmän uthlåfwade skaffa dhem bägge tilstådes och lefwerera dhem i rättens händer.

(7b) Olof Eriksson i Grubbgård (Ede), Jon Persson i Björnsgråd (Fyrås), och Hemming Persson i Sikås som hafwer legdt Roel Eriksson skiutza för sigh, hwilket han haar giordt och

skiutzat h:s excell:s H:r generalens saker (?) till Brunflo, derföre uthgiordt hwar sin d:r Sm:tt som dhem skal gottgiöras i sochn jembnan med almogen.

8. Jöns Eriksson i Sikås med hans intressenter hafwa A:o 1677 uthlagdt uthlagor för Thomas Persson i Sijkåås 9 d:r 19: 12: Silf:r m:tt, hwilke han tilståår, men beklagar sin stora fattigdomb, hwarföre erkänner rätten Thomas förplichtat be:te p:g:r betahla dher eij något af löös öhrona finnes, må dhet af det fasta tilsättias i afbetahlningh.

(8b) Befallningsman wälb:de Flodin androgh giästgifwarens Sven Persson i Lorås hafwa fått h:s excell:s högwälb:e H:r gouverneurens resolution af Brunflo landzmöte d. 12 febr. 1679 dher utinnan hanss giästgifware löön blifwer revocerat, i denna swåra krigz-tijden, altså alfwarligen förehöltz allmogen så förrätta och den anstalt giöra, så laga, att den resande blifwer för pengar, med maat och dricka och sängekläder oppehållen.

9. Wellam Perssons i Fyrås änkia h. Märit Hansdotter begärer förmyndare för sin stiuftotter Kerstin Wellamsdotter i Fyråås, och ingen närmare finnes än morbrodern Siul Persson i Näset och Lit sochn, hwilken dertil skall förordnas.

(9b) Hans Israelsson i Håxås oppå tilfrågan swarade, hwilken som hafwer skutit ihjel sal. Hans Strijkz stallmestare ~~nemb:~~ Fin Staphan som straxt öfwerrymbde till Norge dher han ähn ähr. Men förmehnas dhet een annan skulle hafwa skutit det andra skottet, dher til Hans Israelsson nekar.

Doch förmehnar Sven Persson i Lorås det Daniel i Gåxsjö be:d, skulle hafwa warit med och dhet hafwa skutit.

(9c) Cr:s befallningsman wälb:de Jonas Flodin för rätten opsade den fiske ränta som Gåxsjö bönderne Nils Olofsson, Erik Hansson och Måns Larsson har til förene till förrige cronones befallningsman uthgiordt två tunnor sijk, uthan ~~wederbø~~ Nämnden förehöltz tilsäja wederböranderna som eij tilstädes ähre, sielfwa taxan i peniger åhrligen lefwerera och för den ena fiske tunnan låfwade befallningsman effter nämndens wärderingh med 3 d:r Sm:tt restituera.

10. Effter Kongl. förmyndare ordningh förordnades Olof Olofsson i Skallgård (Fyrås) och Nils Olofsson i Gåxsjö til måhlsmen för Erik Nilssons sone barn på Åsen, effter ingen närmare finnes af slächten.

Ting 24 november 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 191v–195v, ÖLA.

Anno 1679 den 24 Novembris, höltz laga tingh i Hammerdaal, närwarande cronones befallningzman wälb:de Jonas Flodin och nämnden.

Christen Persson i Wijken,	Jöns Erichsson i Sijkåås,
Erich Samuelsson i Huxåås,	Erich Nilsson i Näset,
Joen Persson i Björnsgårdh,	Pehr Danielsson i Grelsgård,
Pehr Christensson i Solberg,	Anders Erichsson i Wallen,
Joen Olufsson i Hallen,	Erich Olofsson i Öön,
Hans Jonsson i Looråås,	Daniel Andersson i Edhe.

(1) Cronones Befallningsman wäll:de Jonas Flodin anklagade Hans Israelsson i Håxås hafwa förleden sommar när marschen skulle opbryta til Röros, först blifwit beordrat af wälb:ne H:r General majorn And. Planting reesa heem effter skiutz bönder som skulle i marschen taga acht på sina hästar, sampt maat til skiutzbönderne. Men när han afreeste togh han den bästa hästen af Hammerdals hästarna, och lembnade sin som för ung och odugeligh fanst \ til marschhäst / och med honom (?), och intet kom tillbaka, eij heller skaffade någon skiutz bonde ifrån Hammerdaal.

För det andra hafwer Hans Israelsson emottagit ett stod af Jon Persson i Björnsgård (Fyrås) til marsch häst ~~och fördt~~ \ at föra på Frösön. När han kom / till Häggenås hafwer han det bortbytt och tagit emot ett sembre som odugeligt war och casserades, hwilket skickades tillbaka ifrån Oviken med skiutzbönderne, (hwilket och för ungt war,) hwar til Hans Israelsson här ifrån eij neka kunde, uthan föregifwer det Jon Persson haar tilförne giort aftaal med Nils Persson i Häggesta at göra byte. Jon Persson betygade, hafwa godwilligt slept sitt stod åstad på vägen til Häggenås marschhäst, men lijkwäl bekänner det, med honom så förordnat, at dher han skulle göra jembngott byte, \ och finge en / som swarlöös [?] wore til cronans tienst, men blef icke fullgiordt, \ wore för honom lijka, hwilket eij så skedde. / Hwar öfwer wälb:ne H:r General Majorn hafwer blifwit mycket otåhlig, det Hans Israelsson eij hafwer effter order och afskieed kommit tillbaka, uthan brackt ifrån marschen 2ne stadiga hästar, först den han reed heem på, den andra han bortbytte, och istellet lembnadt 2ne oduglighe som illa upbrutne wore, och för unge.

Såsom detta effter noga ransakan befanns i sanningh, och Hans Israelsson här ifrån eij undfalla kan \ - - - passerat /, hwarföre til föllie af Kongl. Maj:ttz krögare ordinantie 1664, 25 puncten saakfältes til 40 m:k Sm:t för hwartera hästen han så swijkligen haar undanstuckit, och sedan fülle allan skadan som beräknas för 20 mihl \ [til ?] Funäsdalen / för hwartera hästen à 4 öre Sm:tt belöper för bägge 5 d:r Sm:tt hwilka Owijkz boerne i dess ställe måste flera tillsättia.

(1b) Såsom tolfmän i Hammerdal hafwa uttagit hos huusman Sven Stensson i Skarpås een marsh häst som haar fattes (?) för tingelaget, för kyrckioherdens hemman Ede, ländzman och giästgifwaren i Lorås; Altså pröfwa nämnden skiähligt, det Swen Steensson böör hafwa för hästens bortowarande \ för sin quota / 2 d:r Sm:tt; hwilket ländzman låfwade betala och kyrckioherden för sit hemman haar lofwar til Christen i Viken, dereffter giästgifwaren må och sig effterrätta.

2. Leutenanten edel och manhafftig \ Anders Curij / oppå prophossens Olof Jonssons wäg:r kiärade til Erik Broddesson i Grelsgård effter Olufs odelshemman i Grelsgård af 2 tunland, som han honom haar opdragit när han reste ut i fiende land, dher före han allenast haar ~~til~~

~~Oluf Jonsson~~ gifwit opburit 5 Rd:r och Jöns Mickelsson på sin hustrus wäg:r 9½ Rd:r, blifwer 14½ Rd:r; hwilket hemman Erich Broddesson haar sedermera til een oskyld oplåtit, begiärandes få tiltråda och lösa sin odelsjord igen. Efftersom Erich Broddesson ej kan opwijsa någon lagbudin kiöpeskrifft på Grelsgård, ej heller mehra p:g:r uthgifwit än ofwanbe:te 14½ Rd:r; hwarföre pröfwar rätten skiähligt och S. lag \ 18 cap. Jord b. / likmätigt det Oluf Jonsson ~~tilträder~~ merbe:te sin odelsjord i Grelsgård emot ofwan be:te pengars restituerande til torsdag för Midfasto söndag 1689 \ tilträder /, samt och tilfredz ställa sine systrar för dheras odelsrättz afträde.

(2b) Captein edel och manhaftig Arvid Duus klagade det han Ao 1677 månede taga flyckten neder åth Ångermanland, lembnandes sine saker hoos Hemming Persson i Sikås, som war 2 stor plåtar, 1 kittel för 1 d:r Sm:t, 1 servet, en kamb, 4 horn (?) lijne (?), 1 halsduk, och 2 armkläder; begärandes det Hemingh måtte påläggias sina saker restituera eller betala. Dher emot Hemingh föregifwer det den danske Schiergianten hafwer be:te saker genom tridieman Bogg Anders låtit uttaga, och een stor dhel dher af tagit, till sigh. Hemingh beropade sigh på Lars Olofsson i Sijkåås, hwilken kom tilstedes d. 25 Novembris, tilbiudandes afläggia sin eed, men kiäranden H:r capiten ej kom tilstädes; dock berättade Oluf Larsson warit stadder i Jon Björssons stuga dher den danske schergianten tilhölt, då hafwer Bogg Anders lefw:rt til schergianten 2 st. stoorplåtar.

Sedan opwiste Hemingh förrijdarens Anders Israelssons qvittentz af den 17 Aprilis 1678, innehållandes hafwa bekommit af Oluf Jonsson i Sijkåås 1 skiorta, 2 hals dukar, 1 armkläde, 2 harm lijner (?), 1 par toflor, 1 nattmyssa, och ½ barkat hudh, men för den andra halfwa huden ähr ett mårdskin lefw:et til Reg:tz qwartermestern Petter Moback, som gaf en ort tillbaka. Altså kan rätten ej påbörda \ Hemingh och Oluf Jonsson i Sijkåås / ofwanskrifne be:te saker betala.

Men den andre plåten, kittelen, serveten \ och / kamben /: ~~och blekhornt, som H:r Wellam~~ ~~haar:~~ föregifwer ländzman hafwa dher på qvitto af Cap. Petter Wetterström, som han nu ej kan i hastigheet igenfinna effter han ej stembder war, dock pålades honom det opwijsa, eller betahla tillika med kittelen som han säger wara i behåldh. Ett blekhorn hafwer H:r Wellam capplan i Ström.

3. Leutenanten edel och manhaftig Anders Curij med sine grannar i Åsen beswärade sigh det Håxås mänerne hafwa inom dheras råå och röör slagit någon slott twert emot dheras afradz bref Ao 1666 utgifwit; dher emot \ Huxååsmänerne / opwijsa Lits [lijdtz] tolf mäns syynebref förmehnandes samma slot dhe twista om tillhörde sig. Altså effter parternes samtyckio bewilliades å hwartera sidan 3 gode män som her om ransaka skohla, nembl. å Åse männens sida Christen Persson i Viken, Jöns Eriksson i Sikås, Jon Persson i Björnsgårdh; å Huxååsmännernes sida Per Christensson i Solberg, Daniel Andersson och Hans Jonsson i Lorås, gifwandes rätten all god skriffteligh underrättelse.

4. Arvid Jönsson i Öhn och Ström sochn, kiärade til sin bror son Jöns Jonsson i Öön effter een fierdepart i Öö hemmanet som beståår \ hela hemmanet / af 2 tunland, belöpandes på honom allenast ½ tunland, och emedan Jöns brukar 1½ tl:d hafwer parterne omsider blifwit förlikte inför rätten, det Jöns för Arfweds afträde i hemmanet erlägger 18 d:r silf:r mynt til torsdagh för Midfasto söndag 1680, så behåller han sedan Arfwedz arfzdeel i Öö hemmanet.

Angående dhet stoo som Jöns haar brukat och som af räddhoga af \ ett bösse skott haar slupit löös och luppit på siön neder genom isen i een waak och blifwit borto / blefwo dhe så förlickte at Jöns erlegger 4 Rd:r för Stoet.

5. Elias Månsson på Åsen opbiuder andre gången det contract han haar oprättat med Erik Nilsson.

6. Lars Broddessons hemman i Äspnäs opbödz första gången försåldt til Mats Göransson \ finne / för 26 Rd:r bestående af ett tunl:d.

Erik Broddesson och Matts Jöransson i Äspnäs fordrar af ländzman Christern Andersson betahning för opkrigt (?) slackt en oxe och een qwiga för 6 d:r Sm:tt tilhopa, til h:s Excell:s H:r generalens \ wälb:ne H:r Carl Sparres / behof, af hans Nådes andra händer (?) hafwande medel. Altså pålades ländzman inom 4 dagar giöra redo för dhe insatta p:g:rna han emottagit hafwer och dher något kan öfwerskiuta.

7. Olof Stensson i Stensgården (Ede) opbiuder sikh til syytninghs hoos sin mågh tolfman Daniel Andersson förste gången.

8. Per Perssons hemman i Solberg opbiudes andra gången som han til sin syster dotters man Anders Jonsson genom syytningh haar opdragit.

9. Sal. Anders Perssons hemman i Solberg pantsatt til Per Persson och Lars Olofsson för 40 Rd:r opbödz tridie gången wederbörande änkia h. Sara Eriksdotter til återlössen.

10. Ehuruwäl Erik Nilsson i Näset och Tullingsås grannarna låfwade å förre tinget skaffa tilstädes lappen Nils Andersson som hafer beskylt lapp pigan Märet Andersdotter skulle hafwa mördat barn, hwilket han henne ej öfwertyga kunde som ähr att see af 1678 åhrs protocoll; Alltså för detta obewijsliga tilmähle uthlåfwade in för rätten Erich Nilsson i Näset erläggia för Nils Andersson 40 m:k Sm:tt som lagh och 20 cap. ting b. landzl. innehåller. Och Märit för enkelt lägersmåhl med een ryttare ifrån Oviken ähr saker til 20 m:k Sm:tt. Hwarföre hon med fängelse skal plichta, effter hon intet äger något att böta medh. \ 20 m:k med kroppen. /

(10b) Erik Göransson i Tullingsås [Tullsåhs], Göran Andersson i Öhn och Jöns Nilsson i Näset berätta, det Ströms boerne hafwa sin emillan så eense warit och contraherat när march stoerne uth commenderades förleden sommar, dher så hända (?) kunde något dera omkomma, så skulle hela sochnen den samma oprätta, begära förden skuld Olof Jönsson i Tulsåås, som haar bortmist en häst god om 12 d:r Sm:tt och Anders Mårtensson i Öhn ett stod för 9 d:r Sm:tt, blifwe 21 d:r Sm:tt. Altså erkänner rätten skiähligt dhet strömsboerne ähre förplichtade hålla sit contract och desses skada effter quotan refundera.

(10c) Kohnan Ingeborg Olofsdotter i Fyrås angafz hafwa i desse dagar födt barn, och ej kan komma tilstädes. Och een annan Margareta be:nd som ähr och hafwande blifwin af leut:s Anders Curijs trumslagare, ähr ej heller tilstädes.

(10d) Jöns Jonsson i Fyrås klagade det Wellam Perssons änkia H. Märit Hansdotter haar beskylt sikh intet annat föda sikh med, än med tiufwerij, witnen haar Jöns ej tilstädes, dy upskötz til näste tingh. Imedlertijd förordnas gode män som ransaka skohla den twistige plattz änkiän haar slagit ifrån Jöns Jonsson, nembl:n å Jöns sida Christen i Viken, och Hans i Lorås, å änkiäns Erik Samuelsson i Håxås och Per Christensson i Solberg.

11. Sal. Wellam Perssons änkia i Fyrås H. Märit Hansdotter fordrar af Jon Eriksson i Sikås resterande 12 Rd:r in Specie för [Wijkz] Viken hemmanet, han Ao 1673 d. 25 Martij månede sikh tilhandla för 50 Rd:r in Specie som han sedermera haar försåldt til Erik Hansson i Wijken, hwilken haar låfwat desse p:g:r betahla, dock icke in Specie uthan effter 4 ort och 8

skil. för hwar Rd:r, eller \ (?) m:r Sm:t i styck / och emedan desse p:g:r ej til datum erlagde ähr; altså pröfwar rätten skiähligt at hwar söker sin man, det Joen Erichsson ähr effter sitt oprättade köpeskrifft med sal. Wellam förplichtat betahla dhe 12 resterande Specie Rd:r i samma myntesort, som uthläfwadt ähr, och Joen sökie sedan sin man Erich Hansson dhet bäst han kan och gitter.

12. Erik Månsson i Fyrås hafwer genom ländzman i Lit stämbdt Hemming Sjulsson i Ytter Näset för det han haar förhållit pigan Kerstin Wellamsdotter gå i tiensten, men ej kommit tilstädes, saakfeltes effter 33 cap. ting b LL 3 m:kr.

13. Pehr Rafaelsson i Lorås opbiuder förste gången een förlijkningskrifft med sin stiufohn Hans Jonsson hemmanet angående.

14. Anders Jönsson i Strand opbiuder förste gången wäster Strandz hemmanet, uthlost af Sjul Andersson för sin arfzpart 13 Rd:r.

15. Sal. Per Sjulssons hemman i Strand opbödz förste gången af Anders Jönsson pantsatt för 32 Rd:r wederbörande bördemän til återlössen.

16. Ländzman Christier Andersson bewilliades fastebref på Nils Anderssons hemman i Ede, bestående af 2 tunl:d ~~kiöpt för 36 Rd:r~~ derfore gifwit 36 Rd:r effter dhet war lagbudit och lagståndit, och ingen fanst af bördemännen som dher å klandrade.

Ting 21 juni 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 263–265v, ÖLA.

Anno 1680 den 21 Junij, höltz laga tingh i Hammerdal, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin tillika med dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Christen Persson i Wijken,	Jöns Erichsson i Sijkås
Erich Samuelsson i Huxåås,	Pehr Danielsson i Grelsgård
Joen Persson i Biörnsgård,	Daniel Andersson i Edhe,
Pehr Christensson i Wijken,	Anders Erichsson i Wallen
Joen Olufsson i Hallen,	Erich Nilsson i Näset
Hans Jonsson i Looråås,	Erich Olufsson i Öön

1. Ingeborg Olofsdotter i Hallen bekiänner sigh hafwa haft lägersmåhl med en finsk ryttare, Mattias Skomare som war leutnantens af Cavalleriet Hindrik Silfwerarms hakeskytt under Major Starcks compagnie, och aflat med honom barn förleden Kyndersmesse tijdh 1679, hwilket föddes in Novembris Karinsmesse tijd som än lefwer. Men Matthias ähr härifrån

hemförlåfwat, altså saakfältes Ingebor effter Kongl. Håfrätt:s resolution til 20 m:k Sm:tt til treskiffes.

2. Trumbslagaren Hans Danielsson bekänner sigh hafwa hafft lägersmåhl med pigan Margareta Eriks dotter född i Sättna [Sätne] sochn och Sohlum by förleden Junij månad 1679 och aflat tilhopa barn, hwilket föddes in Martio 1680 wårfrudags tijdh, och än lefwer. Hans tillståår allenast een gång häfdat henne, då han war på sitt 15:de åhr och emedan gerningen åhr bekänd, hwarföre till föllie af 3 cap. Gifft B. LL saakfeltes Hans til 40 m:k Sm:tt och Margareta effter Kongl. Håfrätt:s resolution 20 m:k Sm:tt. ∴ Trumbslagaren haar inga medel at böta med, än wälb:n H:r Majoren Carl Gustaf Charlier recommenderar honom opp til skantz arbetet at aftiehna sin brott ∴:

3. Feltwebelen Håkan Jonsson Frisk anklagade Lars Olofsson i Solberg hafwa förledin Karinsmesse tijdh 1679 kallat sigh för tiuf och skällm, som Carl Östensson i Reen och Sjul Olofsson i Tand dhet skohla hafwa åhörtdt, dhertil Lars Olofsson nekar, aldrig hafwa sagdt sådane ord, altså skohla witnen *citeras* til näste laga tingh.

4. Cronones ländzman Christian [Christiern] Andersson angifwer det Sven Persson i Håxås hafwer H:r befallningsman welb:de Jonas Flodin beskylt tagit af ländzman mutor för dhet halfwa tunlandet h:s excell. högwelborne H:r Carl Sparre så wäl h:s excell. Flemingh hafwa tildelt i Huxååsen under ländzmanns hemmanet Ede, som fältwebelen Håkan Jonsson bewitnade. Dock bekände Swen Persson i Huxåås sielf hafwa dhet sagdt i eenfaldigheet och nu bedz före. Såsom befall:n åhr dher med eij nögder att Swen Persson skulle få *attaquera* hanss persohn, som aldeles dhertil oskyldigh åhr, uthan denne tilökningh åhr *passerat* före hanss ankompst til orten, altså effter 20 cap. Ting. B. LL kunde nämnden eij befrija honom uthan saakfälla till 40 mk:r Sm:tt.

5. Anders Jönsson i Strand opbiuder andra gången sal. Per Sjulssons hemman ibid, pantsat för 32 Rdr.

6. Dito Anders Jönsson opbiuder andra gången wäster Strandz hemmanet uthlöst af Sjul Andersson och gifwit för hanss arfzpart 13 Rdr.

7. Jon Perssons hemman i Tullingsås, angående hanss syytningh gifwin Jon Svensson ibidem, opbödz första gången.

(7b.) Leutnanten manhaftig Anders Curij beswärar sigh det hanss granne Olof Olofsson som halfwa hemmanet åboor, gör honom intrångh på hanss huus tomt eij hafwer lijka uthrymme för sin halfgård så med fägata och humblegård som den andra. Altså pröfwar nämnden skiähligt och S. lagh 4 cap. Bygg. B. LL lijkmätigt wara at dhe bägge gå jämbföres med hwar andra så i det eena som det andra.

8. Olof Stenssons hemman i Stensgården (Ede) opbiudes andra gången til mågen Daniel Andersson angående föräldrarnas syytningh til dheras döde dagar.

9. Elias Månssons hemman i Åsen opbiudes tridie gången som han hafwer sigh tilhandlat af Erik Nilsson i Åsen.

10. Mats Göranssons hemman 1 tl:d köipt af Lars Broddesson i Äspnäs för 26 Rd:r opbödz andra gången.

11. Per Rafaelssons *contract* med sin son Jon Persson om Lorås hemmanet opbödz andra gången.

12. Per Perssons hemman i Solberg opbödz tridie gången oplåtit Anders Jonsson ibidem emot syytningh.

13. Anders Erikssons syytningskrifft i Sikås gifwin Jon Eriksson ibidem opbödz förste gången til nästom släckt och förwandter.

(13b.) Jon Nilsson i Jonsgården och Ede by, opwijste 1660 åhrs tingsdomb d. 28 Novemb; dher utinnan han bewijste sigh hafwa betalt til Claes Jonsson i Sikås på 6 mählinger 8 Rd:r 1 ort 23. Noch sedermehra betygade gl:e nämbdemännen Erik Nilsson i Åsen och Olof Eriksson i Ede det Joen Nilsson hafwer satt 4 Rd:r ifrån sigh i ländzmans gården til Måns Andersson för resten på desse mählinger effter Claes Jonsson dem ej emottaga wille, hwilke sone son Olof Jonsson än klandrar på, kan Rätten här utinnan ej annat sluta, effter Jon Nilss bewijses hafwa för desse 6 änkla mählinger utlagdt 12 Rd:r 1 ort 23 skil:r dhet han här effter blifwer för sal. Claes Jonssons arfwingar för alt vidare klander befrijadt.

14. Hans Eriksson i Grenås bewilliades fastebref på Per Jonssons hemman i Gåxsjö pantsat för 60 Rd:r effter dhet war lagbiudit och lagståndit, och ingen af börde männen lagl. med peg:r klandrat hafwa.

15. Per och Jon Hemmings söner i Görvik hafwa lagligen stämbd Måns Eriksson i Mo, om Wallfiskie som belägit ähr i dheras skattägor een g:l mijhl ifrån sielfwa byyn, förmehandes dher til mehra wara berättigat än en uthbyes man. Uppå samma fiskie opwijste Måns Erhsson i Moo i Rätten ett gamblet pergamentz bref af A:o D:ni 1401 som hans Excell:s gouverneuren högwälb:e grefwe Johan Oxenstierna haar på Lits landzting d. 13 febr. 1663 fulkombl:n confirmerat, Måns framlade och ett bref af dato 1576 sampt ett annat af 1600 d. 4 febr. uthgifwit af lagmanden Hendrich Jörgensen det hans förfäder hafwer be:te fiskie köpt, för hvilket Wallfiskie ähr sedermehra A:o 1666 skattlagdt för 1½ d: Sm:t som han åhrligen utgifwer och afradz boken innehåller. Hwarföre til föllie af S:s lagh 1 cap. Jord. B. om uhrminnes häfd och K. Maj:ts placat A:o 1673 och 1677, sampt drott. Christinas resolution 1646 erkänner Rätten Måns i Moo, be:te Wallfiskie oklandrat behålla för Giörwijkz männernes vidare åthalan, wid laga straff tilgiörandes.

Ting 26 november 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, sid. 309-311, ÖLA.

Anno 1680 den 26 Novembris, höltz laga tingh i Hammerdaal, närwarandes cronones befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin och Nämnden.

Christen Persson i Wijken,	Jöns Erichsson i Sijkås
Erich Samuelsson i Huxåås,	Pehr Danielsson i Grelsgård
Joen Persson i Biörnsgård,	Daniel Andersson i Stensgårdh,
Pehr Christensson i Solbergh	Anders Erichsson i Wallen
Joen Olufsson i Hallen	Erich Nilsson i Näset
Hans Jonsson i Looråås,	Erich Olufsson i Öön

1. Anders Nilsson i Tullingsås tilstod för Rätten hafwa hafft lägersmåhl med Seborg Anders dotter och aflat med henne barn, hwilket föddes 3 weckor för Michaelie, som än lefwer, intet ächtenskap ähr utlåfwadt, effter Seborg ähr siuklig och faller i brott, kunde ej komma tilstädes, altså effter 3 cap. Gifft B. LL. ähr saker til 40 m:k Sm:tt och Seborg 20 m:k effter högl. Kongl. Håfrättens resolution och försöria barnet effter 18 cap. Ärfd. B. LL:n.

2. Leutnampten edel och manhafftig Anders Curij tillika med sin granne Olof Nilsson beswärade sigh öfwer Hans Israelsson i Håxås hafwa genom sin hund hittadt på en älg, som hafwer gått för dheras opgillrade älgswåhna och död befanss liggjande på Åsmanss afradz land, Hans Israelsson tilbiuder inwända det be:te älgzdiur haar blifwit sielf död, men när huden opwistes, befanss det leed udden haar träfat genom halssen, dher af fått sin död, och imedlertjdh haar hunden begynt äta af samma såår i hallssen. Effter sakens noga öfwerwägande pröfwar Rätten skiähligt, det Hans Israelsson behåller kiöttet för sitt omak, och ägesmännen leutnanten Curij med sin granne Oluf Nilsson som älgswåhnan opsatt hafwa, behålla huuden.

(2b) (Detta stycke finns ej med i det renoverade protokollet.)

Hans Eriksson i Grenås bekänner för 3 åhr sedan hafwa med ländzmans

3. Leutnanten edel och manhafftig Anders Curij tillika med sine grannar på Åsen Olof Nilsson och Elias Månsson beswära sigh öfwer Måns Eriksson i Mo, det han med sin boskap åhrligen gör dhem intrångh med betande och trampande på dheras afradz land Fyrings kiählen som Åse männen tillkommer, dher på han hafwer opsatt fåbodar och opbrukat een fåbo-wal äganderne til *præiuditz*, mehn och förfångh. Måns Erichsson i Moo opwijste een *attest sine dato* som 8 tolfmän hafwa honom gifwit, dher i bewijses det Måns i Moo wore med låf och Åsmans sambtyckio inkommin at byxla een nijonde part i Fyrings kiählen. Dher emot Åsmän framtedde länss- och tolfmäns i Hammerdahl trowärdige attest, med tingelagetz *signete verificerat* den 17 junij 1655 dher utj betyges att Åsman allena hafwa af ålder och uhrminnes tijd byxlat och brukadt denne Fyrings kiähl inom specificerade rämärckien, dheri Mooman intet nämpnes. Hwarföre til föllie af Sweriges lagh 1 cap. Jord B. LL och Kongl. Maj:tz uthgångne placater 1673 och 1677, erkänner Rätten Åsemännen berättigade wara til be:te afradzland Fyrings kiählen, och oqwald nyttia, bruka och behålla, och den taxa sigh påtaga som Måns i Moo åhrl. haar til Cronan gifwit för 1/9 deel. Angående dhe huus Måns i Moo haar opsatt på be:te fåboställe, så effterlåtes Åsmännen dhem effter mätismanna ordom inlösa.

4. Anders Erikssons hemman i Sikås testamenterat til Jon Eriksson ibid, opbödz andra gången til nästom slächt och frändom.
5. Anders Jönsson i Strand opbiuder tridie gången Sjul Anderssons 2/3 tunl:d i Strand köpt för 13 Rd:r.
6. Anders Sjulssons Jönsson i Strand opbiuder tridie gången Per Sjulssons jordepart i Strand pantsat för 30 Rd:r.
7. Lars Brodessons hemman i Äspnäs opbödz tridie gången, bestående af ett tunl:d köpt sålt för 26 Rd:r til Mats Göransson.
8. Olof Stenssons hemman i Stensgården [Ede] opbiudes tridie gången testamenterat til Daniel Andersson.
9. Per Rafaelssons i Lorås contract med sin stufson Hans Jonsson opbödz tridie gången.
10.
Per Nilssons hemman i Gisselås af 1½ tl:d försält til Pål Andersson för 26 Rd:r opbödz förste gången.
11. Lars Olofsson i Solberg och hans moderbroder Per Persson bewilliades fastebref på 3 tunland pant jord i Solbergh, pantsat af sal. Anders Persson för 40 Rd:r hwilket befans wara lagbudit och lagståndit, och til ankian h. Sara och hennes barn lefwererade dhe i godwillia 5 Rd:r blif:r suman 45 Rd:r hwilket högre af nämnden ej wärderas kunne, för dess stora wahnbruk och huus lösa ej heller någon fanst af bördemännerne som med pengar lagligen hafwa klandrat eller moot säja kunde.

Ting 11 juni 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, sid. 74v–79, ÖLA.

Anno 1681 den 11 Junij höltz ordinarie währtingh medh allmogen af Hammerdahls tingelagh närwarande Befallningsman wälb:de Jonas Flodin och Nämnden.

Påhl Olsson i Fyrås	Jöns Erichsson i Sijkås
Erich Samuelsson i Håxåås,	Pehr Danielsson i Grelsgård
Joen Persson i Ede,	Daniel Andersson i Ede,
Pehr Christensson i Solbergh	Anders Ersson i Vallen
Jon Olsson i Hallen	Erich Nilsson i Näset
Hans Jonsson i Looråås,	Erich Olufsson i Öön

(1.) *Dato* aflade Pål Olofsson i Fyrås sin nämbedemans edh.

(2.) *Dato publicerades* Kongl. placater och förordningar som före specificerade ähre.

(3.) *Dato* angaf Per Christiansson [Christiersson] i Solberg å lähnsmans Erik Anderssons wägnar, som siuker ähr, att Görvikz mennerne Per Hemmingsson, Per Olofsson och Erik Olofsson hafwa i olaga tijdh fällt någre elgzdiur; beropandes till skiähl att Anders Matsson och Bertil Ingelsson i Sel [Sehle] och Ramselse sochen skola hafwa betingat några karlar ifrå Ramsella gälldh att hielpa sikh ränna efter älgzdiur och aff den anledning stadh skickat, nämbedeman:n Daniel Andersson i Ede och Jon Olofsson i Hallen. *Item* Israel Hansson i Ede, att förnimma huru wijda och på huadh tijdh Giörwijcz mannen älgzdiuren fällt, hwilka framkommo och efter edz plicht bekände sikh efter *ordre* skougen besichtigat 8 dagar för midfaste sidstledne och förwisso befunnit tisdagen därefter femb st:n älgzdiur wara där fällte, widh pass 8 dagar till förene.

Giörwijkmännerne tillstå sikh i begynnelsen i fastan hafwa fällt 5 st:n älgzdiur, och att twenne bönder i Stamselle och Ramsell sochn Olof och Per Eriks sönnar tillika medh een lapp Thomas Olofsson ifrå Ångermanland som skola dijt kommit och gifwit på diuren anledning hwilcka medh Giörwijcz männens loff och accord bemällte 5 diur fällt och ½ parten huar tagit. Peder Christiersson föregaf att lähnsman sedan tillijka medh nämbedeman Erik Samuelsson dijt waritt och förbudt alla 5 st. huuderne och kiöttet; Giörwijkerne tillstå att förbudet skiedde, men där hoos att köttet lågh så längie att det förskämdes och att lähnsman på *Gregori* marcknadt efterlåth Stamsellerne kiöttet att afhempta, och der jempte att dee det merendehls första gången borttogo och resten sidsta åkeföret, ehuruwähl dee förr bekändt altsammans wara qwart, enär förbudet skedde. Huderne äre ännu hos Giörwijcz boerne i behåldh nembl:n 3 st:r stora och 2 st. små.

Befallningzman opwiste gouverneurens H. Jacob Flemmingz ordre af den 13 *Xbris* 1677 på Frösön af innehåldh att gemene allmogen här i landet icke skall hafwa macht att skiuta, fånga eller fälla älgzdiuur wintter ell:r sommar uthan allena medh grafwar, dragh och annar giller, lijkmätigt S. gouverneurens grefwe Johan Oxenstiernas och gouvern. och generalens H. Carl Sparres den förre af d. 1 Martij 1661, och den senare af d. 17 Decemb. 1675 som på laga ting publicerade ähre. Altså togz saaken i betänckiande slueteligen, och beslöötz som föllier.

Alldenstundh Peder Hemmingsson, Peder Olufsson och Erich Olufsson i Giörwijck och Hammerdahls sochn hafwa tillåtitt Oluf och Peder Erichz sönnar i Stamsell och Ramsell sochn i Ångermanlandh tillijka medh lappen Tomas Olsson på sin skough uthi förbudin tijdh fälla femb st:r älgzdiur och der uthi giordt sig dehlachtigh och sins emellan dehlat, altså till underdånigt föllie aff Kongl. Maj:tz ordningh och stadga om jachter och diurfångh åhr 1664

och förra sedwanna såssom och at allmogen i gemehn af förrige H:r gouverneurerne förbudne, fånga eller fälla älgzdiur på annat sätt än medh grafwar, drag och annor giller, dömmes Peder Hemmingsson, Peder Olufsson och Erich Olsson i Giörwijk att plichta för huardera älgzdiuret 50 d. Sm:t som sig belöper 250 d. Sm:t och huar för sigh för förbudet lijkmatigdt Högl. Kongl. Håfrättens ordre daterat Stockholm d. 24 martij 1673, fallen till 40 m:r Sm:t. Huadh sielfwa huderne wijdh kommer, finner och Rätten billigt att dee sättias i taka (?) mans handh, till höga öf:r heetens nådigste förklaringh, hållst emedan i skogzordningen intet där om är *statuerat*.

Giörwijkz älgzhuders wärderingh

1. om 1 <i>lb.</i> 5 mk:r	8. –
Een om 1 <i>lb.</i> 10 mk:r	10. –
Twå à 1 <i>lb.</i> 2 mk:r à 7 d.	14. –
Ett kallffskinn	2. –
	34 d.

(4.)I de wälduge nämbedemens ställe, nembl. Jöns Erikssons i Sikås, Pehr Christierson i Sollbergh och Jon Persson i Ede, såto för detta tollfmän, Per Rafaelsson i Lorås, Lars Olofsson i Sijkåhs och Anders Mårtensson i Öhn uthi fölliande *action*.

Leutenanten Anders Curij inlade skrifteligen huru som nämbedemannen Christen [Christier] Persson i Viken och Hammerdals sochn d. 30 Majj sidstledin, då han af Majoren Carl Gustaf de Charliere war beordrat att I lähns- och nämbedemäns närwaru ransaka om löst folck och landz kiöpmän här i Hammerdahls sochnestugu, då Christier offta tillbödh att om intet göra det dee andra af nämbeden i det fallet och anseende kände gott, och höllo skiäligt och kommande till hans gårdh och by att effter fråga den eena hans sons Peders villkor och tillståndh af Christier det suahret fått, att det hade intet stoort på sigh om sonen 1 *lb.* (lispund) eller wågh humbla om hösten att försällja hade, efter som Kongl. M:tt intet stoort kåstat på våra barn uthan sielfwa måst dem föda och klåda. Och dy moste leutenanten begifwa sig ifrå stämninge, beropandes till wittnen nämbedemänen Erik Samuelsson i Håxås, Daniel Andersson i Ede, och ofwanskrefne wälduge nämbedemän. Så wijda Christier Persson nekar till beskyllningen och leutnant Curij med deras förre nämbedemans edh icke är benögdh, dy affladhe dee sin wittnesedh uthi parternes närwaru och examminerades särskilt; Bekännandes Erik Samuelsson sålledes som föllier Nembl.

Att enär leutenanten Curij wille Christiersons sohn Peder förklara till löös kahrl, suarade Christier, att konungen intet haar födt honom uthan han sielff både födt och klädt och förmeente att kongen wähl undte sigh honom, och där hoos att ransakningen medellst deras samtahl icke hindrades uthan denne sochn genom lupen, ehuruwähl majoren sedan een stämningh där öf:r gjorde.

Daniel Anderssons bekiännelse. Att han hörde det leutenanten wille hafwa Peder Christierson till landz kiöpman och löös karl och fadren Christier suahrade att han fuller som många andra någon humbla och bäckar kan sällia och sade sig honom sielf både födt och klädt, och konungen litet kåstätt på honom; förmenandes få niuta honom hemma, där till medh att ransakningen icke där igenom studzade uthan hela sochnen igenom lopp före. Christier Pärsson tilfrågades yterligare, om han hade någott att *producera*, suarandes sigh eij kunna någott säyia uthan motte wara nögdh medh dee gode mäns edellige intygande. Emedansom Christier Pedersson i Wijken hafwer under anbefallt ransakning om och efter löst folck och landzkiöpmen d. 30 Majj sidstleden här i tingstugan emot leutenanten Anders Curij uthsagt några smälige ordh emot hans Kongl. Majj:tt wår allernådigste konungh och herre, som icke kunna *appliceras* angå hans Kongl. Majj:tz ähra. Altför denskulldh finner Rätten skiähligt att Christier Pedersson tillföllie af det 9 capit. Kong. Balck. LL och des andra *paragrapho* skall plichta medh 40 m:k söllfwermynt.

Ordinarie nämbedemän satte sigh i sitt rum.

(5.) Per [Peder] Olofsson i Hillsand angaf Erik Jonsson i Ringvattnet hafwa kallat sig både tyf och skiälm. Erich Jonsson sadhe sig intet kallat honom skiälm, uthan skogz tyf; tagandes till wittne Erik Olofsson i Öhn och Erik Nilsson i Näset som skedde på kyrkiowallen efter predijkan om 3die dag pingest. Erich Jonsson föregaff att Peder Olsson mycket i skough och marck *præjudicerat* föregifwandes att ränna efter ett loodiur, det dee och gjorde men medelst ofööre måste wända tillbaka. Lijkwähl hafwer Peder honom owettandes strax där efter räntt efter loodiuret, wettandes eij om han det fått, men drängen lämbnadt hoos Erich, föregifwandes sig sielff eij där till haffwa tijdh och det oachtat, som sagt är, dijt räntt som Erich förmenar skiett så snart drängen heem sändes. Pehr Olsson inwänder sigh få wetta af dem som boro mathsakerne efter att een biörn där i neijgden skulle finnas och derföre 8 dagar där efter dijt räntt och honom likwähl eij blifwit warse, men spåret efter loodiuret om qwällen sedt, och för mörkret skull eij kunna där till göra, doch om morgonen förmärcht det hafwer luppit till fiälls. Erich angaf loodiuretz *natur* wara intet wistas längie på ett ställe uthan natt och dagh löpa fortt, och alså icke någon sanning lijcht, att han där 8 dagar efter warit, uthan strax. Erich hafwer på sama skough af Gärde bys rätt, och intet Peder Olsson. Des uthan angaf Erich, att Peder 8 dagar för Gregorij marcknadt sistledin skutitt een älgh, huar till han icke nekade; föregifwandes sig wara *committerat* och bedin af skogzwachtaren Mickel Andersson i Alanäs spana efter om lapparne på allmänningen några elgzdiur fält och fått loff att skiuta om han någon råkade, och dy een kallf träffat och skutin. Mickel tillstår sigh honom låf gifwit, efter som han förmehnar tillståndh där till hafwa medelst skogh wachtar tiensten och görande lefwerering till jägmästaren.

den 13 dito

Peder Olsson i Hillsandh och Erich Jonsson i Rinwattne opropandes wijdare fulföllia angifne och påbegynte *actioner*, men Peder war icke tillstädes, eij heller af någon sedder sedan den 11. Dy uppskiutes saaken och Peders *absenterande* till nästa laga tingh.

(6.) Hustru Anna i Risselås hafwer genom nämbedeman Per Danielsson i Grelsgård stämbdt Sigfrid Jonsson i Jonsgård, som nu eij *comparerat* eller sigh ursächta låtit uthan widh citationen låfwat willia änckian förlijka som eij skiett är. Dy blifwer hans saak för tresko och stämbningz försittande 3 m:r Sm:t.

(7.) Leutenannt Curij stämbdt Lars Andersson i Fagerdal och icke *comparerat* och wist laga förfall; dy saker till 3 m:r Sm:t.

(8.) Pål Andersson i Gisselås upbudit 1½ tunel:d köpt af Per Nilsson *ib:m* och aff Pål Olofsson I Ede ¾ tunel:d för 26 Rd och 13 Rd andra gången oklandratt.

(9.) *Capplan* H:r Wellam Adami (Adamsson) angaf hurusom Olof Jönsson i Tullingsås för ett åhr sedan war skyldig leut: Curij 2 tunnor korn och derföre stämbdt till tingz, och det att undkomma af sig 1 tunna för 7 ort köpte, och den andra tunnan bekom han emot des fordran för giordt lefwereringh till *magazin* den H:r Wellam i sin rächningh medh sochneskrifwaren à 4 d. Sm:t nöth. Imedlertijdh försålde Oluf bem:te korn tunna till leut. Curij och dy fordrar sochneskrifwaren besagde 4 d. Sm:t tillbaka af sigh; Olof föregifwer sigh den eena tunnan för *contant* kiöpt à 7 ort och den andra på *credit* antingen för samma wärde eller korn igen, men aldrig gaff address på *magazins* tunnan. Herr Wellam beropade sig på Anders Sjulsson sochnestuguman som kornet uthmätte hwilken berättar sigh deras köp intet hört, uthan allenast effter begäran kornett till leutenantens dräng uthmätt uthi Olufz frånwaru; hwar till herr Wellam eij kunde neka.

Såsom Oluf Jönsson intet kan öfwertygas opdragit herr Vellam Adami någon spannemåhl af *magazine* å sina wägnar, uthfordra och lijkwäl honom medh betalninghen ett åhr uppehollit. Altså hålles billigt att Oluf Jönsson effter cronones förordning medh des kornehuus spannemåhls uthlämnande i afradh gifwer för bårt hafde korn tunna 1/8 tunna.

(10.) *Pastor* Herr Israel Noreus beswährade sigh öfwer Strömsboerna i det, dee sitt fåhus i präst gården icke medh försuahrligit taak hållitt och att han sin boskap för dråpp där inne intet kan hafwa, begärandes dess *reparation*, närhwarande nämbedemän och allmogen betyga sgh till fäähuusetz tächningh uthgifwif af huar man 100 st. näfwer som af 30 man belöper 3000 st:n och att gamble *Pastoren* herr Erich till 400 st:n låtit föra till sin gårdh Ede. Test: Jon Svensson i Tullingsås som i prästgården den tijden tiente. Sluuteligen blef aftahlt och *resolverat* att Ströms boerne skohla fåhuuset wähl täcka ifrå sig innan slåttanden begynnes och sööke gamble *Pastoren* det bästa dee kunna om förmeent *prætension*.

Hammerdahlsboernas stall i prästgården är och ofärdig, som dee föregifwa gamble *pastoren* hafwa enär han een stugu opbygde, tagit båttn uthaff och sålledes förderfwat; *Resolutio*, att dee äfwen som Strömsboerne inom försatt tijdh den *reparera* och söke herr *Pastoren* som dee gitta.

(11.) Jon Eriksson i Sikås, upbudit 3die gången Anders Erikssons hemman *ib:m* för sytningh.

(12.) Dato. Ransakades om Per Olofssons ödeshemman i Fyrås och befans att det öde legat 1676, 1677, 1678, 1679 och 1680, och medh slätta huus och att ingen det under 2 åhrs frijheet optaga kan, hwilcket Per Andersson ifrå Solberg nu optager att wara frij för 1681 och 1682 åhrs afgiffter.

Ting 19 oktober 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, sid. 120–123v, ÖLA.

Anno 1681 d. 19 *Octobris* höltz ordinarie höstting medh allmogen af Hammerdahl närwarande i Befallningsmans ställe väll:tt Daniel Larsson *Sidenius* och Nämbeden.

Påhl Olsson i Fyrås	Jöns Erichsson i Sijkås
Erich Samuelsson i Håxåås,	Pehr Danielsson i Grelsgård
Joen Persson i Biörnsgård,	Anders Mårtson i Öhn
Lars Olsson i Sijkåhs	Anders Ersson i Vallen
Hans Ersson i Grånåhs	Erich Nilsson i Näset
Hans Jonsson i Looråås,	Erich Olufsson i Öön

(1.) Dato *publicerades* Kongl. *placater* och ordningar som före *specificerade* ähre.

(2.) Om legofolkz löhn slötz sålledes att een full dräng niuter om åhret 6 d. Sm:t, 2 par skor, 1 par strumpor, 1 par vanthar och 1 par blaggarns byxor, en strijg skiortta och om han tienar och blifwer qwar andra åhrett får han och så een hamp lärftz skiortta, 12 öre sölfwerm:t i legopenningh. Een fulltagen pijga 7 d. kopp.m:t, 2 par skor och 1 par strumpor, ett par vantar och 9 allnar blaggarn, och där hon längre blifwer får hon äfwendehls lärfft och 6 öre Sm:t till Stadpenning. Een gietare som intet fullwäxt åhr får 6 mk:r Sm:t och sletzkläder som een annan pijga.

(3.) Jon Olofsson i Gåxsjö fordrade af sin broder Nils Olofsson 25 $\frac{1}{4}$ Rd. *specie* för een knechte lega hwarmedh han een annan karl i sitt ställe 1655 legde, jembwähl och för det han 8 åhr tillförne gick knecht för faders hemmanet à 2 Rd. Giörandes tillhopa 41 $\frac{1}{4}$ Rd. Nils Olsson föregaff, att deras fader den tijden hemmanet förestodh, och emedan Jon gick knecht, arbethade han på hemmanet, och där hoos uthi 14 åhr uthan wedergällning faderen fött och skiött uthi des höga ålder och stoor swagheet; där till medh måtte han een sin opfödningz dräng sättia till tredieman. Jon Olufson *prætenderer* och på jordpenningarne aff Nillses hemman aff $1\frac{1}{2}$ tunlandh emedan som det hallfwa han åbor är och warit cronjordh.

Nills inwände och sade sig wellath taga crongården, men tilletz intet aff Jon. Jon föregaff sigh gått knecht och borde hafwa vehlat. Fadren satte hemmanen frå sigh för 23 à 24 åhr sedan och hwardehra broderen tog sitt och sedan hafwer Jon Olsson intet lagligen hwarcken knechte- el:r jordhpenningar fordratt.

Nills Olsson hafwer och betallt böxlepenningar för cronhemmanet 4 d. Sm:t som Jon tillstod. Partherne påmintes att förlijkas som rätta bröder, det dee och sedan begärtte och kommande in, tillstodh Nills Olson uthfästatt för Jons fordran i hemmanett 15 d:r söllfwermt det Jon och bekände, och sade sig där medh wara tilfredz och där uthi efftergaff han sin fordran om knechte penningarne, hwar medh dee handsträchtes in för Rätten.

(4.) Herr Wellam Adamsson [*Adami*] angaff hurusom Erik Göransson i Tullingsås uthi Ström hafwer sigh utropatt för een ränsman och tyff, beropandes sig på kyrckioherden Herr *Israel Noreus* [*Noræum*] och leutenanten Anders Curij som det åhört och för honom sagt. Erich Jöransson fordrade ingen edh aff bem:te wittnen, herr pastor berättade sig sidste stoor böndagh wara till Ström och Strand by och af tillfälle, att han frågade hwarföre een part äre H:r Vellam så afwuge och gramse, swarade Erich herr Vellam will göra mig till een tyf, det han må wara och behålla sielf. Leutenanten Curi vittnade det samma, Erich Jöransson förklarade sig sålledes att så wijda her Wellam 8 dagar tillförenne honom tillskrifwit och begärt ändtel:n igen 2 st nääth som för honom wore i siöen bortkombne och han mente Erich dem opptagitt, hwaraf Erich intet wiste, och H:r Vellam dem i siöen igenfunnit och enär Pastor frågatt som bem:tt är, swarade Erich sig wara skällt för tyff af Herr Wellam och då sagt att han må den samma wara till dess han migh det bewijste; wittnen betygade så tahlat wara

Såssom Erich Jöranson intet hafwer tillagdt herr Vellam Adami någott tyfstycke uthan medellst ett hans brief om 2 styck: näth som wore bortkombne, och han hoos Erich effterfrågatt, sagt att herr Wellam må wara een tyff till dess han bewijser några näth tagitt. Alltså kan Rätten icke beläggia Erich Jöranson medt någott straff och böther derföre.

(5.) Herr Wellam angaf och hurusom sal. lähnsmans Erik Anderssons änckia hustru Agnis Persdotter hafwer olåfligen uthur prästgården förledne winter tagitt ett swijn och hon lijkwähl egte det halfft medh sin swåger H. Samuel Rehn. Anders Olofsson Drake på änckians wägnar, inwände och föregaf att sahl. lähnsman Erich kiöpte af H. Samuel på arffskifte åthskillige saaker bestående i spannemåhl och boskap, hwariblandh 2 st. swijn wore, och det allt i H. Samuels när- och härwarande afhämta låtit som leutenanten Anders Curij bewittnade, anhållandes att H. Wellam må för sådan beskyllningh lagligen plichta. H. Wellam föregaf sig

äga det eena halfwa swijnet och att oredan kom däraff, att deras fadher herr Erich togh efter dehlningen bårt 2 swijn, och altså kom så mycket mindre på huar syskon och tillstod sig sagt swijnet wara olåfwandes tagitt.

Såssom Herr Wellam Adami hafwer beskyllt hust. Agnis Pedersdotter hafwa olåfligen tagitt förleden winter ett swijn ifrå prästegården och det befinnes at hennes frambledne man, lähnsman Erich Andersson det medh mehra af wäll:de H. Samuel Rehn köpt och lefwereratt wara. Altså kan Rätten icke mindre göra änn saakfälla H:r Wellam efter det 20 cap. Tingm. balcken till 40 mk:r för obewijslig beskyllning och söke han sin swåger Herr Samuel det bästa han kan och gitter.

(6.)Leutenanten Anders Curij angaf Lars Andersson i Fagerdal förledne winter hafwa nekatt skiutza efter lähnsmans *ordre*, hwar igenom hans resa studzade, hwilcket och intygades af Erik Samuelsson i Håxås och Hans Jonsson i Lorås santt wara.

Lars Andersson föregaf sig ingen häst widh handen hafwa och ej böra skiutza, och lähnsman påladhe honom ytterligare det att göra och efterkomma, eftersom skåttet på honom stodh, men lijkwähl förwägrat sigh, dy blifwer hans saak efter denn 13de *puncten* i krögare ordningen - 3 mk:r.

(7.)Daniel Andersson i Ede anklagade Pål Olofsson i Fyrås för det han honom beskyllt hafwa stulitt bordt 2 ell:r 3 stycken ledh uddar af hans älgzvåhner. Pål föregaf att dee bäggie hafft älgzledh tillhopa och 2 à 3 st:e uddar kommo bårtt. Och emedan som Daniel till $\frac{1}{4}$ mihl där ifrå för sig siellf ledet opsatt och icke Pål tillsagt, misstäncker han honom där före och frågade inför Rätten hwar dee kommo och sade att han dem tagitt. Daniel beklagar att han sigh kallatt offendtel. tyff, det Erik Samuelsson i Håxås och Hans Jonsson i Lorås åhört och bewittnade så tahlat wara.

Alldenstundh Pål Olufsonn gitter ej bewijsa Daniel Andersson hafwa bortstuhlit ledhuderne och ej sig där uthinnan rätta vehlatt, dy varder hans saak efter 20 cap. Tingm. b. - 40 mk:r.

(8.)Pål Hansson i Håxås kärade till Hemming Persson i Sikås om een koo som honom aff ryttaren Jonsson war tillpantat och Hemming tagitt honom ifrå. Hemmingh föregaff sig ej stämbder wara och wille intet denne gången medh honom *agera*, hwarföre upskötz saken.

(9.)Leutenanten Anders Curij angaf hurusom Gåxsjö boerne förledne wårh efter medhfasto skutitt twenne älgzdiur, och för någon tijdh sedan öfwertahlat länsman Per Christiansson [Peder Christierson] dijt reesa och höra der efter, och kommande dijt funnit 8 stycken huudar, men ej ransakatt och eftersedt om dhe wore slagne om wintren eller wåhren. Erik Hansson föregaf desse strax efter juhl med sina grannar skutit och 2 st:n hudar af lapparne köpt. Leutenanten berättade att det skiedde samma tijdh som Görvikerne fällte diuren, som dee ähre dömbde till. Till att komma där medh till richtigheet, beslötz att huderne till mårgons skohla wijsas och besichtigas.

den 20 Dito

Dato. Syntes ofwantallde huudar och befans att twenne wore wårhudar och där till medh skuttne, och 4 st:r hösthudar jembwähl och skuttne, såsom och af lapen Clemet Nilsson fått 2 st:r hudar som och skuttne ähre, och hafwer alla grannarne dhesse 6 stycken fällt och Erich Hansson dhee twenne allena af lappen köpt.

Alldenstundh Erich Hansson, Nils Olofsson, Jon Olofsson, Måns Larsson och Daniel Olofsson i Gågsjö och Hammerdahls sochn hafwa twenne små älgzdiur skuttit i förbudin tijdh och fyra stycken juhltijden med bössor fällt och skuttit, som sträfwar emot sahl.

Gouverneurens högwälborne grefwe Johan Oxenstiernas publicerade resolution af den 1 Martij 1661 och generalens och gouverneurens högwälborne H:r Carl Sparres därpå följde *confirmation* af d. 17 Decembris A:o 1675. Jämbwähl och gouverneurens högwälborne H. Jacob Flemmingz iteration och widhare stadfästelse den 13 Decembris åhr 1677. Altså till underdånigt föllie af Kongl. M:tz stadga och förordning om jacht och diurfångh och wälbem:t resolution, sakfällas dee att plichta för hwardera diuret 50 dahl:r söllfwermynt och efter höglofl. Kongl. Hofrättens ordre i lijka måtto för förbudh att böta 40 mk:r för hwardera diuret och huderne heemfalla Kongl. Maj:tt och cronan och medh dee 2 stycken som skohle wara af lappen Clemmet Nillsson kiöpte, differeres till des han kan komma till examen.

Wärderingh på huderne	Söllf.m:t
2 st. små à 6 m:k söllf:r m:t	3.
1 st. om 1½ lb	10.
1 st. om 1¼ lb	8. —
1 st. om 17 m:k	5.
1 st. om 17 m:k	5.
	31 d.

(10.) Effter landz cammererarens Bryniel Blanckz bref frågades om några oskattlagde nybyggjare i tingelaget finnas och beswarades att inga nu finnas, emedansom Peder Olofsson i Hillsand, Erik Jonsson i Ringvattnet, Mickel Andersson på Alanäset och Lars Zakrisson i Havsnäs à ¼ hwardera blefwe 1679 skattlagde och pro Anno 1680 giordt skatt.

(11.) Märjt Persdotter i Svensgården warit stämbd af Chrestier Andersson i Ede och uthan laga förfall intet *comparerat*, skall böta för tresko och stämbningz försittande 3 m:k efter det 33 capitlet Tingmähla balcken.

(12.) Hans Eriksson i Grenås beklagade sig wara pantat oskyldigt 14 d. Sm:t för 1677 åhrs lappränta, där han lijkwähl till Jacob Scharman betallt där å 7 d. Sm:t efter *quittans* och mehra af dem eij upburitt efter lähnsmanns begäran. Eij heller äre flere skattlappar änn 6 st. som äre förskonthe medh änkel räntta à 6 m:k Sm:t och alltså mehra utthagitt änn lapparne böra betahla, hwilcket åligger sahl:e befallningzmans Roshemi sterbhuus att *clarera*.

(13.) Per Hemmingssons hemman aff 2 1/3 tunlandh Jon Erikssons 1½ tunlandh i Görvik opbödz till lösn emot deras saakören på sidsta tingh.

(14.) Elias Månsson på Åsen *insinuerat* een lagbudin och lagstånden köpeskrifft daterat d. 30 Martij 1679 på Erik Nilssons heman i Åsen och eftersom sålledes lagel. *procederat* åhr, bewilliades honom derå fastebreff.

Doch sadhe Erich Nillsson att hans sonebarnn af summan bör hafwa 10 d. 4 öre söllfwermt som Elias uthläfwadhe willia till deras förmyndare Olof Olofsson i Fyrås lefwerera.

Ting 7-8 april 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, sid. 189v–194, ÖLA.

Anno 1682 den 7 och 8 *Aprilis* höltz ordinarie wårtingh med allmogen aff Hammerdahls tinglagh närwarande befallningzman Wälb:d *Jonas Flodin* och effterskrefne edsworne nämbedemän.

Erich Nillson i Näset

Abraham Abrahamson i Jonsgård

Erich Olufson i Öhn

Hans Jonson i Loråås

Jon Olufson i Hallen

Erich Olufson i Edhe

Erich Samuelson i Huxåssen

Anders Ersson i Wallen

Pedher Christenson i Sohlberg

Daniel Anderson i Stengård

Oluf Erson i Sijkåhs

Pedher Swänson i Åhs

1. *Dato* afladhe Anders Erson i Wallen, Erich Olson i Öhn, Erich Olsson i Edhe, Pedher Swänson i Åhs och Oluf Erichsson i Sijkåhs sin nämbedemans eedh.

2. Kongl. Maj:tz husesyns *placat publicerades Dato* och ytterligare påminthes om tienstefolcketz lagl:e städiande aldeles effter *Sl. Gouverneurens Excellens* breef och *ordre* därom.

3. *Dato* tiltalte vice länsman Peder Christersson Christoffer Larsson i Lorås för dhet han beskylt sin mågh Lars Fastesson *ib:m* sin syster hafwa bracht till att slå des modher. Huar öfwer Chrestopher sig förklarade således, att han utan skähl och obetäncht af hastigt mode deth sagdt men *excuserer* sin mågh aldeles där utinnan: Berättandes hurusom bäggie systrarna Larses hustru Margreta och Ingrid kommo at kiffwa och taga huar andra i håret och modren hust. Märitt skulle dem åthskilia och blef allenast af dhem af samma händelse lijtt skuffat och intet slaghen. Mågen Lars berättar sikh samma gångh liggia i sängen och at dhet skedde om morgonen bittijda. Modren och bäggie döttrerne äre eij tilstädes.

Deth intygades at qwinfolcken äre stoorsinte och mycket orolige af sikh, och så wijdha Chrestopher Larson sina ordh igenkallar och finnes wara härkommit af någon twist dem emillan om optagne ödeshemman och ingen kan dhem annorledes öfwerlygha; Altså måste Rätten der med låtha beroo och på dhet all oenigheet och missförståndh må kunna i tijdh af böijas och chronones hemman blifwa som sikh böör häfdat, håller Rätten skiäligit att Lars Fasteson som hemmanet i Lohrås på frijheet optagit och *caution* derföre stält, skall der om frij *disposition* hafwa, att häfda och bruka och effter frijheetz åhrens *exspirerande* chronan sin rättigheet der afgjöra och Chrestopher Larson så wijda han i fredh och enigheet eij kan lefwa försörje sikh annorstädes dhet bästa han kan.

4. Olof Eriksson i Sikås kärade till Per [Pedher] Larsson och Erik Matsson i Fagerdal och Per Nilsson i Gisselås som skola dee hafwa ett hans bäfwerhuus bruttit och ett håhl på taket rifwit och sin noth der uthanföre satt: wettandes eij om dee någon fått och Jöns Eriksson i Sijkåhs och Olof Jonsson *ibm* skohla hans wittne deruthinnan wara, som dee och tilstode. Dy tilspordes suaranderne om dee med deras görande *relation* uthan edhgång willia wara nögde, huar till beiakades, och altså *examinerades* dee särskilt och Jöns Ersson på sin sanningh bekände som föllier, nembl:

Att enär han förledne höst skulle reesa till fiälls effter någon der lämbnat fisk, kom han i föllie med Oluf Ersson och af honom bedin omtalde bäfwerhuus at besee, och då sågh han ett håhl på taket wara slagit och twenne skohlar opwächte, den eene war igenpålåt och den andre

medh een noth stängt: kunnandes märckia at icke många bäfrar warit inne, uthan een flychtiger, men om han där fångades, är honom okunnigt.

Olof Jonsons *relation* är denna at han All hälgona tijdh tillijka med Oluf Erson gick att sökia effter mårdhz spor och kommande till bäfwerhuset blefwo warse att een noth war ofuan på taket opsatt och att ett håhl på taket slagit. Een liuster lågh och där. *Item* syntes at een skohla nedanför huset warit opphuggen och att spetten till nothans uthsättiande där lågo quar; kunnandes eij märckia aff samblade bethe till födan mehra än een där warit, och owist om den någon fångadt, emedan som bäfweren många skohlar och wägar i jorden till wattnet plägar hafwa. Nothan baars samma gångh heem.

Peder Larsson med sine *cammerater* föregifwer sikh All helgona tijdh gått effter mårder och kommande till Öya elff som dee tillijka med Oluf Ersson äre rådande om, och äre där laghbröder, såg fuller effter om någon bäfwer i ett lijtet gammalt huus skulle wara och till den ändan ett håhl på taket giorde att *forcera* diuret uth, om deth där inne wara skulle och een där till brukeligh noth á två fambnar långh nedan för huset satte i een opwächt skohla men ingen fått och om någon hade fången blijfwen med sin lagbroor gärna dehlut och där något skalckstycke warit ärnat der medh så hade dee huarchen nothen eller liustren lämbnat och wäll kunnat igen läggia taket. Några dagar pröfwes warit emillan deras och Oluffs warande wid samma orth och i medler tijdh intet råkats effter som emellan byerne een mijhl är. Oluff tillstår att dee alla är rådande om Öya älf och sikh intet minnas någon bäfwer wara där i älfwen fången: wettandes eij dem den gången heller någon fått uthan af berörde tilfalle förordsakat där effter frågha.

Såsom Peder Larsson och Erich Matzon i Fagerdahl och Peder Nillson i Gissellåhsen äre rådande i Öya älf, tillijka med Oluf Erichson i Sijkåhs och under deras sökiande effter mårder till bemelte orth kombne och dy där effter een bäfwer ransakat, och lämbnat där sin noth och liuster: Kunnandes eij tänckia att någon misstancka skulle där af flytha och tagas, eij heller tillägger Oluf Erson dem någon bäfwer der fått; Altså låter Rätten dhem däruthinnan wara frije och otiltalte, dåch med den áthwarningh, att dee med sådant her effter affstå och icke förordsaka något missförståndh och oenigheet, uthan som rätta *consorter* deruthinnan sikh förhålla.

5. Trumbslagaren Per [Peder] Jonsson angaf hurusom hans mohrmoder hust. Märet Persdotter ifrå Fyrås är genom döden 1675 afgången och ländzman Christer Andersson des quarlåtenskap tagit under sin *disposition* och delt till Jon i Biörsgårdh och Sven i Lorås och sompt sielf behållit: Begiärandes att dee måtte den ifrå sikh lefwerera. Ländzman är för sin siukdom skull icke tillstädes. Joon i Biörsgårdh föregifwer sikh på een gammall fordran något af ländzman bekommit. Swän är eij heller tilstädes. Hemming Biörson i Fyrås hafwer fölgdt ländzman enär quarlåtenskapen uthtogs af Månses gårdh och bracht till Wellam Perssons *ib:m*, föregifwandes Hemmingh att ingen förtächningh där på oprättades.

Såsom ländzman Chrestier Aderson hafwer tagit sikh förwaltningen öfwer quarlåtenskapen och den till áthskillige uthlefwererat och nu medelst siukdom icke kan sikh däröfwer förklara, Altså pröfwes skiäligt att ländzman skall ett *inventarium* på frambledne hustru Märirtz Pedersdotters quarlåtenskap oprätta och om behöfwes å nästa laga tingh dhett eedeligen besanna och *creditorerne* till samma tijdh sine fordringar bewijsa, då Rätten ett änteligit uthslagh däruthinnan göra will.

6. *Leutenanten* Anders Curi angaf hurusom Olof Olofsson på Åsen, af sitt nu hafwande chrono hemman sikh tillhandlat säx mälingar åker och angh där till för 4½ Rd, som Erik Nilsson *ibidem* skall kunna bewittna och efftersom han är till 75 åhr gammal och intet bofaster, så togs ingen wittnes edh af honom, utan förmantes giöra een sanfärdigh *relation* der uthinnan huilcken berättade att hust. Anna Pålsdotter war barnlöös och enär hon blef gammall

gaf hon sigh till skiötzell hoos Olof Nilsson på Åsen som åbodde dhet hemman som leutnant Curi nu besitter, effter som hennes man där förr war och henne där uthi war till arfs fallit Swartbacken af sex målingar med des tilhörige änggh som hon till sytningslöön åth Olof Nillson gaff, och han det behölt till des landet effter Baltzars feijgden 1613 *resolverades* till böxell, då Jon Larsson, Olof Nilsons halfwe hemman som leut: brukar och den andra halfwa deelen som Oluf Olsson innehafwer, böxlade, och een tijdh där effter förståendes sedan huar till sin odall kom, köpte Pastor Hr Mårten Halfwarson halfwa gården och Oluf Olufson den andra såsom odals rätt, effter som böxlade af hennes Maj:tt dråttning *Christina* ophäfdes och huar och een kom till sin förre bördzrätt. Hr Mårtens änckia och des barn besåto det till 1675, då det blef öde, och Oluf alt framgeent. Oluf Olsson framtedde een köpzedell daterat d. 8 junij 1649 gifwen af Oluf Olsson i Gåxsjö, af innehåldh att han hafwer såldt säx målingar jordh som kallas Suartbacken med des änggh och slått för 4 Rd och 2 m:k i sohne: liggiandes i Måns Anderssons jord som Måns Andersons köpebreef innehåller.

Olof i Goxsiö war Oluf Nillsons son, och enär odalzrätten igenwanns bekom han Swartbacken som sålldes till Oluff Olsson på Åhsen effter bem:te zedels innehåld: föregifwandes att Måns Anderssons påberopade köpebreef skall wara af wådheeldh i Goxsiö heller Gisselås opbrändt. Oluf tilstår att Suartbacken hörde Anna till och till sytningslöön åth Oluf Nillson opdros. Oluf hafwer och i anseende till Suartbacken på sigh tagit 1/3 tunland skatt, som bewistes sant wara.

Såsom befinnes att sex målingar åker med tilhörige änggh och slått som kallas Swartbacken, hafwer warit först ärffteligen tilfallit hust. Anna Påhlzdotter under den halfwa gården som leutnant Anders Curi nu åboor, huilcken sedan Suartbacken i sytningslöön till Oluf Nillson som bem:te halfwa gård brukade gaff. Men sedan som odalzrätten aff hennes Mat:tt dråttningh *Christina* allernådigst igen förunthes, där ifrå ärfft och sedermera aff Oluf Olufson i Goxsiö såldt till Oluf Olufson på Åsen för 4½ Rd och han derföre skattat för 1/3 tunland och därhoos af den andra halfwa gården äfwen som leut:n för 1½ tunland; Altså finner Rätten skiäligt i krafft af det 4de cap. Byggnig B:n L.L. dömme och förordna dhet heela hemmanet skall dem emellan af owälduge män effter öre och örtug dehlas och skifftas, och så wijda Oluff Olufson hafwer för den twistige Suartbacken till chronan skattat, pröfwes i lijka måtto skiähligt och rättwijst att leutenanten *restituerer* och gifwer Oluf Olufson halfwa uthlagde penningar; Nembl. 2 ¼ Rd:r som är tree dahl:r 12 öre S:m:tt.

Leutenanten uthwalde Erik Samuelsson, Daniel Andersson och Jon Olofsson i Hallen. Oluf Olufson begiärte Hans Jonsson i Lorås, Anders Eriksson i Vallen och Per Svensson i Åsen.

7. Regementz Pastoren wyrdige Herr Peder *Gestrinius* angaf hurusom å laga tingh den 27 Novembris 1669 är dömbt, att gode män skola emellan honom och några hans *consorter* i Edeby och dee andra grannarne ib:m effter tunnelanden både i skogh, slått, fiskiewattn och älgswähner een rätt dehlning giöra som framwijstes och eij effterlefwat är; Dy förordnades effterskrefne dhet samma strax effter *Walburgi* wärckställiga och uthwalde hr Pedher på sin sijdh, nembl. Erik Samuelsson i Håxås; Hans Jonsson i Lorås och Per Svensson på Åsen. På den andra Jon Olofsson i Hallen, Olof Eriksson i Sikås och Per Christersson i Solberg.

8. H:r Pedher *Gestrinius* föredrogh att ländzmans hemmanet i Ede och Nils Andersson *ib:m* med des *consorter* bruka fiskerie uti Skallåhn under *prætext* att dee hafwe böxlatt Edzforssen, ändoch den är 1½ mijhl derifrå belägen, och icke kan skyhlas och brukas der under. *Rp*: Att Skallåhn haf:r af urminnes tijdher af dem, tillijka med Edzforssen warit brukat: oppwijsandes een doom af den 19 Novembris 1672 att Edzforssen hörer bem:te personer till såsom annat whrminnes. H:r Peder tilspordes om dee så länge hafwa brukat Skallåhn som Edzforssen, huar

till han beiakade men nekade den kunne brukas under Edzforssens namn och fiskie medelst des aflägenheet skuldh.

Aldenstundh fiskiet uthi Skallåhn befinnes så längie under nu warande lanzmans hemman och Nills Andersons i Edeby med des consorter och laggårdsmän i samma by wara brukat som Edzforssen, huilcken af uhrminnes tijder der under lydt och legatt; som häradzdomen af den 19 Novembris Anno 1672 förmåhr; Altså kan rätten icke mindre giöra, än äfwen wäll reservera och bijbehålla Skallåhn och des fijskie under ländzmans hemmanet i Edhe och des interessenter som Edzforssen oqualt effter 1 cap. Jordabalcken L.L. at behålla och bruka.

9. Dato aftaltes och beslötz att wederböranderne skolla till näste höstetingh reparera och förfärdiga dee ofärdige boogårdz stycken i Hammerdahl wid laga straff tillgörande.

10. Fältwäbell Håkan Frisk kärade till Jon Olofsson i Gåxsjö, om nijo målingar åker som skola lydt under Joon Bondes och Claes Jonssons hemman i Sikås: begärandes det under bohlbyen igen. Huar emoot opwistes bem:te Joon och Clases köpezedell af den 27 Novembris 1664: lydandes att bem:te nije målingar äre kiöpte för 12 Rd:r Specie. Joon Olsson bekänner sigh ingen större skatt af sitt hemman giordt sedan som han bem:te 9 målingar köpte, än tilförenne och der hoos föregifwer att de äre belägne till een mijhl ifrå Sijkåhs och icke af ålder lydt under Sijkås by. Item att Joon och Clases hemman i Sijkåhs förr än kiöpet skedde utgofwo till Gogssiö man åhrligen tree skillingar men sedan intet och der till med fått låf att fiskia på Goxsiö ägorne. Jöns Eriksson i Sijkåhs intygade att dee 9 målingar af uhrminnes ärfvt ifrå Goxsiö hemmanet som Joon Olufson åboer, men i två mans ålder under Sijkåhs.

Emedan som intet bewist är, huilken dera drager skatten af dee 9 målingar i Goxsiö, antingen chronohemmanet i Sijkåhs heller Joon Olsson i Goxsiö, dy hålles säkrast wara att bäggie hemmanens äghor skole forderl. af ländzman och några tolfmän orepas, så at man kan der af pröfwa huem som skatten hafuer dragit och draga böör.

11. Dato tilfrågade befalningsman *Flodin* Görviks boerne, huru dee willia och kunna betahla saaköhren för fälte älgdiur i olaga tijdh, då dee som tilförne beklagade att Stamselerne uti Ångermanland der till sigh bracht och deelachtige derutinnan warit. Erik Persson ifrå Stamsehl på sina söners wägnar tillstodh så wara skiedt och undandrager sigh intet där till något *contribuera*: uthbiudandes 1/3 af bötherne och omsijder bewilliade han att ehrlaggia halfparten och der öfwer strächte han Per Hemmingsson i Giörwijk inför Rätten handen. För den öfrige resten opbiudes wederböranderne hemman i Giörwijk, andre gången.

12. Pål Andersson i Gisselås opbiuder tredie gången 1½ tunland kiöpt af sin swåger Per Nilsson i Gisselåås för 26 Rd och ¾ tunland af Pål Olofsson på sin hust:s Kerstin Nilsdotters wägnar för 13 Rd:r sammaledes 3die gången oklandrat.

13. Olof Olofsson i Gåxsjö *præsenterade* een lagbuden och lagstånden köpeskrift af Pål Persson i Skålgård daterat Moo d. 26 Martij 1673 på hans hemman Skåhlgård bestående aff 2 tunlandh för 61 Rd in Specie: begärandes der å fastebreef, och så wida utbuden lagligen skiedde äro nembl. den 27 novemb. 1673, d. 23 januarij 1674 och d. 27 novembris 1674 och altså förlängst oklandrat laghståndit, dy bewilliades honom derpå fasta och dombref.

14. Jon Persson i Lorås oppwiste sin faders Per Rafwalssons cession af sitt hemman Loråås och hans styfson och granne Hans Jonsson för sin *prætension* 5 d. Sm:tt bekommit: begärandes derå fastebreef som honom bewilliades efftersom det 3die gången d. 27 novembris 1680 opbudit är.

Ting 24 och 27 november 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, sid. 282–287, ÖLA.

Anno 1682 den 24 och 27 *Novembris* höltz laga tingh med allmogen aff Hammerdahls tinglagh, närwarande befallningsman Wälb:d *Jonas Flodin* och nämbden.

Erich Nillson i Näset	Erich Samuelson i Huxåhsen
Abraham Abrahamson i Jonsgård	And. Ersson i Wallen
Erich Olsson i Öhn	Peder Christerson i Solbärg
Hans Jonson i Loråås	Daniel And: i Stengård
Jon Olsson i Hallen	Oluf Erson i Sijkåhs
Erich Olsson i Edhe	Pedher Swänson i Åhs

1. *Dato.* Publicerades Kong. Maj:ttz förr specificerade placater och ordninghar.
2. Om allmänningarne ransakades och befans att fyra st. finnar hafua sigh nedersatt inemoth Ångermanlandz gräntzen och 1680 blefwe de skattlagde och rörlagde och fleere booställen finnas och där sammastädes. Kvarnberget [Quarnbärghet] är på allmanningen belägit och något kastar af sigh.
3. Pastoris änckia hust. Kerstin *Vatrangh* tillijka med Måns Eriksson i Mo och Lars Persson i Bye beswärade sigh öfwer Sikåsboerne, angående ett sijkfiskie i Sijkåhs elfff, som dee emoth contract af d. 11 *Novembris* 1672 brukatt prästgården och dee andra till *præiuditze*. Sijkåhsmannen *exciperade* der emoot således, att dee samptl. förlijkingen eij ingått och mycket mindre wnderskrifwitt, fast än deras namn och bomärcken och upförde ähre: warandes allenast tree st:n nembl. Jöns Eriksson, Hemming Persson och Jon Eriksson som der om accorderat, som tillijka med dee andra deth eij hålla willia: Feltwäbell Håkan Frisk som ett chronohemman i Sijkåhs hafwer *exciperade* där emoth: föregifwandes berörde tree personer så gått som twungne warit till contractet, emädan som deras näth dhem wore betagne. *Actores* föregofwo sigh hafua gamble breef om bem:te fiskie som nu icke wid handen äre.
Så wijda prästbordet på den eena sijdan och ett chronohemman på den andra äre uti fiskiet intresserade och påberopade gamble breef icke wid handen; Så kan Rätten icke komma till något sluuth förr än een laga fullmechtigh på prästbordetz wägnar och een af regementet i anseende till chronohemmanet blifwer förordnat och gamble brefuen framkomma, då saken skall änteligen optagas och afhielpas.

4. Olof Persson *insinuerade* hurusom han A:o 1674 reeste till Norge och imedler tijdh hafuer hans fadher fadher Nils Andersson i Ede bortsålt sitt hemman till frambledne ländzman Christer [Chrestiern] Andersson som där till obördig war och lijkwall derå fått dombreef: förmenandes dommaren deruti icke wara rätt informerats och begärer inbörda hemmanet. Ländzmans styfson Olof Eriksson *exciperade* der emoth och opwijste rätte odalzmans och ägarens Nills Andersons köpebreef på bemelte hemman A:o 1676 uthgifwit och där till medh att han Nills tree gångor på lagha tingh hemmanet tilförne nästom frändom tilbudit, huar med ländzman lagligen *procederat* hafwer och A:o 1679 d. 25 *Novemb.* der å wunnit lagha fångs breef. Nills Anderson som köpet giordt, lefwer ännu och bewiste sigh lagl. söcht lämbna och tilbiuda hemmanet till näste slächtingar och enär ingen af dhem honom antagha wille, måste han det sällia till oskyldh.

Såsom frambledne ländzman Chrestiern Anderson hafuer lagligen med win och wittnen sigh tilhandlat Nills Andersons rätta odalshemman i Ede by, Högen wid namn, och der med lagligen *procederat* och altså d. 25 *Novemb.* A:o 1679 derå wunnit lagha fångs breef;

hvarföre kan rätten icke tillåtha Oluf Pederson som deth klandrar någon lössn uthan i föllie af deth 39 cap. tingmåhla b:n skall han för doom brått plichta med tree mk:r Sm:tt.

5. Dato kärade Per [Peder] Olofsson i Hillsand till ländzman Anders Olofsson Wald för deth han satt märckie på siu st. kiöör och een oxo och sielf nijonde ett dygn hoos sikh warit: anhållandes om lagha *correction* och *refusion* för giord kåstnadh. Ländzman förklarade sikh således att han genom Leut: Anders Curi fick befallningsmans ordre att göra sikh om Peder [Nills] Olssons ägendom försächrratt, emedan som *spargerat* war, deth han wille begifwa sikh der ifrå till Norge, och lijkawäll icke suarat för ett älgdsdiur som han olagl. fångatt och olåfwandes 1681 ifrå tinget gått, och där till med barnegodz inne hoos sikh hafwer, och för den ordsaken med 4 tolfmän dijt warit och allenast booskapen i alt fall märcht, huilcket befallningsman tilstår och emoth *caution* dem lämbnat hoos honom, helst emedan som Peder Olsson war på flyttiande foth och satt Jacob Göranson i sitt ställe på tårpet. Peder tilstår sikh welat booföra til Ångermanland och Tåsjön och *prätenderer* betahlningh för ländzmanns honom tilskyndade omkåstnader. Såsom länssman Anders Olsson Wald hafuer effter ordre warit till Peder Olsson i Hillesand som wille ifrå tårpet flyttia till Ångermanland, och allenast tillijka med Ströms nämbedmän märcht och *arresterat* hans booskap, effter som han wille draga sig uhr landet och undkomma så att swara för älgdsdiuretz fångande som barnegodzet; Så kan Rätten icke finna skiäligt att beläggia ländzman med något straff derföre, och mycket mindre *obligera* honom att re *fundera* giästningen, uthan Päder som omkåstnaden förordsakatt i ett för alt betahlar 3 dal. Sm:tt.

6. Jon Persson i Tullingsås [Tulleråhsen !] stämbd af Henrik Olofsson i Lit om resten af 1676 åhrs uthlagor och icke *comparerat*, och emedan det uthan laga förfall ähr skiett blifwer han saker för tredsko och stämbnings försittiande 3 mk:r.

7. Nils Mårtensson i Sil och Johan Bertilsson i Sil [Sohl] i Fjällsjö sochn och Ramsele gäld stämbde aff Erik Olofsson i Görvik och Israell Filipsson *ib:m* för 2ne älgdsdiur som dee skohle på Giörwijkz skogen olofligen skuttit och nu ej *comparerat*, hwilket blifwer *differerat* till nästa lagha tingh, då dee å nya genom deras häradzhöfdinge skole blifwa *citerade*.

8. Dato *insinuerade* länssman Erik Jönsson ett upsattz på giord gäst- och skiutzningh, med nywärfwadt krigsfolck ifrå den 14 januarij innewarande ähr till datum, huaruti Hammardals tinglagh måtte *quoticera*: warandes inalles 798 mijler och 1473 måhltijder som är uthrächnat å 4 öre mijlen och 4 öre måhltijden öfwer hufwudet och enär Brunflod suarar der uti effter 120 hemman och Hammardahl för 100 dito så kommer på huart hemman eller rök 1 d. 9 öre Sm:tt som af 100 dito her i Hammardahl böör uthgå och till Brunflod lefwereras, huar med bäggie tingelagen wore nögde.

9. Emoot 2:ne hållhästar som detta tinglaget är want huar wecka hålla i Brunflod, bewilliades 100 d:r Sm:t om åhret, medan freden ähr, huar till närwarande Brunflodz män ej understodo sikh fulleligen beiaka, doch prüfuades deth billigt wara emedan som den som förr legdt hafwer, hafuer icke mehra än 3 ortt om weckan gifwit och ej mehra om åhret än een wecka på huar löper, huar till och af parterne samtychtes och låfwades obrätzligen hålla.

10. Sahl. herr Mattias Medenius [*Mathiæ Medæni*] änckia hust. Anna *Vatrangia* genom H. Jöns Udd yrckiade på huru som hennes hemman Jonsgård skall wara för öde skrifwit som dåch aldrig waritt, anhållandes att hemmanet må *ograverat* wara, effter som Per Olofsson i Öhn 1675 deth antagtt till bruuk och lämbnatt osädd och derföre på lagha tingh d. 25 novembris 1675 dömbdt effter mätismanna ordom all der af tagen skada *refundera*. Bemele

hemman hafwer H:r *Vellam Adami* anno 1676 antagit och förmått sigh då warande *gouverneurens* Herr Carl Sparres tree åhrs frijheet, och H:r Jöns föregifwer honom olofl:n hemmanet tilträdt. Af 1675 åhrs ödeslängd be finnes bem:te hemman wara för öde affördt och intet kastatt af sigh, och Sivert (Siffre) Jonsson ib:m lijkwäll bekänner sigh till 2 lass höö där bärgat och för Chronones halfua deel gifwit ländzman frambledne Chrestier Andersson ½ lb humbla. H:r Vellam föregifwer sigh ej stämbder wara och dy intet *contesterer litem* doch opwiste han sahl: pastoris H:r *Israelis Noræi* breek af den 18 aprilis 1676, huarutinnan honom gifwes *address* till hemmanet, efter som han uth wärckat der på frijheet.

Ehuruwäll sal. Herr *Mathiæ Medæni* änkias hust. Anna Eriksdotters hemman i Jonsgård och Ström sochn på 1675 åhrs ödeslängd är opförd; så befinnes lijkwäll af häradsrättens dom d. 25 novembris A:o 1675 att Pedher Olufson i Öhn med änkian *accorderat* bem:te Jonsgård besagde år 1675 att bruka, som deth försummat och comminister wällärde H. Wellam Adami i *regard* der af, förmått sigh då warande *gouverneurens* högwälborne H. Carl Sparres frihjeets breek der på, i 3ne år; Altså finner rätten skiäligt att hust. Anna icke därigenom hafuer förlorat sin skatterättigheet, uthan Peder Olsson som emot accord hemmanet lämbnat obrukat och bracht på ödeslängden, för deth åhretz uthlagor, om och enär der påfordras wara *responsabel* och generalen högwälb:ne H. Carl Sparre *sufficient* nogh att försuara utgifne frijheetz år. Hafwandes fördenskull hust. Anna Erssdotter sin frije *disposition* om skattemanna rättigheten uti berörde hemman Jonsgårdh.

11. Lappen Lars Printz tiltaltes för det han är angifwen hafua gifwit soldatherne Lars Henriksson och Abraham Svensson anledning på wägen till Norge huar till han nekade i förstonne, men sedan tilstod att dee honom 3 Rd budit för deth han dem wägen wijsa skulle, men enständigt nekar något tagitt utan för någon plägningh och således sagdt huadh wägh een bäst till Norie hafua; föregifwandes sigh ej kunna förstå dhem i anseende till någhot rymmande, effter wäghen frågha. Sven Persson i Håxås [Huxåsen] som knechtsens Larses wärd war, berättade lappen intet sedan wåranden hoos dem wara utan den tijden reste till sitt fiäll och soldatherne den 19 junij rymbde. Lappen föregifwer och sig ej dristatt neka för dem säija huad wägh wästöfuer brukas, af fruchtan att dee skulle honom öfuerfalla och illa handtera: wijsandes dem först opføre stoorä älfwen och sedan till Skahrbärghet och Finlijen i Norie, huilcken wägh dee gått hafwe.

Såsom skattelappen Larss Jonsson Printz hafuer wijst soldatherne Lars Henrichson och Abraham Suänson wägen till Norie och warandes här under, icke deth för Leut. Anders Curi uppenbaratt; Altså pröfwar rätten skiäligt det Lars Jonson skall effter 1673 åhrs *placat* om förrymbde knechtar sielf blifwa knecht, eller skaffa een annan i sitt ställe.

12. Lars Persson i Nyland och Föllinge uti Lits tingslagh tiltaltes om een älgshud som han nu på marcknan hafft och warit skutten emot Kongl. förbud. Huilcken föregaf sig den kiöpt af lappen Skiör bohn Joon i Offerdals fiäll, huden wogh 1 Lb och 2 mk:r och sattes i *sequestro* och pålades Lars Person till nästa ting i Lijth suara derfore och wijsa huru han den fått.

13. Befalningsman Flodin lät opbiuda Gåxsjö och Görviks boernes hemman för des olaga älgsfångh Chronan till säkerheet andra gången.

14. Jon Olofsson i Gåxsjö angaf hurusom han på Daniel Olofssons hemman *ib:m* fått för 14 à 15 år sedan doom breek, huilcket 2 à 3 år dereffter medelst een skadelig wädeld opbran och dy begärer att han må kunna sigh till säkerheet få å nyo ett doombreek, huilcket Daniel Olsson tilstår och ånyo kiöpzedell gifwitt och många kunnigt; dy skall i *protocollerne* der effter ransakas och lijkmatigdt det 11 cap. Jordb. LL bewilliades honom ntt doombreek der på.

15. Föraren Jöns Bagare angafs hafua sidsta stoorböndaghen kommit till Henrik Olofsson wid Lits färriesundh och där druckit. *Rp.* Att han tillijka med *compagniet* war i *marche* till munstringen och hemman ifrå, till Henrich kom effter solenes nedergångh och een kanna öhl druckit och sedan låtit sigh roo öfwer älfwen och om morgonen bewistatt gudztiensten. Soldaten Mathias Dreflingh och Bärent *Musicant* hulpo honom dricka uhr öhlkannan och effter honom blefwe och sigh lade quar. Dee wore wäll någott druckne, men föraren okunnigt huarest dee druckit hade och wid hans ankombst spijsade dee. Soldaten Olof Johansson tiltaltes om samme wäsende och att han derigenom försummat gudztiensten och föregaf sigh der wara men lagdt sigh enär föraren kom och om morgonen gått i kyrckian. Föraren berättar sigh då eij see honom Oluf Johanson hoos Henrich.

Såsom föraren Jöns Bagare och soldatherne Mathias Drefling och Bärent *Musicant* befinnes öfuerträdt Kongl. Majj:tz förödnings om dryckenskap emot stoore fäster och i synnerheet emoot Stoore Böne dagarne och det under *marche* till Gen: Munstringen, dy *recommenderas* dee till H. Maioren wälb. Carl Gustaf de Charlier till *correction*. Men färre karlen Henrich Olsson skall på Liths tingh *comparera* för otidig öhlsälningh och där Oluf Johanson kan bewijsa sigh bewistatt gudztiensten befrijas han för wijdare tiltahl i det måhlet.

16. Dato företogs saken emillan finnen Per Olofsson i Hillsand och Erik Jonsson i Ringvattnet om withes måhl och älgz skiuthande som protocollet den 11 junij 1681 uthwijser och icke kunde då afhielpas, emedan som Päder Olufson olåfwandes gick ifrå tinget och sedermera för siukdom eij kunnat komma tilstädes. Erich Jonson tilstår sigh af hastiga mode kallat Peder Olson skogstyf, efter som han skall emoth afftahl ränt effter ett föriagat loodiur på bäggies deras deras skogh och förment honom deth fått, och sedan att Peder Olson åtta dagar för Gregorii 1681 een älg skuttit huar till han beiakade och föregaf sigh der till låf hafft af skogswachtaren Mickel Andersson, som deth och nu tilstår i anseende till jägmästarens, wälb. Gustaf Plantingz gifne fullmacht af den 9 januarij anno 1678 som förmåhr och tillåter honom skiutha till Kongl. Majj:tz kiöke. Och så wijda han sidst in novembri 1680 anbefaltes att skaffa fersk maath till Kongl. Majj:tz kiöke och han intet i förråd hade måtte han opkiöpa een rehn för 3 Rd:r och een dito ringare till H. Gouverneurens Excell:tz behof och ett partie foglar /:huilcket befallningsman Flodin betygade sant wara:/ och såldes effterlåtit Peder Olsson skiutha een älg under *inquisition* och ransakningh på chronones allmänningar, huar opå lapparne pläga skada giöra och wid det tilfälle skuttit ett fiohldiur eller wintrungh, som soldaten Olof Travare /:huilcken då tiente hoos Pedher:/ bewittnar och att deth skiedde åtta daghar för Midfasto 1681.

Såsom för detta skogswachtaren och chronskytten Michell Andersson på Alanäset hafwer gifwit Päder Olsson i Hillesandh låf och tillstånd att skiutha ett älgdiur under besichtningen på chronones allmänningar och hans fullmacht af jäghmästaren wälb. Gustaf Planting de dato Hamnardahl den 9 januarij 1678 *dicterer* och tillåther honom till Kongl. Majj:tz kiöke skiutha och han näst tilförenne, effter ordre till högstbem:te Konglige Majj:tz kiöke af egne medell, een rehn och någon fugel opkiöpt och öfwerskickatt; Altså pröfwar Rätten skiäligt att frijkalla Päder Olsson för des skiuthande och i lijka måtto Michell Anderson medelst sin fullmacht och opkiöpte rehn och foglar till Kongl. Majj:tz kiöke. Men huad Erich Jonson i Rinnwattne widkommer som kallat Peder Olsson i Hillesandh skogstyf, för deth han skall ränt effter ett loodiur på bägges deras skogh och förment honom deth fångatt och icke tilbiuder honom derföre till tyf binda uthan af misstancka och hastiga mode der till kommit. Dy warder hans saak effter det 43 cap. Tingm. B. 3 mk:r och för deth Peder Olsson uthan låf gått ifrå tinget plichter han med tree mk:r.

17. Dato till föllie och i förmågho af Häradsrättens *resolution* den 8 aprilis innewarande åhr att oprepa chronohemmanetz äghor i Sikås och Jon Olofssons ifrå Gåxsjö i Sijkåhs hafwande

jordepart, hafwa dee sins emillan förlikningh ingått i länssmans Anders Olofssons och tree nämbdemäns Erik Samuelssons, Per Christenssons och Per Svenssons närwaru således att chronohemmanet får af Joon Olson 4½ maling jord norder på åkeren och een kornlada och des *proportional* rättigheet i skogh och marck. Och eftersom intygades och befans ej meera under chronohemmanet lydt och legat; Så *confirmerades* deras förlikningh i det måhlet.

Ting 16–17 april 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, sid. 23v–28, ÖLA.

Anno 1683 den 16 och 17 *Aprilis* höltz lagha währtingh med allmogen aff Hammerdahls tinglagh, närwarande i befallningzmans ställe Regementz skrifwaren wäl:tt Daniel Larsson Sidenius och nämnden

Erich Samuelson i Huxåssen	Abraham Abrahamson i Jonsgård
Anders Ersson i Wallen	Erich Olson i Öhn
Pedher Christerson i Sohlberg	Hans Jonson i Loråås
Daniel Anderson i Stengården	Joon Olson i Hallen
Oluf Erson i Sijkåhs	Erich Olsson i Edhe
Pädher Swänson i Åhs	Erich Jöranson i Tullingsåhs

1. Dato afladhe Erich Jöranson sin nämbdemans eedh.

2. Dato publicerades sidsta Rijchsdagsbeslutet och Kongl. Maj:ttts resolution på samptl:e allmogens beswär, huilcka förr, för landsens fullmächtige, under sidsta landzmötet i Sunne d. 18 februarij oplästes. 2. Konglige förbud om olåfl. månglerij och landzkiöp. 3. Om barnamordet 4. Att ingen må hafua öhlsälning två mijhl när gästgifwaregården, effter Kongl. förordningh.

3. Håkan Jonsson Frisk kärade till Olof Jonsson i Sikås som skall han ett hemman *Ibm* aff ett tunland som kallas Bondehemmanet, 1675, 1676, 1677, 1678 och 1679 brukatt och inge ordnarie uthlagor betalt och derigenom sökt bringa dhett ifrå rätte odelzmännen der deth doch allenast ett år obrukat warit: anhållandes att Oluf må uthlagorne betahla och odalzmännen komma till hemanet, efftersom han ingen kåstnadh på hemmanet och husen giort; opwijsandes sochneskrifwarens Halvar Mårtenssons attest huru mycket dhett åhrligen aff sigh kastatt, huilcket iembfördes medh håldne ransakning öfwer alla ödeshemman och befans enligh, och därhoos att bem:te Oluf Jonson och Jon Eriksson i samma by ben:de hemman på 1679 och 1680 åhrs frijheet optagit.

Oluf Jonson förklarade sig således, att han som andra i landet och tinglaget brukat bem:te Bonde hemman, som öde lämbnades 1675 och effter ordningen huart år; afsatt halfparten af åhrswäxsten i korn och höö och att han och Joon Ersson dhett optogo på 1679 och 1680 åhrs frijheet och icke des mindre hafuer han måst till Håkan Frisk betahla 1680 åhrs uthlagor och drifwen ifrå gården som han hade optagit och chronan heemfallen war. Dhett befans att een stugu och een stall wore aldeles förruttnade och stallen kullfallen, i des ställe hafuer Oluf

upsatt een hööbodh, och een sin stall där brede widh lämbnat. *Item* een kornladu under timbret och taket förbättrat. Håkan kunde eij neka sikh 1680 åhrs uthlagor af Oluf taghit: menandes sikh order och *assignation* där till hafwa, dhet han intet kunde *præstera*. Fäldtwäbell Håkan angaf sikh emottagne 1680 åhrs uthlagor af Bonde hemmanet till *leutnanten* Anders Curi lefrerat, och att han medh *chergianten* Carl Mårtensson under Lijff compagniet wäxlingh giordt, efftersom 1680 åhrs räntha till gamble regementetz aflöhningh anslagit war; Kunnandes intet huarcken medh skriffitt eller wittne wijsa sin sägn och leut:n berättade sikh i sin *cladd* finna att Oluf Jonson och Joon Classon [bör vara: Ersson] *pro A:o* 1680 för des ordinarie hemman Ibm lefrerat 12 d. 15: 12 p:r Sm:tt warandes altså tree dal:r silfwermynt öfwer des ordinarie uthlagor.

Såsom Oluf Jonson i Sijkåhs hafuer Bondehemmanet af ett tunlandh i samma by, som 1675 lämbnades i skattwraak effter tillåthelse som åthskillige andra i landet, brukatt 1676, 1677 och 1678 och halfwa grödan aff korn och höö afsatt och lefrerat till Kongl. Maj:tt och chronan och åhr 1679 dhet tilijka medh Joon Erichson på frijheet optagit för åhren 1679 och 1680, huar af nogsamt pröfwes att bondehemmanet är lagligen heemfallit chronan och ifrå odalsmannen således *jure* kommit. Och så wijda Oluf hafuer på stalltompten een hööbodh satt och een stall och lämbnat till gården, och där till medh kornladun tillijka medh Joon Erson undertimbrat och taket förbättrat, så ehrkännes dee frije för huus röthe 1679. Men huad 1680 åhrs uthlagor widhkommer, som Oluff och Joon intet borde betahla :/ effter som det frijheetz åhr war /: och feldtwäbelen tagit och intet *qvitterat*; åhrkänner rätten skäligt att feldtwäbellen Håkan Frisk böör uthan uppehåldh antagne uthlagor af Oluf Jonson och Joon Erichson bestående af 9 d. 15 öre 12 p:r (?) Sm:tt till dem *restituera* och söke feltwäbeln wederböranden bäst han kan, och stånde dem fritt att sökia honom lagligen för dhet han dhem ifrå antagne hemman emoth Kongl. resolution trängt och besagde 1680 åhrs uthlagor, som dee intet skulle betahla, tilgripit.

4. Feltvebel Håkan Frisk angaf och Olof Jonsson hafwa tree stycken älgdsdiur med gilder honom owitterligen fäldt på bäggies igenwundne skough ifrå Gäxsjö: williandes wara medh honom delachtige der uthi. Rp. Oluf tilstår sikh fått 1681 een älg och 1682 två stycken, men icke på den skogen som feldtwäbellen föregifwer, utan af Gogsiömäns skogh, som den hans faarfaders fadher, och sikh, tillåtit, och enär dee wilia åtherkallat; hafuer han intet där beställa. Jon Olofsson och Olof Olofsson i Gogziö intygade eedeligen att Oluf Jonsons fadher meera än för 20 år sedan af Gogziö mannen fått lof, hafwa på des skoug älg wåhnor, men aldrig bondhemmanet. Feltwäbeln förmeente att han böör niutha skogh i Gogsiö efter fyra och een half mähling som han under bondhemmanet 1682 om hösten medelst oprättat förlijkningh, bekom; gifwandes wedh handen sikh förledne höst begärt wara med Oluf i lagh och intet fått. Oluf föregifwer dhet skee *Michaelis* affton 1682 och då war för seent effter som udderne då mäst optages pläga, och han medelst låf af äganden dhet brukade och icke i anseende till dee omtalde nje mählinger huar medh han intet hafuer beställa, uthan Joon Olsson i Gogsiö som *cederat* 4½ mähling och i behåll 4½ brukar med sine grannar bydsens äghor i skog och marck. Oluf berättar sikh 1682 daghen för *Michaelis* igenfunnit det eena diuret och något der effter dhet andra som bäggie een gångh wore gångne för ledh, huar till Håkan eij neka kunde.

Ehuruwähl feltwäbell Håkan Frisk *pratenderer* wara deelachtigh i dee tree st. älgdsdiur som Oluf Jonson i Sijkåhs 1681 och 1682 på Gogsiö bydz skough med gilder i laga tijdh fått, i anseende till dee 4½ mählinger jordh han Håkan Frisk, medelst förlijkningh med Joon Olsson i Gogsiö 1682 om hösten, under bonde hemmanet i Sijkåhs wunnit. Lijkwähl och emedan som Oluf Jonson berörde 3 st. älgdsdiur på den orth och ställe som Gogsiö byemän Olufs fadher, mehra än för 20 år sedan uti sin skogh undt och effterlåtit fångat hafuer och deth eena diuret allareda 1681 förr än feldtwäbell hade på besagde mählinger någon *prætension* och dee andra 2ne förr än han begärte wara i lagh medh honom, oachtadt dhet han med honom i dhet mählet

intet hade beställa, uthan med Joon Olsson i Gogsiö. Huarföre finner rätten skiäligt att frijkalla Oluf Jonson för feldtwäbelns *prætension* detuthinnan och lämbna wederböranden att sökia sin *proportional* skogh och marck effter öre och örtugh af Gogsiömannen i Sijkåhs effter ingått contract och förljknig tillhörer.

5. Feltvebell Håkan Frisk anhölt att gode män kunde forordnas att besee bondehemmanet, som chrono är, af ett tunlandh, och Oluf Jonsons af lijka skatt som i forna tijder skall warit ett, emädan som någon åthskillnad skall wara emellan des ägor, dy tillätz dhet att besichtigas, men icke till någon dehlning förr än grundelig och säker *relation* inkommer. På feltvebelens sijda Erik Samuelsson i Håxås och Jon Olofsson i Hallen. Och Oluf Jonsons Oluf Eriksson i Sijkåhs och Per Svensson på Åsen, effter *Walburgi*.

6. Henrik Olofsson i Lits färjesund, kärade till Jon Persson i Tullingsås [Tulsåssen] och fordrade på 1676 års uthlagor 7 d. 17 öre 18 p:r Sm:tt effter hans *obligation* af d. 8de junij 1677, huaremoth Erik Göransson af sin granne Joon Person fullmächtig, inwänder och förmehtar, att der på till feltwäbel Håkan Frisk effter qvittens af d. 12 decembris 1679 4 d. 16: 12 p:r Silfuermynt betalte wara och århtalet icke rätt observerat efter som hans hemman 1677 deels brukades och och afsattes halfparten till chronan, dy öfversågs dhet åhretz ödeslängd och befans icke wara opfördh, uthan för 1678 öde warit och intet kastatt af sigh; Dy pröfwades skäligt, att Joon Päderson måtte antingen medh penningar el:r arbethe forderl. fullgöra sin förplichtelse och söke wederböranden om dhet han förmeenar sigh på 1677 lefrerat och icke gottgiort skall wara, det bästa han kan och gitter.

7. Per Olofsson [Päder Olson] i Öhn angaf hurusom han 1675 hemmanet Jonsgård antagit till bruuk och effter som han den tijden giffade sigh annorstädes, skall han i sitt stelle tingat dijth Sven Göransson i Viken, som dhet intet brukade, effter Sigfrid Göranssons [bör vara: Jonssons] *attest disputerades* effter som han der i intresserat är, tillijka medh *comministro D:no Welhelmo Klangundio* som protocollet d. 27 novembris 1682 förmår, huilcka intet stämbde eller tilstädes äre. Altså opskiuthes saken till hösttinget då alla *specificerade interessenter* skohla lagligen tillsäijas att *comparera*.

8. Angående Jon Svenssons *prætension* emot Erik Göransson i Tullingsås, om een åker, som under hans hemman skall wara och Erich brukar, befans att Erich icke lagligen är stämbder och lijkawähl till att wijsa sin rätt der uthi begärte han laga syn der på som honom bewilliades, tagandes å sin sijda Erik Samuelsson och Anders Eriksson i Vallen. Joon begärte Per Christiansson [Chrestierson] och Jon Olofsson som pålades effter *Walburgi* alt i ögna syn tagha och å nästa ting opgifwa. Joon Swänson föregaf sedermera, att Erich war rätteligen stämbd, men tolfmannen Abraham Abrahamsson håller med honom, huar emoth han *protesterade* och bewiste *contrarium*: anhållandes att han lagligen må derföre näfster blifwa. Altså kan rätten icke mindre göra än saakfälla Joon Swänson för obewijsslig beskyllningh som herrörer nämbdemans ämbethe och ähra inför sittande rätt, effter dhet 20:de cap. tingmåhla balcken att plichta medh 40 mk:r och deth på höga öfwerheetenes nådigste behagh, emädan som Kongl. *executions* stadgan biuder sådant blifwa i tweböther, helst och efftersom han fattig är och ett ödeshemman optagit.

9. Daniel Andersson i Ede *insinuerade* ett lagbudit contract på sin swärfaders Olof Stenssons hemman att besittia deth, framför dhe andra barnen emoth uthlösningh, huilcket lagståndit och oklandrat ähr; dy bewilliades honom dombref, der till medh opwiste Danill Anderson sitt oprättat contract och uthlösningh af sine hustru systrars män och förmyndare innewarande år 1683.

10. Pål [Påfwell] Andersson i Gisselås *præsenteade* een laghbuden och lagstånden köpeskrift af Per Nilsson i Gissleåhs på 1½ tunlandh för 26 Rd:r och af Pål Olofsson i Ede, des hustrus ¾ tunland i samma hemman för 13 Rd:r som oklandrat opbödz tredie gången d. 8 aprilis 1682, huarföre dömbdes, att han får der å lagha fångs breff.

11. Erik Olofsson i Öhn opbiuder förste gången sin broders gl:e Erich Olsons arfspart i faders hemmanet som är 1/7 för 18 d:r Sm:tt och af sine systrars, Göran Anderssons hustru *Benedicta* och Grelsens hustru Ingeborgh, som är 1/7 för 18 d:r Sm:tt oklandratt.

12. Emellan fältwäbeln Håkan Frisk och Olof Jonsson och Jon Eriksson i Sikås blef således aftahlat och sluttit att Oluf och Joon skole gifwa fältwäbell för åboet och *melioration* på Bondhemmanet 16½ d:r Sm:tt afrächnandes derå effter domens lydelsse 9 d:r 15 öre 12 (?) Sm:tt och det öfrige lefwerera: behållandes dee bäggie be:te bondehemman och Håkan träder der ifrå.

13. Halfwa ländzmannshemmanet i Ede, antogh *leutnanten Anders Curi* till bruuk innewarande åhr, dhett rätteligen att häfda och deth andra halfwa brukar ländzman Anders Olofsson sielf och för medellös skuldh bekom ländzman i löffte leutnanten Curi och Daniel Andersson i Edhe.

14. Hans Israelsson i Håxås ingaf hurusom han ej förmår längre sitt skatthemman bruka och där till uthkiest (?) sin son Olof huar till dee andra Israel och Pål [Påfwell] samtychte, allenast dee effter fadhrens dödh blifwa uthlöste; hafwandes tree systrar, Barbro som gifft är i Stocke å Frösön, Gunilla som gifft är i Ede medh Olof Jonsson, den 3die Karin ogifft och ofärdigh, opbödz förste gången oklandratt.

15. Nywärfwade soldaten under *Maior Carl Gustaf Charliers compagnie* Johan Gåttlijf Stenaker, födder i Saxen, förestältes och tillspordes om den quines persohn som han nyligen ifrå Stockholm hijt i landet bracht såsom sin laggifta hustru: Suarandes att hon är icke med sig wigder uthan hans kiäresta, som han täncker ächta. Honom påmintes icke låfligit wara sådane perssoner medh frij skiutz och förtäring bringa under sådhan *prætext* genom *provincierne* fort och sin otucht bedriva? *Rp.* Att han medh henne ett åhr i Stockholm beblandelsse otilltalt hafft och will des skiutz och förtäring betahla. Frågades om hon och han ogiffte äre? *Rp.* Ja och att hon een änckia åhr. Om han henne ächta will? *Rp.* Han will med henne troolåfwas.

Malin Bengtsdotter Walmo, barnfödder i Husswald, (Hudiksvall?) effter tillfrågan berättar sikh warit laggiffter medh Jacob Albrecht Fisker /: quarteermäster undher Öfwerst wälborne Anders Ramswerdh /: som dödde i Skåhne 1676 med huilcken hon wigdes af H. Pedher i Danwijken och 1677 af bemelte H. Pedher wijgder medh Johan Brochenio Cornet under dito öfwerste som dödde 1681 Michaelis tijdh wid Jäders bruuk och medh honom ett barn i Skåhne aflat som H. Ramswärdz präst /:huars namn hon intet minns:/ döpte och strax där dödt blef; hafwandes inge bewijs till sitt angifwande och föregifwer sine mäns pass och wijgnings bewijs wara lämbnade i Stockholm hoos sin syster Anna Bengtsdotter, Herman Simons hustru. Hon föregifwer sikh komma i lagh medh Johan Gottlijf Stehnaker påsketijden förledne åhr 1682 och under ächtenskaps låfwen med honom beblandelsse hafft och fölgdt som hans ächta hustru hijth i landett.

Johan Gåttlijf uthlofwar sikh willia henne ächta: föregifwandes sikh aldrig waritt giffter, såssom och att hennes förre mäns afskiedzpass och wijgningsbreef lämbnades i Stäckholm, emädan som han måtte *marchera* samma dagen han wärfwader blef och icke kom till sitt

quarter: williandes med dhet första skaffa bewijs att des sista man är genom dödhen afgången.

Så wijda Johan Gåttlijf Stehnaker uthlåfwar willia ächta Malin Bengtzdotter, som han häfdat hafwer och därhoos *obligerat* sikh skaffa forderl. ifrå Ståckholm så wähl hennes wijgnings zedell medh Johan Brochenio som bewijs att han igenom dödhen afgången är; Altså stadnar rätten der widh, medh förmaningh att han henne icke skyndar och drifwer från sikh uthan sitt löffte fullgiör.

Ting 23 och 24 november 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, sid. 121v–124v, ÖLA.

Anno 1683 den 23 och 24 *Novembris* höltz lagha tingh med allmogen aff Hammerdahls tinglagh, närwarande befallningzman wälb:d *Jonas Wargh* och nämnden.

Erich Samuelson i Huxåssen	Abraham Abrahamson i Jonsgård
Anders Ersson i Wallen	Erich Olson i Öhn
Pedher Christerson i Sohlberg	Hans Jonson i Loråås
Daniel Andersson i Steensgården	Joon Olson i Hallen
Oluf Erson i Sijkåhs	Erich Olsson i Edhe
Pädher Swänson på Åssen	Erich Jöranson i Tullingsåhs

1. Dato publicerades Kongl Majj:tts förr *specificerade* ordningar.

2. Soldaten Mattias Jacobsson Åbergh skyldgafs hafwa belägratt Märit Persdotter ifrån Goxsjö som födde barn förledin Larsmässon. Mattes tilstår sikh aflat barn med henne och föregifuer sikh ogifft wara, han hafwer i två år häri landett waritt, och födder i Finland, Kimitho sochn och Kassnäs by. Soldaten Nils Persson *Roman* som Åbergz syster till hustru hafwer, haf:r för leut:n Anders Curi sagt sikh eij wetta om han gifft eller ogifft ähr och därhoos att *Roman* icke i Finland warit, huar af *præ sumeres* honom ingen kundskap där om hafwa och Åberg hålles sålledes ogifft wara.

Emädan som dee bäggie tilstå giärningen och bäggie ogiffte och icke förr med den synden befundna så plichte Matthias Åberg effter deth 3 cap. Gifftmåhlabalcken L.L. 40 m:r och kånnan effter *praxin* 20 m:r.

3. Jöns Mickelsson i Flyn och Ramsele sochn bekänner sikh wara förlijcht medh Per Svensson på Åsen för sin hustrus Karin Andersdotters arff med tree tunnor korn som Päder uthlofwade *præstera*.

4. Såltdaten Nils Swart uthlåfwade gifua Erik Olofsson i Öhn för sönderslagne fönster 2 d. 24 öre K:r m:tt.

5. H:r *Wellam Adami* angaf att soldaterne Nils Swart och Isak Mohlin hafua i höstas af hust. Anna Mårtensdotter i Öhn hans där insatte 3½ kanna bränwijn i H. Vellams hustrus nambn uthtagit och updruckit, deth Nills tilstår och säger sikh wara förlijcht därom och skall gifua på sin partt 3 d. K:r m:tt där med H:r Vellam war nögd, och efftersom deth således tilgångit ähr, stadnade och rätten där widh.

6. Görviksmänn kärade till Nils Mårtensson i Sil [Siel] och Johan Bertilsson i Nordankäl [Nohlan Kiähl] i Ramsele gäld för det dee 1681 om våhren näst för *Matthiae* tjdhd fäldt 2ne älgdsdiur på deras skogh: anhållandes att laga *correction* där på föllia må. Huar emot *exciperades* och föregafs, att dee woro icke på sine wägnar till skogz uthan på Olof Perssons och Ingemar Erikssons i Vallen, Erik Sakrissons i Terrsjö [Tänsjö] i Ramsilla sochn som dem fölgde: föregifwandes att tuänne älgdsdiur funnos hardt wid Tärssiö by och pass een mijhl där ifrå diuren fäldt: förmenandes det wara inom Ångermanlands gräntzen, men Giörwijkerne påstå det wara inom Jemptelandz landa mähre och på deras skattskog skielt som ofehlbartt kan syhnas af hullstahn, *i.e.* rummet där diurett föll och inälfwerne uthtoges. Tärssiö by skall liggia när wid landzskrån som är Tiänssiö hälla som ligger mitt i siöön och Tänsjö tuhn som skall wara sielfua gårdztompten. Diuren war een koo och een sommarkalff, koon om 4 el:r 5 åar; tillståendes att dee på een myra skuttne och fälte blefwe.

Såssom Ramsehlerne föregifwa sikh effter Olof Persson och Ingemar Erikssons i Vallen och Erik Zakrissons i Tärnsjö begäran allenast dem till skogz fölgdt och ej kunna annat förstå än att dee *prætenderade* 2ne älgzdiur fältes inom Ångermanlandz landamähre och Giörwijkerne påstå det wara skiedt inom Jemptelandz landzskrå, hwarföre kan intet sluuth deruti skee, förr än orthen och hullstahn blifuer i ögnasyn tagne, huar af pröfwas kan på huars skogh diuren fälte ähre och dy lämbnat till syhn och besichtning. *Actores* utwalde Daniel Andersson i Ede, Per Svensson på Åsen och Per Christierrson i Solbergh och på andra sijdan lämbnas dem af sine egne wällia.

7. Lars Olofsson i Solberg angafz hafua förledne winter fördt ifrå Norge loflig toobak och 1½ skålpund *confiscerat*, men Lars föregifwer det knapt warit ett skålpund, som han fått för litet öfuermähl på een malt tunna. Medelst Kongl. Maj:ttz *renoverade* tobacks placat och des 12:te punct saakfälles Larss Olsson i Sohlbärg först till 40 mk:r för förbudet och sedan åtta dal:r Sm:tt för olåfligit tobackz infördzell.

8. Måns Hansson i Gisselås beskyltes hafua falskt tijonde korn i kyrckioherberget inlefwereratt och dy måst taga det tillbaka. Hans granne Olof Persson som brukar halfua gården betygas hafua ingiort gått korn á 8 kan:r af skyhlen som och säxman är och hoos sin granne samma *prob* funnit. Månss föregifwer sikh rätt tijonde giordt och att han fick swagh sädh och att kölden gjorde där på skada: begärandes att nyy *prob* må effterlåthas, huilcket bewilliades och förordnades der till Jon Olofsson i Hallen och Per Christierrson i Sohlbergh och säxman Heming Persson i Sikås.

9. H:r *Wellam Adami* beskyltes hafwa suagh tijonde ingiordt, huar å *prob* wijstes och iembfördes med det senare som Abraham Andersson och Anders Eriksson i Vallen och Sjul Jonsson i Wallen tröskatt och befans icke af någon åthskillnad mehra än at deth förra intet war rätt wähl rensatt, hwarföre kunde han intet derföre saakfällas.

10. Erik Pålsson Lapp ifrå Norderön och Backen och soldaten Daniel Dant fordrade arff så i löst som fast effter sin mohrbroder sahl. Olof Eriksson i Fagerdal utaf sitt syskonabarn hust. Ingeborg Olofsdotter i Fagerdahl som Olufs hemman *possiderer* och inne hafuer. Hust. Ingeborgh oppwiste Oluf Erssons *testamentz* skriff af d. Junij A:o 1669 af innehäld att han

henne 1/3 af Fagerdahl hemmanet och 2/3 till sonen Anders Matsson, huilcke därmed lagligen *procede-rat* och derå den 25 Novembris 1670 wunnit laga fångzbreef. *Item* Oluf Erssons testamentz skriffit på sine löösöhren till Anders Matzson af d. 1 Novembris 1675, efftersom hans syskon ingen wårdnat om honom hafft och hust. Ingeborgh uti 26 åhrs tijdh honom skiöthat som framledne ländzman Christer Andersson och Jöns Eriksson i Sikås och Hans Eriksson i Grenås *verificerat* hafwa. Jöns och Hans tilstå så richteligen aftalt wara. Erik Göransson i Tullingsås [Tulleråhssen] intygade effter sin gamble faders *relation* att Oluf Erss fadher i Jonsgården uthfattig war och att Oluf intet fick där några löössöhren. Göran Andersson i Öhn om sina 73 år betygar Erich i Jonsgården aldeles uthfattig wara så att han ej mächtade opföda sine barn, utan een sin dotter låtit af een lapp i lappmarcken opföda och att Oluf icke een halföhres wärde i det lösa ärfde uthan snarare måtte sättia till. Oluf Ersson bortmistade mäst all sin booskap och enär han dödde litet (ägde) föruthan kärill och sådant i förråd.

Såssom hust. Ingeborgh Olssdåtter och Anders Matz son hafua opwist laga fångzbreef på Oluf Erssons hemman i Fagerdahl daterat d. 25 Novembris A:o 1670 så kan Rätten intet bijfalla Erich Pålsson lapp och Daniel Dant uti des *prætension*, uthan i anledningh af det 21 Cap. Tingmåhla B. där med låther beroo, och huad lössöhren widkommer som Erich och Daniel i lijka måtto effter Oluf Ersson *prætendera*, så finnes först effter troowärdige mäns intygande att Oluff Ersson inga löössöhren effter fadren Erich i Jonsgården ärfvit och sedan att han sina löössören testamenterat i sytningzlöön Anders Matzson; Altså finnes skiäligt att Anders Matzson deth oqualt behåller.

11. Leutnanten Anders Curi angafs hafua försummat wägabyggningen förledne währ. *Rp* att han intet rotherat blef och mycket mindre tilsagd och ländzman tagitt betahlningh af hans landbonde. Det befans att leutnantens och ländzmans hemman icke opsatte blefwe och för ländzmans omak på wägabyggningen blef honom effterlåtit eene rotha huar med det och blif:r.

12. Regementzprästen H. Päder *Gestrinius* tiltaltes och i lijka måtto och brukar samma *excus* som leutnanten och befins icke rotheratt wara, dy lämbnes deth och under ländzmans rotha för hafde omaak.

13. Effter sidst gjorde sluuth å währtinget är den tuistige jorden emellan Jon Svensson i Tullingsås och Erik Göransson *ibm* af gode män besichtigatt och befunnit att Anders Danielsson för några och tiugu år sedan fått låf, af bydens jordewall och uthmarck opbruka någon åker, men inga huus opsättia, deth han gjorde och sedan den nya borttbytt med Joon Person /: huars hemman Joon Suänson besitter :/ emot gammal åker i Frösåkeren till 3 målingar, huilcka Erich Jöransson af Anders Danillsons änckia Kerstin Persdotter sigh tillhandlatt för nijo dal. silf:myntt.

Såssom dee tuistige 3 målingar åker i Frösåkeren befinnes höra och lyda under Joon Suänssons hemman så lägges dee och där under effter Kongl. Maj:ts Jorde Placat 1677 och Erich Jöransson sökie sina penningar igen af hust. Kerstin Persdotter som bem:te jord sålitt och hon Joon Suänsson medelst nyåkerens odug-ligheet deth bästa han kan och gitter.

14. Zakris Hemmingsson i Fyrås kårade till Samson Eliasson på Västeråsen uti Häggenås sochn för deth han kallat sigh hundflåare, som pijgan Karin Jonsdotter skall åhörtt huilcken effter förmaningh *examinerades* och *refererade* som föllier. Att Samson, Bengt Olofsson och Lars Olofsson i Byom wore förledne påskhälgh i Loråhs och kommit med Karin til tahls och kallat hammardalingarne hundflåare och nämbde att Zachris må wara een sådan; wettandes intet huem som af dhem deth först sade. Samsson bekänner sigh wara med berörde perssoner på berörde ortt men huarcken sielf kallatt någon hundflåare heller hörtt dem det göra, mycket

mindre kallat Zachris deth. Så wijda Bengt och Lars Olssöner icke tilstädes äre, så kan intet sluth häri skiee uthan till nästa ting opskiuthes.

15. Jöns Nilsson i Risselås opböd Göran Svenssons halfua hemman af ett och et halfft tunland i Risselåhs förste gången oklandratt för 45 d. Sm:tt och någon åker i lijfztijden att bruka.

Ting 14 mars 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, sid. 168v–169, ÖLA.

Anno 1684 den 14 Martij höltz lagha tingh med allmogen aff Hammardahls tinglagh, närwarande i befallningzmans ställe häradtz skrif:n Carl Wargh och nämbden.

Erich Samuelson i Huxåssen	Abraham Abrahamson i Jonsgård
Anders Ersson i Wallen	Joon Olson i Hallen
Erich Olson i Öhn	Daniel Anderson i Ede
Hans Jonson i Loråås	Erich Olsson i Edhe
Pädher Swänson på Åhssen	Erich Jöranson i Tullingsåhs
Päder Rafwalsson i Lorås	

1. Dato publicerades Kongl. Majj:ts specificerade placater.

2. Olof Eriksson i Sikås angaf sin granne Hemming Persson i Sijkåhs för deth han honom kallat tyff och skiälm, när warande Per Christersson [Chrestiersson] i Solberg, Olof Jonsson i Sijkåhs och Olof Persson i Gisselås, och allenast Oluff Jonsson tillstädes som bekäner sig hördt skältzorden: wittnes eden gafs honom effter och effter förmahning berättade som föllier. Att han tillijka medh Oluf Persson i Gissellåhs kom i Prästegården strax effter sidst ledne Kyndersmäska och wid deth samma sade Hemmingh att Oluf hade tubbat sitt folek ifrå sigh som een tyff och skiälm, huar till Oluf Ersson honom och Oluf i Gissellåhs togh till wittne och denne strax utgick: wettandes dy intet mehra af deras samtahl. Hemmingh tilstår sig i dryckenskap kallat Oluff tyff och skiälm för deth han låckat tienste quinnan Märith Eriksdotter ifrå sigh, huarom Oluf i Gissellåhs morgonen der effter Hemming påmint: förmenandes Oluf Ersson så giordt, emädan som Märith låpp uhr tiensten och sina kläder till Oluf baar och blifwit där öfuer natten. Oluff bekänner sigh låhna henne med sitt barn huus öfwer natten, effter som hon sade sig wara af Hemming uthdrifwen och om morgonen gick hon der ifrå. Märith berättar att Oluf sigh aldrig tubbat och eij wettat af sina kläder och bylte och strax gått till Ede därest hon är wistandes. Hemmingh förbrådde Oluff deth han 2ne pijgor, Elin och Britha, hoos sin broder Jon Eriksson angifwit wara siuklighe och der igenom förmått att dee 1683 legojons skatten intet uthgiorde. Elin befinnes wara gammal och ingen löön niuttit. Britha är ungh och siukligh och förr tient hoos Oluf Jonsson ibm och ingen ordinarie löön fått. Nämbden betygade deth Oluf Ersson ingen *relation* om pijgornes frijkallelse giorde uthan Feltwäbell Håkan Frisk och Oluf Jonsson angofwo deras willkor.

Såssom Hemming Padersson i Sijkåhs hafwer uthropat Oluf Ersson *ibm* för den som hafwer tubbat Märitt Ersdotter ifrå sin tienst som een tyff och skålm och gitter det eij bewijsa, derforre plichtar han effter deth 20:de capitlet Tingmåhla balcken med 40 m:r.

3. *Comministri H. Wellam Adami* hustru Maria Erssdotter beswärade sikh öfwer soldaten Nils Swartt för deth han henne i Prästgården näst för juhl uth ropat för een hoora och tyff som Pastor H. Jon Salin *attesterat dominica IV adventus* 1683 huar till Swarten swarade och föregaf sikh mista sin knijf hoos henne och omsijder genom soldathen Ståckman i hennes låda den igen fått och sedan gaffelen: beropandes sikh till wittnen deruthinnan soldatherne Jacob Drake, Anders Åman, Erik Vinghe, Steenacker, Jerimias Swahn och Corporalen Anders Lux, huilcka föruthan Stehnaker absentes ähre och der till medh af Jerimias Swahn tagit i pantt 3 alnar lärfft och fått fulla penningar och lijkawähl een aln behållit: föregifwandes henne med Nils Ståckman läflat och *courticerat* och der iempte förledne somar till Stehnacker, Winghen och Ståckman såldt een fläksijda och sedan skuhrit tree sijdbeen där aff, dem dee saknade och hust. Maria måtte ifrå sig lefwerera; begärandes *dilation* till nästa ting att kunna sina wittnen framhafwa, effter som deth denna gånghen medelst någon opassligheet och deras hemwijst fiärran härifrå i Ströhm sochn intet kunnat skiee. Nills Ståckman ähr i Stockholm för sitt rymmande fängzlander och lærer hijth till landet föras.

Sententio. Emädan som soldaten Nills Swartt tilstår sig kallat hust. Maria Ersdotter både hora och tyff och söker deth bewijsa med åthskillige opropade wittnen som icke til stades ähre. Var til med är Nills Ståckman som förwijtes med hust. Maria läflat och frånwarande. Alt så kan Rätten för denna gången saken icke sluteligen afhielpa utan till nästa laga tingh opskiutha, då Nills Swartt skall förplichtatt wara sina wittnen i sakenn hafwa tilstades och doom afwachta.

4. Emellan hustru Kerstin Persdotter och Jon Svensson i Tullingsås blef afftalt och sluttit att Joon Swänsson skall lefwerera 9 d. Sm:tt så snart hon grannarnas breef på des mans Anders Danielssons opbrukade åker och gärde af bydssens jordewall skaffar att få sällia, huilke komma Erik Göransson *ibm* till betahlningh.

5. Jöns Nilsson i Risselås opböd andra gånghen Göran Svenssons hemman *ibm* af 1½ tunlandh för 45 d. Sm:tt oklandratt.

Ting 22 och 24 november 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, sid. 285v–292, ÖLA.

Anno 1684 den 22 och 24 Novembris höltz lagha tingh med allmogen aff Hammardahls tinglagh, *præsente Prætores* och nämnden.

Erich Samuelson i Huxåssen	Peder Christierson i Sohlbergh
Abraham Abrahamson i Jonsgård	Joon Olson i Hallen
Erich Olson i Öhn	Daniel Anderson i Edhe
Hans Jonson i Loråås	Erich Olsson i Ede
Pädher Swänson på Åssen	Erich Jöranson i Tullingsåhs
Oluff Ersson i Sijkåhs	Anders Ersson i Wallen

1. *Dato publicerades* Kongl. Maj:ts förr *specificerade placater*.

2. Regementz Prästen H. Peder *Gestrinius* angaf, sig förledne åår hafwa stadd i åårstienst soldathen Erik Matsson Malm, som och i tiensten trädde och juhltijden förluppitt samma sin tienst, huar till han eij eka kunde. Såsom Erich Mattzson hafwer förluppitt sin tienst, så dömmes han effter den fempte *artichel* uti legojons stadgan, att gifwa åther fästepenningen, och een drängz åårs löön som är sex daler silfwermyntt.

3. Leutnant Anders Curi beswårade sigh öfwer Anders Olofsson på Åsen, för deth han förledne wintter een två åårs oxen antagitt att föda, som genom wanskiötzell några dagar sedan han heemtogz stöerte: warandes ful medh löss, huar till Anders Olsson nekade: föregifwandes honom wähl föda, men han blef så innansiuk, att han intett kunde hielpas, deth hanss hustru skall för leutnanten sagdt; och der om råd frågatt och fått till swaar, att hon ingen booth der före wiste, deth Leutnanten förmeente af ingen sanning bestå, begärandes att [lucka] sine pijgor må kunna examineras, om icke bem:tte oxen war full med löss. *Reus* (?) föregaf sigh samma gång föda åth leutnanten een kalff som bättre skiötzell och föda tarfwade och likawäl wähl framfödt.

Sammaledes för deth hon förledne höst hafwer låttit sönderhugga een träähäst som för soldatherne opsatt, och medelst eena benettz afhuggning nederfallin war och den samma opbränt. *Rp.* att bonden intett war då hemma, och dess wallpojke får *ordre* att köra effter wedh, och sagdt sig willia tagha kabben som ligger uthe på giärdett, och hustrun i gården eij ihugkommitt deth wara trähästen, och dy deth intett förbuditt: gifwandes widh handen, att samma wärckie togz uhr deras wedlijer, då hästen giordes, och att alla fötterne wore sin koos; Men länsman Anders Wall betygade att tuenne wore näst förr behåldne.

Desslijkes för några oquädins ordh, uti trumslagarens Christian Jonssons åhörans, af bondens hustru Karin Göransdotter, huar til hon nekar, och Chrestian är i leutnantens brödh och wallatt hans booskap, huilken förhördes och berättade, att hon sade, deth leutnanten är snijken och en blodsu(g)are; och een läm af diefwulen. Men hustru Karin nekar som förr, och föregifwer att Chrestian blef wredh, enär han icke fick walla öfwer allt, och sig förfördt hoos leutnanten. Pijgan Kerstin Karlsdotter förhördes och berättade, att oxen leddes heem fiohl om wåhren, och war der ifrån fredagen till måndaghen, och åth fuller någott, men war myckett [lucka] och ingen lij [lucka] syntes; dy fördes han neder på ängiätt och gafz fohr, deth han småningom förtärde, och enär sohlen skintte på honom så synttes huru lössen gingo utan på håren. Lappen Lars Jonsson berättar sigh flå oxen och sedan opskuritt och befunnit att läfran och lungan war fördärfwatt.

Wallpojken Oluff Månsson om sina fiorton åår, berättar sig fråga maathmodren om han skulle få hugga sönder kabben eller trämärren, huar till han fick låf och det giorde: warandes

då allenast een footh behållen. Han nekade aldeles höra hurudant tahl Karin och Chrestian sins emellan hade, omsider bekände han henne kalla leutnantten diefwuls lem och blodhsugare, men hust. Karin nekar sig deth sagdt. Anders Olsson förwijthes hafwa sagdt i Daniel Jönssons närwaru, att fahnen som förtt leutnanten till sigh i byhn, må föra honom dädan, dy aflade Daniel sin wittnes edh och bekände, nämbl; Att Anders Olsson förledne sommar hemma på Åssen, frågade sig huru dee tychte om H. Wellam som der i Tullingsås [Tullåhs] grännan tagitt sitt quarter, och fick till swaar, alt wähl: nekandes honom nembna leutnanten huarcken för ondt eller gått. Anders Olsson med sin hustru giorde aff böhn inför Rätten om fälte ordh och missfirmande emoth leutnantten af hastige mode, dem hustrun intett sig kunde påminna wähl och leutnanten effter gaf, medh förordh, om dee komma med sådana eller andra, att saken må stå öppen, huar till iakades, så wijda icke fullt bewijss fanss.

Emädan som af ransakningen befinnes, att leutnantt Anders Curis oxo icke aldeles af Anders Olssons förwällande och ahnskiötzell är störtt; dy pröfwes skiähligt, att halfwa skadan kommer på huardere, huar effter Anders Olsson allenast böör betahla /: emädan som han intett nöth huden :/ Tuå daler Km:tt och så wijda trähästen som war giord och opsatt att afstraffa Chronones soldater medh, är nidingzwijs ophuggen och opbränder. Så finnes skiäligt, att Anders Olssons hustru, Karin Jöransdotter som deth låtitt giöra i sin mans frånwaru plichtar med 40 m:k, och een sådan ånya göra låtha, lijmätigt 28:de cap. Kongbalcken L.L. Och huad dee förlupne skältzordh widkomma, så äre dee af leutnanten efftergifne och af Rätten *consenterat*, så wijda där till icke full skiähl är, dåch der Anders Olsson och hans hustru wijdare med sådant eller annan otijdigheet beslås, skall deenna saak på dess answar stå öppen.

4. Corporalen Jonas Olofsson Flink föredrog hurusom hans hustru Kerstin Wellamsdotter, effter sin fader tillkomer någon arfiord i Fyrås, den styfmodren hust. Märít Hansdotter förwägrar, eftersom gamble syskonen intett skohla wara uthlöste. Då oppwijstes Wellam Perssons styfsönners, Måns, Peder och Salomon Peders söners breff af den 21 april 1684 uti Trondheim [Trunheem], af inne håld att Fyråshemmanett under deras mohrs ächtenskap inlöstes, och dy præterdera dee sin arfz partt, huil kas mohr Kerstin Erikdotter betygas för 27 eller 28 år sedan wara dödh blefwen, och sönerne öfuer tiugu år warit i Norge [Nårie], och sin arfz *prætension* i deth fasta icke förr söcht. Wellam Persson dödde för femb år sedan, och sönerne löösöhreerne widh bårttresandet bekommit. Sedan fordrar corporalen på sin hustrus wägnar, ett halfft tunland jordh som hon ärfde effter sin moder i Viken, och Wellam Pederson sålde för 12½ Rd Specie, och inlöst derföre jordh i Fyråhs. Söker altså corporalen att tillträda så mycken jordh, eller få så många penningar som för hennes arfiord är upburen; warandes een son widh nambn Peder och tree döttrar Kerstin som hemma i landett äre, och Ingeborg är gifft i Norie, och der på tolf års tijdh waritt, och intet kräfia låtit sitt fasta.

Aff Peder Henrikssons breff och skriff af den 8 majj befinns, att Wellam Pedersson inlöst sin faders systers Kerstin Henriksdotters åttandedels jordepartt i Fyråhs hemmanet medh nije goda Rd:r, och för Agnes Henrichz dotters partt och nije Rd förståendes femb Rd till Peder och fyra till henne sielff.

Wellam Persson betyges, af Hans Eriksson i Grenås hafua opburitt sin hustrus [lucka] Ersdotters jordepennningar i Skottgården uti Oviken nijo Rd:r Specie af Comministro i Sunne H:r Erik Thelao.

Såssom under Wellam Pederssons ächtenskap medh hustru Kerstin Erssdotter tuenne systerdehlar uthi Fyråshemmanett med 18 Rd:r äre inlöste, och effter 29: de capitlett Jordabalcken LL hennes barn tillfallitt een trediedehl deraff som är sex Rd:r. Men såssom dee sin rätt förtegatt hafwa, så heemfalla dee Kongl. Majj:tt och chronan effter 23 cap. Erfdab. LL. I lijka consideration kommer och 9 Rd Specie som Wellam Peder sson af hustru Kerstins jordepennningar i Skåttgården opburitt, och dy så myckett af deth fasta i hemmanett chronan heemfaller och deth öfrige af hemmanett föruthan ett halfft tunland som apart af corporalens

hustrus arfiord i Wijken effter sin moder i Fyråhs inlagdt ähr och han äger är tillfallitt Vellam Perssons barn, Peder, tuenne döttrar, af nambnett Kerstin och Ingeborgh. Och emädan som Ingeborgh haar och förtegatt sin rätt, så heemfaller och des jordepartt Kongl. Maj:tt och chronan effter bem:te 23 capitel. Huad uthlössningen af sonen Peder Wellamsson och swågern Jonas Flinck wedkommer, så pröfwes, att Peder är lijtt mera rådande i hemmanett än Jonas, doch den som kan uthbetahla Kongl. Maj:ttz och chronans tilfaldne dehl derutinnan blifwe dertill närmast, huarwid är att observera, deth Jonas Flinck på sin hustrus wägnar böör niutha i hemmanett dee der inlagde 12½ Rd:r Specie.

5. Länsman Anders Olsson Wall, angaf Måns Eriksson i Mo för olaga wägh på Dragsåsen, och att han intet på föresatt dagh sig instälte. *Rp.* Att han intett hinte så myckett för andra wägestycken skuld; det befans, att wägen opyntat är, och han ej lydt stämningen huar till han intett neka kunde.

Emädan som Månss Ersson i Moo hafwer warit olydig, och intett stämningen lydt, så plichtar han effter 33:e capitlett Tingmåhla B. tree m:k och förplichtas nästkommande währ wägen på Dragzassen göra färdigh.

6. Olof Mårtensson i Grelsgård kärade till leutnanten Anders Curi om ett hemmans bythe som dem emillan är skiet, i så måtto, att Oluff *cederat* 1 1/5 tunlandh på Åsen, och leutnanten 1 1/5 tunland i Grelsgården uti Ström sochn: anhållandes Oluff att bythett må ophäfas, efftersom han tycker sig icke wähl hafwa bytt, och icke bekommit så mycken jordh som han uthgaf, der till med föregifwer Oluff aftahlatt wara, att der leutnanten skulle afstå chronohemmanet i Åssom så skulle Oluf deth få, som han bewijsser med ett *contract* af den 29 aprilis 1679, begärandes wara närmast att inbörda bemelte 1 1/5 tunland i Åssen för drägelig betahning, effter som leutnanten deth skall willia sällia, huar till leutt:n swarade, att bytett är uti gode mäns närwaru skiedt, jord emot jordh, och i anseende att på Åssen ingen gårdh eller huus på tompen war, och i Grelssgården nöijachtige huus, så antog Oluf deth hemmanet fast än deth war ringare till jorden. Leutnanten berättade sig intett sålt jorden i Åssen utan genom landbonde brukat, och om deth sällias skulle, wore honom lijka kærtt huem som penningar gifwa will, doch icke effter deth prijs som deth war enär han deth bekom, emädan som han deth myckett förbättratt; anhållandes Oluff, att leutnanten må säkertt hemulla sig bythett och skaffa fasta der opå, deth leutnanten och låfwade: warandes deras bythe med bägges händer giordt den 24 Martij 1680.

Alldenstundh Leutnant Anders Curi hafwer sig tilbytt ett halfft hemman på Åssen af 1 1/5 tunland utan huuss och gårdh af Oluf Mårtensson emoth 1 1/5 tunland uti Grelssgården med torfftige huus, som bägges underskrefne *contract* af den 24 Martij Anno 1680 uthwijsser; Altså blifwer bem:tte bythe stående, doch skall leutnanten hemula berörde 1 1/5 tunland åth Oluff Mårthensson, och icke förr bortthandla hans förra odalziord på Åssen, och där Oluff will och mächtar den så högt inlössa som een annan gifwa will, så skall han wara der till närmast.

7. Leutnant Anders Curi anlagade Per Olofsson i Hillsand, för deth han fiohl om sommaren wiste soldatherne Steenacker, Stäckman och Wingen wägen till Norge och sedan till Ångermanland. *Rp.* att dee kommo till sig om natten med dragna wärrior, och begärte wetta wägen till Närke, och om han deth icke wille göra, sade dee sig willia honom genast döda, och i lijka måtto om han skulle sända budh der om neder i bygden, och dy nödgades säija att dee skulle roo wäster (lucka) ej heller wiste han wäghen efftersom han i Norie aldrigh waritt. Tredie dagen der effter kommo dee tillbaka och woro wredha och begärte wetta wägen till Ångermanland, den Peder medelst deras hotande dem wijste. Stehnaker och Wingen berättade så *passera* som Peder *insinuerat*: hafwandes Stehnaker een stuckett och dee andra inga.

Emedan som Peder Olsson i Hillesand är boende up i finnmarken eenstaka gårdh, och eij kunnat hindra soldathernes Stenakers, Stäckmans och Wingens flycht, utan nödgatt och twungen dem att wijsa wägh, och dee lijkawähl ehrtappade blefwe, sa kan Rätten inet beläggia Peder Olsson med något straff derföre; dåch åthwarnas och förmahnas han een annan gångh i sådande tillfellen åthminstone göra deth kunnigt.

8. Effter *interlocutorie* domen på sidst holdne wårting, emellan comministri hr Wellam Adami hustru Maria Erssd:r och soldathen Nils Swartt, angående några grofwa förwijtelsser företogz saken, och Nills Swartt påstår sig willia henne tyfwerie bewijssa, med soldathernes Jacob Drakes, Anders Åmans, Erik Winges, Stenakers och Jeremias Swanss intygande: hafwandes hr. Wellam och hust. Maria intett jäf emot föreskrefne påberopade wittnen, dy aflade dee sin wittnes edh och bekände som föllier.

Jeremias Svahn, att han 1683 om wåhren satte någre al:r lärfft i pantt för öhl hoos hustru Maria och det igenlöste åtta dagar der effter, och kommande till Näset [Nääs], ett gått stycke der ifrån, lärofftet opmätte och befann, att een half aln war bårtta, deth han för henne sagdt, och hon swaratt, att om så är så måtte barnen deth giordt, och sedan haar han intett frågatt der effter.

Jacob Drake, att han Stäckman, Åman och Swartten wore 1683 om sommaren till måhltijdz hoos hr Wellam, då Swarten saknade sina knijfwar och dem effter frågatt, och andra gången på kyrkiowallen, och åtta dagar der effter lätt hustru Maria honom få sin knijf igen, säijandes att barnen buritt och dragitt honom uth på gården, och sedan fick han gaffelen igen af bondhustrun i gården som honom i grässett uth på gården skall funnit, wettandes eij mehra där aff.

Anders Åman, att Nilss Swartt saaknade knijfwen een stundh effter måhltijden, men fick den intett igen förr än fiorton dagar der effter, då han brukade fuhl mund på hustru Maria och hon baar fram knijfwen: föregifwandes sin dotter den funnit i grässett, och gaffelen sedermera af hustru Maria och bondhustrun.

Erich Winge, att han, Stehnaker och Stäckman kiöpte 1683 om wåren een fläskskinka af Hr Wellam den dee lade i förstugan uti sängen och gingo in i stufwan att dricka som warande på tuå tijmars tijdh, och kommande uth, sacknades een twär handz bredd af skinckan, och hustru Maria der om frågade, som der till nekade, och tiltalte sin barnflicka som sammaledz nekade der till, men hustru Maria bar deth lijkawähl fram: säijandes att flickan för sig och barnen deth afskuritt: warandes och mehra folck i gården.

Bondens Mickel Jönssons hustru Kerstin Hansdotter bekände sigh finna gaffelen i gräset på gården som war hehl råstiger, och der med ropte åth Swartten och läth honom den igenfå, och hustru Maria tiltalte honom för deth han sigh derföre beskylpt, och Swarten tigde.

Hustru Maria tilstår sigh skåhra ett stycke af skinckan emådan som hon intett fick full betahlning, och deth dem sade, och styckett låg på bordett uthi förstugan, deth hon lijkwähl måste dhem, medelst deras *tornerande* och stoorå mund låtha bekomma. Erich Winge föregifwer henne intett der om tahla, förr än dee deth saknatt och igenbegärte, och intett nämbdt sigh wara illa betaltt. Hustru Maria berättar sig dem det säija och intett mehra få ånn een *christin*, men Wingen säger een tree dalers plåth.

Nills Swartt wille nu eij utlåta sig om wijthes måhlett för horerij emådan som Stäckman är bårtta: för menandes att sådant tahl förr än han hijt kom wähl hördes: beklagandes sin galenskap deruthinnan. Stäckman berättas gå fängzlig i Stäckholm medh *chrona och klåcka*.

Såssom Nilss Swartt haar tillwitt hustru Maria Erssdotter tyfwerij och deth eij gitter bewijsa, hwarken medh knijfwen, lärofftet eller fläskett, som af ransakningen nogsamt är att see. Dy saakfälles han för obewijsseligh beskyllning effter 20:de capitlett Tingmåhla b:n att plichta med sina 40 m:k. Och i lijka måtto effter berörde capitel för deth han henne hoora

kallatt, och ej bewijsa kan, saker till sina 40 m:k, och hustru Maria till sin heder och *existimation oladerat* (?).

9. Nils Eriksson i Ede angaf, deth Jon Nilsson *ibm* innehafwer tree målingar åker, som fordom under sitt hemman som kallas Högen lytt, som gamble mannen Nils Andersson i samma by skall wetta betyga: begärandes deth under dess förra bohlstäde. Huar emoth *exciperades* och inwändes, att om så wore, så är deth för uhrminnes tijder skiett. Nillss Andersson om sina 84 år berättade, att samma jord effter sin faders berättelsse skulle under hans tijdh waritt ärfft ifrå Högen till Sikås. Fadren dödde för siuttijo år sedan. Joon Nilson *insinuerade*, att denne saak waritt några gånger icke längie sedan på tingett yrckiatt och intett wunnit. Nillss Andersson som då åbodde Högen berättar att saken blef opskutten. Nämnden påminner sig wähl att saken waritt framme, men i synnerheet intett hurudant sluth giordt bleff; Dy *differeres* her medh till des man wissheeten aff protocollet kan bekomma.

10. Per [Peder] Chrestiersson och Hemming Eriksson i Grenås beswärade sigh öfwer sin granne Hans Eriksson *ibm* för deth han tillägnatt sigh större och fleere äghor i byhn än honom böör effter skatten: warandes een dehl som under deras åboende chronhemman legatt: anhållandes att få låtha oprefwa åker jorden och dehla ängiärne effter öre och örtugh: berättandes att Fickia ängiätt och under deras gårdar legatt. *Rp.* Att han äger halfwa byhn, och dee den andra halfwa dehlen efftersom deth waritt broors bythe, och der effter drager han skatten: föregifwandes sigh ej mehra hafwa, än gode männ honom tildeltt och märckien uthwijsa skola: hafwandes dee tree mählingar åker som grannarne siffa effter, aff uhrminnes tijder legatt under sin gård.

Aff ålder skattade byhn för säx tunland, och i fiscalens Rafwal Pålssons tijdh på Hans Erikssons hemman tillöcht een tridiedehl och sedan een siettedehl dito, och i fiscalens tijdh på Hemmings ett halfft tunland på Peders een trediedehls dito tillöcht.

Såssom skiäligt pröfwes och Sweriges lagh lijkmatigt är, att huar och een skattar effter öre och örtugh, så böre och ägorne iämkas och dehlas effter skatten. Altså finner rätten billigt wara, att tillåtha Grahnåhs byns ägor i åker och äng oprefwas och skiffas emillan grannarne effter öre och örtugh: förståendes att huardera tilägnas sin gamla åkermähl, och icke ihopa slåes, äfwen moste och skiee medh ängierne och skogzslätten, så att den som wäll haar brukatt och rydiatt sin åker och äng, icke må betungas med elach åker och skogwuxit äng, och der någon åthskildnat funnes, så tillmätthes af någondera teghan som är belägen wid den andras, som någhot niuta böör.

11. Pastor Herr Joon Salin tillijka med Måns Eriksson i Mo, beswärade sig öfwer Sikåsboerne, som intett effter contractet i Sijkåhs älfwen fiskia, och dy till wider mählo haar Pastor någre deras nääth taga låtitt. *Rp.* Att dee nu som å höstetingett 1682 *disputera contractet*, effter allas deras namn äre satte der under och allenast tree wetta deraff. Rätten förblifwer wedh 1682 åhrs opskåfzdoom, att enär laga full mechtige ifrå *venerando constitorio* och å regementetz wägnar sig infinna, skall saken företagas och *decideras*.

12. Soldathen Johan Gättlijff stältes för rätten och förehöltz huru som han på wårtingett 1683 bekände sig olåfligh beblandelsse med Malin Bengtsdotter Wallmo haftt och låfwade sigh willia henne ähta och skaffa bewijs att hon ogiffit war tillijka med sigh, huar till han beiakade och berättade henne 1683 om wåhren resa till Stockholm, han tilfrågades om han skaffatt bewijs sig ogiffit? Swarade sigh sedermehra intett till Stäckholm waritt: föregifwandes sigh ogiffit wara.

Kongl. Guardie prästens H. Johan Gressili *attestatum* af den 8 octobris 1684 oplästes för honom som lyder, att den 2 octobris 1681 lystes för honom och Maria Nilsdotter, och Jöns

Målz af bemelte dato den 8 octobris, att bröllopet för dem är i hanss gårdh på Norremalm hållitt, då Johan Gåttlijf omsijder bekände sigh med Maria Nillssd:r laghgiffter wara och att wården war en skinnare och kallades Jöns skinnare. Honom förehöltz att han skall wara gifft på landt Rügen, men han nekar der till. Ytterligare tilspordes han, om han med sahl. pastoris H. Israelis Noræi dotter Kerstin hafft effter uthspridt tahl något beställa? *Rp.* Neij och att hon allenast sagdt sig hafwande wara, deth han för leutnantt Curi berättatt och bedit opppenbara för dess moder, deth Leutnanten sade sig giordt, på deth hon skulle få blifwa hemma och icke sändas uthføre, och förr än hon borttreste haar hon hemmanifrå skrifwitt sig till, och frågatt huru tilgår under *camperingen* och om regementett skulle uthcommenderas: föregifwandes sigh des breek opbränt och ingen beblandelsse med honom hafft; frågandes hwij Pastor icke hade henne heem med sig ifrå Sollefteå, honom till *Munss.* Paastor H. Joon *protesterade* der emoth: säijandes att tiden lærer wijsa [lucka] ej santt wara och då will han sökia Gåttlijff för sådant omiltt berychtande.

Såssom Johan Gåttlijff Stehnaker är laghgiffter med Maria Nillssdotter och hafwer olåfligh beblandelsse hafft med Malin Bengtzdotter Walmo; dy saakfälles han effter Kongl. Straffordningen att plichta för eenfaltt hoor med sina 80 d. Sm:tt, och huad uthspridde tahlet emellan honom och Kerstin Israelsdotter widkommer, så lämbnas deth denna gången och till nästa tingh, på dett att man må i medler tijdh kunna närmare underrättelsse deruthinnan ärnå.

13. Erik Olofsson i Öhn berättade, att fyra systrar hafwa intett sina jordpenningar af fadershemmanett krafft eller fått, och arfwett fallitt för fiorton år sedan; warandes tolff systerpartter *inalles* om 2½ tunl. Systren Karin war ogifft och dödde i Norge för trij år sedan, och sålledes äre alla fyra systerdehlarne utaff 2½ tunland effter 23 cap. Erfda B. L.L., Kongl Maj:tt och chronan heemfaldne.

14. Erik Olofsson i Öhn opbiuder andra gången sin byrde lössningh af broderen gamble Erich Olsson på faders hemmanett des arfzpartt för 18 d. Sm:tt huarwid är att *observera* som ofwan bemelt ähr.

15. Leutnant Anders Curi opbiuder förste gången Olof Jonssons Klamers odalziordh i Grelsgård för 13 Rd; och som underskrifften *annoterat* är skall *in alles* gifwitt wara – 14½ Rd, och som leutnanten föregifwer, är 1½ Rd såssom till sohne och förlijkning gifwitt. Och aldenstund deth obewijst är, om deth Olufz rätta odalz jord är, så skola gamble brefwen till större säkerheet å nästa ting framwijssas att öfwersees.

16. Jöns Nilsson opbiuder tredie gången Göran Svenssons köpte halfwa hemman i Risselås, emedansom barnen intett wehlatt eller kunnatt sin fadher Jöran och modren i sin ålderdom till skiöttzell antagha.

Ting 30 och 31 mars 1685

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, sid. 15–17, ÖLA.

Anno 1685 den 30 och 31 Martij höltz lagha tingh med allmogen aff Hammardahls tinglagh, *præsente Priotore* och nämnden.

Erich Samuelson i Huxåssen	Peder Christierson i Sohlbergh
Abraham Abrahamson i Jonsgård	Joon Olson i Hallen
Erich Olson i Öhn	Daniel Anderson i Edhe
Hans Jonson i Loråås	Erich Olsson i Ede
Pädher Swänson på Åssen	Erich Jöranson i Tullingsåhs
Oluff Ersson i Sijkåhs	Anders Ersson i Wallen

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttts förr nämnde placater.

2. Pål Hansson i Håxås fodrade aff sin broder Israel Hansson i Ede 1½ tunna korn á sex dal. silfr:tt effter warande marckegångh 1674 och een Rd Specie, iembwäll åtta dal. kopparmyntt. Sammalledes två Richzdaler emoth een kopparkättel i pantt den han intet will igenlössa. Huaremoth Issrael exepierade och invände som föllier, att han fuller bemelte spannmåhl och penningar länt af sin broder, men såssom Påhl med köpenskap och annan handteringh hemma i fadersgården sigh förkåfratt förmehnar han sigh och dee andra syskonen der med wara præiudicerat. Påhl föregaff dee bortlänte wara sine bröllops penninghar och brudhgåffwor och icke förwärfwade på gården, deras modher dödde för ett åhr sedan och fadren läfwer änn och sielf huss bonde waritt och hemmanet hans åhr. Löössören effter modren toges mäst till gældens afbetahningh. Påhl haar 4 à 5 åhr warit gifft hemma. Issraell förklarar sigh om kåpparkettelen att han will den inlössa för nijo dal. kåpprm:tt som han står före.

Såssom Issraell Hansson i Eede bekänner sigh länt af sin broder Påfwell Hansson i Högzåhs 1½ tunna korn som effter marckegången då kåstade aderton dal. kopp:tt tunnan; altså dömmes Issraell deth effter samma wärde betala med 27 dal. kopp:tt tillijka med den länte Richzdal. in Specie och åtta dal. kopp:myntt, jembwäll nijo dal. kopp:myntt som han på een koppar kättell tagit, görande tillsammans fembtijo dal. kopp:myntt som utan oppehåld måtte betahlas, och kopparkättelen *cederes* och *restitueres*, emädan Issraels *prætension* emot Påhl inghen grund i Sweriges lagh hafwer, såwijda syskonen icke i oskipto suttit, eij heller kan Påfwell bewijssas warit sin fader af hemmanettz eenskylte afwell förnär.

3. Grenås boerne beswårade sigh öfwer Ede-boerne, i deth dee i een och annan måtto medh muhlbeth och skogzwåhner sigh på sinn afradzskogh *præiudicera* och göra sigh förfångh: anhållandes om lagha *correction*; huar emoth Eedzboerne inwände och föregofwo sigh eij vidare inkrächtatt och gått än deras afradzbref till-låther: Warandes saken för huilcken dee ståmbde äre för uthsatte wåhn effter bāfwer för två åhr sedan, den dee satte emellan Eedzwad och Quarnwattnet som dee sielfwe äga: Opwijsandes afradz brefwett af den 6 Novembris A:o 1666, som lyder ibland annat att Edz affradzland och fiskie begynnes i Edzwad och sträcker sigh derifrå till Quarnwattns åå och derifrå etc. Grahnåsserne opwiste och sitt affradzbreef aff berörde Dato: lydandes till Långlingz åhn, Nordåhs watns holmen, Nordåssen och in till Quarnwattns åhn: föregifwandes att Byströmmen i sine gamble breek belegen emellen Eedzwadet och Quarnwattnet åhr Grahnåssernes. Bemelte gamla affradzbreef infodrades 1666 på ransakningen och icke *restituerades* Eedzboerne påstå sitt afradzbreef, deth dee icke öfwer trådt, och Grahnåsserne att Byströmmen aff ålder hördt sig till som brefwen skola uthwijssa: Warandes nögde å bægge sijdhor med laga syhn.

Såssom ingen säker skildnad kan skeep, med mindre och för än Grahnåssboernes påberopade gamla afradzbreff framkomma som förmenas tillägna dem Byströmmen, huar uti twisten står; Altså fins skiäligt, att ophöra der med till des wederböranden kan besagde gamle afradzbreef framskaffa.

4. Hustru Anna Ersdotter *Wattrangia*, sahl. Comministri Hr *Matthiæ Medeni* änckia, beswärad sikh öfwer Abraham Abrahamsson Buller som kööpslagat om des hemman Jonsgård för några åhr sedan och deth brukatt, men intet betaltt. Der emoth opwiste Abraham Buller sitt giorde kööp medh sahl. Pastoren herr Israel Noræo effter *commission* om bemelte Jonsgårdh för 36 Rd á 6 m:k Sm:tt af 2½ tunland, att betala innom fyra åhrs förlåpp, med mehra som sielfwa köpezedelen aff den 30 Martij 1681 innehåller och uthwijsser; Berättandes sikh intett der på betaltt hafwa: *prætenderandes* under samma kööp Brosved som under Jonsgårdh lydte och legatt, i förmågo af kiöpezedelen som tillehrklarar Jonsgården alla derwid hängiande tillunder föregifwandes sig skatten dragit, och Erik Göransson i Tullingsås Broors swed brukatt. Den 19 Martij A:o 1654 hafwer Per Ersson i Jonsgårdh försålt till Abraham Karlsson een lijten jordepartt Broors Swedh benembd som haar legat under Jonsgårdh innom hängn som icke skattegodz är, utan förland af gården för 19 Rd:r att behålla ewärdeligen utan afgifft, och der Abram skulle behöfwa deth sällia, så skulle han deth biuda til den som på hufwudhemmanett sitter, huilckett och betyges skiett wara, i deth Abram offt. bem:te Broors swedh opdrogh sahl. hr *Matthiæ* till sytningzläöon som Jonsgård då egde och *possiderade*. Uti underlagmannen Johan Larsson *Norbeli* dombreff på Jonsgårdh af den 27 Novembris A:o 1669 fins, att Broorswedh war bårtantatt ifrå hufwudgården till Abram Carllsson, och så afskedatt, att Abraham skulle deth behålla och åhrligen gifwa till hufwudgården Jonsgårdh 4½ ortt uti chronones uthlagor, huilckett Sahl herr *Matthiæ* änckia försåldt till Erich Jöransson i Tullingzåhs för tålf Richzdal. utan låtter och lunder som skedde den 25 Octobris Anno 1674, men dee 4½ ortt till Jonsgårdh intett lefwereratt. Hustru Anna *Wattrangia* bekänner sikh för twå åhr sedan aff Abram Abramssom såssom till fästepenning på kiöpet sex dal. Kopp:myntt bekommit. Erich Jöransson åhr icke stämbder i detta måhl, uthan elliest som een nämbdeman tilstädz. Hust. Anna genom *Pastorem* hr Jon Sahlin, *prætenderer intresse* på träffatt köp om Jonsgården för 36 Rd: emädan som dee inom fyra åhrs tijdh, som förflutne äre borde wara betaltte som intett skett är, och han sålledes brukatt des hemman sikh till nytta och penningarne intett betaltt, huar aff änckian är nödgatt reesa hijt ifrå Ångermanland. Abram bekänner sikh förnögdt Lars Nilsson i Näset för ett åhrs intresse á 7 Rd, som han skall aff bemelte 36 Rd hafwa, med een half tunna korn.

Såssom af föregående ransakning fins, att Abraham Abra hamsson hafwer till sikh handlatt Jonsgårdz hemmanet om 2½ tunland jordh aff sahl. kyrckioherden Hr Israel Noræo på hustru Anna *Wattrangia* wägnar för 36 Rd á sex m:kr silfm:tt att betahla innom fyra åhrs förlopp, huilckett kööp han och nu tilstår. Altså böör och samma kööp stånda och icke återgånga som Sweriges lagh *dicterer* och biuder. Och aldenstundh Abraham föreskrefne terminer till betahlingen intett hafwer hållit, och tijden detta dato blifwer ändatt; Så pröfwar Rätten skiähligt, att han har bordt huardera åhrett betala ¼ af capitalet och uthfästade summa. Och så wijda deth är försummatt och han hemmanett sikh till nytta och gagn brukatt; så dömes Abraham wara plichtig med *simpelt intresse* á sex *pro cento* dem att förräntta som belöper effter oprättatt rächningh, sedan den lefverte twå dal. silfm:tt äre berächnade 5:31:8 görandes capital och intresse tillsammans 59:31:8 Sm:tt huilcka Abraham forderligast måtte betahla, huar med hustru Annas *prætension* på Ressepenningarne(?) äre ophäfne. Beträffande Abrahams *prætension* på Broors swedh som Erich Jöransson i Tullingzåhs sig tillhandlatt, och pröfwas oprydiatt wara aff Jonsgårdz jordewaldz äghor, kan Rätten denne gången icke till sluth antaga, emädan som ingen laga *citation* är föregången som till all *action* een

begynnelse wara böör, utan lämbnar Abraham som huffwudhgodzet *possiderer* och besitter, besagde sin *pretension* lagligen utföra som han bäst gitter.

5. Anders Karlsson i Gärde angaf hurusom dragon Lars Wallmans hustru, Sigrid Jonsdotter förledne åhr 1684 skulle sikh tiena och näst för juhl gått i tiensten och *continuerade* der uti till fiorton dagar för Olsmässa, huar emoth han hennes son föda skulle och ett hattlärfvt till stadpenningh gifwit, och sedan tijo alnar blaggarn. Och så wijda hon befriade sikh med Larss, gick hon uhr tiensten. Larss föregaf henne eij wijdare sig statt, än så länge hon tientte skulle han föda sin son, huar till Anders nekar. Larss förmente att så wijda gifftermåhlet skiedde så skulle hon sin dienst endtledigas, der emoth Anders beklagade, att sitt arbete derigenom studzade och ledh mehn.

Emädan som Larss Wallman nekar, att hustru Sigrid heela åhrett sikh i dienst stadt, och Anders will henne deth öfwertyga, så opskiuthes saken till deras *confrontation*.

6. Olof Jonsson i Sikås *pretenderade* 4½ mählingar åker i Gåxsjö som skall lydt under Jon Claessons i Sijkåhs, och är beläghen i Gogzsiö by, som Jon Olofsson i Gogzsiö hafwer och brukar: begärandes dem under Sijkåhs igen. Där emoth opwiste Joon Olsson Claes Jonssons och Joon Olssons bondes i Sijkåhs köopssedell af den 27 Novembris 1664, att dee hafwa såldt till bemelte Joon Olsson nijo mählingar åker i Gogssiö för tälff Richzdal. Specie: warandes samma jordh först kommen med arff ifrå Gogssiö till Sijkåhs, och sedan igenlöst, huar om i 1682 åhrs protokoll på währtinget fins *agerat*, och aff lijka *qualitet* som der om *mentionerade* 4½ mählingar.

Rätten hafwer tagit saken i betänkiande och äfwen som 1682 funnit säkrast wara, att låta aff eedsworne och owälduge män oprefwas Joon Olssons hemman i Gogssiö, derest dee twistige åkermählingar äre belägne, och i lijka måtto Oluff Jonsons hemman i Sijkåhs, och sålledes komma i erfarenheet, om tunlandzskatten är blefwen stående i Gogzsiö, under huilcken bemelte mählingar fordom legatt, eller om dee dragne och lagde äre till Sijkåhs, huarunder dee sedermera een tijdh lydt hafwa; uthwälliandes parterne aff nämbden, huem som dee bäst omsämias kunna, och när deth opgifwes, will Rätten saken till änteligit sluth afhielpa.

7. Erik Olofsson i Öhn opbiuder tredie gången sin faders hemman inbördatt aff sin broder och twenne systrar, och för huardera systerdehl gifwitt 9 dal. silfm:tt, huar aff föllier att fyra systerdelar som Kongl. Maj:tt för danarff heemfaldne äre böra inbördas med 36 dal. silfm:tt.

8. Hans Israelssons hemman i Håxås opbödz andra gången för sonen Oluff att inbörda aff sine bröder Pål och Israel huar till dee samtycht hafwa, men systrarne intett tilstädes, doch böör Israel Filipsson med sina medarfwa först utlösas.

9. Hemming Biörssons hemman i Fyrås antager nu måghen Anders Olofsson i Hallen, och den andra måghen Olof Persson emottagher cronhemmanett i Hallen, och sålledes behåller Anders Olsson Fyrås hemmanett, och frambdeles enär arfwet faller sin swåger uthlöser effter mähismanna ordom.

Ting 23 och 24 november 1685

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, sid. 120–123, ÖLA.

Anno 1685 den 23 och 24 Novembris höltz lagha tingh med allmogen aff Hammardahls tinglagh, närwarande i Befallningzmans ställe häradzskrifwaren wäll:tt Carl Wargh och nämnden

Erich Samuelson i Huxåssen	Peder Christerson i Sohlbergh
Abraham Abrahamson i Jonsgård	Joon Olson i Hallen
Erich Olson i Öhn	Daniel Anderson i Edhe
Hans Jonson i Loråås	Erich Olsson i Ede
Pädher Swänson på Åssen	Erich Jöranson i Tullingsåhs
Oluff Ersson i Sijkåhs	Anders Ersson i Wallen

1. Dato publicerades Kongl. Majj:ttz förr specificerade placater och Hr Gouverneurens breef om Kongl. Majj:ttz *creditorer*.

2. Dragon Mats Olofsson Morman bekänner sig hafwa besåfwit Märit Sewaldsdotter i Risselås och med henne aflat barn och sedermera låtit sikh medh denne troolåfwa och ächta will. Huarföre blifwer hans both effter 3:de capitlett Gifftmåhlabalcken LL halfwa mindre som är 20 mk:r och hennes theslijkes tijo mk:r.

3. Märit Gabrielsdotter ifrå Ljustorp i Medelpad och Edsåker by förestältes och angafs hafwa aflat barn medh dragon Esaias Green som gifft är och in augusto sistleden rymbde till Norge. Fältwäbell Efwert Päll berättar honom bekänt sikh denne häfdatt. Och såssom Märitt Gabrielzdotter är besåfwen af Esaias Grehn som giffter är; Altså effter Kongl. Majj:ttz straffordningh blifwer hon saker till fyratijo dal. sm:tt.

4. Johan Andersson i Sikås som besitter ett cronhemman kärade till sin granne Olof Jonsson i Sijkåhs om een mähling åker som under chronhemmanet lyder och Oluff Jonsson innehafwer och brukar, begärandes deth under gamla bohlstad ighen. Daniel Olofsson ifrå Gåxsjö berättar att bemelte åkermählingh för några och trettijo år sedan af Oluf Jonssons änckia hustru Britta till sin mans broder Lars Jonsson pantsattes för sex orther. Nämnden betygar att bäggie hemmanen warit broors bythe och åkeren mitt i tuu skiffat, och på een ända är den twistige mäligen belägen. Oluf Jonsson föregifwer sikh ej wetta af någon förpantningh, och haar ej mehra än hans förmän hafft; dåch bekänner han att omtalde maling är särskilt på Johan Andersons afdelte åker.

Såsom een åkermälingh af chronhemmanet i Sijkåhs som Johan Andersson åboor, fins wara för några och trättijo år sedan pantewijs kommit till Oluff Jonssons hemman i samma by för 2 dal. 8 öre silfm:tt, som och af åker skiffte grant märkias kan. Altså warder samma åker mähling effter Kongl. Majj:ttz jorde placat lagd under förra bohlstad igen, och effter Kongl. Majj:ttz resolution den 19 Martij innewarande år 1685, böör Oluf Jonsson emot åkermählingens cederande och afstående bekomma 2 dal. 8 öre sm:tt.

5. Per Larsson och Anders Mattsson i Fagerdal och Pål Andersson och Olof Persson i Gisselås, anklagades hafwa försummatt att skiutza soldaterne förleden währ till möthet i Lit och dy hafwa andra måst för dem skiuttza, huar till dee intet neka kunde: föregifwandes sikh deels swaga hästar hafwa och icke alla hemman warit, dåch befans att deras drängiar och hästar warit hemma.

Peder Larsson och Anders Mattzson i Fagerdahl och Påfwell Andersson och Oluff Persson i Gissellåhs som hafwa försummat stämbningen plichte huardera med sina tree m:k för tresko.

6. Leutnant Anders Curi fullmächtig giord aff Öfwerst Hr Åke Ulfsparre berättade herr öfwersten gifwit länsman Anders Olsson Wall, *dilation* med sin fordran till nästkommande Kyndersmässo marknan.

7. Fordom regementzskrifwaren Johan Johansson fodrade taxan och ränthan af een uthiord Åhs benembd som i jordeboken opføres för 29 öre sm:tt ifrå 1671 till 1680 *inclusive*, huar till Måns Eriksson i Moo swarade, att han tillijka medh Lars Persson i Bye brukat halfparten af Annås, och förmeenar sigh skatten derföre tillijka medh hemmanetz uthlagor medh 18 dal. 22 öre och några pennigar åhrligen betalt. Samma uhrsächten hafwer och Larss Persons son Peder och betalar åhrligen 19 : 9 : 12 som medh jordeboken enigt åhr. Munsterskrifwaren Efwert Päll berättar sigh af *Pastore Loci* opburitt för Anåhs 29 öre åhrligen.

Alldenstundh Måns Ersson i Moo och Larss Pederssons arfwingar i Byhn innehafwa och bruka halfwa Åås uthiord, och allenast betalt uthlagorne för sine hemman, och regementzskrifwaren Johan Johanson fordrar dess räntha ifrå 1671 till 1680 bäggie *inclusive*, som effter jordeboken åhrligen belöper 14½ öre sm:tt. Altså finner Rätten skiähligt, att Måns Ersson och Larss Pederssons arfwa som bemelte halfwa uthiord brukatt, skola betahla tijo åhrs resterande ränta och afradh á 14½ öre, som är och gör 4 d. 17 öre silf.m:tt.

8. Regementzskrifwaren Johanson fodrade aff gamble sochnskrifwaren Olof Mårtensson 54 dal. silf.m:tt som Fendrick herr Peder Ribbingh i Ström af des 1673 åhrs chrontijonde opburitt och hoos sochnskrifwaren nedersatt. Huaremoth opwistes kyrckio herdens H. *Carl Alstadi qvittens* den 1 Januarii Ao 1678 lydandes att 58 dal. 4 öre sm:tt äre på 1673 åhrs korntijende lefwererade. *Item* sex dal. 1 1/6 öre sm:tt som Hr Alstadius uti regementzskrifwarens *absens* emottagit hafwer: Beklagandes sochnskrifwaren sigh mehra betaltt och lefwereratt än fendrich Ribbing hoos sigh insatt, af den ordsak att Ribbingens zedell war förlagd och sedan igenfunnen.

Ehuruwäll regementzskrifwaren Johan Johanson fordrar af sochn skrifwaren Oluff Mårtensson 54 dal. sm:tt som fendrick herr Peder Ribbingh för 1673 åhrs korntijonde i Ström opburit hafwer och hoos sochnskrifwaren *deponerat* den 20 Julij 1674, så hafwer sochnskrifwaren Oluff Mårtensson likawäll till kyrckioherden wyrd. Hr Carl Alstadium i regementzskrifwarens frånwaru lefwereratt 1673 åhrs kornpenningar 58 dal. 4 och 6 dal. 1 1/6 öre sm:tt som *Alstadi qvittens* den 1 Januarij Ao 1675 innehåller och uthwijser; Altfordenskuld pröfwar Rätten skiäligt wara att frijkalla Olof Mårtensson för fendrik Pedher Ribbing nedersatte 54 dal. sm:tt kornpenningar och lämbnar regementz skrifwaren besagde 54 dal. sm:tt sökia hoos kyrckioherden Hr Carl Alstadium, och öfwerlefwereringen 10 dal. 5 1/6 öre som gifwes förordsakatt wara af fendrich Ribbingz sedells bårtwarande, böör Oluff Mårthenson niuta, så frampt dee icke äre på någon annan opbörd lefwererade.

9. Dragon Hemming Rumor angafs hafwa om tridie stoorböndags affton slagit Olof Eriksson i Ede, huaröfwer han sig förklarade sålledes, att han intett medh wredzmodh något giordt utan tagit Oluf i håret och stött honom ifrå sigh. Oluff berättade sigh tillijka med dragon Per Larsson Hällman om afftonen i mörckningen sittia att få sigh math, då Hemming inkom, och Hällman rächte åth honom ett liltet stycke ost, huar öfwer han blef wredh och kastade kull bordet, då Olof badh honom i sin faders frånwaru hålla stilla och Hemming fatatt honom i hårett och komm in på bäncken, därest dee blefwe åthskilde och sidan förlijchte. Peder Larsson Hällman berättade att Oluf sade åth Hemmingh, Gudh nåde oss för herren, huar med

Henningh gaf honom een öörfijhl och så komm dee ihoop att håårdragas, bekännandes sigh intet see honom kasta bordet omkull. Oluff förklarade sitt förra tahl att Hemmingh allenast lyfftede opp bordet och sedan släpte neder i förra stället enär han blef wredh på Peder. Hemming tilstår sig slå effter Oluff: wettandes intet huru deth träffade.

Såsom Kongl. Maj:ttz stoorböndagz placat ibland annat stränge ligen förbiuder slagzmåhl och dragon Hemming Rumor haf:r på sistlednen tredie stoorböndagzaffton slagit Oluff Ersson i Eede een öörfijhl och sedan håårdragitz, huar med han hafwer öfwerträdt högstbem:t Kongl. Maj:ttz placat och brutitt stoor böndagzfreden som icke ringare kan skattas än Juhlfredh, och dy saakfälles han derföre till sina fyrattijo m:k och i lijka måtto för een öörfijhl och håårdragh effter 13 cap. Såråmålabalcken LL med willia för huardera tree m:k, huilcke skohla fördubblas så wijda deth på sådan högh *Fest* skedde.

10. Lars Andersson i Fagerdal beswårade sigh öfwer sin son Per Larsson, för deth han icke af honom niutit sin nödtorfftiga föda och underhåld och att han förderfwar hemmanett till huus och jordh som hans odalziord är: warandes tuenne barn, Pedher och systren Ingrid som arfwa skulle enär deth faller. Peder Larsson föregaf sigh gifwa sin fader huar 8de skyhl, deth han tilstodh, men fått deth wårsta.

Såsom Larss Anderson sielf äger hemmanett så hafwer han och macht deth låta bruka genom huem han hälst behagar och effter hans dödh deela dess barn huad behållit ähr.

11. Regementzskrifwaren Johan Johansson fodrade aff sahl Pastoris Hr *Erich Hedsandri* barn, rånthorne af Arås uthiord och dito af halfwa Annås ifrå 1669 till 1680 tillika med Låfiske i Hallen, huar till sonen, Regementtz pastoren Hr Päder Gestrinius swarade, att han förmehnar sina uthlagor förlängst måtte wara betalte: kunnandes intet allena swara där till utan andra hans medharfwa; opwijsandes lijkawäll sochnskrifwarens Halvar Mårtenssons opsattz på 1675, 1676, 1677, och 1678 åhrs rest på berörde uthlagor *sine dato: præsumerandes* deraf, att dee måtte wara betalte, huar till Halfwar nekar. Regementtz skrifwaren berättar sig böra swara för 1671, 1672, 1673 och 1674 åhrs rånthor och befallningzmånnen för senare åhren; Hwaraf föllier att sochnskrifwaren måtte wara hoos dem *debiterat* före, deth Halfwar och berättar, men dee åårens räkningar icke wid handen hafwer. 1679 och 1680 haar regementzskrifwaren intett *reverserat* och *qwitterat* mehra än som militien bordt, och dy intet desse omtalte rånthor. Oluff Mårthensson som war sochnskrifware 1672, 1673 och 1674 berättar sig huarcken omtalde rånthor eller andra dee åhren opburitt, utan militie betiente der medh hade att göra. Herr Peder Gestrinius uthleth sigh willig för sin *quota* och sin syster Sara, Jacob Slembackz hustru, huad finnas skiålign *clarera*. Måghen Herr Wellam Klangundius förmeenar och, att samma rest skall wara betalt, men inga bewijs därtill; williandes lijkawäll tilsee om icke någre qvittencier der på finnas kunna. Leutnant Anders Curi hafwer pro Anno 1680 aff sterbhussett opburit 4: 21: -

Aff föregående ransakningh befinnes, att 1671, 72, 73 och 1674 åhrs rånthor warit under regementtzskrif:ns Johan Johanssons disposition, och så wijda sahl. kyrckioherdens Hr Erich Hedsandri barn icke kunna medh wittnen eller qwittobreef bewijsa räntorna af sahl. Pastoris innehafde uthiordar i Aarås och Åhs tillijka medh Låfiskie wara betaltte, så pröfwar Rätten skiålign wara, att sterbhusset böör effter cronones jordebok samma rånthor och utlagor till regementtzskrif. betahla, så frampt deth icke innan fiortton daghar med giltighe qvittensier kan bewijsa förr betalt wara. Men för 1675, 76, 77, 78 och 1679 war rånthan under befallningzmanns opbördh och derföre lærer sochnskrifwaren wara medh ofwanrörde rånthor för dee åhren i deras räkningar *graverat*; hwarföre fins i lijka måtto skiålign, att sterbhusset måtte och äfwen innan fiortton daghar för dee åhren uthlagorne ifrå sigh lefwerera, om deth icke gitter bewijsa deth wara förr giordt.

12. Abraham Eriksson i Stamsele i Ångermanland opbiuder första gången sin swärfaders Göran Anderssons hemman i Öön som honom af fadren och dess barn är opdragit att inbördas medh 24 Rd:r á 6 m:k och föda och uppehålla honom till dödedaghen.

13. Olof Hansson opbiuder tredie gången sin faders Hans Israelssons hemman i Håxås, och böör först utlösa gamble syskonen.

Ting 29 och 30 mars 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, sid. 152v–156v, ÖLA.

Anno 1686, den 29 och 30 Martij utj Hammardahl, *présente Prætores* och Nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåssen	Peder Chrestiersson i Sohlbergh
Abram Abramsson i Jonsgård	Daniell Andersson i Edhe
Erich Olufsson i Öhn	Hanss Jonsson i Loråhs
Joon Olsson i Hallen	Peder Swänsson på Åssen
Anders Ersson i Wallen	Erich Olsson i Ede
Erich Jöransson i Tullingzåhs	Oluff Ersson i Sijkåhs

1. Dato publicerades förr specificerade placater.

2. Erik Olofsson i Ede angafs hafwa berättat sigh för några åhr sedan fått om sommaren een älgz kalff widh Tansjön liggjande, och eij wettat om hundarne honom till dödz bijtit eller sielf störtt, och att älgzkohn warit der hoos, som dragon Hemming Rumor berättar sigh tilijka medh länssman Anders Olsson hört af honom säijas, men icke alt een gångh, huarföre han sigh förklarade som föllier; Att 1681 om våren war hans son Olof och grannens Per Månssons pojke, Johan Torstensson, att fiskia i Tansjön och wid dee wore uth på siöön att optaga sina näth, hörde dee hundarne skälla på landet, huarföre söchte Oluf dijth och fann dem skälla på een dödh elgz kalff, den han togh och flådde: oppwijsandes nu skinnets, som war lijtet och nyss framkommen, seendes intet des moder. Sonen Oluf, nu om sina tiugu åhr föregifwer äfwen så, och derhoos att älgens fiätt och fählar syntes der, men intet hon: wettandes intet om kalffwen sielf störtt eller hundarne honom ihählbititt. Skinnets besågz och fans huarken skuttit eller rijfwit, förmeenandes att han haar bortluppit enär han hörde och såg folck komma: berättandes att kalffwen war nyss kalffwat: Säijandes sigh med tryggan edh kunna sin gjorde *relation* besanna. Så wida Erich Olssons son Oluff intet kan öfwerbewijsas hafwa älgzkalffwen dödat heller älgzkoon sedt, och myckit mindre henne skutitt, eij heller kan på kalffskinnets skönias och sees något skått heller af hundar rifwit; Altför den skulld kan Rätten intet dömma honom till något straff, så frambt ingen oplyssningh af des stallbroder Johan Torstensson som tienar i Lit kan framdelles ehnås.

3. Abraham Abrahamsson i Jonsgård beswärade sigh öfwer Erik Göransson i Tullingsås medelst ett och ett halfft tunland jordh som kallas Brosved [broors swedh] pantsatt för 28 dal:r Sm:tt som af ålder lydt och legat under Jonsgård, och lijka wäll skatten quaarstående: anhållandes att den må läggias under förra bohlstaden igen, huar till swarades, att samma jordepartt icke någhot skattegodz är utan af gårdzsens förland oprydiat, och af Per Eriksson i Jonsgårdh d. 19 Martij A:o 1654 sålt till Abraham Carlsson för 10 Rd:r, att behålla för sigh och dee sina, och ingen rättigheet der af giöra, utan den som på hufwudgodzet så heereffter som förr, men om det skulle försällias, så skall dhett biudas den som sitter på hufwudgodzet, som skrifften bem:tte dato uthwijsser, huilken jordepartt sahl. comminister herr Matthias Medenius medelst sythningzlöön och rätt förberörde Abram Carlsson bekom och des änkia d. 25 Octobris 1674 den samma till Erich Jöranson såldt för tolf Richzdal. utan tilliggiande låtter och lunder. Uti under lagmans Johan Larssons *Nerbelij* dombreef d. 27 November 1669 fins, att Abram skulle åhrligen gifwa till Jonsgårdh $4\frac{1}{2}$ ort till chronones uthlaghor. Abram Abramsson opwiste sitt köpebreef på Jonsgården af d. 30 Martij 1681: lydandes ibland annat, att hemmannet war sålt med des widhhängiande lunder för 36 Richzdal:r.

Alldenstundh Broorswedh är belägit på Jonsgårdz äghor, och Anno 1654 d. 19 Martij bortsåld för 18 Rd:r och sedermeera 1674 d. 25 October för tolf Richzdal.; Altså til wnderdånigst och hörsambt föllie aff Kongl. Majj:ttz jordeplacater 1672 och 1677 om skattskyldigh jordz dehning lägges dhett till förre bohlstad Jonsgårdh igen, och effter Kongl. Majj:ttz *resolution* A:o 1685 skall Abram Abramsson dhett inlösa för 12 Rd:r aff Erich Jöransson.

4. Dragon Hemming Danielsson *Rumor* angaf sigh förledne feijgde gått tredie man för Måns Eriksson i Mo och Per [Peder] Svensson på Åsen, och hafwer der på fordra 36 dal. Kopp.mynt. *Rp*. Att dee legde först för sigh Måns Mårtensson som dödde, och sedan i des ställe Jon Danielsson och låfwade honom 24 Richzdal. och een halfftunna korn till hans fader, som dee strax fullgiorde. Joon Danielsson bekänner sigh få 24 Rd; och att Måns låfwade derhoos tuå tunnor korn och icke meer än een half lefwereratt, och bem:tte 24 Rd:r förutan trediemans lönen, huar till Måns och Peder neka. Parterne beropade sigh på nämbdeman Peder Chrestiersson i Solberg som berättade sigh höra Måns låfwa Joon 24 Rd dhett han och strax fick och tuå tunnor korn af bägge till Joons fader hörandes ingendera nämbna och afftala om någon tridiemanslöhn. Joon Danielsson öfwertallade sedan sin broder Hemming att gå i sitt ställe. Måns låfwar betalla till Joons fader, een halfftunna korn och Peder Swänson sammalledes een tunna korn.

Så wida Måns Ersson intet kan öfwertygas hafwa låfwat Joon Danielson för dhett han skulle gå tredieman för sigh och Pehr Swänson på Åssen meera än 24 Rd. a 6 m:k Srm:tt som han strax bekom och tuå tunnor korn till des fader, huar å allenast Måns een halfftunna lefwererat, huarföre kan rätten intet påläggia Måns Ersson och Peder Swänson att betala Hemming Danielsson som sedan uthgick i sin broders ställe des *pretenderade* 36 dal. kopparmynt på trediemanslönen, utan söke han sin broder Joon som han kan, doch skall Måns Ersson till dheras fader Daniel Olofsson betalla resterande halfftunna korn, och Peder Swänsson i lijka måtto een tunna dito.

5. Per Christiansson [Peder Chrestiersson] i Grenås angaf Olof Persson i Hallen in novembro sidstledne tagit tuå sexdalers plåthar på handen på een brännwijns Spanna, som han andra daghen skulle till sigh föra, dhett han icke giorde, utan den samma till Pål Andersson i Gisselås försälde. *Rp* att han tillstår sigh få aff Peder 12 dal. koppm:tt på brännwijns Spannan, och enär han skulle henne dijtföra, sade Pål, att Pehr lærer honom intet gifwa fullt nöije derföre, och dy sållde han till Pål, pannan.

Så wijda Oluff Pedersson tillstår sikh aff Peder Chrestiersson länt och tagit tuå sex dalersplåthar och låfwat honom sin brännwijns panna försällia och dagen effter den lefwerera, dhet han intet hållit hafwer, utan pannan såldt till Pål Andersson i Gisslegård [!]; Altså finner rätten skiähligt att Oloff Peersson skall effter 14:de capitlett Köpmålabalken stadzlagen plichta med sina 3 mk:r för dhet han tuånne ett såldt haf:r och effter samma capitells inneholdh behåller Peder Chrestiersson pannan effter träffat kiöp medh Pål Andersson.

6. Dragon Petter Nohrfält beswärade sikh öfwer Jöns Arvidsson och Jöns Jonsson i Öhn, för dhet dee intet förledne höst wellat hielpa honom öfuer sundet hemåth. *Rp*; att dee bundo ihop een lijten flåtta som illa kunde bära 2ne persohner och stodh wattn mitt på behnen aff dhem, och intet wille dragon föllia dhem, ej heller badh han dem komma tillbaka och intet heller kunde flåtten bära fleera och een kunde intet hielpa den tillbaka, efftersom allenast een waak der war, och strömen lågh på eena sijdan, hade dee fölgdtz tillbaka så hade han äntå icke kommit öfwer: warandes tolfmännen och effter som måtte blifwa i Tullingsås [Tullgåss] öfwer natten, dijth och actor och så gick. Han berättar flåtten wara elack och intet kunde bära meer än tuå persohner, och att een kunde den samma icke medelst strömmen bringa tillbaka, och dy gick hann till bydz, och desse gjorde anstalt att een båth skötz uth om morghonen huar opå Nohrfält och tolfman Erik Olofsson fölgde öf:r sundet: warandes altså Jöns Arfwedson och Jöns Jonsson i dhet målet intet straffwärdighe.

7. Per Hemmingsson i Görvik kärade till sin broder Jon Hemmingsson som brukat fadershemmanet ib:m aff 2 1/3 tunlandh tillhopa, huilket dem båda intet föda kan, och Joon intet mächtig dhet allena häfda och des uthskylder betalla och befructar att hemmanet blifwer ödhe, begärandes tillståndh dhet att sällia: hafwandes gifwit Joon 20 richzdal. för sin anpart, som sedan blef ryggiat, och allenast igenfått 10 richzdal. der till medh hafwer Peder uthlöst sin syster Sara med 7 R:d etc. –

Huar emoth *exciperades* sålledes, att han haar lefwereratt tijo R:d specie och för tree åhr sedan nijo dal. kopp.m:tt, men Peder föregifwer sig allenast fått 6 dal. kopp.m:tt. Joon berättar sikh taga af Erik Olofsson i Ede nijo dal. k:r m:tt och dem till Pehr lefrera i herr Pehrs *Gestrini* gårdh, då ingen meera än dee båda, woro tillstädes. Erich Olsson berättar Joon af sikh få 9 dal. wettandes intet huru lefwereringhen skedde. Peder sägher sig ej fått mehra än sex dal. kopp.m:tt. Sedan haar Joon till Erik Månsson på Åsen betalt på Peders wagnar tree richzdal. som Peder tillstår och femb R:d:r fordrar Erich ännu, dem Pehr sägher sikh skyldigh wara. Peder är skyldigh Erik Göransson i Tullingsås femb R:d för huilka han känner Joon godh. Hans Eriksson i Grenås haar och af Peder fodra 2½ R:d som och känner Joon derföre godh. Under deras *action* angafs, dem wara skyldigh een post penningar för och på 1681 åhrs saaköhren, huar med ingen längre *dilation* kan gifuas, som består effter sochn-skrifwarens angifwande af 52 d. 23: 16 p:r Sm:tt, huar emoot dhe intet säija kunde.

Altså wärderade nämnden berörde hemman aff 2 1/3 tunland effter landzens gångh á 18 R:d á 6 m:k Sm:tt. *Facit* 63 dal. Sm:tt huar utaf saaköhren drages, och altså blifwer behållit 10 d: 8: 8: Sm:tt huraff 2ne gamble syskon som intet uthlöste äre, böhre hafwa 7 dal: 16 öre Sm:tt. Pål Hansson i Håxås uthlät sikh willia ofwanbem:tt hemman effter werderingh köpa, och uthfästade, morgondagen willia der på lefwerera 30 dal. Silf.m:tt för huilka Daniel Andersson i Ede *caverade*, och resten på saaköhren som är 22 dal. 23: 16 p. Sm:tt låfwar han nästkommande Karin-mässa betala och *clarera*. Gamble syskonen skall han och emottaga och försöria emooth deras arfsrätt i hemmanet: förbehållandes dem och des fränder dhet inlösa på tree åhr, som 27 cap. Tingmåhlbalken *dicterer* och biuder.

8. *Pastor loci* wyrdige Herr Jonas Sahljñ, regementtz pastor Herr Peder Gestrinius och leutnant Anders Curi, inlade skriffteligh klagemåhl emot åthskillige unga drängiar och

pijghor som förledne höst skola gifwit folk ökenambn, och enär een ibland dem Anna Persdotter ifrå Lit sochn och Hökbäck by aff pastor loci blifwit der om tiltalt, skall hon kommande om een söndagz affton heem sagt för sina leeksystrar, att så wida hon kallas brudh will prästen gifwa eller lähna henne cronan: gåendes samma affton i leekstufwan med full dantz och språngh: brytandes upp een ährlig mans huus i hans och des hustrus frånwaru som sträfwar emooth Kongl. förordningh och all redeligheet. Sedan göra dee och sigh manfolkz *natur*s redskap och öfwerflögd een pojke der med som een mann och quinna som Kerstin Edfastsdotter ifrå Aspås sochn och Ren weet betyga, med huad mehra som dee under ransakninghenn willia *producera* och bewijsa, huarföre togz saken före. Nembl:

Pojken Anders Månsson ifrå Åsen på sitt ellofte år, *examinerades* och bekände såsom först, att Erik Olofssons i Ede, Daniel benembd förledne sommar för honom sagt, att Daniel Andersson i Ede heter och kallas *Propheten*, och Olof Stensson *ib:m* Kampen, Jon Eriksson i Grubbgården kallas Brådd, och af Olof Botvidsson, Daniell Andersons drängh hört, dhet Per Månsson i Ede nämbnes Linkhussen. Daniell hafwer och kallat Daniell Anderssons son Anders, Herr Anders. *Item* af Erich Olssons söner i Ede, Oluf, Hemming och Daniell, att Herr Per Gestrini hustru kallas Steengräfwa och Bugådz. Daniell haar och kallat Peder Månssons hustru, Ingeborg, Blodkamssen.

Daniel Eriksson ifrå Ede om sina fiortton år förehöltz Anders Månssons *relation*, att han kallat Daniell Andersson Prophet, der till han nekade, och Anders som förr berättade, sedan att Oloff Steenson kallas Kampen. *Rp*; att Daniell Anderssons drängh Oluff Bothwedson dhet för sigh sagt. 3. Joon Ersson för Brådde. *Rp*. nekar sigh det sagt, doch berättar, att han aff ungdomen dhet nambnet haftt, men Olof Bothwedsson kallat honom Knufweren. 4. Nekar sig kallat herr Peders hustru Steengräfwa och Bugåtz. 5. *Item* Daniell Anderssons sonn Herr Anders. 6. Peder Månssons hustru, Blodkamsa: tillståendes sig sagt, att *Pastoris* dotter Maria kallas Sählakrook och Skackellträ och Herr Peder *Gestrinius*, Sijsselskijthen: föregifwandes sin fader kommande ifrå prästgården sagt sig der höra Marias och herr Pehrs öknambn. *Item* att Olof Bothwedson kallat *Pastoren* Godgubben.

Hemming Ersson nekar sigh huarken kallat herr Pehrs hustru Steengräfwa och Bugåtz, heller hört henne fått dhet nambnet. Oloff säger sigh intett wetta af någras öknambn, utan af sin broder, Daniell hört, att herr Pehr kallas Strandstryckell, dhet Daniel tilstår sig sagt effter Kerstin Botvidsdotters tahl. Deras fader Erik Olofsson bekänner sigh juultijden höra i prästegården säijas, att Maria kallas Sällakroka som skedde förr än barnen förhördes i prästegården, och under *examen* höra sin son Daniel säija, att herr Peder kallas Strandstryckell, och sedan att han miss-sade och skulle wara Sijssellskijthen: förmenandes dhet Lars Eriksson i Håxås [Hökzåßen] dhet för sig sagt, men han nekar.

Anna Persdotter *examinerades* och berättar sigh allenast sagt widh prästegårdz porthen till Joon Ersson, att hon är icke allena beskylt. Så må dee andra gå in medh, att hon icke allena om öknambnen är, och kommande heem sagt för Britta Jonsdotter i Björnsgård [Biängsgården] att *Pastor* sagt, att hon kallas Brudhen, och frågat om hon förluppit kronan: tillståendes sigh samma affton warit i leekstufwa hoos Israel Hansson, huars dörr war igenstängt, och wid denne och Britta wille gå bort, blef dörren öpnat af dragon Olof Flink, Olof Bothwedson och dragon Clas Bengtsson. Jon Månss Anna på Åsen spelte på långharpan, der dee woro in på natten. 1684 om sommaren war Anna och Kerstin Edfastsdotter tillijka med Elin Hansdotter och Daniell Anderson wid fäbodarne, då Elin wridit ihoop af kläde een tingst och lagdt sigh på Daniell och lågh stilla, och samma tijdh enär de wallade boskapen på een myra, då lyfftede Elin och Anna kläderne öfwer knäna och luppö effter Daniell ett stycke. Anna sade sigh wähl på narri som ungdomen göra plägar löpa effter Daniell, huartill Elin nekar, och förgifwer sigh huarken wridit ihoop kläderne eller legat på gässenn.

Daniel Andersson om sina sexton år berättar, att Elin och Anna luppö effter sijn på myren: hållandes kläderne upp under midian skrattandes som högst. *Item* att Elin på buwallen wridit ihoop een tingest af strijgan och lade sig öf:r honom, och hon låg intet stilla.

Brita Jonsdotter berättar sijn fierde dagh juhl föllia till Israels då dörren war stängd och pijgan wille intett opplåtha, då Clas Bengtson och Oluff Flinck brachte opp dörren och der med gingo dee inn och töfwade een stund på natten, och förr än hon gick dijth war Anna hoos henne och sagdt, att prästen dehlut på sijn för öknambnen, och der iempte att herr Pehrs hustru kallas Steengräfwä, och att Oloff Bothwedson kallat Erik Samssons son Oloff, Böldann.

Henrich *Rumor* berättade Britta Jonsdotter fråga Anna huad prästen sade och fått till swaar, att han wille gifwa henne krohnän, och der hoos att H. Pehrs hustru kallas Steengräfwä, då Britta sade dhett är gått att bruka för winöghat.

Kerstin Ersdotter på Åsen på 14:de åhret berättar sijn om nyåhrs-dagzmorgon wara hoos Erik Samuelsson i Hökzässen, och höra af hans folk, att *pastoris* hustru kallas Långsijda och Kinfagh.

Dragon Olof Käck, att leutnant *Curis* hustru kallas Rosengårdh: beropandes sijn på Oluf Nilssons hustru Kerstin Jonsdotter och bondsystemen Lisbetta. Hust. Kerstin tillstår sitt tahl och sägher g:la pijgan Gunilla Olsdotter sin sagusmann wara. Medelst Oluff Bothwedsons och fleeras bortowarande som ransakningen förmår, kan saken denna gånghen icke komma till sluth.

9. Dragon Johan Källbergh låfwade Israel Månsson i Fyrås, tree dahl. koppm:tt för een wallmars jacka som han af honom tagit, och leutnanten Anders Curi låfwade skaffa bonden sina 3 d. koppm:tt.

10. Jöns Nilsson i Risselås presenterade een laghbuden och lagstånden köpeskrifft på Göran Svenssons halfwa hemman i Rissellåh som tredie gånghen opbödz d. 25 november 1684, oklandrat då och sedan, dy bewilliades derpå laga fångz breeff.

11. Abraham Eriksson ifrå Stamsele opbödh andra gånghen sin tillkommande swärfaders Göran Anderssons hemman i Öhn för – 24 richz dal. á 6 m:k silf:rm:tt.

12. Anders Jonsson i Solberg *insinuerade* een lagbudin och laghståndin sythningzskrifft på Per Perssons hemman och löösören förutan booskapen och een kopparkittell: warandes sidsta oppbudet klanderlöst skedt d. 21 junij A:o 1680; Altså bewilliades derå doom och fastebreeff.

Ting 18 och 20 september 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, sid. 213r - 217v, ÖLA.

ANNO 1686, den 18 och 20 September hölttz lagha ting medh allmogen aff Hammardahl, *præsente Prætores* och Nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåssen	Peder Chrestiersson i Sohlbergh
Erich Olsson i Öön	Hanss Jonsson i Loråhs
Joon Olufson i Hallen	Peder Swänsson på Åssen
Anders Ersson i Wallen	Erich Olsson i Ede
Erich Jöransson i Tullingzåhs	Oluff Ersson i Sijkåhs
Daniell Andersson i Edhe	Anders Mattzson i Fagerdaal

1. Dato aflade Anders Mattzson sinn nämbedemanseedh.
2. Dato *publicerades* Kongl. Maj:ttz *placat* angående mynttetz värde i stoora siötullens uthgörande etc.
3. Dragon Matts Mohrman uthlåfwade att gifwa till Sven Göransson i Viken 1 dal. 16 öre Sm:tt för deth hans hustru Märit Sewaldsdotter gått uthur sin tienst, enär hon med honom wijgdes, och icke tientt sitt år uth, och strächte huarannan, inför rätten hand der på.
4. Johan Andersson i Sikås föregaf sikh effter laga doom på höstetinghet inlöst den tvistighe åkermähligen af Oloff Hansson ib:m, förmenandes honom hafwa meer än halfwa dehlen, effterom dett broders bythe waritt. *Rp*, att deth tohr wähl så wara, medelst deth hans förmän något oprödiat och sådan lägenheet fins der ännu: begärandes att han må deth göra, och om han icke sedan wore nögder, underkastar han sikh nytt skiffte, huilkett *aggreerades* Sweries lagh lijkmätigt.
5. Nils Persson ifrån Gåxsjö bekände sikh häfdatt Karin Persdotter i Viken, och barnett föddes för femb weckor sedan, och än i lijfwett är; warandes ingendera med den synden förr beslaghen, och hon af ächta säng född; Altså plichtar han effter 3 cap. Gift.måla b. Ll. med sina 40 m:k och kånan effter *praxin* 20 mk:r.
6. Dato förestältes sochnstufwukarlen i Ström sochn Anders Persson, som bekänner sikh wara sextijo siu åhra gammall, och hans i lijfwett warande hustru lijttett äldre, och för tuå år sedan Mickellsmäso tijden hafft tijdelagh på kyrckiowallen om een affton med Mickel Jönssons koo i Bredgård, som hwijt war, och han berättar sikh henne eij kunna ifrå dee andra hans koor skillia, doch war hon skallutt, och under samma ogerningh haar Comminister wäll:de Herr Wellam Admi Klangundius kommit roende till samma ortt: hafwandes med sikh sin pijga som är hans broorsdotter wid nambn Kerstin Olofsdotter och stigitt der till landz, och frågat honom huad gerningh han hade för sikh, och han intett suaratt, och comminister intett meera lagdt derom. Om morgonen der effter har han gått till Tullingsås der herr Wellam boor, pass $\frac{1}{4}$ dehls mijhl ifrå kyrckiobordet och bedit honom förlåta sikh sina synder och oprepatt sin onda gerningh, och han honom gifwitt låf att gå hälgen der effter till *absolution* tillika medh andra af allmogen uti kyrkan och då begått herrans hel. nattwardh och tree gångor sedan; gifwandes honom herr Wellam intett något derföre, utan låfwatt någott arbette, enär påfordras skulle, och alt sedan enär han arbette behöfft honom hulpitt, och herr Wellam låfwat honom strax, att ingen der om tala skulle, och gifwitt honom och sonen sin hand der på: berättandes derhoos, att sin son och dätter tiena hoos prästen, och dättren Kerstin ben:dh om

morgonen effter kommit till kyrkbohlet effter något näfwer och frågatt der effter, emädan som den andra Kerstin ogärningen sedt och deth för henne sagdt, och hon fölgdt henne heem, och med prästen, som antächnatt är, tallat. Förledne sommar skall herr Wellam dhett oppenbaratt för kyrckioherden wyrdig herr Jon Salin, och han efter honom skickatt, och tillfrågat der om, och han sig som nu bekäntt: före gifwandes sigh ej stoort med kohn hafft beställa, doch faritt der medh och wändt igen och afstått der med, enär han blef warse herr Wellam och hörde honom ropa och talla derom: nekandes aldeles till sådann gerning förr och sedan.

Comminister herr Wellam Klangundius *refererar* sigh komma roendes till kyrckiobordett tillijka med sin pijgha Kerstin Olofsdotter, att afhempta något korn, och kommande på åkerrehnen blef warse Anders Persson, och kunde i förstonne intett wäll skönia hans ogärningh, och gått altså närmare, och såg honom hafwa beställa med een koo, och deth samma läth pigan see, och sade, at deth kan ej döllias, och sågh honom hafwa *rem in re*, och till att hindra den ogerningen, ropat till honom och frågat huad han giorde, då han der med afstodh, och gick afsijdes och sedan neder till siön effter wedh, och åter opp till gården och till boddörren, derest kornett uthtogs, och talltes widh, men intett der om. När nu pijgan kommit heem haar hon det sagt för Anders Persons dotter Kerstin som och der tientte, och hon om morgonen der effter, för sin fader deth sagt, och han henne följt heem, då han för sigh sin ogerning bekände och badh om förlåtelse, och fått till suaar, bedh Gudh och giff något till kyrckian, efftersom dhet första gången är, så blijr deth wäll gått, och gifwitt honom låf gå till absolution, deth han giorde 2:ra eller 3:die söndagen der effter; Anders Peerson sade, att deth war wist andra söndaghen. Herr Wellam kan sigh ej påminna många gångor han sedan gått till *absolution*, kan hända sade han, under herr kyrckioherden. Men Anders Person säger sig alla gånger gått under herr Wellam.

Herr Wellam föregifwer sigh saken för Pastore, Pedersmässotijdh, emädan som i sochnen der om hördes *gluncka, privatim* oppenbaratt, och pijgan Kerstin Olssdotter först för Kerstin Andersdotter, och hon sedan för andra: nekandes och gifwitt Anders Peerson och des son sin hand att tijga der medh, men Anders till och påstår sin berättningh: förklarandes derhoos sitt förra, att han wähl låfwade herr Wellam någott arbette för sin wällwilliogheet derutinnan, men för alt sitt giorda arbette fått betahlning till nöije. Herr Wellam föregaf honom sigh ej någhott låfwatt, fast mindre han begärtt och något fått.

Kerstin Olssdotter på sitt siuttonde år, berättar sigh föllia herr Wellam till kyrkbohlett, och enär hon kom in emoth husen, sågh hon Anders Person bohla med een koo, och herr Wellam ropade till honom, och han swarade, huad will i, och herr Wellam sade, wachta dig huad du giör, och han sade allenast haa, och der med gått med sin mees till siöön effter wedh och kommande tillbaka till bodhdörren, frågadt enär näfrett skulle affhemptas. Samma afton bekänner han sigh deth säija för Kerstinn Andersdotter, och hon frågat herr Wellam derom, och sedan dhet för Göran Jonssons styfdotter Karin Ersdotter oppenbaratt.

Pastor wyrdig herr Jon Salin berättar sigh först höra Anders Persons elacka gerningh af Lars Broddesson i Öhn, som begärtte blifwa sochnstufwukarll, och sagt, att herr Wellam berättat, dett Anders Pederson bohlat med een koo, och der hoos, att herr Wellam och heemligen dhet för sigh oppenbaratt, utan i sin hustrus närwaru, med sådanne formalier, att iagh seer den ena olyckan effter den andra migh öfwergrå, och måtte komma deraff, att iagh icke oppenbaratt Anders Persons ogerningh. Jagh haar ej sambwette längre deth förtijga, och då giorde han relation der om. Herr Wellam tillstår sig så tallat och sagt.

Länssman Anders Olofsson Wall, berättar sigh Pedersmässo dagh dhet talet aff Larss Bråddson endehls höra, och altså frågat kyrckioherden der om, som swaratt sig deth af Larss och herr Wellam hördt, och förmante göra sitt ämbette derutinnan, och han alltså om morghonen till Ström rest, och i tuenne tolfmäns närwaru fråghatt der effter, först herr Wellam och pijghan som deth tillstodo, och sedan Anders Pederson som till gerningen merndels nekade, och icke des mindre läth han honom föra utföre hijt till Hammardahl, då

pastor honom tillfrågatt, och han såsom nekatt i förstonne, och enär han blef uthförl:n påmint om sådann syndh af Gudz ordh, bekände han sigh.

Mickel Jonssons hustru i Bredgård, Kerstin Hansdotter berättar sigh ägha icke meera än een hwijt skallutt koo med små röö fläckar kringh om ögonen, och efter pijgan Kerstin Olssdotters berättelsse haar Anders Pederson med den bohlat, deth han och tillstår, och hon altsedan waritt omolckatt.

Herr Wellam föregaf sigh eij kunnat sådan synd förtijga, och dy med sinn pastore der om confererat.

Saken togs i betänckiande och eenhälleligen voterades som föllier. Alldenstundh Anders Pederson bekänner sigh med een koo hafft tijdelagh; Altså dömmes hann efter 14de capitlett Högmåhla balken LL:n att mista lifwett och kohn dödas. Men Comminister herr Wellam Adami Klangundius som haar sedt honom samma synd bedrifwa, och icke allenast tilstådt honom gå till *absolution* och *sacram synaxin*, utan och een så lång tijdh deth förtegatt, *remitteres* till *Forum Ecclesiasticum* och *venerandum Consistorium Hernösandence*, dåch alt i underdåhn ödmiukheet, under höglofl. Kongl. Swea Hofrätz nåd och högrättwijsa omdöme och änttelige *resolution* heemstält.

7. Comminister herr Wellam Klangundius beklagade sigh wara illa stulin förledne sommar af 2ne dragoner, Olof Nilsson och Erik Jonsson infödde jemptar, som hoos honom arbettede, huilka med tyfnaden rymbde till Norge och han reest efter och dem igenfunnit uti Namdalen [Nummedahlen] uti Lunnet i Folden, och der dem *arrestera* låtitt, som och der lagförde ähre, den 12 augusti sidstleden efter sorenskrifwarens Nils Baltzarssons meddeelte extract aff protocollet, huaruti dee bekäntt sigh stullit herr Wellam uti pertzedlar, tolff Rd:rs wärde, förutan ellofwa st. sexdalers plåtar: bekännandes inför rätten, att Olof Jönssons hustru Kerstin Månsdotter wettat der af, och stått wacht medan dee i herr Wellams bodh stuhlo, och henne gifwitt för omakett een gammall skiorta och ett örnegåtzwahr medh sömat hufwa, som han hoos henne igenfått sedan han kom ifrå Norie och berättat deras angifwande. Huar till swarades, att hon aldrigh waritt i rådth med dem om tyfwerieth, och fast mindre stått i wacht under deras föröfwade tyfwerie och bemelte saker fått aff Olof Nilsson för een barke hudh: föregifwandes han sigh deth fått af sin moder. Herr Wellam förmeente dhet hon wäll kunde see och märckia, att örnegåtzwahrett icke ifrå någon bondgård war komit och om hon welat wara uhrsächtatt, bordt deth oppenbara enär godzett sacknades och tyfwarne wore förrymbde. *Rp.* Att hon intett wiste huad dee stullit. Herr Wellam sade henne wähl höra sigh mistatt lijnkläder men hon nekar eenständigt. Herr Wellam säger, att Oluf fick wähl ett skoläder för sex m:r som han kårtatt på sin rännta och sålabottn af Jon Svensson i Tullus [!].

Rp. Att han halfwa barke huden kårtade på uthlagorne och andra halfwa dehlen som sagt är. Herr Wellam sade att Erik Göransson i Tullingsås [Tullssås] berättat hustru Kerstin med herr Wellams legofolk hafft maskopij, och sedan han dijth kom, intet ätitt furu och barck brödh huar till Erich nekar: säijandes allenast sigh sagt åth herr Wellam, att han wille achta sigh för sitt legofolk, emädan något taal gåt om ett lakan som han insatt, men intett wijdare. Hustru Kerstin nekar alldeles der till, och beklagar att hennes mann är förledne fredagh, sedan hon hijt till tingett reste, dödh blefwen. Herr Wellam yrckiade ytterlighare der på, att hon dhet, samma mårgon dee bortrymbde hafwer fått och wäll märckia kunna, om Oluff sagt sig dhet hemma fått, deth osanning wara, emädan som hans föräldrar uthfattige ähre, och hon bordt åthmin stonne deth framwijsa, enär stölden oppenbarades, hon swarade sigh deth eij förstå wara nödigt, efftersom hon trodde Oluff deth hemma fått. Herr Wellam berättar dhet trumbslagaren Chrestian Jönsson för sig sagt att hustru Kerstin sagt i Joon Swänsöns gårdh, deth war intett ogått prästen, gud gifwe dee hade stullit af honom alt i hoop, huar til hon och nekar och trumbslagaren är icke tillstädes.

Nämbden togh saken i betänckiande, och enhälleligen beslötho säkrast wara, att opskiutta den till nästa tingh, då trumbslagaren Chrestian Jonson skall *examineras*, om dee ordh han af hustru Kerstin kan hördt och sagt hafwa; Jembwäll och hålles nödigt, att af näste grannarna Jöran Jonson och Joon Swänson som boo tilsammans knuth om knuth få någon oplysningh i sakenna.

8. Karin Staffansdotter ifrå Ångermanland och Högsjö [Hössjö] sochn bekänner, att dragon Anders Andersson Friskop ifrå Södermanland förledne trettondedagz hälgh tree nätter å radh på fåhuus hillan hoos sin huusbonde Lars Jonsson i Solberg sikh häfdatt tuänne gånger om midelste nattan: kommandes dijt om afftonen sedan Karin och andra pijgan Anna Hansdotter lagt sikh i sinn *ordinarie* sängh, och enär Anders kom haar Anna gått uhr sin sängh och ifrå hillan: wettandes intett om hon lågh neder i fåhusett eller gått der ifrå huar till suarades, att han wäll kom dijt om quällen sedan pijghorne lagt sikh, och då stodh Anna opp och gick dädan, och han lade sikh med kläder hoos Karin som hade kiorttelen och särken på sikh: bekännandes sikh henne wäll klappa och kyssa, men intett besåfwa och häfda, och der hoos såsom friatt till henne. Karin berättar honom genom Mats Mohrman ofta hälsatt både förr än han sin willia hade och sedan. Anders säger sikh legatt tredie natten hoos dragon Gabriel Holm, der till Karin nekar, och sägher deth skee 4:de natten emot söndagen. Anders påminte sikh liggia hoos Karin tree nätter och Anna der hoos iempte i samma sängh uti två nätter, och sedan sikh icke wähl minnas om hon lågh der tuå eller tree nätter.

Anna Hansdotter förhördes och bekänner sikh natten eftter trättondedagen legatt hoos Karin i fåhuset, och om quällen kom Anders Friskop dijt och lade sikh i samma sängh brede wid Karin, och denne wändt sig åth wäggen och sombnatt; wettandes intett huad dee giorde, och tuifwels uthann henne kyst och klappat, efftersom han intett annat ährende kunde hafwa. Men kan med edh hålla sikh ej höra honom henne besåfwa och häfda. Denn andra affton war Anders och där, och lagt sig hoos Karin, derföre haar denne gått der ifrå in j stuffwan och lagt sig der, efftersom hon behöfde ej liggia trångt. Den 3:die affton lågo dee åter tillhopa och denne lagt sig medh, och om morgonen stått opp, men dee lågo quaar: berättandes honom friatt till Karin, och wellat gå till hennes huusbonde, och deth angifwa, och utlåtitt sikh willia wijas påskhälgen, och Karin bedit honom der med dröya, till des hon haar tientt sitt årh uth.

Anders säger sikh wähl till henne friatt, men intett belägratt och enär hon sände budh sikh hafwande wara, sagt, att den onde måtte deth giordt och icke hann. Karin nekar sikh deth budet sändt, utan Mattz Mohrman frågat hwij hon så bleek är, och fått till swaar, att deth kommer honom intett widh, och hon sagt för Anders, dhet han tillstår sikh för honom på narri sagt och deth för honom strax oppenbaratt. Anders bekänner sikh som Karin berättat natten emoth söndagen legatt hoos dragoun Gabriel Holm deth han och sikh påminner. Friskop sade henne sagt för kyrkioherden sikh hafwande wara, der till hon nekar och Pastor äfwen så, och att hon bekänt sikh af honom skämbder wara. Anders Anderson Friskopp säger sikh tryggelligen och med gått sambwette kunna gå lagh henne icke häfdatt.

Nämbden heemsköttz saken till *voterande* och samptligen beslötto. Emädan som Anders Friskop hafwer friatt till Karin Staffansdotter och gått ifrå sitt *quarter* i Ström sochn hijt neder till Hammardahls sochn och byhn Solbergh, och tree nätter legatt med Karin i sängh, och eena natt deraf allena, dessutan ostadigt och obewijsligitt angifwande i deth måhlet för rätten hafft, och sidst utlåtitt sig kun-na gå tryggel. lagh henne ej häfdatt och belägratt, fast än dhet rychtbart wordet; altså pröfwes skäligh, att han å nästa ting sielf tolfte sig befria skall, Karin Staffansdotter intett häfdatt och besåfwitt.

9. Pastor herr Joon Salijn angaf sikh hörtt at dragon Hemmingh Rumor att Daniel Andersson i Ede 1683 om winteren hafft sex stycken bäfwergiäll med sikh till Norge: begärandes Pastor

kundskap der om, emädan som han sin rättigheet der af icke fått. Hemming tillstår sigh så sagt, och hördt dett säijas aff Olof Mattsson och Nils Eriksson i Ede. Oloff Mattsson är siuk, och Nillss berättar sigh widh heemreesan hoos Per Nilsson i Wången, see honom hafwa sex st. bäfwergell i een ask, aff tillfälle, att Peder Nillsson wille ett köpa, och ett halfft der aff sigh tillhandlade. Lars Eriksson i Håxås [Höxåssen] war och i samma föllie: berättandes först sigh icke wetta wist huad bäfwergell är, och sedan kanske han hade någhra, men inga såg hann. Omsider att han hade ett lijtt, och sedan, iagh weeth intett om deth war stort eller lijtt. Sidst att han sållde ett eller ett halfft, huaröfwer Daniell Andersson sigh förklarade sålledes, att een norsk lapp ifrå Norlanden kom till sigh och begärte köpa wallmar och tillfrågades om han hade bäfwergäll, som medelst bekantskap med Daniels broder som boor i Norje sagt sigh några små hafwa, och för 2:ne åhrs gamla gifwitt tuå Rd:rs värde, och för den andra mindre af föga värdeköpt tuå kannor öl hoos Jon Persson i Ede, det Joon berättar santt wara, och att Daniels drängh sagt att lappen skulle ölet hafwa. Erik Olofsson i Ede betyger lappen den tiden där wara och åth sigh någhot arbetatt: begärandes Daniell för sådan misstanka blij frij. Pastor sade sigh honom intett något tillagt, utan effter andras angifwande billigt där effter frågat. Per Hemmingsson i Görvik berättar, att 2:ne lappar förre winteren woore där i byehn, nembl. Pål [Påfwell] Andersson och hans mågh, dess namn han intett weet, och woore neder i sochnen, stundom bäggie och stundom särskilt.

Såssom Daniell Andersson tillstår sigh 1685 hafft sex stycken bäfwer gäll, 2:ne af åhrs gamla och de andra ringare och dem icke af eghen afwell fått, utan köpt af een norsk lapp, huars namn han sägher sigh eij wetta, doch betyges aff Peder Hemmingson i Giörwijk, att Påhl Anderson och hanns mågh samma åhr 1685 i Giörwijk waritt och neder j sochnan; Altså pröfwar rätten säkrast wara, att denne saak opskiutha, och påläggia Daniell Andersson att skaffa giltigt bewijs sig berörde bäfwergäll af lappen köpt och sigh tillhandlatt.

10. Kyrckioherden wyrdige herr Jonas Salin inlade een köpeskrift på hemmannet Bredgård i Ström sochn om $2\frac{2}{3}$ tunl; aff Mickel Jönsson för 105 Dal. Sm:tt som första gånghen opbödz, och klandratt aff Anders Jönsson j Strandh, och efftersom ingendera ähr tillstädz så lämbnes dhet till nästa tingh.

11. Erik Månsson i Åsen opbuder första gången *Leutnantens* Anders Curis skattehemman i Åsen aff $1\frac{1}{2}$ tunland för 135 dahl. Sm:tt.

12. Anders Olofsson i Fyrås opbödz 3:d gånghen sin swärfaders hemman ib:m.

13. Per Nilsson i Gisselås läth opbiuda första gången Lars Anderssons hemman i Fagerdal aff $2\frac{1}{2}$ tunl. för 75 dal. Sm:tt.

Ting 4 och 5 april 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, sid. 2r–10r, ÖLA.

ANNO 1687, den 4 och 5 Aprilis hölttz laga tingh medh allmogen aff Hammardaal, närwarandes i befallningzmans stelle, påstmestaren, wäll:tt Sven Danielsson, och desse såtho i nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåssen	Peder Chrestiersson i Sohlbergh
Abram Abramsson i Jonsgård	Anders Mattzson i Fagerdahl
Jöns Jonsson i Öhn	Hanss Jonsson i Loråhs
Joon Olsson i Hallen	Peder Swänsson på Åssen
Anders Ersson i Wallen	Erich Olsson i Ede
Erich Jöransson i Tullingzåhs	Oluff Ersson i Sijkåhs

1. *Dato* aflade Jöns Jonsson i Öhn sin nämbedemans edh.

2. *Dato publicerades* fölliande Kongl. Majj:ttz *placater*, nembl. 1 Om wärderingar. 2 Tienstefolckz ordningen. 3 *Taxa* för *extraordinarie* tingh och syner emellan *privatis*. 4 Om slagzmåhl, oliudh och förargelsse i kyrckior, och sidst giordt påminnelse huruwida stadgan om *charta sigillata* allmogen angår.

3. Dragon Olof Jonsson Swaan skuldgafs hafwa besåfwit grefwe *Gustaf Lillies* tienstepiga Bothela Pedersdotter ifrå Wässbo (Vadsbo?) häradt på Hellmarshuus herregårdh i Wärmmo (Väring?) sochn Anno 1684, huilken gärningh han tillstår sikh giordt, och derhoos, att hans laghgiffa hustru Märita Jonsdotter läfde och ännu i lifwet ähr, och att Bothella war tillförne kånna, och afladt oächta barn, iembwäll och det senare födt och mördat, och derföre aflifwat worden. Dy *voterades*, att emädan som han sitt ächtenskap medh olåfligh beblendelsse brutit, antingen Bothella warit förr kånna eller pijgha; Altså dömmes han effter Kongl:e Majj:ttz straffordningh att plichta för bedrifwit enfalt hoor med sina åttatijo dahl:r silf:rm:tt.

4. Dragon Anders Friskopp tillspordes, om han effter sluth på höstetinget haar sina edzgierningzmän medh sikh att wäria honom intet haftt lägersmåhl med Karin Staffansdotter, huar till han nekadhe, föregifwandes sikh inga kunna skaffa.

Till dombs *voterades* som föllier.

Såssom Anders Friskopp intet kan *præstera* weriomåls eden, sikh intet besåfwit Karin Staffansdotter; Altså fälles han effter 34 cap. Tingmåla balken till saken, och plichte altså med sina fyrattijo m:k:r och Karin som lägersmålet bekänt effter *praxin* med sina tiugu marker.

5. Dragon Anders Andersson Åhman ifrå Österbotten och Pedersöre sochn bekänner sikh häfdat Gunborg Sjulsdotter i Hallen, och hon näst för juul födt barn som i lijffwet ähr, och han medh henne sedan låtit sikh troolåfwa, och will henne ächta; Dy warder deras booth effter 3:die cap. Giffmåla balken landzlagen halfwa mindre, och derföre han saaker till sina 20 m:k:r och hon till sina 10 m:k:r.

6. Olof Larsson i Ede angafs hafwa besåfwit Märit Persdotter, och medh henne afladt barn: begärandes henne ächta, huar till Märitt samtycker; Alltså till föllie aff 3:die cap. Giffm. b:n LL:n blijr deras booth halfwa mindre; Dy plichtar han medh 20 m:k:r och hon effter *praxin* tijo m:k:r.

7. Sven Persson och Anna Persdotter föredrogo, hurusom dheras fader Per [Peder] Stensson i Håxås haar tagit sina jordepennningar i Ede, och köpt aff Olof Larsson i Ede ett ängiestycke för tijo richzdahl. *specie*, belägit uti Skarpåsen, huilket han oppbrukade till åker, och huus derpå bygde, som skiedde och fullgiordes i siutton åhr, huilket och icke längie der effter bleff skattlagdt för ett halfft tunl:dh. Sedan opdrogh han halff parten deraf sin broder Sven Steensson för 8½ Rd:r á 6 m:k Sm:t att besittia i sin lijfs tijdh, och sedan tillfalla Peder Steenssons barn, huar opå skrifflligit *contract* oprättades, dhet andra halfwa brukade Peder sielf een tijdh och effter hanns död, sonen Swän, som nu *actor* ähr, som berättar sin fader wara skyldigh till Daniel Andersson i Edhe tree Rd:r och tree Rd:r till fahrbrodren Swen Steensson, huaremoth han *cederade* dem halfft af samma halfwa tunl:dh.

Förledne währ dödde Swän Steensson barnlöös, och haar till arffwingar: 1 Broors son Swän Persson. 2 Brodren Olof Steensson. 3 Systren Märit, huar widh är att *observera*, att hans hustrus Anna Jonsdotters jordepennningar i Goxsjö 8 ¾ Rd:r toges medh rättens *consens* att inläggias j bem:te halfwe tunlandh, som Peder Jonsson i Gogzsiö berättar och föregifwer sigh dem länt aff Hans Eriksson i Grenås huilken tillstår sigh dem länt, och han bekänt, dhet Swän skulle dem hafwa för sin hustrus jordh i Gogzsiö.

Zwän Person berättas och sina jordepennningar i Ede nembl. sex Richzdal. fått, då han första halfwa dehlen löst. Zedan opppwistes omtallde *contract* af den 18 *martij* 1660, lydandes, att Swän skulle halft i sin lijfstijdh behålla, och sedan skulle Peder eller hans barn få dhet igen, men skulle han behålla heela hemmanet, skulle han få sällia dhet till huem han helst wille, och sedermeera fått derpå i penningar och pertzedlar 2 Rd:r 2 ordt 12 sk. huaraf synes att där Swän icke inlöst heela hemmanet, så skulle dhes halfpartt igenlösas af bem:te Pehr som halfft hade i *possession*.

Zwen Pedersson föregaff, att Swen Steensson intet till köps fått den andra halfwa deelen, utan pantewijs honom den lembnadt, huaremoth Daniel Andersson och Joon Ersson som swaranderne äre intet kunde säija, heller opwijsa något köp derom. Samma half:a tunland betyges wara af gerda by och begripit innom hanck och stöör, och inga lättar och lunder der under. Nämnden togh saken i betänckiande, och höll skiäligt, att Swen Person må tillåtas inbörda sin faders köpte jordh i Skarpåsen för så många penningar det är sålt och uthsatt före.

Alldenstundh Pedher Steenson befinnes hafwa köpt ett ängiestycke i Skarpåsen utaf Oloff Larsson i Ede för tijo R.d. *specie*, huilket Pehr Steenson oppbrukat, och sedan blifwit skattlagd för ett halfft tunlandh, huar af han sedan till sin broder Swän Steenson halfparten försåldt för 11Rd 6 öre Sm:tt á 6 m:k Sm:t rächnade, medh dhet förordh, att han eller hans barn effter hans död skulle deth återlösa, som oprättat skriff d. 18 *martij* 1660 uthwijser, och den andra halfua dehlen hafwer sonen Swän Pedersson såsom pantewijs lämnat ifrå sigh för och emooth sex Rd:r som fadren war skyldigh;

Altfördenskuld pröfwade rätten skiäligt, att Swen Pedersson är medelst *contractet* berättigat att inlösa sin faders med willkor bortsålde halfwa dehl af godzet, för så många penningar som gifne och tagne äre, nembl. 11 Rd. 6 öre, iembwäll och den andra halfparten för sex Rd:r som eij kan bewijses wara sålld, utan pantewijs till försäkringh lembnadt: förståendes om godzett icke sedan mycket förbättrat wore, och om så befinnes, effter gode mäns pröfwande och skiählige mätningh *refusion* niutha; Arfwet effter Swen Steenson som barnlöös dödde anbelangande, så böör först *conserveras* Swen Steenssons hustrus Anna Jonsdotters inlagde jordepennningar i berörde halfwa godz, blijr sedan någhot öfrigt, så dehle hans arfwa dhet effter *quotan*, och huar och eens hafwande rätt.

8. Dragon Mats Mohrman haar låtit stembna Carl Sewaldsson i Risselås för sin hustrus jordepennningar, och han eij *comparerat*, föregifwandes genom Anders Eriksson sigh willia

först uträckna huru mycket på honom löper; Dy beslötz, att han för tresko och olydno effter 33 cap. Tingm. balken böther 3 mk:r, och sedan skohla gode män lägga dem emillan. Nembl. Abraham i Jonsgårdh, Erik Göransson i Tullingsås och Jöns Jonsson i Öön, blifwa dee der om intet förljchte, så sök rättens *assistance* å nästa tingh.

9. Olof Svensson i Skarpås begärte få inlösa sin sahl. broders Lars Svenssons 1/5 dehl i hemmannet som består aff 2 tunlandh, eller 1/3 malingh. *Rp.* Att hans änckia hustru Ingeborg Eriksdotter söker dhet *reservera* för sin son, och fått såå i några åhr een malingh åker, och inga uthlagor gifwit; Altså beslötz, så till vnderdånigst föllie aff Kongl. Maj:ttz resolution till rijckssens allmoghe 1680 30§ som Kongl. Maj:tz *placat* den 10 junij A:o 1684, att Oluff Swensson tillåthes effter mätismanna ordom inbördä den 1/5dehl som hans frambledne broder Larss Swensson egdt och brukat haffwer.

10. Christian [Chrestier] Persson i Viken, och Per Christiansson [Chrestierson] i Solberg, beswärade sikh öfwer Anders Jonsson och Lars Jonsson i Solbergh, för deth dee förledne åhr hafwa opbyggt ett nytt quarnhuus i Haalåhn som är allas deras uhrminnes quarnstelle, i deth dee hafwa satt ett huus närmare dammen, än det förra, och huggit een ny ränna eller hoo till deras nya huus, som dee fyra och Sven Göransson i Wijken och Sven Olofsson i Solbergh äga: hafwandes Anders och Larss Sven Olofsson i lag med sikh i det nya, och Hans Olofsson i Solberg å nyo intagit som förr icke *interesserat* warit, huarigenom deras gamla quarnstelle blijr förderfwat i så måtto, att der een quarn af watten skulle hafwa sin gångh, måtte nu två gåå medh, och iu snarare blijr deth allt och så förminskatt, att bäggie stadna i förtijdh;

Huar till swarades, att dee tallades wedh der om, och tycht huset stå alt för långt ifrå damet, och iu meer kunde watten spillas, och sagt sikh willia byggia ett närmare, der till Chresten i Wijken skall samtycht, huar till han nekar; Dee föregifwa om damet blijr wäll lagat, så kunde två quarnar wäll watn der hafwa. *Rp.* Att dher är så myckenheet af håhlsteen, att dhet kan intet göras tätt. Anhållandes *actores*, att dem må stå fritt som dee andra giordt taga med sikh uthbydmänn i lagh och byggia till behagh som dee giordt haffwa.

Effter nämbdens *voterande*.

Såssom Anders Jonsson, Larss Jonsson och Swen Olufson i Solbergh hafwa aff ålder hafft lagh i quarnstället uti Haalåhn medh Chrestier Pedersson och Swen Jöransson i Wjken, och Peder Chrestiersson j Solbergh, och förledne åhr skilt sikh ifrå dem, och tagit i lagh med sig Hanss Olson i Solbergh som der intet hafwer att beställa, och oppsatt ett huus närmare dhet gamble dammet, och huggit der een ny ränna heller hoo till sitt nya huus, och sålledes förwänt och spilt watn för den gamla; Altså finner rätten skiähligt, lijkmatigt 34 cap. Byggningabalken, landzlagen, att dee skohla derföre böta 3 m:r och rifwa neder sin byggningh, ty eij må nywerckan skada gamla, willia dee gamla quarnstället tillijka medh dee andra icke *reparera* och bebyggia, så tillsäijas dee med två bohlfaste menner som lagh säger, och sedan byggia dee andra effter bekommande laga doom.

11. Dragon Sven Swärfware beswärade sikh öfwer Per Christiansson i Solberg för dhet han midsommartijden 1686, aff kyrkiokornet länte sikh 3/8 tunna, och derföre j pant togh een rödh klädeskiortell som aff möss är sönderhuggen, och han betalt juhtijden penningarna williandes intet utan wedergällningh kiortellen igentaga. *Rp.* Att han så gått som nödgade kornet aff sikh på kiortelen, dhen han hengde opp i chronoherberget, derest den satt till des kyrcktijonden Karinsmässä intogz, då han måtte tagan der ifrå och sättia j kyrkians bodh, huarest han blef aff ohyror något sönderhackat, och der Swän fullgiordt sin låfwen, och med först fallande månadz lähningh kornet betalt, så hade intet skadt kiortellen, som och hehl war i *novembri*, och utan hans förwällande åhr skadan giordh. Zwen föregifwer sikh fuller låfwat den medh första tillfelle inlösa, och i synnerheet, enähr han skulle få sina tilldelningz

penningar, men Peder säger honom intet tilldelningz peningarna nämbna, uthan af först fallande månadz lähningar, och wore många förfallne emellan *Johannis* och juhl, och att han intet löste den igen, förr än hans hustru söder ifrån heemkom. Swän föregaf sikh inga medell dertill i den dyra tiden kunat hafwa, förr än han fick sina tilldehningzpenningar, och icke kan wäll minnas låfwat kiortellen af första månadzlähningar inlösa. Peder Chrestierion och Per Hansson i Skallgård kyrckiowärdar, begära få medh edh bekräfta honom så låfwat. Zwen heemsköth Peder eden den han *præsterade*, och betygade att Swän låfwat af först fallande månadzlähningar kiortelen inlösa, dhet han intet giordt, utan sex månader dereffter, och dy kännes Peder Chrestierion för Swäns åtahl frij, helst emädan som kiortellen *in novembri* war oskadder.

12. Comminister herr Wellam Klangundius fordrade aff Jon Olofsson i Hallen een dal:r silf.m:t som han skall wara skyldigh pijgan Märet Olofsdotter på dess löön, huilcken rymbde till Norge, och gifwit herr Wellam een zedell *sine dato* der på, emädan som hon honom stuhlit. *Resp.* att han henne intet skyldig är, och hoo weeth huem den skrifwit hafwer utan sex dal. till ett snörlijfsämbne henne gifwit. *Item* ett uthanlåås för 12 öre och färgor för 12 öre, och till skraddarelöön för annat åtta kannor korn, och hon borde eij hafwa meer än 6 dal. 24 öre kopp.m:t i löön, och dy fått 8 kan:r korn öf:r löönen. Sven Persson betygher sikh aff Märitt fått 6 dal. för snörlijfwet, och hon dem på sin löön af Joon bekommit.

Såssom Joon Olsson intet ehrkänner Märitt Olssdotters zedell, eij heller kan man wetta huem den skrifwit, och der till medh betygar Swen Person af henne fådt sex dahl. för ett snörlijf som hon fått af Joon på löönen, och des utan berättar han, huar med han henne betalt, dy kan rätten i Märettz frånwaru intet döma Joon Olsson att effter zedellen een dahl. silf.m:tt betahla.

13. Abraham Eriksson ifrå Stamsele, berättar sikh af Göran Andersson i Öhn för giordh kåstnad i gårdenn wara förlijcht medh sex dahl:r silf.m:t, dhet Jöran och tillstodh.

14. Fendrich Ewertt Pelle fullmächtig giordh aff leuttnanten wälb. Carl Rosenstierna, kårade till *comministrum* h:r *Welam Klangundh* för deth han skall 1685 uti ett bröllop honom och andra officerare och gemeena skympherat, och uti sitt breeff till *maior Charlier* af d. 2 decemb. 1685 förklarar sikh, mehna dem som då inne wore, medh omständellig *relation* huru tillgångit war. *Rs.* Att han med leuttnanten der om med handsträckningh är förlijcht, och att han då intett war inne eij heller will han *contestera litem* der om, förr än leuttnanten sielff kommer heem, och så wijda *in iniurijs* partterne böör *confronteras*, och huarken leuttnanten eller dee andra officerare som i bröllopet wore, äre tillstädes, så kan saken icke wijdare företagas, utan till h:r leuttnantens heemkombst *differeras*.

15. Görviksboerne beswårade sikh öfwer Erik Persson i Stamsele uti Ångermanlandh, som Anno 1682 her på tinget utlåfwade på sina söners wägnar Per och Olof Erichzsöner betala halfwa botherne för älgzdiurens skiuthande, nembl 140 d. sm:tt. *Resp.* Att han tillstår sig deth giordt på sina sönners wägnar, efftersom han tychte dhet wara hans sambwette lijkmatig, men icke *committerat* dhet göra, utan lijkwähl af dhem åstadh skickat att höra huru medh samma saak skulle blifwa och aflöpa, och på sina sönners och Giörwijzboernes wegner söcht Hans Kongl. Maj:tt der om, och bekommit *remiss*, huilken i underdånigheet är förklaratt worden. Stamsehlerne kunde intet neka, att Giörwijz boerne sagt dhet förbudit wara skiuta älgs diur, och dee swarat, att dhet intet ähr skiedt i Ångermanlandh, då Per Hemmingsson skall sagdt, dhet kan oss icke meera än dem wara förbudit, och dy hafwa dee gifwit sikh j lagh. Giörwijkerne berätta och påstå, att Stamsehlerne låfwat swara till helfftena om något påkommo, och sedan till 2/3dehlen huartill dee eij alldeles samtyckia willia: föregifwandes

intet stoort tallas der om. Erik Olofsson i Grubbgården tiltallade Peder Eriksson, för dhet han i hans frånwaru så godt som tubbat hans son Oluff om sina fiortton år, att föllia medh och bära maatsäcken.

Rp. Att dhet war förr afftalt, huartill Erich nekar, och säger sikh den winteren intet medh honom förr tallat. Peder Erson berättar, att Jon Hemmingsson uthwijst ortten derest diuren stodo, och fölgdt 1½ mijhl till skogz, uthan effter skaaf, eij heller wiste han huarest diuren stode, och att Peder och Oluf Erichz söner tillijka medh Erich Olssons gässe begåfwo sikh till skogz och felte fyra diur, och lappen Thomas som dee hade medh sikh sköth den fempte, huilket swaranderne tillstå, iempte halwa dehlen af kiöttet bekommit. Erich Olsson, Joon Hemmingson och Peder Olsson i Giörwijk berätta sikh alldrigh tallat medh Peder och Oluf der om, uthan Peder öfwertalt Erich Olssons hustru, att få poijken medh, emoot försäkran att stå all fahra, uthan Peder Hemmingson hafwer allena dem kallat och bedit hielpa sikh att fånga een berändt biörn som då eij kunde skee, och derföre tagit dhet oråder för sikh; men sedan diuren wore skuttne samtyckt dertill, och delat köttet och opsatt huderne att tårckas.

Peder Hemmingson berättar att jägmästar *H:r Gustaf Plantingh* läth samma wintter *publicera* förbudet på Ramsele tingh, så well som her j Hammardahl, der till intet meera swarades, än att vnder må wara, att ingen aff församlingen kan sikh dhet påminna. Erich Pederson och sonen Pehr Erson berätta sikh budet Giörwijkkerne till förlijkningh och hielp – trättijo dahl. silf.m:t och nu willia dee tillöka tijo dal. huar medh dee intet äre nögde, utan anhålla att blij erhåldne med dhet *contract* som på tinget 1682 giordes att böta halfparten huar, efftersom Stamsehlerne icke wore allenast rådgifware, utan och dee som diuren fälte och nederskötto, och halfparten af kiöttet tagit, och der huderne intet blifwit förbudne, skulle dee och halfparten deraf haffwa. Erich Pederson tilspordes om han kunde medh trygdt sambwette edelligen betygga sikh eij wara aff sina söner befullmächtigatt att *accordera* medh Giörwijkkerne om böthernes betahlande? Han swaradhe alt willkohrligitt, och begerte *dilation* till des hans andra son Oluff som är rest till Härnösand att sökia herr *Gouverneuren excell:s resolution* och *assistance* der öfwer, kommer heem, förmenandes sikh eij wara plichtigh något jntygande derom förr göra föregifwandes Kongl. Maij:ttz *resolution* sedermeera uthwerkatt, icke så noga som sikh böör är *attenderat*, och dy wäntar h:r *Gouverneurens excell:s swaar*; dy gafs dem *dilation* till morgondagen sikh wijdare betänckia, och tillsee om dee kunna förlijka Giörwijkzboerne, huar medh dee wore nögde, och låfwade göra sin flijth. Förr änn domen *publicerades*, tillspordes dem om dee äre förlijchte, då Peder Erson swarade, sikh budit dhem sextijo dal. silf.m:tt men dee icke wehlat, deth dee och inför rätten tillstodo.

Såsom af föregående ransakningh befinnes 1:mo. Att Giörwijkkerne hafwa påmint Peder och Oluff Erichzsöner i Stamsehl och Ångermanlandh, förbudit wara att skiuta älgzdiur, och dee föregifwitt dhet i Ångermanlandh intet wara skiedt. 2:do. Och dee lijkawähl lagt lagh medh Giörwijkzboerne, att på deras skogh sökia att fälla och skiuta älgzdiur, och dehla till helfftena huad som fånghas skall oachtatt att dee wore allenast 2ne förutan lappen och skogzägarena fem stycken. 3. Hafwa dee tillika medh lappen Thomas, som i dheras föllie war skuttit och nederlagt femb st:n elgsdiur, och allenast Erich Olsons son Oluff, då om sina fiortton år gammall, bracht med sikh att bära maathsäcken. 4:to. Hafwa dee effter träffat *accord* bekommit halfpartten aff elgskiöttet, och dher huderne icke blifwit förbudne och *arresterade*, äfwen och halfwa dehlen der aff fått, huar af nogsambt pröfwat kan, att dee *maskopij* och sammanlagh på fördeel och skada hafwa hafft och giordt, och 5:to. Till föllie der aff hafwa deras fader Erich Pederson i Stamsehl, året effter, sedan Giörwijkkerne wore dömbde att böta för olaga skiutande 280 d. s.m:tt på laga tingh her i Hammardaal d. 8 april A:o 1682 på deras wegnar låfwat betalla halfwa bötterne, och der öfwer inför rätten strecht Peder Hemmingson

handen dhet han tillstår, men will uhrsächta sigh intett till den ändan wara aff sina söonner uthskickat, utan lijkwäll effter sambwette bewilliat och låfwat halffwa bötherne bestå, och nu fuller uthbudit i ett för allt sextiyo dahl. s.m:tt, huar medh *actoris* intet äre nögde. Altördenskulld pröfwar och finner rätten af ofwantallde *motiver* och skiähl, skiähligt att döma Peder och Oluff Erichz söner i Stamsehl att wara lijka dehlachtige uti böthernes betahlande medh Giörwijz boerne, och sålledes förderligast bettalla ett hundrade fyrattijo dal. silf.m:tt.

16. Effterskreffne persohner äre tillsagde och *citerade* att *comparera* om uthspridde öknambn och sigh *absenterat*; dy dömmes dee *propter contumaciam* till huar sina 3 mk:r –

Anders Månsson ifrå Åsen, Daniel Eriksson i Ede, Hemming Eriksson *ibm* Olof Eriksson *ibm*, Britta Jonsdotter *ibm*, Kerstin Eriksdotter ifrå Åhsen, hustru Kerstin Jonsdotter på Åsen och Lisbet Olofsdotter.

17. Jöns Jönsson i Sikås *insinuerade* Mickel Jönssons i Bredgård köpeskrifft på Bregårdz hemmanet *sine dato* för nittijo dal. sm:tt huar opå han betalt till Lars Zakrisson i Flåsjön 12 d. 24 öre effter *obligation* af den 1 april 1684 lydandes på 16 $\frac{3}{4}$ d:r huar å han sielff betalt een tunna korn, och resten som är 12 $\frac{3}{4}$ d. Jöns Jönsson. Zedan haar han *caverat* för 27 d. dito som Mickell tillstår sigh waara skyldigh sin broder Anders Jönsson i Strand effter *obligation* d. 16 aprilis 1683. Mickell tillstår sigh och så bekommit af Jönns Jönson på hemmanskiöpet 19 dal. 16 öre s.m:t giörandes tillhopa 59 dal. 8 öre s.m:tt huilken köpeskrifft Mickel Jönson tillstår sigh hafwa sambtycht och wittnesmän dertill äre Anders Jönsson i Strandh, Per Danielsson i Grelsgård, Abraham Abrahamsson i Jonsgård, Erik Olofsson i Öhn och Erik Göransson i Tullingsås.

Huaremot *pastor* herr *Jonas Sahlin exciperade* således, att han först oppwiste Mickel Jönssons köpebreef på Bregårdzhemmanet för 105 d. s.m:tt förutan huussrum *sub dato* 19 augusti 1686, af 2ne män, Erik Nilsson i Näset och Anders Eriksson i Vallen *verificerat: remonstrerandes* dher hoos skrifftel:n hurulledes han wore kommen samma hemman at köpa och uthfäste 105 dal. s.m:tt. Sedan förmehtar herr pastor att Mickel sedan ingått kiöp med Jöns Jönson, och att han tuifwels utan tagit *interesse* för uthlagde penningar, och fructar att handeband der öfwer är snarare giordt i dryckenskap än i nöchterheet, förmodar och pastor att *concursum creditorum* om Mickells ägendomb blijr och att huar widh sin rätt och förmåhn blijr *conserverat*. Nembner och Mickells son Erich som dragon är och tienar för hemmanet och uthlagorne intet fått. Förmodar slutel:n sigh wara så godh bördman som dee andra efftersom dhet är kiöpt godz.

Mickel Jönsson förehöltz hafwa såldt sitt hemman Bregårdh åt twenne? *Resp.* att han så giordt hafwer af oförståndh: förmeenandes dhet wara låfgifwit, emedan som kyrckioherden bödh meera och låfwade bettere willkohr. Anders Jönsson i Strandh begärde blifwa *conserverat* med den bördh han i Bregårdh haar: berättandes först sig köpt den samma för sina penningar, och der på wunnit laga fångs bref huilket han opdrogh sin broder Mickel, medh det förordh, att der han det ej mächtar behålla, att han skulle deth få igenlösa; och dher på lefwererat honom dombrefwett, huar medh Mickel intet lagligen *procederat*: anhållandes att kyrckioherden som oskyld är icke må betaga hans rätt derutinnan, efftersom Jöns Jönsson är befriat medh hans dotter, och skiedde *accordet* vårfrudagzhelgen 1686 och sedan med kyrckioherden: wettandes intet pastor af det förra, dåch förmeenar han dhet Mickells hustru och barn intet woro tillstädes. Mickel berättar sin hustru wara tillstädes och till kiöpet samtyckia.

Pastor protesterade emoot Anders Jönsons byrdh der utj, emädan som han först dhet kiöpt, och sedan såldt till sin broder, som med förwärfwat medell dhet kiöpt, och förmeenar hafwa macht dher med *disponera* som annat afflinge gods. Anders Jönson tilstår honom dhet

betalt af egne förtiente penninghar effter handan, och att ingen hörde på deras kiööp och afftahl, ej heller honom något kiöpebreff der på giffwit: förmodandes sigh ej blifwa derifrå trängder af een oskyldh, helst emädan som han intet dhet opbudt och fått laga fångh uppå, utan betient sigh aff hanns dombreeff.

Nämnden *voterade* som föllier enhälleligen.

Angående Bregårdz hemmannetz försälliande af Mickell Jönson till tuenne, är häradsrättens doom afsagd på Hamnardalls laga tingh d. 6 *aprilis* 1687.

Alldenstundh aff ransakningen befinnes, att Mickell Jönson hafwer oppdragit och såldt till Jönns Jönsson sitt kiöpte och inbyrdade hemman Bregårdh aff bördeman Anders Jönsson i Strandh för nijotijo dal. s.m:tt, wårfrudagztijden förledne åhr 1686, och icke allenast låtit honom der opå sin skulldh af 12 d:r 24 öre s.m:tt till Larss Zachrieson j Flåsiön betalla, utan och sielff på samma kiöp opburit och annammat 19 d. 16 öre s.m:tt och derhoos lembnat honom att *contentera* sin broder Anders Jönsson 27 dal. s.m:tt effter *obligation* och förskrifningh den 16 *aprilis* 1683, och samma hemman lijkawäll sedermeera d. 19 *augustj* bemelte åhr 1686 försåldt och bortbrefwat till kyrckioherden wyrdigh och wällårdh herr Jonas Salijn för ett hundrade femb dal. s.m:tt; hwarföre och j betrachtande der aff, finner rätten skiähligt, lijkmatigt 14 *cap.* köpmåla balcken stadzlagen, att erhålla och *conservera* Jöns Jönsson wid hemmannet Bregårdh som första kiöpet ingådt, och Mickell Jönsson som ett och dhet till twenne försåldt, böte effter samma *capitels* innehåldh tree m:k:r huartill sedan kommer, att köparen Jöns Jönson åhr befriat medh sälliarens Michell Jönsons broders datter Anna Andersdotter, och sålledes kommer hemmannet Bregårdh icke utom byrdhen.

18. Herr Wellam Klangundh påminte om sin anhängige saak på höstetinget emoth änckian hustru Kerstin Månsdotter i Tullingsås angående den tiufnad, som dragonerne Olof Nillson, Erik Nallfelt och Olof Trafware förledne sommar hoos honom begångit, och hustru Kerstin skollat der af wettat, och stådt wacht enår tiufften skedde, som Olof Nillson och Erich så i Norge på tinget som wid hemkombsten i h:r *maior Charliers* och *pastoris* herr Jonas Salijns närwaru berättat och bekänt huartill hustru Kerstin alldeles nekar. Oluff Nillson tillfrågades om hon warit j rådth med dem och stått wacht enår stöllden giordes påminnandes honom dhet han på tinget j Norie och wedh heemkombsten bekänt. *Rp.* Att han intet sagdt af sigh sielff dhet hustru Kerstin stått wacht utan effter herr Wellams pijghas Märith Olofsdotters tahl och berättningh, som effter afftahl stodh wacht, och rymbde medh dem öfwer till Norie, derest hon än stadder åhr, ej heller haar hustru Kerstin warit j rådth med dem dherom: föregifwandes att tingzskrifwaren i Norie effter Märithz berättelse morgonen effter tinget antechnade hennes tahl och *relation*: nekandes alldeles sigh sagdt hustru Kerstin warit harken i rådth eller wacht derom, wijdhare än Märithz berättat. Oloff säger sigh wara skyllidigh till hustru Kerstins man Oloff Jonsson för fyra stycken skosular, och offta blef derföre krefder. Natten emot måndagen stolo dee. Om morgonen der effter läth han hustru Kerstin få ett stuhlit örnegåtzwahr derföre, och hon frågat huarest han dhet fått, men intet swahr der om fådt, utan bedit henne dhet till betalning hafwa, och samma dagen medh dee andra rymbdt till Norie.

Herr Wellam förmeenthe henne wäll kunna märckia dhet wara stuhlet, efftersom sådan söm i bondgårdarne ej brukas. *Resp.* Att bönderne haa både werre och bettere. *Fendrik* Evert Pell betyghar sigh *examinera* Olof Nilson enår han kom ifrån Norie, och förr än han råkat hustru Kerstin, då han bekänt, dhet hustru Kerstin warit j rådth om tyfnaden, och stått wacht, och derföre fått örnegåtzwahret, och intet nembde skolädret, dhet *pastor* och åhörde. Men Oluf Nillson nekar dher till, och före gifwer sigh intet wijdare sagdt, än effter Märithz mundh. Erich Nallfelt berättade, att hustru Kerstin med sin man lågh i samma ladu som dee, och hustru Kerstin och Märith wore på gården, och kunde wäll see dem wara j prästens bodh, men intet badh han hustru Kerstin der om. *Item* att Oloff Nillson togh örnegåtzwahret och skiorttan

af obytt dehl, att gifwa hustru Kerstin. *Rp.* som förr, nej, och att hon war opp att skaffa dricka åth sin siuklige man, men intet stodh wacht heller sågh dem stiahla, utan fått dhet för skoläder till betallningh.

Och så wijda Oloff Nillson och Erich Nallfelt medelst bedrifwin stölld icke äre wittnesbara och dee altså icke kunna *obligeras* och tillåthas gå lagh och edelligen wittna, och hustru Kerstin enstendigt nekar; Altså kan rätten intet, Sweiges lagh och domare *reglan* lijkmatigt finna skiähligt, att pålägga hustru Kerstin weriomåhl eden, utan låta saken beroo til des Märett Olssdotter kan komma med henne till mundz och *confrontation*.

19. Hålldne besichtningh den 14 *maj* 1686 på fördetta länssmanns gården i Ede aff 5½ tunlandh, som är anslagen till leutnantz boostelle öfwersågz, och befanns, effter nembdens pröfwandhe feela till alla dhes huus *reparation* och oppbyggiande 90 d. 10 öre s.m:t. Erik Andersson Lund [Lun] war länssman 1681 och des änkia brukade och gården 1682. Sedan, att länssman Anders Olofsson Wall hemmanet 1683 antagit till bruukz, och låtit nu warande *capiten leutnant* Anders Curi samma åhr halfpartten der af bruka, och dy hafwer han och för hemmanetz rätta häfd *caverat*. För dhet tredie hafwer Anders Olsson förskaffat sigh *caution* och löffte för senare åhren af Henrik Olofsson färieman i Lit, Olof Henriksson i Mo och Per Henriksson i Greningen, som sielfwa löfftes skrifften, *daterat* Lijtt d. 16 *novemb.* Ao 1683 uthwijser, huilken *extinderer* och sträcker sigh för 1684, 1685 och 1686, huar wid är att *observera*, dhet *capiten* leutnanten Curi anno 1686 hafwer hemmanet med länssman brukat. Länssman föregifwer, att *capiten* leutnanten låfwat för sina åhr swara till half byggningh och bruuk. Länssman haar och tillijka medh grannarne opbygdt ett quarnhuus och quarnen deels betallt.

Nembden effter sambtahl och *discurs* kunde intet finna Anders Olson Wall *obligerat* wara; att fullgiöra och oppbygga alla nederruttna och förderfwade huus i för detta länssmansgården Edhe, både derföre, att Kongl. husesyns ordningen icke biuder så många huuss byggias, som och, att han icke kan finnas skyllidigh att fullgiöra och förbettra dhet andra för honom kunna nederrött, och der hoos finner skiäligt att *moderera* dhet lijkmatigt Kongl. *Maj*:ttz husesyhns ordningh och des 5te *punct*, och derföre dömmet honom att oppbygga een ny stufwa 12 á 14 alnar innom knuthar medh allt innanrede, och huad som högst bem:te ordningh derhoos biuder för tree åhrs byggnad rächnat, och för dhet 4de åhret å nyo oppbygga een miöhlbodh wäster på gården, i den gambas och uthruttnades stelle medh fyra knutar om 7½ aln bredh: förståendes, der länssman ej mächtar aff sin ägendomb dhet ehrsättia, att *cautionisterne* söks om dess fullgörande för 1684, 1685 och 1686, och der länssman haar något fogh att tiltalla *capiten* leutnanten Curi för dhes halfwa bruuk 1683 och 1686 stående honom fritt dhet lagl. giöra. För 1681 och 1682 böör framledne länssmans Erich Andersons arfwingar för huusröta sökias.

20. Per Nilsson i Gisselås opbödh andre gången Lars Anderssons hemman i Fagerdal aff 2½ tunl:dh för 75 d. s.m:tt doch Kongl. *Maj*:ttz förbehållit till lösn, efftersom dhet utom börden såldt åhr.

21. Daniel Jönsson opbödh förste gången Göran Anderssons hemman i Öhn och Ström sochn och 2 tunl:dh för 36 sal. s.m:tt och skall dher hoos honom till dödadedager föda och skiöta etc.

Ting 26 och 28 november 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, sid. 167v–173v, ÖLA.

ANNO 1687, den 26 och 28 november medh Hammardalls tinglagh, *præsente prætores* och Nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Abram Abramsson i Jonssgårdh
Anders Mattzson I Fagerdahl	Joon Olsson i Hallen
Peder Swänsson på Åsen	Anders Ersson i Wallen
Erich Olsson i Ede	Erich Jöransson i Tullingzåhss
Oloff Ersson i Sijkåhs	Jöns Jonsson i Öhn
Larss Olsson i Sohlberg	Anders Jonson i Sohlbergh

1. *Dato* aflade nämnden effter nya edzformularet sin edh, och Lars Olofsson och Anders Jonsson å nyo.

2. *Item publicerades* Kongl. Maj:ttz förnämnde *placater*, iempte förbudh om älgzkalfwars fångande.

3. Befallningzman *Jonas Warg* angaf, hurusom effterskrefne personer hafwa förledne åhr drifwit landzkiöp och farit gårdh emellan, och opkiöpt fogell och fördt till Stockholm, så at lijtet eller intet är kommit till maknaden, och dee som behöfft till huusbehoff fått intet köpa, hwilket sträfwar emoth Sweriges lagh och Kongl. *statuter*: begärandes at sådant missbruuk må hemmat och företagit blifwa. Nembl.

Corporal Ephraim Pussman – 60 st. kiäder, 40 st årrar och 20 st jerpar, som hans *revers daterat* Brunflodh d. 31 november [9ber] 1686 uthwijser, huar till han swarade att han icke allena der om är, utan fleere det giordt, och att han på marknaden dem köpt, såssom aff Jöns Jonsson i Öhn för 1 d. 16 öre k:r:m:t huartill han beiakar. Aff Erik Göransson i Tullingsås, huar till han nekar, och berättar honom få köpa hemma 2 st. röyor. Aff Sven Olofsson i Sikås för en *carolin*. *Resp.* Ja. Aff Erik Hansson i Gåxsjö för en dahl. s:m:t. *Resp.* Ja, nembl. 2 st. kiädrar och 11 st. rödior. Aff Israel i Hallen, nekar alldeles; Aff Hans Eriksson i Sijkås 3 st. kiedrar och 11 st. årrar och rypor. Per Andersson i Sijkås 2 st. kiädrar, 3 st. röyor och 2 st. jerpar. *Affirmat:n* Han beropade sigh och på Jöns Arvidsson i Öhn, Göran Jonsson i Tullingzåhs, Isak i Hallen som icke äre tillstädes.

Dragon Ivar Ryss och Per Wellamsson i Fyrås tilhopa köpt nembl. kiäder 36 st, röyor 60 st, årrar 48 st, jerpar 92 st. och föregifwit dem köpt på marknaden nembl. aff Hans i Grenås för 12 dahl. k:m:t kedrar, röyor och årrar *affirmat:r*. Per Flygare 3 årrar och 8 jerpar. *Affirmr.* Erik i Grubbgården för 6 d. k:m:t. Israel i Görvik *per* Erich i Grubbgården små fogell, som berättar sigh den åth honom sålt, men mins icke för huru mycket dåch war deth mindre än hans egit. Dragon Peder Cruus som först nekade, och sedan att han något fått, och widh tillfrågan icke så den eena gången som den andra säijandes, deth han skuttit, haar han sålt till Ryss. Jöns Jönsson i Fyrås för en dahl. sm:t *affirm:t*. Per Andersson i Togården 4 st. jerpar. Föllliande personer skohla och sålt till dem, som icke tillstädes äre. Dragon Jon Flinck och Samuel Jerpe, samt Per Larsson i Byhn.

Lars Persson i Gåxsjö, 40 st. kiädrar, 10 st. årrar, 70 st jerpar och een älgzhudh effter *revers* d. 31 9ber 1686. *Rp.* Aff sin bror Salomon i Föllinge 20 st. små och stoorä hemma i gården och icke på marknaden, och det öfrighe aff sin egen afwell, förutan en kiäder och een jerpe som han under wäghen köpt aff Jöns i Carlsgårdh. Erik Hansson hans granne tilspordes, om han kan tänckia honom så många kan skiuttit och fångat? *Resp.* Att han är wäll flitig men intet kan wäll troo honom så mycket fått. Larss Person berättade effter tillfrågan sigh een

kiäder gifwit kyrckioherden i tijonde, och att intet maneer och brukelligit warit, att gifwa tijonde fogell aff det som skiutes.

Dragon Axel Svahn hafft 70 st. kiädrar, och 20 st. röyor, är stämbdt till tingz och tillsagd aff leut. Rosenstierna att *comparera*, och fått låf at reesa bårt men till tinget återkomma, som icke skedt är.

Per Jonsson i Goxsjö kiädrar 22 st; röyor 56 st; årrar 76 st; jerpar 160 st; 3 st. rijssbjt skinn. *Resp.* Aff Per Andersson i Sijkås 3 st. kiädrar och några röyor och årrar för 4 d. 16 öre k:r:m:t huar till han beiakar, och säger sikh honom wara något skyldigh, och på marknadzplatzen låtit honom bem:te fogell få. Per Nilsson i Fagerdal berättar sikh föra till marknadz 1686 åth Per Larsson 5 eller 6 st. kiädrar, och han sagt sikh dem sällia till Pähr Jonsson. Aff Erik Eriksson i Kogsta [Koustad] uti Lit på marknan 15 eller 16 jerpar. Aff Erik Olofsson ib:m 14 st. orrar och hönor, och att Axell Swahn war ilagh medh honom, och kiöpt storr och små fogell för 18 d. k:r:m:t wettandes icke hwarest; Han säger dhet öfrige wara af sin egen afwell, men icke fångit så mycket, at kunnat göra tijonden.

Olof Eriksson i Sikås 76 st. kiädrar, 20 st. årrar, 30 st. jerpar. *Rp.* Att han aff egen afwell dhet samblat, förutan det pastor herr Jon Salin med honom sändt stoor och små till 30 st.

Ephraim berättade sikh få aff trumbslagaren Nils Andersson 8 st. röyor och 3 st. jerpar att köpa åth honom een hatt etc. *Affirm:t.* Aff Olof Persson i Gisselås på marknan en årre och 2 jerpar. *Affirm:t.*

Jöns Jonsson i Öhn tilspordes yterligare på sin edh, om Ephraim köpt fogell aff honom på marknan. *Rp.* Neij. Uthan han war skyldigh Jöns Jönsson i Sikåhs något, och han gaf Ephraim låf der på, och bekom fogell i Öhn, och baar till grannen Erik Olofsson, som förde dhen uthføre.

Erik Hansson i Goxsjö, att han tingat foglarna hemma, och tagit dem på marknaden. Jöns Jönsson i Fyrås, Ivar Ryss bonde, berättar, att han förr talt om fogellen men tagit den icke förr än på marknan. Per Nilsson i Fagerdal påminte sikh, att Per Larsson ib:m sade, enär han badh honom föra fogell åth sikh på marcknan, att Per Jonsson i Gogzsiö skulle den hafwa.

Trumbslagaren Nils Andersson, att han om hösten talte medh Ephraim om een hatt, och han sagt sikh willia den köpa, om han skaffar fogell, det han gjorde. Hwar kiäder för 4 öre, huar röya 3 öre, årre 2 öre, och huar jerpe en öre sm:t.

Till dombs *voterades* enhälleligen som föllier.

Alldenstundh Sweriges lagh, i Köpmålabalken L.1:n 6 cap. Konungh Gustaph Adolphs glorwyrdeligst i åminnelse handels *ordinantze* A:o 1617 och 17 *art.* och Kongl. Majj:ttz vår allernådigste Konungz och Herres *placat* af d. 29 *decemb* A:o 1689, iempte fleera, uthtryckeligen förbiuda alt landz kiöp och att ingen, ehoo han wara må, skall hafwa låf och tillståndh at fara gårdfarj ifrån den eena bonden till den andra, att opkiöpa hwariehanda *victualie* pertzedlar eller annat sedan at uthprångla och försällia, doch på marknader till huusbehoff sikh tillbyta och köpa maath och andra warur, men icke till salu at uthprångla. Huar till sedan kommer att krigzrådet welb. *Baltzar Gyldenhoff* effter Kongl. Majj:ttz *commission* A:o 1681 förbudit, att intet skulle föras her uhr landet, förr än dess *officianter* så aff det ena som andra ståndet sin förnöyelsse till huusbehof kunnat fått, hwilket icke skiedt är, och derføre äre effterskrefne lagförde och befundne högstbem:te förordningar och påbudh derutinnan förledne åhr 1681 öfwerträdt. Nembl.

Corporal Ephraim Pussman 60 st. kiädrar, 40 st. årrar och 20 st. jerpar, huaraf han een dehl på Karinmässomarknad kan fått. Dragon Ivar Ryss och bonden Per Wellamsson i Fyrås 36 st. kiädrar, 60 st. röyor, 48 st. årrar, 92 st. jerpar, hafwa och een dehl på marknan köpt. Lars Persson i Goxsjö 40 st. kiädrar, 10 st. årrar och 70 st. jerpar, och aff Salomon Persson i Föllinge köpt hemma hoos sikh några och i Häggenås en kiäder och en jerpe, och det öfrige föregifwer sikh sielff fångat som icke kan wara, och han om affton på marknadzdagen kört

genom plätzen sin wägh. Per Jonsson i Goxsjö 22 st. kiädrar, 56 st. röyor, 76 st. årrar, 160 st. jerpar huar aff han een dehl på marknan hafwer köpt. Olof Eriksson i Sikås 76 st. kiädrar, 20 st. årrar, 30 st. jerpar huar aff pastor herr Jonas Salijn egt 30 st. stoore och små, och dem med honom skickat, huar om ransakningen widlyffteligen innehåller och uthwijser. Och ehuruwäll rätten hade fogh *stricte*, högstbem:te Kongl. förordningar i wnderdånigheet att effterläffwa, så är lijkawäll på höga öffwerheetens nådigste behag, både i anseende aff deth som rätteligen på marknaden kan opphandlat wara, som böndernes egen afwell, skäligt funnit den *moderation* at göra och döma ofwan *specificerade* fogell wara allenast halfwa *confiscation* wnderkastatt, effter det wärde han är pröfwat inköpt wara, och der till medh effter Kongl. Majj:ttz *placat de A:o 1682*, till så stora böter wara faldne, och blifwer altså *corporal Ephraim Pussman* saker till 10: 20: - . Dragon Jwar Ryss och bonden Peder Wellamson i Fyråh 15: 24: - . Larss Pederson i Gogzsiö 7: 26: - . Peder Jonsson i Gogsiö 17: 24: - och Oluff Ersson i Sijkåås 4: 16 alt i sölf:rm:t räknat: förståendes sedan herr pastoris andehl aff Oluff Erssons lass är afdragen, så wijda honom är effterlåtitt att sända och föra sin afwell och tijonde huart han will och hälst behagar.

4. Sven Göransson i Viken fordrar aff Anders Carlsson i Gärde och Grels Nilsson i Grelsgård som 1678 brukat hans hemman Gärde för några penningar och *fouragie*, som han utgiorde och skulle niuta i afräkningh för åhret effter som dem kommit tillgodo, och dee intet willia honom deth *refundera*. *Rp.* Att dee giort reeda af egna medell för uthlagorne, och intet niutitt hans angifne lefwereringh. *Actor* frågades huru han kan bewijsa sitt käresmål och angifwande? *Rp.* Att då warande sochnskrifware Halvar Mårtensson det åhretz *quittens* infordrat och icke ifrå sikh lefwereratt. Swaranderne föregifa sikh intet aff hans niutitt, och Anders Carlsson som sedan köpte gården af honom, berättar, honom då intet der om talla, doch medan Halffwar bodde her i landet der om påmint, och han så då, som nu der till nekat. *Resolutio.* Så wijda Swän intet kan bewijsa sin fodran, så kan rätten intet *obligera* Anders och Grelss till någon *refusion* doch der han aff sochnskrif:n Halfwar Mårtensson kan skaffa bewijs på sin öfwerlefwereringh och att dee den niutitt, will rätten hielpa honom till sin skälige fodran.

5. Olof Larsson i Brynje och Kyrkås sochn, på sin hustrus Märit Andersdotters wägnar kärade till Sven Sjulsson i Wallen, om des faders Anders Anderssons hemman j Wallen, som han till Sven [Siuhl] för 30 år sedan sålt och giffvit 16 Rd. och huru sedan der med är handlat weet han intett: Anhållandes at få lösa, emädan som han intet fastebreef derå fått. Swän Siulsons mågh Anders Eriksson opwiste Anders Andersons köpebreef der opå af d. 24 aprilis 1655, lydande, att han dhet sålt för 24 Rd., och dhet sig och sinom arfwingar afhänt, och tillägnat Swen Siuhlson och hans arfwa, allenast med det förbehålld, att där Swän skulle på något sätt gå ifrån gården, så skulle han dhet först biuda hans barn. Desse hafwa köpebrefwet wnderskrifwitt, Jon Persson i Berget Jon Sjulsson i Wallen, Erik Nilsson i Näset, och Grels Nilsson i Grelsgård. Swän Siulsson inlade een skrift aff jnneholld, att han för 36 år sedan gården köpt för 20 Rd. *specie* och ett stoo för 4 Rd, och då war allenast een stugu på tompten, åker och äng skogwuxit, och at den tijden war icke så j bruk kommet at taga doom- och fastebreeff.

Nämnden *voterade* samptel. att så wijda köpet är riktigt och så längie oqualt stått, att det skall wara lagghäfdat. Såssom Swän Siulsson d. 24 *aprilis* A:o 1655 med win och wittne haff:r köpt och sikh tillhandlat Anders Anderssons hemman i Wallen och Ström sochn af $1\frac{1}{4}$ tunlandh för 24 Rd. och dhet oqualt till *datum* brukat och *possiderat*, altsåfinner rätten skäligt, lijkmatigt det 18 cap. Jordabalken L.L. att erhålla Swän Siuhlsson och hans rätta arfwa wedh des lagghäfdade köp på besagde Anders Anderssons hemman i Wallen, doch effter

köpebrefwetsz lydelsse förbehållit Anders Anderssons barn dess lösen, om Swän det till någon utom sin bördh till kiöps opdrager och sällia wille.

6. *Leutnant Carl Rosenstierna jtererade* sin angifne saak genom fendricken *Evert Pell* emoot herr *Wellam Klangundius*, för dhet han 1685 uthj dragons *Isak Flinkz* bröllop kallat då närwarande officerare och dragoner för hunsswåttar, som hans breef af d. 2 *decemb.* 1685 uthwijser, begärandes derföre *satisfaction. Respondebat* [!] att han war förman i bröllopet, och hans hustru brudhsäta, och een part dragoner komo obudne, och alla där warande stälte sigh ohöfligen, och med dansande hopetalls söndersletho kläderna på bruden, och enär hans hustru wille medh henne taga affträde, aff dragonerne hindrat och rykt tilbaka, huar af han blef ijfrigh, och i dryckenskap kallat dem hunsswåttar: föregifwandes medh Rosenstierna derom, dagen effter blifwa förlijcht. Swaar, at så wijda han intet war inne enär *excessen* skedde, togh han sigh intet der af, och sade sigh wäl kunna wara med honom j wänskap, och lära dee andra saken wäll angifwa, och der han icke hade skrifvit bem:te breef, så hade han och blifwit der widh. Herr Wellam förmeente att dragonerne borde wara tillstädes effter slutett på wårtinget. *Rosenstierna*, att han utföre sin saak och dee andra sin. H. Wellam beklagade sigh högeligen blifwa aff dragonerne *despecierat*, för det han näfste deras ochristelige och ohöflige åthforor. Intet tackade dee Gudh för math, enär han skulle dantza wille dee ränna honom kull och söchte tillfelle att honom öfwerfalla med hugg, så at han nödgades gå ifrån gästebudzstuffwan till een annan, och enär han hörde dem *continuera* i sin galenskap, månde han säija, näsewijse hunsswåttar och de som dem *instigerat* och icke näfsa. Abraham Abrahamsson berättade sigh hördt dragonerne otillbörligen sigh i bröllopet förhållit, att brudframan hade nogh göra at kunna achta brudsölfret, och fölgde dee dansande med bruden wth och inn.

Saken togz i betänckiande och beslötz, att intet *definitive* kan slutas, förr än een *consistorij* fullmechtig kommer. 2:do att dragonerne som i bröllopet wore, *comparera*, och dee bönder som när woro blifwa förhörde och hufwudsaken bör först ransakas.

Såssom ingen prästman böör effter des *privilegiers* innehålldh uti saker som angå lijff och ähra anklagas, med mindre någon aff *consistorio* är på des wägnar befullmechtigat. Sedan böre dragonerne som i bröllopet waritt wara tillstädes tillijka med deras officerare, till answahr för deras förhållande, huar till fodras bönderne som tillstädes woro. Och så wijda hufwud saken bör altijdh först uthgranskas. Altså kan rätten medelst bemälte hinder saken denne gången intet afhielpa.

7. *Leutnant Carl Rosenstierna* kärke till Daniel Andersson och Erik Olofsson j Ede, att dee haft swedielandh wijd Skallsjön som hörer hans boställe till i Ede by. *Resp.* att fiskieställen äre grannarne emellan delade, men intet skogen, och att dee af förra åboen länsman Anders Olofsson haft låff effter hans *quota*, och att hela bydzskogen är begripen innom dee råmerken som i afradzbriefwet af d. 6 *september* A:o 1666 är *specificerade*, huaremoot leutnanten intet hade at säija, men föregaff att dee gårdar som haft manskap hafwa meera rydiat än på dem löper, och der emoot hans booställe så gått som intet på långan tijdh, och dy begärer skoghskiffte. Så wijda dee haft låf af länsman Anders Olsson att hugga swedh effter hans anpart i oskiptan skogh, så blifwa dee frij för böther, och effter lagh tillåtes leutnanten låta rydningzskogh dehla, att hwar och een i byhn niuther effter öre och orthug: förståendes, att den som för mycket afhuggit, får mindre af den behålldne.

8. *Leut:t Rosenstierna* med sine nye lagzmän kärke till Daniel Andersson i Ede för een quarn han till dem sålt för 4 el. 5 år sedan, och henne wålat och hon icke duglig är heller warit, utan mycken mahlning under tijden och då hon icke esomofftast blifwit hackat,

förderfwat. *Resp.* Att han henne icke wårdat, och att han den fått aff Jon Svensson i Tullingsås, och hade hon varit odugligh, så skulle dee den ej brukat. Swaar, att dee sagt honom offta till der om och ej vidare kommit, och at öfre steen är sprucken, som intet förr syntz, och händer offta, att een kan deth ej blifwa warse förr än quarnen blijr något nött. Dessutan skall der uti varit gråbergh, men Daniell håller henne icke wara odugligh, och den remnan som skall wara, kan wäl af owuligt folck wara kommit. Rätten hölt säkrast wara, att låta besee quarnen af dee männ som äre wahne dem hugga, huilka skola pröfwa om hon angiffne fehl kunnat hafft af begynnelssen heller af owuligt handterande sedan dhet fått, huar opå sedan skall föllia rättens utslag.

9. Dragon Bengt Jönsson Lindh, skuldgafs hafwa besåfwit Karin Siulsdotter i Hallen, och aflat barn tillsammans som i lijffwet ähr, som tillstår tillijka medh henne lägersmålet, och kånan är född af oächta sängh; Altså plichte han effter 3 cap. Giffmålab. Ll:n med sina 20 marck och hon effter *praxin* 20 marck.

10. Lars Zakrisson i Havsnäs beswärade sikh öfwer Anders Karlsson i Gärde som wnderstått sikh utan låf och minne fiskia inför hans tårp Flåsjön, som honom till fiskiewatn aff höga öfwerheten är förundt, och i förledne sommar hafwa hans grannar Sigfrid i Jonsgård och Olof Abrahamsson i Giärdhe, och der sammastädes fiskiat uthan låf af honom som skatten drager. *Resp.* Att han will trängia dem uthur deras af ålder innehafde skogh och fiskiewatn, och at befallningzman *Jonas Flodin* och tingz *notarien Daniel Larsson* dem giffwit låf der till, enär dee synte hans tårpp och booställe: opwijsandes ett böxlebreff af d. 27 9ber 1650, att 2ne bönder i Jonsgårdh och twenne i Gierdhe för fyra Rd, Flåsiön sikh tilbyxlat innom *specificerade* rämärken. Men enär effter afradzlanden 1666 ransakades intett *præzenterat* heller någon åhrlig taxa antagit. Larss Zachrisson beropar sikh på Kongl. bref, som skall uthwijsa tårpet tilhöra Flåsiöön och des skogh, och att han det tillijka medh synebrefwet på tårpet hafwer hemma. Flåsiöön fins intet i 1666 åhrs afradzbook, ordsaken der till wara berättar Sigfridh deras twist med finnarne.

Resol:tio att Larss Zachrisson skall å näste tingh opwijsa Kongl. brefwet och synebrefwet, då doom i saken föllia skall.

11. Carl Sewaldsson i Risselås med sin moder Anna Svensdotter och tree systrar, Sara, Margeta och Brita Sewaldzdöttrar *prætenderade* arff effter dragon Mats Mohrmans hustru Märith Sewaldsdotter som nyligen dödde barnlöös, bestående allenast i hennes kläder: beropandes sikh på hennes yttersta willia, som Hemming Biörsson i Biörsgårdh, hust. Lisbeta Hemmingzdotter, hust. Kerstin Nilsdotter och hustru Anna i Biörsgårdh åhört och bewittna kunna, att hon dem sina kläder till arfs lämbnat, effter som hon kunde tänckia att Mattz skulle gifwa dem bårt åth Anna Hansdotter, emädan som han älskade mehra henne än sin egen hustru och hon som offtast blef slagen och dragen af honom, som många hört och wetta. Modren skulle få een blå kiortell, och systren Sara skulle få aff dee andra syskonen lösa en rödh klädes kiortell. Huaremooth Mohrman *execiperade* och föregaf att hans hustrus yttersta willia war, det hennes moor skulle få den blå kiortelen och sedan betalla hennes gäldh och låta komma wäll till grafwen och huad som öfwer skulle blifwa aff kläderne som hon sielff förtient, behöfde han wäll behålla, som hans wärldh Olof Persson i Fyrås kan betyga.

Effter aflagdan wittnesedh berättade Hemming det hust. Märith om söndagz affton swarade sin syster hust. Sara som begärte få lösa den röda kiortelen att hon skulle det få, huilken dödde om måndagz morgonen och mehra hörde han intet der om tallas. Olof Andersson effter aflagdan edh att hust. Märith om lögerdagz affton ropat honom till sängen och sagt, dhet hennes moor skulle hafwa blå kiortellen, och att hon kunde komma wähl till

jorden. *Item* at dee intett skulle rijfwas om hennes kläder, och att man skulle hafwa röda kiortellen.

Till dombs *voterades*.

Såssom hustru Märnitz Sewalldsdotters yttersta willia och *testamente* icke fins wara effter lagh och Kongl. Maj:ttz *placat de Anno* 1686 d. 3 julij med twenne eller 3:ne manss wittnen giordt; Altså finner rätten skäligt att gå dhet förbij, och lämbna dess man Mattz Mohrman effter lagh niuta $\frac{2}{3}$ dehlar aff deras lössöhren, och modren och den dödas syskon dela $\frac{1}{3}$ sin emillan effter lagh.

12. *Mats Mohrman* fordrar aff Carl Sewaldsson sin sahl. hustrus jordepenningar som hon längst bordt hafwa, och till den ändan honom till förledne wåhr tingh låtitt stembna och han ej *comparerat*. Hon haar näst för sin dödh der af förordnat 1 d. 16 öre km:t till Ströms och $\frac{1}{2}$ d. till Hammerdals kyrckior, som systren hustru Sara besannar: warandes een broder och fyra systrar arftagare om 3 tunl. och altså löper på huar systerpartt $\frac{1}{2}$ tunl. huar till Carl beiakar.

Nämnden *considererade* jordepenningarna som ann löössöra som han bort niuta i hustruns lijfstijdh, och huart tunlandh beräknas å 18 Rdr. Emädan som hustru Märnitz jordepenningar haffwa uti hennes lijfstijdh bort wara lefwererte och ett halfft tunlandh på dess dehl kommitt; alt så pröfwes skiäligt, att Carll Sewaldson dhet löser och inbördar med 9 Rdr å 6 m:k Sm:t, huar af tages 6 m:k k:rm:t till huardera kyrckian effter hennes förordningh, och sedan tager mannen $\frac{2}{3}$ dehlar och modren medh syskonen $\frac{1}{3}$ dehl af samma penningar.

13. Sven Göransson i Viken kårade till herr Wellam Klangundh om een köller som han 1686 om sommaren borgadt till dragon Olof Johansson Trafware för $7\frac{1}{4}$ Rd å 6 m:k Sm:t, och der på bekommit sex dahl. k:rm:t och han åtta dagar der effter rymbdt till Norge, därest han än wistas, och h. Wellam som af honom samma tijdh blef mycket stuhlen fått samma kölder af honom, den han will gärna bekomma. *Resp.* Att Trafwaren tillijka medh Olof Nilsson och Erik Nallfelt honom skamstohlo, så att han nödgades leijia sikh twå stycken bönder och begifwa sikh till Norie att sökia sitt igen, och gjorde större kåstnad derpå, än han kunde igenfå, och bekänner sikh till *refusion* för lijdin skada fått en kölder som lijttett förslogh, och förmenar honom den dyrt nogh betallt, och der hoos icke wara *obligerat* efftersöka och infodra det har genom sådan rymbd, betrodtt och kan fått sin betallning före. Abraham i Jonsgård berättar, det Trafwaren säija sikh fått köllern aff Swän Jöransson, och giffwitt honom een sex dahlersplåt på handen. Swän säger ingen wara tillstädz enär de köpslagade, ej heller bordt h. Wellam at taga köllern. Herr Wellam föregaff honom pantsatt köllern för twå Rd. och lijkawäll genom een prästz tillhielp den bekommit.

Nämnden *voterade* som föllier.

Såssom Swän Jöransson hafwer betrodtt Oloff Trafware köllern som sedan rymbdt till Norje, och herr Wellam Klangundh icke den fodrat heller fått på hans wägnar, utan till skadeståndh för mistatt ägendomb och giord resekåstnadh; Altså fins skäligt, att h:r Wellam Klangundh behåller handfångne köller, och Swän Jöransson sökie Oloff Trafware såssom sin rätta fångzman som han bäst kan och gitter.

14. *Siergeantens* booställe på Åsen aff $2\frac{1}{6}$ tunlandh som Pål [Påfwell] Jonsson åbodt, är synt den 16 *septemb.* Ao 1686, och nu jemföres medh Kongl. Maj:ttz husesyns ordningh, och fins der på feela, nembl. Påhl berättar det leut. Rosenstierna och fendrick Ewert Pell, förledne wåår honom sagt ifrå hemmannet, effter *chergeanten* dhet skulle beboo och bruka. Leutnant förklarade sikh sålledes, att han ej mehra sagt till Påhl, än at han intet lærer längre få blij på chronohemmannet, utan *chergeanten*, och dy sagt, skeer dhet så, så kom och blije min landbonde, och söndagen der effter der till beiakat, och leut. reste bårt strax effter juhl. Fendricken

att *siergenaten* begärte hemmannet aff *maior Charlier* och fått till swaar, at han skulle skaffa *caution* först, som ännu intet skedt är. Erik Samuelsson som gjorde länsmans tjensten berättar fendricken säija sikh haffwa breeff, att *chergeanten* skulle taga emoth hemmannet till brukz, och intet medh medh sådane egenwillige *dispositioner* hafwa beställa, ty honom är befalt och förtrodt sådanne *immissioner* effter *correspondentze* medh h:r öfwersten och *majoren*.

På den östra stufwan som är 11 al:r långh och 10½ al. bredh felas allenast een sylla på södra långewäggen och 4 dråpp på taket, och des utan medh all innanrede färdigh. Förstufwu cammaren färdigh, dåch ett dråpp och utan fönster. Den wästre 9 alnar lång och 10 al:r bredh, är *reparerat* med nytt timber iblandh, och felas två st. fänster och ett spiell; Han hafwer kiöpt 3 st. fänster, två der af äre satte i den östra, och ett i denne, skorsteen war och uthrifwin, och å nyo opsatt. Källaren aff Pål opmurat aff den förfallna. En bodh ofwanpå källaren, som Pål ämbnat till een stufwa som är otächt. Ett wisterhuus söder på gården 7 ¼ aln långt, 7 al:r bredt. En sylla på wäster långwäggen odugligh. Ett portlåfft 5 al:r långt och 8 ¾ bredt alt dugligt räknas för sädesbod. Kornladan dugligh medh wäggjar och taak. En höbodh wäster på gården färdigh, och dugligh enär halfwa taket förbättras. En dito norr uth enär taket giörs färdigt. En stall medh 3 spilter förutan ½ dehl af taket som bör ferdigt göras. Ett nytt fähuus 13 alnar långt och 12 bredt aff 16 båsar alldeles färdigt men satt halfft in på Jon Anderssons grundh. Två st. humblegårdar å 250 och 150 stängher. Åkeren i fult bruuk, men hagan der om kring 332 famnar. Fätået är uthlagt medan dhet war skatte. En hölada neder widh siöön är medh odugligt taak. Fähuset widh bowallen är utan taak, miölckboden är fördt i des gamla och förra rum.

Rätten fann skiäligt att påläggia Pål Jonson att göra den östra stufwan färdigh i det han hugger in ett stycke som aff syllan är ruttnadt, som låther sikh göra, efftersom steenmur är under, och sedan botar dråppet. J lijka måtto fins han plichtig att skaffa fönster och spiell; den wästra gamla kornladan skall han och aff knytha och göra till redskapshuus, som kan sättias öfwer källaren, och tillägnade stugu som där förr står, flyttiar han och opsättie till badstufwa och den göra färdigh. Heembligit huus skall han och opsättia. Baggie hööbodarne wäster och norr uth skola med goda taak förbättras och göras gilla. Ett lijtet swijnhuus å nyo, och op-täckia höladun ned wid siöön. Sammaledes böör han oprätta och färdigh göra 332 fambnar gerdzlegårdh och der iempte oppgiärda gamla fätået. Och sidst bör han *reparera* fähuustaket widh fäbodan: förstændes att Jon Andersson som frijheetz ähren niuttit, hielper sin son Pål uti detta allt, och där det icke skeer innom *Johannis* nästkommande, så skall dhet allt wärderas och uthmätas i penningar. Fähuset som är satt halfft in på Joon Anderssons grundh och han *pretenderar* jordh igen, tillåthes intet så wijda är emoth lagh, utan *obligeres* före och sättia dhet å förra rum innom gårdztomptan.

15. Pastor herr Jonas Salijn *insinuerade* ett köpebreff på Måns Erikssons hemman i Mo aff 3 ½ tunlandh för 600 dahl. sm:t förutan ale fiskiet wijd Görvik som särdeles ähr, dåch enär deth till sahlu går skall han der till wara närmast. Opiudes förste gången bördemän till lösn, och där dhet *intra fatalia* och lagssens förskrefne tijdh icke skeer, så skall dhet heembiudas Kongl. Maj:tt och *cronan* till lösn.

16. Görviksboer hafwa genom länsman låtit stembna hijt till tingz Nils Bertilsson i Sil [Sehl] och Elias Eliasson i Norsjö [Nosiö] utj Ramsele sochn i Ångermanlandh för olåfligit swediande in på Giörwijkz skogen innom Jemptelandz landamäre, huilka intet *comparat*. Altså dömmes bem:te rogh i quarstadh och laghligit uthförande.

17. Jöns Jönsson opbödh förste gången Mickel Jönssons hemman i Bredgård aff 2 ½ tunlandh för etthundrade dahl. sm:t, huars hustru är der till bördigh.

18. Pål [Påfwell] Eriksson opbiuder första gången Thomas Perssons hemman i Sikås, aff ett tunlandh för 32 dahl. sm:t och der till medh försörja honom och hans twenne blindha systrar till döde dagar och befodra till grafwa.

19. Erik Månsson opbödh andre gången *capiten* leutnantens *Anders Curis* hafde hemman på Åsen 1 $\frac{2}{3}$ tunlandh för 135 dahl. sm:t, doch så wijda han der till obördigh ähr, *reserveres* Kongl. Majj:tt dess lösn, der ingen innom lagssens förskrefne tijdh dhet inbördar.

20. Olof Matsson opbiuder förste gången sin swärfaders Per Perssons hemman i Ede by som kallas Andersgården för sythningzlöön.

Ting 30 och 31 maj 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, sid. 253r–257r, ÖLA.

ANNO 1688, den 30 och 31 maj höltz laga ting medh allmogen i Hammardahl närwarande befallningzman *Jonas Warg* och desse såto i nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Peder Swänsson på Åsen
Erich Olsson i Edhe	Erich Jöransson i Tullingzåhs
Oloff Ersson i Sijkåhs	Jöns Jonsson i Öhn
Larss Olsson i Sohlberg	Anders Jonson i Sohlbergh
Hanss Jonson i Fyråhs	Joon Pederson i Biensgårdh
Peder Chrestopherson i Hallen	

1. *Dato* aflade Pehr Christoffersson sin nämbdemans edh.

2. *Dato publicerades* Kongl. Majj:tz förr *specificerade placater*.

3. Dragon Anders Andersson Friskopp skuldgafs hafwa besåfwitt Kerstin Göransdotter ifrån Risselås 1687 vårfrudagstijden hemma i hennes faders gårdh i Risellåhs, huilket dee nu bekänna och berätta sikh allenast den ena gången bablandelse hafft, och icke aflat, och blifwit oppenbarat der utaf, att han förste stoorböndagen 1687 sedt henne i kyrckian gå med flätat håår, och hon strax der effter blifwit siuuk, och det gifwit ann, dhet hon sedan eij kunnat förneka, uthan frijwilligt bekänt, och bekänner. Anders Friskopp bleff 1686 beskylt af Karin Staffansdotter för lägers måhl och uthlät sig willia och kunna göra sikh der ifrån frij, som aff sakzsens omständigheet fans skälligt, att skulle skee å näst der på fölliande tingh, den han intet *praestera* kunde, och altså faller effter 34 cap. tingmålabalcken till sakena, och derföre plichtat tillijka medh kånan Karin Staffansdotter.

Saken togs i betänckiande och beslötz nembl:n. Såssom Anders Friskopp warit berycktat för lägersmåhl medh Karin Staffansdotter, och intet kunnat befrija sigh edelligen derifrån, och dy effter 34 cap. tingmålabalcken fälter till sakena, och sedermeera olåflig beblandelse med Kerstin Jöransdoter hafft, altså warder straffet effter Kongl. *resolution* 1659 fördubblat och blijr 80 m:k som han dömmes till at betalla, och Kerstin Jöransdotter som med den synden icke förr beträdd ähr – saker effter *praxin* till sina 20 m:k.

4. Leutnant Carl Gustaf Rosenstierna kärke till Sven Göransson i Viken för en tunna rogh som han in *januario* sidst leden aff leutnanten emottagit att förwara åth dess *inquarterade* dragon Peder Svensson Häradshöfdingh, som hade låf att wara bårta, huilcken war skyldig Swän 13 dahl. s.m:t, och tijo dahl. skulle han bekomma af hans tilldehning och tree dahl. af *Thomas* mäss *termin* på uthlagorne, som leutnantens underskrefne zedel d. 10 octob. 1687 uthwijser. Och emädan Swän rogen förtärt emot hans förbudh, begärer han *satisfaction* der oppå. Huarpå han sigh förklarade, att dragon honom låfwat 3 tunnor neml. 1½ tunna som han sielff skulle bekomma och 1½ t:a på dragon Olof Knuths wägnar som han sigh tillhandlat. Och enär han köpte hästen för 17 dahl. s.m:t, nöth han först hans *termins* ränta ifrå *Johannis* till *Bartholomei* och då restade 13 dahl. s.m:t. Sedan bekommit *Thomasmässtermin* [lucka] och war så dem emellan afftallat, att der han icke finge rogn skulle han niuta räntan, och efftersom han i medler tijdh bekom en tunna rogh af leutnanten, har han den förtärt. Leut. påstodh sig förbudit honom rogen röra. Swän, att det taltes intet om enär rogen lefwerertes, utan sedan för Oluf Knuthson påståendes dragon låfwat sigh antingen fallande penningar eller rogh. Dragon Peder Svensson är icke hemma stadd utan förlåfwat till Medelpadh. Länszman Per Christersson, att Swän följde Peder till sigh 8 eller fiorton dagar effter *Michaelis*, och begärte att han wille minnas och wittna dhet han hoos leutnanten förglömt angifwa en månadz löön som Pähr fått, dhet han tillstodh, och der hoos sagt, att der Swän icke får rogen, så skulle han få penningar: förståendes om dragon ingen rogh skulle få. Dragon kommit tillbaka wårfrudagz tijden, och effter 14 dagars förlåpp fått låf gå uthföre till Medellpadh der han ännu wistas, och widh hemawarande sidst begärt 24 dahl. för tunnan, men tillförne å 10 dahl. k:m:t, och för den tunnan har Swän betallt fordzlen, och *itererer* dragons låfwan om rogen, och at han intet kunde gifwa honom 24 d. för en tunna rågh, utan will blij medh afftahl. Leutnanten oppwijste h. öfwersteleutnantens Bengt Ribbings swaar, d. 6 octob. 1687 på *compagniets* begäran om rogen för *augmentet*, att dee lära blij der medh hugnade, men ingen skulle fördrista sigh den bårt *transportera* widh förlust för köparen i förmågo aff Kongl. Maj:t:z ordning om *liverie* och *proviand*. Swän föregaff sig intet sålt hästen för 17 dahl. s.m:t om han icke låfwat uth rogen för 10 dal. tunnan, och dyrckar han opp rogen så dyrkar han opp hästen. Leutnanten, att Peder lemnat hoos honom wid bort resan tolff dahl. k:m:t men icke kunnat låta Swän dem få, med mindre han fått en tunna rogh. Fendrick Ewert Pell berättar leutnanten sagt till Swän äth intet opp dragons sädh, och enär Swän frågat om han icke får Oluff Knuthssons, och fått till swars, att han ingen macht dertill hafwer och Swän swarat hålla sigh med ingått köp med dragon. Swän föregifwer det Pär låfwat rogen eller tilldehningen aff fem dahl. s.m:t till Karinmäss, och kommande tillbaka frågat om rogen war behållen, och fått till swaar, huru den skulle wara behållen som han köpt, och der han dhet kunnat ändra, skulle han deth skrifwit, enär han af leutnanten begärte få längre blij bårta.

Saken öfwerlades till fölliande sluth.

Såsom sälliaren och köparen pröfwat nödigt at stå först huarandra till mundz och *confrontation* såsom *principaler* i *action*; så håller rätten säkrast wara, intet om den tuistige råghtunnan något *definiera* denne gången, uthan låtha till nästa ting beroo, då derå handell och *contract* blijr rättelligen *considererat* till dombs, och medelst berörde tuist, bör och skall Swän Jöranson betalla dragon Peder Swenson fallande *quartal* till *S: Johannis* tillstundande.

5. Ländzman Per Christersson beswärade sigh öfwer Gudmund (Gunmundh) Eriksson på Åsen för deth, han intet kommit medh sin *quittensbook* på mötett at wijsa huru *Thomasmässtermin* skulle wara *clarerat* och han derföre aff officerarne blifwitt hårt tilltalt, och icke welat een gång sända boken dijth, utan rest bårt. *Resp.* att han samma tijdh reste till Norge, och hustrun kunde intet komma uth. Länssman, att han medh sina grannar kunnat den sända. Dhet betygades honom i många måtto warit tresk och mothwilliogh. Altså dömmes han för olydno effter 33 cap. Tingmålabalken at böta tree marck.

6. Olof Jonsson och Jon Eriksson i Sikås som optagit ett chronohemman *ib:m* beswärade sigh öfwer Johan Andersson, som dhet besuttit tree åhr, och nu i wåaras först sagt sigh der ifrån, och dee altså intet kunnat skaffa åbo der på, eller sielfwe skaffa sig fröo eller sädeskorn. *Resp.* att han hoos lenssman dhet giordt åtta dagar för Mattismässa, deth han tillstår, och betygar sigh dem dhet wetta låtit strax der effter, som dee eij unfalla kunna. Johan, att der dee hållit sin låfwan medh hielp till byggnad, så hade han intet begifwit sigh derifrån, och bygt utan dheras hielp een stall och *reparerat* enn höölada och gerdzlegårdar opstängt. *Actores*, att han förledne åhr sådt säde, och merendels träde, och lämbnat oupkört. *Resp.* att han tradde [!] i Gåxsjö, och att dee 1684 sålde bort 30 skylar halm af Gogzsiö, och låfwat giödning i stellet och fått alenast 4 lass af Oloff Jonson.

Resolutio.

Emedan som befinnes, att Johan Andersson för Midfasto sagt sig genom länssman ifrån chronohemmanet, så blijr han i anledningh och krafft af 21 cap. Jordabalken L.L. derföre frij, men derhoos effter 25 cap. i samma balck skyldig att wijsa sitt tree åhrs bruk med två gode män å huarderas wegnar och der något felar, dhet med sin boskap fylla och omgälla.

7. Dragon Jacob Blom beswärade sigh öfwer Lars Olofsson i Solberg för det han låfwat honom i begynnelsen af förledne wåarandh såå till halfua 1½ mäling åker och dhet intet hållit, och han altså förgäfwes skaffat sig frökorn. *Rp.* Att han låfwat honom såå Gräfte åkeren af 1½ mäling heller ljet drygare, men efftersom han fick wetta, dhet hans korn icke war wäll frödt, och han kunde sin åker merendels sielf beså, wille han sin låfwan icke hålla, doch bödh han honom sidan åkeren så en half mäling, och annorsteds deth meera, som länssman åhört och wittna kan, och han nekat. Länssman, att han hörde Larss biuda Jacob såå i Gräfte ½ mäling och een mäling annorstädz, och Jacob swarat till den halfwa mäl. får iag icke såå hela åkeren så skeer deth intet, men Jacob nekar honom biuda sigh såå annorstädz. Länssman, att så tallat war, och Jacob swarat, får iag intet såå allt så såår iag intet. Larss, att han intet fullkomligen honom låfwat såå Gräfte utan med willkor, att see huru der medh må blifwa, huar till Jacob nekar, och berättar der hoos, at utaf hans 20 korn spricker 12 som denne tijden kan *passera*. Larss, at han får wäll såå i samma by i sådan godh åker, och Jacob, att han intet deth göra kunnat förr än han fått utföra denne sin *action*. Parterne förlijctes, att Larss skall hielpa Jacob såå hoos Hans Olofsson 1½ mäl; förståendes medh opkörande, och hans hustru skall såå neder sådan, och Jacob fullgöra dhet öfriga arbetet, huaroppå handsträckning skedde.

8. *Pastor* herr Jonas Sahlin angaf hurusom hans datter, anno 1684 emellan prästgården och Ede borttappat ett sölfwerkädh om 4 R:d:rs wärde, och nyligen fått kundskap, dhet Per Olofsson på Åsen dhet funnit, och samma åhr begifwit sigh till Norge, huaraf hans broder Sven Olofsson på Åsen wettat, och intet oppenbarat, och dy sökes derföre. *Resp.* att han det för honom sagt, enär han honom fölgde och skiussade bårt och intet förr, då han intet frågade honom der om, och meera weeth han intet der aff. *Pastor*, att han i länssmans närwaru sagt, det han fuller förhördt der aff, men intet wettat att dhet war i prästgården tappat heller effterlyst. Ländzman, att han berättat sig förr eij stort der af wettat. *Pastor*, att Swän budit till

förljknig sex dahler kopp:rm:tz wärde, och han ej wellat emot taga. *Resp.* att fly owänskap är deth skedt, och alldeles der uti oskyldig är. Swäns swåger dragon Hemming Rumor sagt för ländzman, att Peer funnit kädan widh Mösjö holmen effter Swäns berättelse, och att hans lycka der uti icke war död, hwartill Swän alldeles nekar.

Till dombs *voterades.*

Så wijda Swän Olson har wettat dhet hans broder Peder Olson anno 1684 hittat och funnit dhet förkomna och tappade sölf:r kädet aff *pastoris* dätter, och deth intet oppenbarat, utan förtegat, så är skälligt funnit, at honom åliggia skall, dhet samma af sin broder Peder som bor i Norie, innan 1689 åhrs wårting medh all fligt at kunna skaffa till rätta, så frampt han icke will befara, sig blij bunden såsom till annan olåfligit dölzmahl, emedan som allt findh bör medh lysninga wittnen bewijsas.

9. *Pastor* herr Jonas Sahlin och Per Larsson i Bye beswärade sig öfwer Daniel Andersson i Ede som näst för juhl sidstleden har funnit och optagit ett älgzdiur, som de förmena antingen fått död hugget i *pastorij* ledh, heller i Pehr Larssons graf, som bewijsligt är, och dee skogslagh i sådant hafwa. *Resp.* att han ett diur berörde tijdh funnit icke långt ifrå een sin graf: tänckandes dhet wara kommit i grafwen och opkommit efftersom rijset af henne war yppet, huilket under buken hade fått hugg af een spetz och icke af någon skächta eller udd uti något ledh, och derfore dhet sigh tillägnat, huilket *pastor* åtallat och klandrat: förmenandes dhet honom wara tillhörigt, och tillägnat sig köttet och låtit huden förbiudha. Länsman, att han följt Daniel Andersson till Peer Larssons graf, och sedt dhet ett diur der warit, och een stångh afbruttit, och Daniel sagt, dhet diuret fått der banan, och kan fuller medh Pehr Larson der om komma öfwerens, och intet hölt nödigt, att låta bese sin graaf, som och der medh stadnade, huilket nämbedemän Erik Olofsson i Ede och Larss Olofsson i Solberg som tillstädes wore, wetta; huar till Daniel beiakar, och föregifwer sigh enär dhet fans, ej annat förstå än dhet skulle i hans graf warit gånget och oppkommit, och dy deth intet oplyst, utan giortt så som af sitt egit der af tionde bogen, men sedan närmare wettenskap aff Peer Larsons graf fått. *Pastor*, att Pehr Christersson i Grenås /: som nu siuker är :/ warit tingat att see effter spåret, och funnit den löpa ifrå wäster till öster, ifrå hans ledh till Daniells, der deth optogs. Olof Eriksson i Edhe, att han sedt diuret tomat [!] sigh wästaneffter, och siuckt gått wedh wägen, och omsider öster om wägen. Nämbedemän Erich Olson och Lars Olson betyga, att grant syntes dhet diuret fått hugg i Pehr Larssons graf, och ena spettzen tagit i ena baakbenet, och dhen andra emellan baakbenen opp i lijfwet.

Saken togs i betänckianthe och beslötz till dombs som föllier.

Aff föregående ransakningh befinnes Daniel Andersson hafwa in *decembri* förledne år, funnit och optagit ett älgs diur död liggande hart in widh een hans graaf, och förment dhet i sin graaf fått död hugget, och dy deth sig tillägnat, och icke som något findh oplyst, och giortt sigh uhrtiufwat, utan som een rätt ägare giortt der af tijonde bogen, och der till medh sedermeera sedt och förstådt samma diur hafwa fått dödzhugget i Pehr Larsons graf uti Bye. Och ehuruwäll Daniel Anderson intet haar oplyst samma diur, så tillerklaras lijkawäll diuret, i anledning och förmågho aff 32 cap. Tyfmålabalcken L.L. till Peder Larson och hans skogslagare utan lösn.

10. Angifne saak om åtskillige öknambn *discurerades* och öfwerlades, och medelst någres bårtowarande förordsakades rätten att stadna med sluth derutj denne gången, och derhoos finner skäligt, att huar och een å näste tingh åligger åth minstone bewijsa sin sagesman, ehuruwäll intet tillåtelligt och ostrafwärdigt är, at skämma och wanhedra sin nästa och iämbchristen effter någons smädetahl, utan lijke straff *meriterat* och förtient, som den dhet först uthsprijdt; Altså fodras der till pojken Anders Månson på Åsen, Oluff Botwidson, gl. pijgan Gunilla Olsdotter, föruthan pijgan Anna Perssdotter ifrå Hökbäck och Lijtt sochn och

Elin Hansdotter, såsom förnembste och förargelligaste personer derutinnan. Der till medh böra Jon Månsons hustru Anna på Åsen, Kerstin Edfastsdotter, Britta Jönsdotter, Kerstin Erssdttter på Åsen, hust. Kerstin Oluff Nillsons och hans syster Lisbetta wara äfwen tillstädes, och den som då icke kan bewijsa sig i det måhlet wara oskyldigh, och skaffar fram sin förmente sagesman, hafwa att wänta sitt laglijkmätige straff och näfst.

11. Lars Zakrissons i Havsnäs käremåhl och beswäär förledne hösteting till Anders Karlsson i Gärde, Olof Abrahamsson ib:m och Sigfrid i Jonsgård, för dhet dee fiska i Flåsjön, företogz, och till föllie af *interlocutorie* domen frågades Larss effter påberopade Kongl. brefwet, och hålldne syn till *immission* och inrymme, då han framtedde *generalens* och *gouverneuren* h:r Carl Sparres gifne breef *copraliter de dato* Frösön d. 7 feb. 1666, af innehåldh att medelst Kongl. Maj:ttz anbefallte ransakning 1664, huru wijda finnarna i Jemptelandh skulle kunna få bostellen, och effter befallningsmans gifne attest d. 6 februarij, är Flåsjön och Ringvattnet dem tillåtitt, som war befunnit, utan bohlbyarnas *præiuditze* kunna skee, och hans excell:s tillåtit dem samma ort besittia, och derföre skatta som skälligen kan pröfwas. *Immission* och tillsyningz brefwet som skall skiett 1680 föregifwer Larss sigh hafwa hemma, och icke förstått dhet wara som fodrades; altså kan icke heller nu skee sluth i saken utan Larss Zachrison måste tillsyningzbrefwet, iempte herr *gouverneurens original* breef och *resolution* å näste tingh framwijsa, då hans wederparter samptel. skolla wara tillstädes, och afbijda rättens uthslag dherutinnan. Imedler tijdh måtte Svedje och Jonsgårdz åboer hålla sigh ifrå Flåsiö fiskiewatn, widher laga botum.

12. Pål [Påfwell] Eriksson i Sikås opbiuder andre gången Thomas Perssons hemman ib:m aff ett tunlandh köpt för 32 dahl. s:mt och derhoos föda honom och hans tuenne blinda systrar till dödedagar, och begrava låta, doch lösn Kongl. Maj:tt och chronan förbehållit, om deth *intra fatalia* icke blijr af bördeman inlost.

13. Olof Matsson opbiuder andre gången sin swärfaders hemman i Ede by, Andersgårdh ben:d till syttningzlöön.

14. Pastor herr Jonas Sahlin opbiuder andre gången Måns Erikssons hemman i Mo oklandrat aff bördemän, Kongl. Maj:tt och chronan lösn förbehållen som höstetings *protocollet* uthwijsar.

15. Jöns Jönsson opbiuder andre gången Mickel Jönssons hemman i Bredgård.

16. Dragon Olof Nilsson laghstembd för gammal tyfnad och intett *comparerat*, dy för tresko effter 33 cap. Tyfmålabalcken saker till tree marck.

17. Per Olofsson i Hillsand laghstembd för några undandöldhe pertzedlar effter den förrymbde Isak Persson, och eij *comparerat*, dy plichtar han med sine tree marck.

18. Pål Andersson i Gisselås [Gissellgårdh] och Per Nilsson i Fagerdal låtit stämma Per Persson i Ede för dheras jordepennigar och dee eij sigh instält, dy plichte huardera sina tree marck.

Ting 26 och 27 november 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, sid. 334v–339r, ÖLA.

Anno 1688, den 26 och 27 november höltz laga ting medh allmogen aff Hamnardalls tinglagh, närwarande befallningzman welbet:d Jonas Warg och nämbden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Peder Swänsson på Åsen
Erich Olsson i Edhe	Erich Jöransson i Tullingzåhs
Oloff Ersson i Sijkåhs	Jöns Jonsson i Öhn
Larss Olsson i Sohlberg	Anders Jonson i Sohlbergh
Joon Pederson i Biensgårdh	Peder Chrestopherson i Hallen
Anders Ersson i Wallen	Abram Abramson i Jongsårdh

1. *Dato publicerades* Kongl. Majj:tz förr nämnde *placater*.

2. Om ödeshemman

Ströhm Sockn. Tullingsås. Jon Persson 2½ tunl:d. R. 13:31:12 öde 1678, och kastat af sigh 8 (lispund) höö, à 1 öre, och 1679 niutitt frijheet der på, är anskrifwit för ⅓ öde.

3. Gärde. Olof Persson 1½ tunl. R:r 10:29:12. Öde skrifwit 1678, och kastat af sigh korn och höö 8. 16 19¾ sk. sm:t och då beboddes det aff Anders Karlsson som icke tillstädes ähr, dy kan ingen närmare underrättelse der om fås.

4. *Ibidem*. Olof Persson 1⅓ tunlandh, berättes wara aff *comministro* herr *Wellam Klangundio* brukat i två ähr utan affgift effter herr *gouverneurens* högwelb. h. *Carl Sparres permission* som han låfwar skaffa och wijsa, men intet warit öde, utan något wanbrukat warit.

5. Länssman Per Christersson angaff hurusom för detta dragon Isak Flink förledne höst angifwit, att Lars Zakrison i Havsnäs skall för 4 à 5 år sedhan tillijka medh Stamselerne skuttit een älg med dess kalff, och nembdt orten och tijden huartill Larss strax nekat och äfwen nu: föregifwandes sigh aldrig något elgzdiur skuttit, och allenast ett med gillder fått. Isach haar åtta dagar effter sidstleden Michaelis rest heembligen bårt, och ingen weeth huart uth; och lämbnat hoos Lars ett sitt barn, hwars hustru hans swärmodher är. Han war och angifwen, honom Larss i många måtto warit förnär, och dy honom anklagat, och enär han derom tiltaltes, har han sålledes honom angifwit. Larss nekar alldeles sig elgzdiuren skuttit. *Resol.* Så wijda angifwaren icke tilstädes är, och swaranden alldeles der till nekar, så kan der till intet göras.

6. Isak Flink angifwit och så, dhett finnen Erik Andersson ifrå Alanäset i förfluttne fastetijdh skuttit een elgh, deth han bekänt sidsta stoorböndags hälgen, och länssman låtit taga huden i förwahr, och han strax der effter begifwit sig med hustru och barn neder till Ångermanlandh och Stigsjö sochn och Viksjö fintorp der han sin broor hafwer. Han hafwer öfwer 20 ähr bodt i Ahlanäset som 1679 blef skattlagdt, och nu af een annan beboos. Hudan wäger 16 m:k, och fins eij meera wara wärdh än 1 d. 16 sm:t. Samma gång hafwer han och gifwit lappen Jon Andersson an, hurusom han för 4 år sedan fått låf af Erik Jonsson i Ringvattnet, att skiutha 2:ne elgzdiur, som och skall skedt, och Per Olofsson i Hillsand kommit öfwer dhem, och sedt dheras åthforor, och dem derföre tilltallt, och hotat at angifwett, då lappen Jon Andersson gifwit honom een sölfwerkohsa igen, huilcken Peder Olson omsijder bekänt sig hafwa, och bleff anstallt giordt, att gode män skulle effter gudztienstens förrättande om stoor

böndagzhellgen föllia honom heem, och han om lögardagen stuckit sig aff wägen och begifwit sig heem, och männ om söndaghen rest effter, då han war med sitt bohagh wijken hemman ifrån till fiäldz åth Norge, och kunde altså intet få igen kosan. Erich Jonson i Rinwatne hafwer bekänt, sigh 2:ne elgzhuder tagit aff lappen Jon Andersson, i mening honom derföre angifwa, men sedhan intet dristat sig till, af fruchtan, att han skulle hållas före dem skuttit, och intet kunnat få lappen fram, och sedan sändt huderne ifrån sigh, och sedermeera pass fiorton dagar för Michaelis med sitt bohag rymbdt öfwer till Norie. Ena huden väger 1 (lispund) à 3 d. och den andra 11 m:k à 2 dahl. sölfwermynt.

Hoos Peder Olsson i Hillesand är funnit och satt i quarstadh.

En gieth och en killingh för - : 18 : -

Ett fåår och ett lamb för - : 18 : -

En fierdingh suur fisk - : 21 : 8

En uthgammal båth - : 8 : -

26½ skyl. rogh

Korn gräset och ophäsiat, och ännu icke uthtröskat.

Ett lass höö.

Fendrick Evert Pell *prætenderade* ½ åhrs uthlagor af Hillesand som är 3 d: 6 : 4 sm:t som betyges honom *resterat*.

Alldenstundh Erich Anderson föregifwes hafwa begifwit sig till Stigsiö sochn i Ångermanlandh och Wijksiö by, så sökes wederbörändens *adsistence* at skaffa honom hijth at lagföras för olåfligt elgzskiutande. Och så wijda han deth bekänt och huden lefwererat, så erkännes han effter *praxin* wara Kongl. Maj:t och chronan heemfallen. Peder Olson i Hillesand som nedertystat och förtegat, dhett lappen Joon Anderson 2ne elgzdiur skuttit och derföre een sölfkosa tagit, anbelangande, så fins han wara rymbd öfwer till Norie, och allena lembnat några pertzedlat och lijten årswexst, som skall werderas, hwaraf fendrick Ewert Pell, effter intygandet bör hafwa halfwa åhrets uthlagor som är 3 d: 6: sm:t och det öfrige *reserveres* till dess lappen Joon Andersson kommer tillstädes och blijr lagförd för 2ne älgzdiurs skiutande, och Erich Jonson i Rinwattne som skall giffwit lappen låff der till är rymbder till Narie, och efftersom huderne äre lefwererte och handfångne, så kännes och der till Kongl. Maj:t och chronan.

7. Isak Flink hafwer och angifwit sig förledne höst köpt aff Nils Eriksson i Näset ett skålpund tobak, som länssman berättar. *Resp.* att han för ett år sedan tagit till köps ½ skålpund för 12 d:r sm:t som war utaf dee 20 skålp:d han 1686 köpt i Narie och förtullat effter *quittens* d. 25 *aprilis* 1687: nekandes alldeles sålt honom något tobak förledn höst. Altså måtte saken beroo till dess Isaac kan komma tillstädes honom till mundz.

8. Lars Svensson i Tullingsås anklagades hafwa aff Jon Olofsson i Hallen förledne sommar sedan des boskap war *arresterat* för hans löffte för chrongården i Hallen som Anders Olofsson åboor, köpt een koo och den till sig tagit. *Resp.* att han ej wiste af något förbudh, och dess utan hade han af honom fodra 5 ortt i arff efter Per Jonsson uti een kopparkettell som i koons värde skulle beräknas, och lijkawäll blef han honom ifråntagen. Sigfrid (Seffre) Jonsson i Jonsgård berättar sig wara tillstädes på bytett effter Peder Jonsson, och at allt annat byttes förutan någon skuldh och att Joon Olson skulle få behålla kettellen, emedan som Peder honom den gifwit. Larss, att hans swärmoder hust. Gölu war intet der med nögd, och dy skall Jon tillsagt henne at niuta sin dehl der uti: beropandes sig på Jon Olssons broder Anders Olsson huilken berättar som Seffred, och intet hört meera derom. Ländzman, att Jon sagt sig willia sällia till Larss en koo, men icke nämbt honom någon arff hafwa att fodra. Larss

Swenson hafwer, enär fendrick Päll fått låff koon antaga, till wijdare sluth låtit een annan föllia, och enär der på klandrades den sanskyllige ifrå sig skickat.

Saken *discurerades* uthförligen, och beslötz enhälleligen till fölliande doom.

Euruwäll Larss Swensson hafwer aff Jon Olson fått aff dess *arresterade* boskap een koo, och will föregifwa den deels på *resterande* arff uti een kopparkittill bekommit, som han eij kunnat bewijsa, och wid fående befallningh den likwäll ifrå sig lefwererat, och altså ingen skada der af händt och tijmat; Dy är skälligt funnit, at låta honom för sådan otillbörligheet blifwa i berörde ansseende onäfst, med åthwarningh för honom och andra, att see sig wäll före, och intet inmängia sikh i sådane ährendr som angå Kongl. Maj:tt och chronones *interesse* och haffwande rätt.

9. Jon Olofssons syster hustru Karin, haar tillwällat sig två st. köör, 4 st. fåår och een geth af hans bohag: föregifwandes sig dem fått i arff effter sin sahl. man, och dem lämnat inne hoos sin broder, der hon med sine små barn warit och tient, och ingen penningelöön fått. Abraham Abrahamsson i Jonsgård och Peder Christoffersson i Hallen betyga henne få på bytett, två st. köör och några små crettur som byteslängden uthwijser, och derhoos, att hon hoos sin broder med barnen waritt och tient, hafwandes intet hördt at be:te köör och småfå, warit på något sätt skingrade, utan hoos Jon Olson behållde.

Hust. Sara Andersdotter Jon Olsons moder *pratenderer* och så 2 st. köör, 4 st. fåår och en gieth, huilcket henne på bytett tillfallit och hoos brodren lemnat, der hon sitt underhåld hafft i hans dagar, som Hans Eriksson i Grenås och Jon Andersson på Åsen såsom bythesmän kunna betyga, och ingendera tilstådes är. Peder Chrestophersson, att han hört, hust. Sara så mycken boskap fått och insatt hoos sonen Peder Chrestophersson [?] derest hon sitt tillhåld hafft, och meera weth han intet deraff. Per Svensson på Åsen, betygar, at Jon Anderssons hustru bedit honom eij *arrestera* hust. Saras 2ne köör.

Till dombs *voterades* som föllier.

Såssom intygat och bewijssligt är, att hust. Karin Olsdotter på byttet efter sin frambledne man fått två st. koor och några små crettur, och dem lämnat hoos sin broder Joon Olsson der hon med sine två små barn warit, och tient utan penninghe löön; Altså pröfwas skälligt, att hon dhem såsom annat inlagzfå effter 30 cap. tingmålalacken och 21 Edzörebalken L.L. niuter, doch emedan som owijst är, huru många små crettur dhet waritt, så *procederes* dermedh effter bytheslängdans innehåld. Modrens hust. Sara Andersdotters 2ne köör och små få komma i lijka *consideration* i synnerheet om koena, och der 4 fåår och een gieth kunna bewijsas af byteslängden heller bytesmennen *reserverades* till modrens fordehl, så behåller hon och dem, emädan som *praxis* betyger sålledes på alla bythen gemeenligen skeeplägar.

10. Anders Olofsson i Hallen som åboor ett chronhemman tiltaltes för dhet han förledne sommar haar slagit een fåbowall som kallas Nybudan, och hörer under Jon Olofssons hemman *ib:m*, och der till med uthuggit pass 32 famnar gerdzlegård, och den tagit och fördt och opsatt sig till fördehl, men icke aff hans jordh något sig tillwällat? Swaar, att bowallen hörer bäggie hemmannen till och at hästar warit dijth, och den merendeels afbett, och dy haar han sedan den öfwerallt slagit och bergat, men intet låtit besee skadhan heller tilltallt dem som hästarne ägde. Han tillstår och sig optagit Jons förlorade gerdzlegårdh i träde och fört till sin åker, och deraf stängt i sitt träde förloratt som af alla merendeels [lucka] åhrligen skeer. Joon Olson haar reest med hustru och barn till Norge och lämnatt hemmannet osådt, och inga utlagor är deraf gått. Anders Olson åboor ett chronhemman, för huilcket Jon har *caverat* och derföre blef hans boskap *arresterat*. Per Danielsson i Grelsgård hafwer och för Anders Olsons optagne hemman *caverat*. Anders Olsson betyges wara fattig, och tuiflas om han är godh för meera at såå, besynnerligen om han blefwe till några böther feldt.

Till dombs *voterades* som föllier.

Alldenstundh Anders Olson befinnes hafwa slagit och bergat halfwa Nybodwallen, som hörer till Jon Oluffsons hemman och der tillmed tillägnat sig ett stycke gerdzlegårdh som Jon i sitt fiohlträde opsatt, och det flyttiat till sitt träde; och sålledes öfwerträdt bookhållare *instructions* 12 p. och till föllie deraf skyldigh betalla heela åhrs räntan aff Jon Oluffsons hemman nembl. 13: 13: 12. sm:t som detta året 1688 warit osådt, och inga uthlagor derföre uthgångne.

11. Sven Göransson i Viken beklagade sig ej kunna få aff dragon Mattz Mohrman dee utlåfwade sex m:k sm:t. *Resp.* att han till budit honom en dahl. sm:t, och den lämnat till hans hustru som andra dagen lefrerte den tillbaka, efftersom han sin fylnad ej bekom. Mohrman tilstår sig wara effter förlikning honom skyldig sex m:k sm:t och aldrig der till nekat, huilket och finns *annoterat* her på tinget d. 18 septemb. A:o 1686; altså lämbnes deth till *excecutorens adistence*.

12. Oluff Swensson i Skarpåsen beswärade sigh öfwer Erik Olofsson, Daniel Andersson och Jon Persson i Ede, för det deras märar afbett hans boowald, och effter nembdemans Erik Samuelssons intygande till ett wintherlass skada. *Resp.* att deras stodh warit häfftade och dijt drefne aff stohästerne i Högzåsen, men berättades somblige warit stäckade. Erich och Jon kunde intet neka, att skadan war giordh på ett lass höö. Daniel Anderson är icke tillstädes. Altså blifwa dee effter 9 cap. Byggningabalcken l.l. skyldige at betalla till Oluff Swensson ett winterlass höö, och Daniel Andersson som icke *comparerat*, plichte för swarslösa med sina tree mk:r, och söke dem som dee förmena warit wållande der till som dee bäst kunna.

13. Ingel Andersson i Julsjö uti Ramsese sochn fodrade af dragon Axel Svan 8 öre sm:t för det han honom skiutzat förledne winther, ifrå Juhlsjö öfwer skogen till Görvik. *Rp.* att han hade hans häst öfwer skogen till läns, at betalla een annan gångh och 5 eller 6 weckor der effter sändt honom betallningh med drag. Olof Berg, huilcken förledne sommar är förrymbd till Norge. *Actor* bekände sigh läna honom hästen på betallningh framdeles, och intet fått aff Oluff Bergh. Axel berättar sig tillbudit honom sin betallningh. *Resp.* Ja, men han will hafwa wedergäldningh för sin reesa hijt åth 8 öre sm:t och Axell budit honom 4 öre *dito* och nu låfwade willia fullgöra hans begäran, och förnöija medh sex mark kopp:rm:t, deth honom pålades genast fullgöra.

14. Dragon Elias Drake *prætenderer* arff på sin hustrus Märit Persdotters wägnar effter hennes systonebarn Sjul Andersson som dödde ogifft, och hade hoos Anders Jönsson i Strand på ett jordeköp at fodra 7 r:d. *in specie*, dem Siulls halfbroder Nils Grelsson till tillägnat, hwar till swarades, at han som halfbroderen war bekommit 7 r:d á 6 m:k sm:t och några löösöhren, aff meningh, at han skall wara närmare till arfwet som broderen ähr, än hon som des systonebarn war. Elias, att Anders Jönsson berättat Nillss fått 7 r:d *specie*. Herwidh är at *observera* dhet den försålde jorden war tillfallen Siuhl på hanns fäderne, och Nills och han wore aff een moder, och Nillss altså icke till jorden berättigat heller bördigh. Nilsses fader Grels Nilsson fodrar betallningh för Siuhl Andersons opföde ifrå dhet han war sex år gammal, huilken dödde på sit 17:de år i krigstiensten, som betygades sant wara. Siulls moder war sedan Greels hustru som dödde för än sonen. Effter någon *discurs* förlikades parterne sålledes, att Nilss Grehlson skall gifwa Elias Drakes hustru i ett för allt 4 rd:r och fins aff arfslängden, att emottagne 7 r:d äre uti *specie* betallte så betalles uthfästade 4 r:d effter den *valoren*, men äre dee lefwererte effter sex m:k sm:t:z wärde, så betallas dee der effter, huarom dee inför rätten handsträcktes.

15. *Action* om öknampnen företogs, då pastor Jonas Sahlin beklagade först, att pastor i Rödöön h:r Peder Gestrinius som deruti och så är *læderat* (?), hafwer emoth förmodan reest her ifrån gårdagen, der han doch lijkawäll åhörde första förhöret i prästgården och fann sig wara *schanderat*. Sedan låfwat i ett sitt breef willia komma och å detta ting saken uthföra, och der till medh aff häradzhöfdingen derom påmint och hijtkallat, och lijkawäll affreest: seendes dy blifwa föranlåten genom *ven. consistorij assistance* honom förmå sådan höghförargellig saak at uthföra. Och ehuruwäll alla *intressenter* uti öknambnens gifwandhe icke äre tillstädes, så sökes lijkawäll ändskap deruthj, och kunno närwarande sig med edh derifrå befria, wore wäll, heemskiutandes dhett i rättens betänckiandhe och gåttfinnande.

Anders Månsson är ej tillstädes, och owist hwar han tigger sin föda. Olof Botvidsson och Kerstin Botvidsdotter äre utur landet reste.

Anna Persdotter berättar och påstår, sigh intet hört *pastoris*, hans hustrus och dåtters Marias ökenambn tillijka med h:r Peders *Gestrini* och dess hustrus, förrän hon effter kallelse kom till prästegården in, och det hörde aff kyrckioherden: beklagandes sigh sedan ej hafft rätt kyrckiofredh, utan aff *pastoris* hustru med bannor öfwerfallen: tillståendes sig i fäboderne gantas medh Daniel Eriksson, kunnandes med trygdt sambwette edel. betyga sig derutinnan oskyldig wara, och aldrig hört ökenamben förr än pastor dem för henne nämbedt.

Elin Hansdotter tillstår sig allenast wrijdit ihoop enn kantt aff sin kjortell och luppit efter Danill Erson som barnen och ungdomen göra plägar, och aldrih hörde tallas om någhra ökenambn, förrän 3die dagh juhl aff Jon Eriksson, att herr Peders hustru sagt för honom om någras ökenambn, dem hon ej wäll kan minnas och strax der effter i prästgården: kunnandes det edelligen betyga.

Brita Jonsdotter berättar sigh allenast wara i leekstufwan om fierde dagz affton, och hörde ingen talla om ökenambnen, och sedan kallat till prästegården derom, och intet kunde bekänna derom, effter som hon intet der af wiste.

Kerstin Eriksdotter hafwer ej meera deri säija än hon förr berättat om Erik Samuelssons folckz tahl om nyåhrs mårgonen. Gunilla Olofsdotter berättar sig sagt för Olof Nilss Kerstin, att *capiten* leutnantens Curi hustru kallas Rosigårdh, och det hört aff deras dotter Maria, och intet meera hört derom eller tallat.

Daniel Eriksson i Ede, att Olof Botvidsson kallat Olof Stensson Kampen, men han icke der effter härmat, nekandes som för till alla påbyrdade punchter, och alldrig hört *pastoris* dotters Marias och h:r Peders Gestrini ökenambn förr än hans fader kom ifrån förhöret i prästegården.

Olof Eriksson i Ede nekar alldeles som förr, och intet weet mehra der aff än hans broder Daniel berättat som skyller på Kerstin Botvidsdotter som tienar i Ångermanland.

Nämbedman Per Svensson på Åsen betyger sig wara nyåhrsdagen i prästegården, då Anders Månsson, Daniel Ersson och Oluff Bothwedson förhördes, och hörde Daniell och Oluff tillstå sig hört h. Peer Gestrinius kallas Strandstryckell och pastor h. Jon, Godhgubben, och meera den gången intet.

Kerstin Edfastsdotter i Aspås betygade på sin edh och sanning att Elin wreed ihoop af kiortellen een tingest och höll i handen: slåendes Daniell till marcken, och lade sig på honom, men intet rörde hon sigh och Daniell brötz med henne at slippa: hörandes intet tahl til honom hafwa, och enär Anna och Elin lупpo effter honom på myran, lyfftade dee sine kiortlar upp mitt på låren.

Effter rättens sambtahl beslötz till fölliande dohm.

Ehuruwäll *spargerat* och uthspridt kan wara, hurusom en och annan så wäll herr kyrckioherdens huus som fleras her i socknen fått ökenambn, huaröfwer herr pastor på ämbetz wägnar rättsinnigt nijth drager. Men såsom intet kan fullelligen bewijsas huilcken som är *autor* och ophafwet dertill, utan angifne och laghförde persohner som närwarande och i landet äre alldeles nekader till; Så hafwer rätten blifwit föranlåten der med, domare reglan

och Sweriges lagh lijkmätigt, stadna, med åthwarningh, at hwar och en tager sig till wahra för sådan odygdig gerningh och folckz gifwande ökenambn och försmädande. Men så wijda intygat och bewijsligt är att Anna Persdotter och Elin Hansdotter hafwa utan blygd och höfligheet luppit effter Daniel Erson, och merendels sig blåttat, och Elin derhoos sedan med een hoopwridin tingest lagt sig ofwanpå Daniel, så *remitteres* deras föröfwade galenskap derutinnan till lofliga probstetinget.

16. Pastor herr Jon Salin opbödh tredie gången Måns Erikssons hemman i Moo aff 3 $\frac{1}{3}$ tunland för 200 d. sm:t som utom börden sålt är, etc.

17. Pål Eriksson opbödh tredie gången Thomas Perssons hemman i Sikås aff ett tunl. för 32 dahl. sm:t som *reverseres* Kongl. M:t till lösn effter dhet utom börden sålt ähr.

18. Jöns Jönsson opbödh tredie gången Mickel Jönssons hemman i Bredgård à 2 $\frac{2}{3}$ tunl. för 100 d. sm:t warandes hans hustru der till bördigh.

19. Jon Olofsson opbödh första gången Måns Larssons hemman i Gåxsjö à $\frac{1}{2}$ tunl. för 30 d. sm:t warandes han dertill obördigh som heembiudes Kongl. Maj:t och chronan till lösn der icke någon aff börden *intra fatalia* klandrar och löser.

20. Karl Eriksson opbödh första gången Jon Danielssons hemman i Sikås aff 1 $\frac{1}{2}$ tunland till sythningzlöön, och oplåtit dess ringa ägendom till gäldens betallningh.

Ting 9 och 10 april 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, sid. 59v–62, ÖLA.

Anno 1689, den 9 och 10 *aprilis* med Hammardahls tinglagh, närwarande befallningzman Jacob Graan och nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Peder Swänsson på Åhsen
Erich Olsson i Ede	Erich Jöransson i Tullingzåhs
Oloff Ersson i Sijkåhs	Jöns Jonsson i Öhn
Larss Olsson i Sohlberg	Anders Jonson i Sohlbergh
Joon Pederson i Biensgårdh	Peder Chrestopherson i Hallen
Anders Ersson i Wallen	Abram Abramson i Jonsgårdh

1. Kongl. Maj:tz barnemordz *placat*. 2. legohions stadgan *publicerades*, och om *sollicitant placatet* utförl. påmintes.

2. Effterskrefne befinnes alldeles oförmögne at betalla återstående *contributions rest* för 1688.

	Hammerdahl s.	T:d	dr.	piga	Hammerdahl s:n	T:d	dr.	piga
Lorås	Jon Persson	2	1	1	Görvik	Pål Hansson	1	1/6
Ede	Israel Hansson	1	1/2			Israel Filipsson	2	1
	Jon Eriksson	2				Per Olofsson	1	1/2 1 1
	Per Månsson	1	1/2			Per Hemingsson		1
Håxås	Sven Persson	2	1/6	1	Svedje	Jöns Mickelsson		1 1
Sikås	Jon Olofsson	1	1	1	Ströhm s:n			
	Jon Bonde	1			Tullsåhs	Lars Svensson	2	1/2 1
Gisselås	Olof Persson					Jöns Danielsson	2	
[och]	Måns Hansson	4	1/6	1		Anders Nilsson	2	1
Hallen	Israel Simonsson	2			Öhn	Anders Mårtensson		1 2
	Isak Eriksson	1	1/6	1		Daniel Jonsson	2	2 1
	Sjul Persson	2	1/2	1	Berget	Sven Jonsson	1	11/12
	Per Christoferss	1	1/2	1	Risselås	Lars Sevaldsson	3	
Dragon	Jonas Flink	2			Vallen	Sjul Jonsson	1	1/4
	Anders Olofsson	2	1/3	1	Grelsgård	Olof Mårtensson	2	

3. Effterfölliande äre för denne tijden medellöse att betalla *resterande* 1688 åhrs rijkzdags bewillningh, som förmodas kunna nästkommande höst clareras.

	Hammerdahl s.	T:d	dr.	piga		T:d	dr.	piga
Fyrås	Pål Olofsson			1	Ströhm sockn			
	Per Andersson			1	Tullsåhs	Jon Svensson	2	1/2 1
Solberg	Sven Olofsson	2		1 1	Äspnäs	Jöns Jonsson		1 2
	Hans Olofsson	2	2/3		Gärde	Olof Abrahamsson		1 1
Skarpås	Olof Svensson	2		2	Grelsgård	Per Danielsson		1 1
Sikås	Sven Olofsson	1/2		1 2				

4. Olof Persson på Åsen kärade till sin swåger och hustru systers man Gudmund Eriksson *ibm*, för sin hustrus anpart i faders hemmannet som han besitter, och låfwat till uthlösn 7 d. 16 öre sm:t dem han icke kan bekomma, utan biuder wärde effter egit satt prijs, dhet han intet göra kan. Zedhan *prætender* han bröllops kåst och andre löösören som han förmenar sigh

tillkomma. *Rp.* Att han tillbudit honom ett tredie åhrs stodh i bethalningh för sex dahl. sm:t, och deth öfrige åth hösten betalla, men han intet will sig der med benöija, och dy förledne söndagh som war den 7 *huius* låtit sig till rätta stämbna, och altså intet kunnat hafwa sina wittnen tillstädes: beropandes sigh på bythes längden som Oluff Persson till sig tagit: hafwandes een skriffit om heela sammanhanget fattat, som kunde igenomsees och *considereras*, om wittnen wore tillstädes, som skole waritt tillstädes, om han i laga tijdh hade blifwit stämbdt. Oluff, att han intet kan antaga stoet för deth wärde, uthan effter gode mäns werderingh, och att han bytheslängden intet hafwer hoos sigh. *Resolutio.*

Såwida Gummund Ersson icke lagligen stämbder är, och kunnat sina wittnen framskaffa, så kan den ej wijdare handteras, utan måste beroo till näste tingh.

5. Hustru Märith Jonsdotter i Fyrås, fodrade aff Peder Hansson *ib:m* een åhrs dräng löön 5 d. 8 öre sm:t för sin son sahl. Lars Olofsson, som honom tient. *Resp.* att dee äre förljkte på hans sotesängh effter hans begäran, uti Erik Hanssons närwaru uti Gåxsjö, då all den skada han honom under två åhrsienst tillfogat blef tillgifwen, så med höetz förderfwande och ett hans stodz olåflige tagande till fåboderne, som där aff hans wårdlöosheet af biörn blef hähl rijffwit, och der till med huggit een häst förderfwadt, som och stöerte, som måtte betallas med 6 Rd. etc. Erich Hansson betyger, Larss på sin sotesäng bidia Peder Hansson om förlåtelse, uti allt han sigh emoot honom förset: låfwandes om Gudh skulle hielpa honom till hällsan, at han skulle bättra sigh, huartill Peder Hansson beiakat, och gaff honom allt till, men intet nämbdes och taltes om hans löhn hoos Peder. Larss läfde åtta dagar dereffter. Dhet betyges, att Peder Hansson måst betalla omkomne häst med 6 Rd:r som han skulle hafwa för ett stodh aff sin fader, och derhoos, att hästen fick quarck bolden, och kunde bäggie delarne wara ordsaken till dhes störtningh. Peder Hansson påstår, att enär han *cederade* sin rätt emoth drängen, att han skulle deremoth affstå sin löön. Märeth förtryter att förljknigen icke skedde i sin närwaru, och at Peder både förr och sedan sagt, att hon ingen skillingh skulle få, och der bewijsas kan hästen genom hans förwällande stört, kan hon ej stoort neka der till, ehuruwäll Peders hustru skall sagt, deth yxen är fallen uhr wäggen, och skenat litet i låret. Peder, att afffallat war strax, at half skadan skulle komma på huardera.

Peder Hansson berättar, deth Larss war sigh skyldig en halff Rd:r; och låfwat sedan han blef dragon aff räntan betalla som intet skedde, och rustmestaren Jon Hansson kan bewittna. Hust. Märith föregifwer sig ej wist wetta huru och om be:t ½ Rd. är betallt och skiuther sigh till rustmest. som siuker åhr.

Under betänckiande till dombs, förljctes parterne sålledes, att Peder Hansson skulle gifwa hustru Märith för sin *pretension* en dahl. sm:t huar öfwer han henne strächte handen.

6. Framledne ländzmans Erik Anderssons effterläfwerska hust. Agnes Persdotter är stämbd aff länssman Olof Jonsson i Rödön at *comparera* her på tinget, att swara för huusbyggingh på för detta ländzmansgård i Ede, som nu leutnantz säthe är, och hon sig icke inställt, utan sändt een skriffit till rätten, at hon intet kunde reesa der effter, emädan hon icke aff häradzhöfdingen är *citerader*, huilcket icke kan *aggreeras* och dy blijr hon effter 33 cap. Tingmålabalcken saker till sina tree marck.

7. Kyrckioherdens herr Jonas Salijns anhängige *action* på währ tinget 1688 emooth Sven Olofsson på Åsen, angående een sölf:r kädh som hans broder Per Olofsson funnit, *pastoris* datter tillhörigh, företogs, och effter der öfwer afsagde *interlocutorie* doom d. 31 majj 1688, tillfrågades Swän Olsson, om han käden aff sin broder i Norge skaffat till rätta. *Resp.* att han medh Jon Olofsson i Hallen deth giort, och intet swaar fått: säijandes först, att Erik Göransson i Tullingsås brefwet skriffwit och sedan herr Wellam Klangund, huar till beggie nekade, dåch

sade Erich, att han sig der om bedit och han nekat, och gifwit förslagh på herr Wellam, och meera weeth han der aff intet.

Pastor, att hans hustru uti ett bröllop i Görvik beklagat sigh i Peders och Swäns närwaru, kädet mistat, och lijkawäll så odygdiga waritt, och intet oppenbaratt. Swän sade sigh i bröllopet warit, men intet hörtdt tallas derom. Pastor skaa genom länssman Peder Christersson, att Peder Olsson samma gångh tillijka med allt gästabudzfolcket i stuffwan war, men bleff dåch Swän intet warsse, som och kundhe wara tillstädes. Zwän föregifwer sig kunna med lijfligh edh betygga, sigh aldrig wettat, deth broderen Peder kädan funnit, heller den sedt, förr än han honom förde till wäg, enär han reste till Närke, då han i dryckenskap sade sig den hittat, men intet huarest, och intet kunde talla der om, efftersom han hehl fuller war, och intet niuttit der aff. Sedhan, att dragon Rumor intet wille i morgons föllia hijt till tingz att bewijsa sitt angifwande der om.

Dragon Henning Rumor tillstår sin giorde *relation* om Swän Olssons berättelse, angående sölfwerkädan, och derhoos sagt, att Peder den hittat, enär han skulle gå till Moo och köpa bly huartill Swän som tillförne nekar och säger honom der uthj säija osant. Hemmingh, att Swän om förledne måndags affton sagt, om han icke will komma till tings, och wittna sant deruthj, så måtte hans hustru komma; Swän, att han säger så sant i deth ena som i deth andra, och huru skulle han begära och *forcera* något wittne emoot sigh sielff, han kunde i deth fallet sielff bekänna sitt hafde tahl. Rumohr, att dragon Samuel Jerpe hörde samma ordh. Hemming Rumor på tillfrågan berättade Swän säija, Peder för sig sagt om kädan enär han skiutzade honom till Fyrås, och han reste uthur landet: liggiandes heel drucken i slädan.

Zaken togs i betänckiande och slötz till fölliande doom enhället.

Alldenstundh Zwän Oluffson intet kan öfwerbewijsas wettat, deth hans broder Peder Oluffson hittat och funnit den bårttappade sölfwerkädan i prästegården, förrän han honom fölgt till wägs på reesan till Närke, och intet der uti dehlachtigh warit, och fast mindre der af niuttit, och dy ej kunnat för den ordsaken skuldh hindra hans reesa, som och i synnerheet emellan broder intet förmodas kan, altfördenskuldh kan rätten intet fogh hafwa at påläggia Swän Olson något straff derföre, utan *obligera* honom med högsta flijth förmå hoos sin broder Peder Olson, att sölfwerkädan eller dess wärdhe kan forderligast blifwa ägaren tillställt.

8. Maior Carl Gustaf de Charliers skriffit oplästes, aff jnehålldh, hurusom Lars Månssons hemman på Åsen, är anslagit till booställe för *chergeanten* under dess *compagnie*, som den tijdhen åboddes aff Pål [Påfwel] Jonsson: wettandes intet på huad sätt, han är kommen derifrån, och med huars tillståndh *chergeanten* Erik Swahn deth antagit: begärandes wetta sammanhanget der aff, och om han *sufficient caution* för sig ställt. Huru som *chergeanten* är der till kommen, uthwijser der öfwer hålldne ransakningh här på tinget d. 26 *novembris ani* 1687. *Chergeanten* förehöltz herr maiorens begäran, att wetta om han *sufficient caution* för boostället hafwer ställt, som förklarade sigh, *cautions* skriffiten på förledne höstetingh wijst åth befallningz man Jonas Warg uti fendrich Evert Pells närwaru, och fått deth swaar, att maioren bör den hafwa, och han altså till hohom uti Ede den lefwererat, huar med rätten och stadnar, emädan som deth i synnerheet effter Kongl. Maj:t *reglemente* hörer under herr öfwerstens och herr maiorens *disposition* och wårdnad.

9. Erik Månsson i Mo opbödh tredie gången Erich Månssons odells jordh i Åsen aff 1½ tunland och 1/6 [?] för 90 Rd:r eller 135 d. sm:t som utom börden är såldt, och *reserveres* Kongl. Maj:t och chronan des lösn etc.

10. Olof Matsson opbödh tredie gången hemmanet i Ede Andersgård ben:d, som honom till sythningslöön opdragit är aff swärfaderen Per Persson.

11. Jon Olofsson opbödh andra gången Måns Larssons hemman i Gåxsjö á ½ tl:d för 30 dahl. sm:t, som utom bördén såldt är och *reserveres* Kongl. Majj:t och chronan till lösn etc.

12. Carl Eriksson *insinuerade* Jon Danielssons sytningz skriffit på hemmanet i Sikås och Hammardalls sockn aff 1½ tunl. och opbödz andra gången oklandrat bem:te hemman.

13. Socknskomakaren Olof Persson opbödh förste gången Olof Nilssons hemman på Åsen och Hammardahl sockn af 1½ tunl:d för 75 d. sm:t, doch förbehållit Lisbet Olofsdotters 3 d. 24 öre sm:t som skulle uthbetallas, och så wijda köparen der till obördig är *reserveres* Kongl. Majj:t och chronan till lösn der det i nåder skulle behagas, så frampt icke någon af bördén *intra fatalia* dhet inbördar och löser.

Ting 22, 23 och 25 november 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, sid. 153–159, ÖLA.

Anno 1689, d. 22, 23 och 25 *novembris* med Hammardahls tinglagh, *præsente prætores* och nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen
Erich Olsson i Ede
Oloff Ersson i Sijkåhs
Larss Olsson i Sohlberg
Joon Pederson i Biensgårdh
Anders Ersson i Wallen

Peder Swensson på Åhsen
Erich Jöransson i Tullsåhs
Jöns Jönsson i Öhn
Anders Jonson i Sohlbergh
Peder Chrestopherson i Hallen
Abram Abramson i Jonsgårdh

1. Dato oplästes förr *specificerade* Kongl. Majj:ttz *placater* och *resolutioner*.

2. Pål Olofsson i Fyrås angafs hafwa för tijond räknarne icke meera ansagt wara tröskat än en skyhl 4 bandh, och kommande till länssman som boor i samma by, deth berättat, och han swarat, deth lærer wara meera, och dy blef der effter ransakat, och funnit halm af 4 skyhlar. *Resp.* att han angaff sig tröskat en skyhl 4 bandh, och förglömt anmähla 8 bandh som hans hustru tröskat, och meera weeth han sigh intet giort, utan i halmljrdret warit någon halm af förra åhret, huartill länssman Peder Chrestersson och tolffman Anders Jonsson i Solberg tillijka med sexman Peder Andersson i Fyråhs neka, och betyga, att dee syntt och rätt angifwit, och att ingen g:l halm der warit, utan höö war kastatt dels öfwer halmen. Men Pål säger som förr, att han därutinnan är oskyldigh.

Till dombs *voterades* enhälleligen.

Zåssom intygat är, att Pål Oluffson hafwer icke meera angifwit hoos sig wara tröskat än en skyhl 4 bandh, och tolffman tillijka med sexman och länssman befunnit halm effter fyra skyhlar; Altfördenskuldh warde Pål Olson effter 9 § i 1638 åhrs tijonde *placat* och stadga, dömbd at betalla tree gånger så mycket som han undandölt och försnillat hafwer, som är effter

befundne *prob* à 8½ kan:r en tunna 10 3/10 kanna korn, der aff chronan bekommer halffparten, och det andra dehlas effter ordningen.

3. Jöns Andersson i Risselås tilltaltes för dhet han förledhne wår aff Anders Nilsson i Tullingsås tagit 2:ne koor, näst för han rymbde ifrå hemmanet till Norge. *Resp.* att han honom länt penningar, och fått af honom en koo i betallningh, och Jöns Nilsson i Rissellåhs en dito: föregifwandes deth Erik Göransson i Tullsåhs lærer wetta der aff? Swaar, att han hörddt, dhet Anders war skyldigh honom några penningar, men huru mycket weeth han intet, och då han förmercht, deth Anders icke war troendhes at längre hemmannet kunna häfda, sändt honom budh, at taga tijden i acht, dhet han gjorde. Nils Eriksson i Näset i lijka måtto för 6 st. fåår. *Resp.* att han war sigh så mycket skyldigh, effter som han hoos Isak i Hallen fått en koo som Nills Erson ägde och låfwat vallmar derföre, som han ej höllt, deth Anders Eriksson i Vallen betyggar sant wara, och fått 6 st. fåår á 12 öre sm:t stycket: Warandes Anders Nillsons hemman skatte.

Zaken togs i betänckiande och beslötz, at så wijda Jöns Anderson och Nills Erichson hafwa aff den afweckne Anders Nilsson fått boskap till sin betallningh, och intet sweck pröfves der i wara, och deth som quar war sedan han begifwit sig medh hustru och barn till Nârie, är i acht tagit, och dels uthdeelt till dragons 1689 åhrs ränta af gården; Altså kan rätten intet finna dhem derutinnan straffwârdige, och åligger lenssmann oppgifwa een richtig *specification* på hans quarlâtenskap, och sedan huad der aff skäligen kan utgifwit wara, och deth öfrige hafwa i behåld till *creditorernes* betallningh effter rättens görande förordningh.

4. Anders Göransson i Hoting tårp i Fjällsjö sockn och Ramsele gâldh i Ångermanland kärade till *comminstrum* herr Wellam Klangundh i så måtto, att han 1687 om wåren köpt ¼ tunna korn till uthsâde af honom för 5 d. 16 öre k:r m:t deth han förddt till Havsnäs tårp, och der deth pröfvadt och måltades icke meera än två korn af 20 dito, och altså nödgades sända deth tillbaka med båtzman Måns Olofsson, och blef sålledes osâdd: Begârandes sina utlagde penningar tillbaka. *Rp.* att båtzman lefrerat korn tillbaka ringare 3 kannor till herr Wellams hustru, och deth afftahl giort, att finn Peder Olsson i Hillsand som war skyldigh herr Wellam ¼ tunna korn, skulle den till Anders lefwerera; Anders, att Måns der om intet tallt, utan sagdt, at hustrun intet kunde i sin mans herr Wellams frânwaru några penningar lefwerera, och at intet feltes på målet, dhet Lars Zakrisson i Hafsnäset kan betyggha som berättar, att Måns lefwererte ¼ tunna korn till herr Wellams hustru, och ingen åtallat målet, och sagt sig inga penningar i sin mans frânwaru hafwa at lefwerera, men ingen nämbde Peder Olson i Hillesand, som två dagar der effter rymbt bårt till Norge.

Parterne förlijchtes sålledes, att herr Vellam Klangundius låfwat gifwa honom 6 d. 16 öre k:r m:t och 6 kannor korn, huar med Anders Jöransson war tillfredz, och der öfver strächte huar annan handan.

5. Måns Eriksson i Mo tilltaltes för deth han bårtsändt sin son Per Månsson förledne winther till Norge olåfwandes, som där stadnat quaar? *Resp.* att han låfvade komma igen, om icke på åkeföret, då [så?] förledne sommar, och intet dera skedt. Broderen Elias varit i föllie med honom, och han reest till Trondheim at köpa glaas, och sagt sig skolla komma tillbaka åth åhret, och denne varnat och bedt honom icke bringa faderen i något bryerie och vidhlyfftigheet huar till kommer, att han lärddt glaasmakerie i Trundheem, och varit hemma i tree åhr, och hafft sin glaasvindh med meera med sigh som väll hade kunnat märckias och förståtz, fast de icke villia dhet bekâna, helst emedan som fadershemmannet var bårtsâldt, och han icke skaffat sig något boostelle.

Zaken öfwerlades till fölliande sluth och doom.

Rätten fann skälligt, att Peder Månson bör denne vinther effter låfwan sig instella, och sielff förklara sin olåfl. afresa från landet öfwer till Närke, eller hafwa at befara blifwa förlustig aff allt tillfallande arff effter föräldrarna.

6. Dragoun Jonas Kruuskåp kärade till Jöns Arvidsson i Öhn för dhet han icke will effter afftahl betalla för hans sommararbete uthfästade sex ort eller 6 d. 24 öre km:t och biuder allenast 4 d. km:t. *Resp.* att han wäll låfvat honom sex ort för arbete till Mickellsmässa, och efftersom han intet längre tiene än till sidsta stoorböndagen, då *camperingen* tillstundade, och kom sedan intet igen, och dy kan han icke betalla honom fult. Kruuskåp, att *accordet* var allenast öf:r slått och skördeandan, deth han höllt. Huar emot *exciperades* att där så varit som dåch icke var, så blef detta år slätteandan icke fulländat för skördetijden, utan mycket sedan: Varandes ingen öfver deras *accord*. Jöns haar och gifvit Jonas strax een Andelig Vatnkälla på *accordet* för 3 d. km:t, den han hade, och enär han begaff sig derifrån, lämbnat den åth hans hustru, och sedhan sagt, deth han narrat Jöns hustru at taga igen boken. *Resp.* att han bekom boken och ej stoort brukadt, och Jöns låfvatt låtha botha bandet som war söndrat, och begärt för henne 3 d. km:t huar till han ej beikad, förr än bandet skulle blij färdigt. Jöns, att deth war litet spruckit och snart botath och bleff antagen för tree dahl. km:t. Jonas tillstår sig fått två barka gethskinn, som han vill räkna sig böra hafwa, iempte uthlåfvade 6 orter. Men Jöns, att han dem fått på löönen å 4 öre sm:t.

Resolutio. Zåsom Jonas Kruuskåp huarken sin angifneför*accorderade* tienstetijdh och öfver slått- och skördenaden heller Jöns Arfwedsons till Mickellsmässa fullgiort, så kan han icke med fogh och skähl *prätendera* och begära effter *accordet* full löhn aff 6 d. 24; utan måste låta nöija sigh med billigheten, och der på antagit een book som beräknas för 2 d:r 16 öre, och då bör han sielff låta bota huad som å bandet kan fehla. Sedan hafver han fått 2ne geethskin som han ej gitter bevijsa utom uthfästadt löön bekommit, och dy afrächnas dee på löönen för 24 öre km:t. För det 3die befinnes bondens arbete åthminstone wara medelst möthet och *camperingen* efftersatt i 14 dagar, som räknas för $\frac{1}{4}$ aff tijdhen, och derföre afdrages $\frac{1}{4}$ å *accorderade summa*, som är 1 d. 22 öre. Blifver altså Jöns Arfwedson skyldigh at betalla till Jonas Kruuskåp 1 d. 26 öre km:t som utan oppehåldh måste skee.

7. Olof Persson på Åsen *itererade* sin fodran aff sin svåger Gudmund Eriksson *ibm*, om sin hustrus Ingeborgs lösn af fadershemmnet och *prätenderade* bröllopskåst och några löössören. Svaar, att byteslängdan aff d. 23 october a:o 1681 uthwijser § 7 *hisce verbis*, huad Brithas bröllopskåst anbelangar, så räknas den intet, utan Gummund (som är hennes man) bevijsar dee andre syskonen derföre ett brodersstycke igen; föregifvandhes Gumund sig till brudgåfvor å bröllops dagen den kåstnaden fått till skiänckz. Killingarne uti den 10 §, dödde och störde om vinteren på een när, dy var ej stoort at bytha i så många dehlar. Uti slutet aff bythes längden förmähles at Gunnar [!] unnas een broders part i hemmnet, då han i framtijden behagar lösa dee andra syskonen uth, emädan som han i svärfaderens höga ålder deth antagith och förstått. Gummund nekar ej till Oluff Pederssons hustrus uthlösn med $4\frac{1}{2}$ Rd:r, och tillbudit deth i värde betalla, som han vedersakat. Oluff Pederson ville intet vara benögd med så ringa lösn, utan *prätenderer* effter 18 Rd. tunlandet, och hemmnet består aff $2\frac{1}{2}$ tunl. varandes anno 1687 köp giort derom, at värdet skulle vara in alles 63 d. sm:t och *conceptet* till köpebrefvet giort, och ej blifwit fullbordat, huar till Gumund nekar och befans det vara förslagz vjjs opsatt emädan som gubben Johan Svensson var ej väll nögd med Gummundz sythningh, och nya mågen Oluff Pederson som nu *actor* är, stått der effter. Länssman Peder Christersson och nämbdeman Erik Samuelsson hafwa den 20 9:*bris* 1687 varit på förlikningh emellan syskonen och *attesterat*, att Gunmund skulle för bröllopskåst och lösa arff gifwa huart syskon 2 Rd. 18 öre sm:t, huaremoth invändes, att dee väll voro tillsammans, men då intet kunnat förstå sammanhanget, och huru skulle han kunna

sambtyckia till sådan *summa*, efftersom han bröllopskåsten fått till brudhåfvor, och intet af det lösa om händer hafft, och at svärfaderen deth undantagne stort i sin lijffstijdh sielff föryrtrat och till sin nytta des värde användt. 3½ tunna korn till uthsäde som fadren sig tillräknade och länt Gunmund, widkommande, säger Gunmundh, att han icke igenkrafd, utan war rådande sedan som förr öfver den ringa ägendom i gården fans, och tagit deth han nödigast hade, emedan som han sythningshion skulle wara, som han och till dödedagen war, börandes dy intet någon räknenskap derföre göra. Oluff fodrade 7½ m:k km:t som *rester* på hans hustrus åhrs lööner. *Resp.* att hon större frijheet medh egit och särskilt arbete hade med spinnande och väfvande, än penningelöonen kunde wara. *Actor*, att dee 1687 der om förljcktes, huar till nekas. Erich Zamuellson, att på talet war deth fuller, men kan intet minnas något sluth, om deth icke war inbegrijpit i skriffthen som då giordes. Gunmund, att Oluff bekom åtta lass angh, utan lega. *Resp.* att han sielff dem uthbödh på deth han skulle töfwa med bem:te 7½ m:k huar till nekas.

Zåssom Gunmund Erichson effter sluth och afftahl på arfskiffet d. 23 *octobris* anno 1681, äger een broders lått och dehl i Johan Svänssons hemman på Åsen och des lösn, huar om tuistas, alt så skolle tree män å huarderas vägnar effter 3 cap. jordabalken L.L. värdera hemmannet, och der effter skall Gummund sine medarfwa uthlösa. Zedan, huad bröllopskåsten och annan arff som Oluff Pedersson *prætenderer*, anbelanghar, så fins väll een *attest* af ländzman Peder Christierson och nämbdeman Erich Samuellson gifwen den 20 *novembris* anno 1687, att Gunmund Ersson skulle för lösa arff och bröllopskåst gifwa till huardera aff dee andra syskonen 2 Rd:r 8 öre sm:t, huar till Gummund nekar, af skähl, at han inga löösören, dem tillhörige hafft om händer, utan åthniuttne 3½ tunna sädeskorn var fadren å bytet oräknat tilldelt, och han honom födt till dödedaghar, som därpå intet yrckiade, utan war så väll sedan som medan han hemmannet förestodh, rådande om deth ringa som i gården fans. Zedan at bröllopskåsten var honom till brudhåfvor å hedersdagen skänckt, som i sitt värde kan wara. Och alldenstundh förljckningen *disputeres*, och icke enig är med Zveriges lagh; så finner rätten skähligt den opphäfva. Och så vijda Johan Zvänssoon å bytet ellenast undantagit uthsädet aff 3½ tunna korn, och ett stodh som han sielff föryrtrat och till egit tarf användt, och Gunmund honom födt till dödedagen, så pröfvas billigt och rätt vara deth han kornet som annan sythningslöön niuther, i anledningh aff 31 cap. jordabalcken L.L. och emädan som bytheslängden vijser, att hans bröllopskåst icke bör räknas och den effter 23 cap. giffmåla balcken L.L. icke bör till fullnada gånga. Altfördenskuldh ehrkänner och dömmar rätten, Gunmund Ersson wara frij för wijdare tilltahl så för kornet som bröllopskåsten. Sidst huad 1 d. 28 öre km:t vidhkommer, som Olluff fodrar återstå på sin hstrus löön, och Gunmund nekar, och föregifwer wara afrächnat till des *apart*. hafde frijheet, huilcket i gode mäns närwaru warit under *discurs* och samtahl, och dee slutet sigh icke påminna kunnat; så är skälligt funnit, at Gumund betallar dhes halfpart som är 30 öre km:t, och wara sålledes i detta måhl åthskillde.

8. Regementz quartermestaren Carl Hammarsköld anklagade Anders Mårtensson i Öhn för een halff tunna fisk han förledne åår af honom köpa låtit, som icke håller des rätta måhl, utan 5 k:r ringare än een *ordin*. sillhalfftunna: Begärandes genom *leutenanten* Carl Rosenstierna, att dhet må blifwa lagligen *corrigerat*. *Responsio*. att Göran Svensson i Risselås hafver den giordt, och han eij förstått annat, än den skulle wara rätt, och han den giordt under deras fiskielagh. Halftunnan opmättes, och befans vara till 17½ kanna.

Zåsom Anders Mårtensson hafver sålt een halff tunna fisk som icke håller meera än till 17½ k:a, och bör wara aff 24 kannor, altfördenskuldh pröfvar rätten skälligt, lijkmatigt Kongl. Maj:ts *placat* om måth och vicht *de anno* 1685 uti dhes sluth, att han derföre skall plichta medh åtta dagars fängzle i kijstan, att spijsas med vatn och brödh, och der till medh *restituera*

köpären fierdedelen af undfångne betallningh, effter som målet så mycket ringare varit, med 21 öre sm:t och den ogillda halftunnan sönderslåes.

9. *Leutnant* Carl Rosenstierna *prætenderade* aff Edfast Halvarsson i By uthi Rödöns sochn för des hustrus Agnes Persdotters huusrötha 1681 och 1682, på den tiden warande länsmans hemman i Ede, som är anslagit till leutnantz boostelle, som hennes förra man lenssmän Erik Andersson åbodde 1681 och hon 1682? Swaar, att hon sagt, deth Erich Andersson skall betallt något till sin *antecessor* Chrestier Andersson, huar till intet bewijs fins, och hemmannet befins warit illa häfdat och bebygdt och des *sucessor* häfftadt för tree åhrs bygnadt.

Resolutio. Zåsom hustru Agnäs Pedersdåtters förra man framleden länsman Erich Andersson hafver bebodt 1681, då warande länsmanhemman i Ede, och hon under änckieståndet sammalledes åhr 1682 och des frijheet niuttit, och des nu warande man Edfast Halfwarsson i By och Rödöns sochn, gitter ej bewijsa bemelte 2:ne åhr någon bygnad der å vara giordh; Altfördenskuldh finner rätten skälligt att hustru Agnäs bör ehrsättia samma 2:ne åhrs återstående bygnad med 40 d km:t, och sedan vara i deth målet otilltalt och ledigh.

10. Om osådde och för skattvrak opförde hemman ransakades och undersöchtes.

1. Hamnardahl sockn, Lorås. Hustru Märit $2 \frac{1}{3}$ tunl:d, lämnat aff skatte och odallsmannen Hans Jonsson för fattigdom och missvext skuldh 1688 obrukat, och antagit till brukz et hemman i Fyrås, som samma år dödde, och änckian begiffvit sig till Norge; som och den byen ibland värsta fråstbyarne är, och sällan fåes ofrusit korn. Dragon Peder Larsson Åkerman niuttit deraff 1686 och 1687 ränthan, och Erik Bergh tillförene, och ingen detta åhr något der brukat ut- heller inomgårdz.

2. *Ibidem.* Christoffer Larsson $2 \frac{1}{9}$ tunl:d chrono, aff mågen Lars Fastesson brukat i två åår, och måst 1687 för fattigdom skuldh deth afstå och begifwa sig till Norge. Chrestopher bleff sedan död, och ingen 1689 något deraff brukat, och Peder Larsson Åkerman tillförene räntan fått.

3. Fyrås. Tage Månsson 2 tunl:d chrono, som Israel Månsson på frijheet optagit, och aff fattigdom dādan flytt för tuå åhr sedan och sedan legat obrukat, och förr gifvit räntan till dragoun Johan Torstensson. Löfftesmän äre Heming Björsson *ib:m* som dödde 1688 om vinteren. Mågen Oluff Persson gifvitt sig till båtzman 1688 om våren i Ångermanlandh, och hans hustru brukat 1689 halfwa gården, och dragon Ivar Ryss half. Hemmingh gifwit sig tillförne till sythningh, och bytt sin ringa ägendom, barnen emellan. Löfftesman Per Månsson i Ede $1 \frac{1}{2}$ tunl:d uthfattigh, och äger allenast een koo, och desuthan meenför, så att intet förslagh kan göras, att han till ödegårdens oprättelsse kan något *contribuera*.

4. Hallen. Isak Eriksson skatte $1 \frac{1}{6}$ tunlandh, medelst fattigdom rest der ifrån till Norge 1688, och hemmannet varit 1688 och 1689 osådt, är leut:es tildelningshemman, och 1689 ingen deth häfdat.

5. *Ib:m.* Oluff Jonsson $2 \frac{1}{4}$ tunland skatte. Sonen Jon Olofsson bebodt deth een lång tijdh, och 1688 om våren å sidsta föret heembligen begifvit sig till Norge, och deth lemnat öde, och medelst hans löffte för broderen Anders Olofsson *ib:m*, för ett chronohemman som ej vellhäfdat åhr, bleff hans boskap *arresterat* som och förythrat är, och skall vara till 24 d. sm:t. Räntan gafs till dragon Kortvillig 1686 och 1687.

6. Görvik. Hemming Persson $2 \frac{1}{3}$ t:d skatte huarå 2:ne åboer varit, och Jon Hemmingsson 1688 sin halfva dehl aff fattigdom lämnat, som han och med tiggerrije sig oppehåller, och Pål Hansson å den andra halfva, ej mechtig deth antaga, och är munsterskriffvaren tilldelt.

7. Hillsand. Per Olofsson, fintårp, skattelagd 1680 $1 \frac{1}{2}$ t:d rymbdt 1688 om sommaren till Norge, efftersom kunigt blef, honom hafwa tillijka med några lappar skuttit älghar och af deth åhretz åhsvext betalltes räntan till fendricken, men 1689 ingen der brukat.

8. Tullingsås. Olof Jönsson skatte 3 tunl:d. Bonden dödde 1686, och änckian måst deth lämna 1688 osådd, och gå derifrån och ingen der något sedan brukat. Dragon Gabriel Holm et år, och Erik Rönberg sedan, ränthan bekommit aff besparingen.

9. *Ibidem*. Nils Andersson 2 tunl:d skatte. Son Anders Nilsson bebodt een långh tijdh, och förledne vår medelst fattigdom begiffvit sig till Norge, och des ringa ägendom *sequestrerat*, huar aff dragon Olof Nilsson bekommit 1688 åhrs innestående utlagor, och det öfrige användes till 1689 åhrs dito.

11. Lappen Anders Larsson uti Harckellfieldh, laghgiff med Lisbet Henriksdotter, skyldgafs hafwa belägrat Sigrid Fredriksdotter, och aflat barn tillhopa, som ett dygn skulle lefvat, beggie tillstå gerningen, huarföre plichte han effter Kongl. Maj:ts straffordningh medh 80 d. sm:t, och hon som ogiffit var med sina 40 d. s:r m:t.

12. Fördetta lenzmans Anders Olofsson Walls löfftesmän Henrik Olofsson i Lits färjesund, Olof Henriksson i Mo och Peder Henriksson i Greningen, anhöllo, at *capitenleutnanten* Anders Treffenberg som 1683 och 1686 brukatt halfva gl. ländzmanns hemmannet i Ede, och dädan fördt både halm och höö, och för deth åhret *caverade* han sielff tillijka medh Daniell Andersson i Stensgården; och dee allenast gått i löffte för åhret der effter, på deth ländzman skulle få bruka hemmannet allena, och dy begära icke vijdare der med blifva *graverat*, huar till h:r *capitenleutnanten* svarade, att han inför rätten intaltes 1683, antagha des halfwa hemman til bruuks, effterom han icke mechtade deth allena bruka: föregifvandes *capitenleutnanten* sig villia booföra till Ede, men inrymbdes allenast een cammar, som och elacke huusrum för tvenne der var, och dy läth han föra dijth giödnigen ifrå Åsen meer och intet mindre än däraf fallit. Erik Samuelsson i Håxås, Per Svensson på Åsen och Erik Olofsson i Ede, berättade sig väll vetta, att giödnigen till Ede fördes ifrå Åsen, men huru mycket, intet. *Capiten leut:n* att hemmannet bleff honom på jndehlnigen 1685 anslagit, och 1686 skulle han effter bekomne *immission*, der till träda, och effterleth lenssmann bruka des halffpart, emädan som anslaghne lenssmans hemman i Moo war skatte; hafvandes *capiten leutnanten* optächt husen och hållit synemännen, iembväll måst opköra 4 à 5 mällinghar åker, som Anders Olson igenlagt, och deth året intet opkört, som Erich Samuelson kan betyga, och han berättar något varit oupkört, men kan eij vetta, huru mycket. Fullmechtigen Peder Henrichson, att Anders Olsson war 1686 hans landbonde, och *principalen* böör svara. Aff lensmans hemman i Moo hafver *capiten leutnanten* niuttit 12 d. 22 öre sm:t i ställe för halfva räntan i Ede, som lenzman tilletz at bruka, och behålla grödan. Huaröfver Treffenberg finner sig *offenderat*, att han skall vara den, som aff Moo, utan skähl tillgripit halfva räntan. *Resp.* att han intet veet deraff, utan broderen Oluff Henrichsson som *citation* uthverkat, må der till svara. Erich Samuelson och Daniell Andersson i Ede hafva deelt åkertegarne 1686 dem emellan, och husen dito, men föregifva intet afftahl blifua giort om någon huusbyggnad.

Till dombs *voterades* som föllier.

Alldenstundh *capitenleutnanten* Anders Treffenberg befinnes 1686 vara *immitterat*, uti fördetta lenzmans hemmannet i Ede, och tillåtit då varande lenzman Anders Olson Vall, deth åhret bruka halfve hemmanet emooth så stoor räntha aff tillslagne länsmans hemman i Moo, och intet förordh om byggnaden dem emillan fins vara giort, och ändoch *capiten leutnanten* hållit hållit syhne omkästnaden anno 1686; Så pröfvar rätten lijkaväll skähligt, deth han som een *principal* måste ehrsättia een half åhrs byggnadh för besagde år 1686 med tijo dahl. k:r m:t huilcka kårtas på löfftesmännens skyldigheet effter der öfver affsagde doom den 5 *aprilis* a:o 1687. Men för 1683 bör *capiten leutnanten* intet svara till någon huusbyggnad, efftersom han allenast utlåfvat bruka halfva jorden Anders Olson till hielp, och som intygat är medelst giord afföringh, någon giödnig ifrå Åhsen dijth fördt. Huad *capitenleutnantens protest* widhkommer som skulle han olåfwandes tillgripit halffva ränthan

aff Moo; så kan intet förmenas *cautionisterne* fråga effter des sammanhangh, som och fullmechtigen Peder Henrichsson föregifver sikh eij deraff vetta, utan Oluff Henrichsson som *citation* uthverckat, måtte deth angifvit, altså kan der till intet göras, utan faller aff sikh sielfft.

13. Per Nilsson i Gisselås opbödh tredie gången Lars Anderssons hemman i Fagerdal à 2½ tunl:d för 75 d. sm:t varandes dertill obördigh, som effter *resolution* heembiudes Kongl. Maj:t och chronan till lösn, der icke någon aff bördén *intra fatalia* deth klandrar och inbördar.

14. Karl Eriksson opbödh tredie gången Jon Danielssons hemman i Sikås aff 1½ tunlandh till sytnings löön: varandes på sin hustrus vegnar der till bördigh.

15. *Dato insinuerades* Jon Anderssons gifne skriffth aff den 11 *october* 1689: innehållandes, att han oplåtit sin son Mats Jonsson med dee andra syskonens *consens* sedan löös ören äre delte emellan barnen, effter hans daghar besittia hemmannet på Åsen, och till sythningslöön niutha 22 d:r 16 öre sm:t på hemmansköpet, huareffter Matts skall betalla till dee andra syskonen effter huars och een *proportion*.

16. Jöns Jönsson opbödh förste gången sin faders hemman i Fyrås aff 2 tunlandh, som han inbördat med 45 dahl. sm:t och derhoos syta sin ålderstegne moder hustru Märet Jonsdotter till dödedagar, och belöper på hans deel som afräknas 15 dahl. sm:t. *Dito* broderen Jon Jönsson 15 d:r sm:t. Zverbroderen Måns Hansson i Gisselås 7½ d. sm:t. Systren Gunilla Jonsdotter 7½ d:r sm:t som ogiffter är, huarom skriffthen *daterat* d. 4 *october anno* 1689 uthförligen jnnehåller.

17. Jon Olofsson opbödh tredie gånger Måns Larssons hemman i Gåxsjö aff ½ tunlandh, som Erik Hansson *ib:m* klandrade, efftersom deth skall hört under hans hemman, det han lagligen uthförer.

18. Olof Persson på Åsen opbiuder andra gången Olof Nilssons hemman *ib:m* aff 1½ t:d för 75 dahl. sm:t.

Ting 24 och 26 mars 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, sid. 215–219v, ÖLA.

Anno 1690 d. 24 och 26 *martij* medh allmogen aff Hammardahl och desse såto i nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Peder Swänsson på Åsen
Erich Olofsson i Ede	Erich Jöransson i Tullsåhs
Oloff Ersson i Sijkås	Jöns Jonsson i Öhn
Larss Olsson i Sohlbergh	Anders Jonson i Sohlbergh
Peer Chrestopherson i Hallen	Anders Ersson i Wallen
Abram Abrahamson i Jonsgårdh	Anders Mattzson i Fagerdahl

1. *Dato* uplästes Kongl. Maj:tz *instructioner* för befallningzman och häradskrifwaren.

2. Märet Pedersdotter ifrå Gåxsjö [Gogzsiö] tilltaltes för ett linlakan hon stullit hoos *pastorem loci* herr *Jonam Salijn* 1688 in *novembri*, huilcket hon bekänner, och berättar sig sönderskurit och der af giordt ett förkläde, een öfwerdehl och een nattkappa och ett litet stycke bleff af lakanet behållit, som och är till rätta kommit: warandes ett lakan aff samma paar behållit och är *in alles* 7½ ahl. långt och 1⅜ ahl. bredt à 18 öre sm:t. Hon bekänner thesslijkes hafua *ib:m* stuhlit een ljen tänflaska om ett quart:r som war lämbnat i gamble faders cammaren och wärderades för 8 öre sm:t: görandes tillhopa 2 d. 19 öre sm:t huilcke effter Kongl. Maj:tz straffordningh skolle tredubbelt betallas, och blijr 7 d. 25 öre sm:t som Märit dömmes för giordh tyffnadh betahla.

3. Sigrid [Zegrij] och Märit Olufsdöttrar ifrå Torsgårdh uthj Ragunda sochn, kärade genom lensman Peder Chrestiersson till sin swåger Swen Oloffsson i Skarpås för någon arff effter deras modersyster sahl. hustru Ingeborgh Jonsdotter, Peder Swänssons på Åsen, emedan som hon dödt barnlöös och Swän som deras syster Karin till hustru hafwer, tillängnat sig hehla arfwet, och stängt Segridh och Märit der ifrån.

Responsio: at hon blefuen antagen som deras barn och arfwinge, det Peder Swänsson berättar af sig och sin sahl:e hustru wara afftalt, men i ingens närwaru, heller någon skriffit der oppå upprättat, och sedan hans hustru Ingeborgh Jonsdatter war *Bartholomei* tijdh 1687 genom döden afgången, hafuer des systers man Oloff Nillsson i Torsgårdh hijt warit *Michaelis* tijdh och frågat effter arffwet, och föregif:t det lämbnat till sin datter Karin, och Segridh och Märit skulle få der emoth arfwa een deras fader syster som och barnlöös war. Sedan hafwer Peder Swensson d. 8 *october* 1687 låtit skrifftelligen fatta, at hans sahl. hustrus ytersta willia warit, det Karin, medelst des troheet och tienst skulle wara hennes arfwinge i löst och fast huilcket *pastor* h. Jonas Salin tilika medh lensman Peder Christiersson under-skrijffwit och *attesterat*, men huarken wittnen eller någon skriffit i hennes lijffstijdh der om oprättat, och fast mindre lagligen der med *procederat*. Fullmechtigen berättar sig 1687 höra Oloff Nillsson säija, at Karin må behålla omtalld arff, och Sigrid och Märit det som kan falla effter sin syster, och Jon Nathanaelsson i Krånge som honom fölgt, sagt at han det giort, på det han skulle få mågh, som Swen till Karin då äfwen friat. Peder Swensson, at Karin fått sin pijgolöhn som henne bordt.

Emädan som sahl. hustru Ingeborg Jonsdotters angifne giorde *testamente*, icke är enigt med Zweries lagh och Kongl. Maj:ts *testamentz* ordning A:o 1686, och sålledes icke bewijsligit, huarken med wittnen eller oprättat skriffit, at hennes ytersta willia warit; det hustru Karin Oluffsdotter skulle wara allena dess arfwinge, och hennes systrar Segridh och Märit wara der ifrån skillede; altså finner rätten skähligt, at alla tree systrarne, Segrij, Märit och Karin böre wara lijka delachtighe uti falldne arff effter deras faar syster i Ragunda till sin förnögingh

emoth falldne arff effter hustru Ingeborgh. Så blijr det der medh, huar om icke, så afräknas det, dee der fått på deras arfspart här, och åthskilldnaden måste uthan oppehåldh till dem levereras: förståendes, at bekombne pertzedler beräknas till det värde, som dee wore, den tiden dee ärfdes och emottoges.

4. Peder Chrestiersson i Grenås och Hanss Hansson *ib:m*, tilltaltes hafua förledne höst skuttit på Görviks skogen ett älgzdiur, huar å Pål Hansson i Giörwijk tallat, som berättar sin hustru och barn hördt skiutas och hundar skälla hardt wid byen, i dee dagar han warit bårta, och fått wetta, som skulle ett diur wara gången för Phillipssons ledh i Görwijk, och Peder Chrestersson i Granås dhet skutitt, och efftersom tolffmännen Peder Swänsson och Erich Olsson den tiden på ett annat ährende wore dijth komne, haffwer Pål bedit Issraell bedia dem det at besee, det dee bekänna sig giort hafua och intet medelst mycken sniö kunnat märkia, huadan ifrån diuet war kommit, utan det legat på norre sijdan om Långlingz åhn, men på södre sijdan war ledet, som war löst gångit, udden bårta och tehnen afbrutten, och ledet så wittat till, att det treffat på högre sijdan: warandes stängen nedersnögat.

Peder Chrestiersson, at han gått i mårdskogh, och aff det tillfälle kommit till näste byen som är Giörwijk, och talt med Israel om sin fordran, och sedan, at een förgångh war icke igenfunnen aff et litet diur, och Issrael beklagat för sig wara et stort diur förkommit, och bedit honom see der effter wid det han skulle gå heem, och Peder äfuen honom, och enär Peder komit pass $\frac{1}{4}$ mijhl ifrån Giörwijk, hört sin hund skälla, och blifwit warsse een älgh liggjande som hunden opiagat, och älgen gått och lagt sig i Långhlingzåen at swalka sig, och tarmarna hungit uth genom hålet där udden treffat, och af meningh, at han skulle wråkas bårt och af ägaren icke igenfinnas, honom skuttit: Begärandes gå lagh, at älgen fått dödzhugget af udden eller skiäcktan. Israel tillstår sikh som berättat är, med Peder Chrestiersson aftallat, och han sagt sin förgångh wara skiedt på högra sijdan, och at Issraels warit een bringe och fult diur, som han icke igenfunnit. *Item* at Peder Chrestiersson kommit och sagt för hans hustru, dhet diuret war dödat, och hon fått honom nödig redskap till des opgörelse och han lämbnat köttet och hudan wid hullstahn Issraell till handa, som och där war enär tolffmännen dijt wore. Aff köttet bekänner Peder sig tillijka medh Hanss Hansson ~~fått~~ för sitt omak $\frac{1}{2}$:ten bekommit. Issraell, at han tagit halffua köttet som Peder honom lämnat, det han ej wellat gärna göra emedan som klander der i kom, men lenzman bedit honom taga på Peders ansuahr. Hudan besågz, och befanns at udden treffat widh högra liumskan och weeklijfwet, at tarmar kunnat uth komma, och warit åhrs kalff, och bysskuhlan treffat på samma sijda pass $1\frac{1}{2}$ q:r ifrå ryggen. Pål Hansson undrade, at udden treffat så lågt neder på ett så litet diur, efftersom den altidh högre passas. Hanss Hansson berättar, at tarmarne hängde uhr älgen, och hundh jagat honom i åhn, och älgen gått först öf:r åhn, och sedan stigit tillbaka neder i åhn, då Peder effter begges afftahl skuttit, af fruchtan, at han skulle gå derifrån, och sedan icke igenfinnas, och dee sedan fölgdes till Israel, och morgonen effter gått till älgen och honom opgiort, och köttet förwarat med hudan på een giord hiäll, och der med gått heem, och några dagar dereffter råkat Issrael i skogen, och då fått låff på halffua köttet tillijka medh Peder Chrestiersson.

Peder Chrestiersson förmente, at älgzspåren och fiätten lära väll enär sniön afgår, synas till ledet der han gått före och kunna der af bewijsa, at hans angifwande wara rätt och sann.

Zaken öfuerlades till fölliande sluth, at *conservera* Kongl. Maij:tz nådigste resolution om förbudh at skiuta älgar, at Peder Chrestiersson tillåtes effter begäran med sielff sins ede befria sig der ifrån, och at han diuret icke öfuerdådellighen skuttit, utan medelst des fångne dödzhugg af vdden, ett skått giffwit, så at det ej skulle i dödzen wråkas bort, och förelästes honom fölliande edzform, den han sade sig kunna tryggel:n *præstera*, det han och frijwilliol:n gjorde som föllier, nembl.

Jag Peder Chrestiersson, swär widh Gudh och hans helige evangelium, at iag älgzdiuret icke öfuerdådeligen skuttit utan medelst des fångne dödzhugg af udden, ett skått giffwit, på

det, det icke skulle i dödzlen wräkas bårt och icke af ägaren igenfinnas, så sant migh Gudh hielpe till lijff och siähl.

5. Effter herr *gouverneurens excell:s* breff och *commission* af den 15 januarij, undersöktes å nyo, om fölliande ödeshemmans beskaffenheet, och befans som föllier, nembl.

Hamnardahl sochn, Lorås. Hust. Märitt $2\frac{1}{3}$ tunl:d, *vide* 1689 åhrs ransakningh. 1685 widh indehlningen besåth odalsman Hans Jonsson hemmanet, och war fattig, men hemmanet i godh häfd, och 1686 tijgt sig fröö och sädeskorn i Hellssingelandh och bleff lämnat alldeles obrukat, och sedan af ingen antaghit och betyges at så wäll *officererne* som lenssman warit sårgfelliga at kunna skaffa åbo der på, men medelst swår tijdh och hemmanetz oduglighet och fråstlände jordmåhn, ingen kunnat skaffa.

Lorås. Chrestopher Larsson, chrono 2 $1/9$ t:d, *vide* 1689 åhrs. 1685 besåth Larss Fastesson det, och hade i full häfd jorden, och för fattigdom måst 1687 *quitterat*, och warit obrukat 1687, 1688 och 1689 och omöjel. någon åbo kunnat der å skaffas, och äre wäl många andre ödeshemman af bättre wilkor, och måtte lijkwähl stå obrukadhe.

Fyrås. Tage Månsson $2\frac{1}{2}$ tunl. chrono, *vide* 1689 åhrs, och 1688 och 1689 legat öde, och Israel Månsson begiffwit sig nedher till Hellssingelandh, och sedan icke igenkommit. 1685 war Issrael där, och brukat illa som kunde af honom wäntas. Lensman effter befallningz mans zedell söcht at kunna skaffa åbo, men fåfengdt. Officerarne hafua och påmint lensman der om, men förgåfwes. Ödesmålet förordsakat aff misswexst och der af fölgde fattigdom.

Hallen. Oloff Jonsson $2\frac{1}{4}$ tunl. skatte, *vide* 1689 åhrs, och ingen deth 1688 och 1689 brukat. 1685 war Jon Olsson besuten bonde, och hemmanet wähl häfdat, men 1688 om wahren rymdt der ifrån, och des *quarlåtenskap arresterat* för *caution* för chronohemmanet *ibidem*, och ingen åbo kunnat derå fåes.

Hallen. Isack Ersson skatte 1 $1/6$ tunl. *vide* 1689 åhrs, och ingen ägendom hafft, 1688 och 1689 alldeles obrukat, och ingen uthlagor kastst aff sig, icke heller någon åbo kunnat fåes effter wederbörandernes giörde flijth.

Görvik. Hemming Pedersson $2\frac{1}{3}$ tunl. skatte *vide* 1689 åhrs. 1685 besåtho Jon Hemmingson och Peder Hemmingson hemmanet och eij wäl häfdat, och blefwo uthfattige, och sålde Peder sin halffpart till Pål Hansson, och Jon Hemmingson till 1688 brukat den andre halffparten som wärst war, och måst lemnat, och omöjel. warit, at skaffa åbo der på, som deth och är mycken swagh sädesby.

Ström sochn. Hillsand. Peder Olsson $1\frac{1}{2}$ tunl. chrono, *vide* 1689 åhrs. 1685 besåth Peder Oloffson deth, och sitt oppehälle haft aff skogen, och 1689 legat obrukat, och ingen till *datum* kunnat dijth skaffas, och betyges ingen lägenheet wara till bostelle och åkerjordh, och enär han utödt skogen, och diurgången förderfwat, begiffwit sig derifrån, och aldrig lydt tingh eller stämмо.

Tullingsås. Oloff Jönsson skatte 3 tunlandh, *vide* 1689 åhrs. Emedan bonden läfde, hänglade[!] han der medh, och sedan togho *creditorerne*, så dragon som andra, aff *quarlåtenskapen* sin fordran uth, och hemmanet lemnades 1688 obrukat, och änckian gått blått och bahr derifrån, och ingen åbo kunnat der på fåes.

Ibidem. Nillss Andersson, skatte 2 t:d *vide* 1689 åhrs. 1685 war det i fullt bruk. Der hoos befins, att Anders Nillson sådt litet 1689 förr ähn han begaff sikh bårt, och som föregifwes dhet giordt at kunna desto säkrare få sin boskap bårt om sommaren som förmerchtes, och dy togz hans boskap i *arrest*, och befins hans broder dragon Oloff Nilsson bekommit för *restorande* 1688 åhrs uthlagor, tuå st. koor, och deth öfrige werderat för 14 d. 10 öre s.m:t, huar af giörs betallt 1689 åhrs uthlagor 12: 14: 12. Dito åhrs tunsädz skatt 21 öre 8 p:r, lagmans och häradz höfdinge 26 öre 16 p:r. *Facit* 13: 30: 4 p:r. Det öfrige dehla *creditorerne* som är 11 öre 20 p:r s.m:t.

6. Pål Hansson, Israell Hansson och hustru Gunnilla Hansd:r tillijka med hustru Barbru Hansdotter, fodrade arff effter sin fader Hanss Issraelsson i Håxås af brodheren Oluff Hansson. Huar emoth inwändes, at fadren war i hans brödh sex år, och bytt barnen ifrån sikh, och tagit undan något till sitt förråd, det han dels förödt och dels lämbnat, huilcket han förmenar sikh få niuta: warandes intet afftahl och sluuth giort der om, och fast mindre lagligen der medh *procederat*. En *specifikation* på ägendomen opwistes, och af alla samtychtes. Deth opförde stoet war gifuit åth systren Karin som mehnför är, en opförd koo sålldes af fadren. En dito gafs i likstodh effter honom, ett swijn, en båck och 3 sr. fåår förtärde under lijfstijden tillijka medh $1\frac{3}{4}$ tunna korn, och $\frac{1}{4}$ tunna länt till Issraell. En säng will Karin sig tillägna, som skulle fadren henne den giffwit, huar till nekas, och hon intet wittne der till hafuer. En kopparkietell föregifwer Karin sig köpt af fadren för 20 öre sm:t huar till och nekades, och Karin intet bewijs der till hafuer. Duken är tagen till sweeplakan, blifuer altså behållit som delas skall emellan syskonen, nembl. en tämningz fähla, en koo, en åhrs kalff, en sängh, en kietell, ett ölträ, ett stehnfaat, 2 st. träfaat och een träbulla. Issraell bekänner sig wara skyldigh till fadren $3\frac{1}{2}$ r:d à 6 m:k, och will låta det komma till dehlning. En spanskröör, huar af tages 1 dahl. sm:t till *testamente* åth kyrckian, och det öfrige skiptes emellan syskonen, broder broders lått och syster systers lått.

7. Om återstående huusbyggnadh på gl:e länsmansgården i Ede som sedan är blifwit *leutnantz* bostelle, huar till lenssmans Anders Olsson Valls löfftesmän äre 1687 her på tinget *obligerade* och dömbde at ehrsättia med fyra åhrs byggnadh: berächnandes een stuffwa för tree åhrs byggnadh, och een bodh för ett åhrs dito, huilcket dee icke effterkommit; Altså öfuerlades och beslötz at för huarderas skall beräknas $6\frac{2}{3}$ d. sm:t, och blijr in alles för 4 åhrs byggnader 26: 21: 8 huar medh tillijka medh den nyttningh af timbret och innanrede prüfwas kunna fullgöra 1687 åhrs dom.

8. Larss Anderssons sonahustru och änckia Sara Månsdotter Peder Larssons i Fagerdal *prätenderade* af hans faders hemman trediemans lönen 30 dahl. k.m:t med dhess kläder, iemte hans dehl aff löösören effter des moder, hustru Gölu Olufsdotter. *Responsio*. Peder Nillsson ifrå Gissellås opwijste Lars Anderssons köpbreff på hemmannet för 75 dahl. s.m:t, och der hoos i gode mäns närwaru *accorderat*, at afrächna 10 r.d:r eller 15 dahl. s.m:t för huart år han honom föda och skiöta skulle, och der dee ej skulle komma öfuerens och förlijkas 15 dahl. s.m:t till wnderhåldh åhrl. niuta, och Larss läfuat allenast två år, men betyges med nöije i två år der blifuit födt och skiött, honom dels klädt, och låtit tillbörl. komma till graffua. Sedan framwijstes v Peder Larssons *obligation* aff d. 19 october 1686, medh wittnen bekräftat, at wara Peder Nillsson skyldig 21 d. 12 öre s.m:t, och 12 m:r humbla till *interesse*, iempte annan gäldh af fadren giordh som kräfues.

Warandes rätta arfuinghar till hemmannet sonen Peder Larsson och systrarne Gölu och Ingridh. Gölu war gifft och haftt een son Lars Torstensson ben:d som förlengst begiffuit sikh neder i Swerie, och sedan är intet hördt af honom. Till trediemans löhnen swares, att fadren köpt ett hemman åth honom i Granåhs för 76 r.d:r, det han wanbrukade och lämbnade öde, och trängt sikh in på fadersgården, och dy kunnat honom intet betalla trediemanslönen, och des utan under den tijden brukat 9 mehl:r åker, utan affgiffit. Hustru Sara, at han brukat $\frac{1}{3}$ av hemmannet, och skattat derfore.

Resolutio. Såssom gäldh effter Larss Andersson skall finnas, så bör den af oskipto effter huar och eens bewijslige fodran först gäldas effter 22 cap. erfda b. L.L.; altså tillsäijes hans *creditorer*, å näste ting bewijsa sina fordringar. Sedan huad hustru Saras *prätension* om des framledne mans Peder Larssons gjorde trediemans dienst widkommer, så är kunnigt, at Peder Larsson wahnbrukat och ödelagdt ett hemman i Granåås, som fadren för honom köpt, som fast högre kåstat än trediemanslönen. Men icke desto mindre prüfuar rätten skähligt, intet der

uthi *definiera* och dömma, förr än datterbarnen och Peder Larssons barns samarfwa, antingen sielfua eller laga förmyndare komma tilstades och *confrontation*. Warandes Peder Nillsson intet *obligerat* och skyldigh i medler tijdh något till hustru Sara förskiuta, emedan som hon icke till något, utan des barn, arffallen är.

9. Dragon Mattes Mohrman beswärade sigh öfuer Erich Olsson i Ede, för det han skall honom för fiorton dagar sedan slagit tuå håhl i huffvudet och hårdragit. *Resp.* att det är intet sant, och så förewitter, at Mattes dijth kommit och druckit något tillhopa med honom och dragon Olof Ersson och dragon Claes Bengtsson, och war een stundh höfligh och begärt köpa tobaak, och fått till swars, at han skulle betalla det han förr bårgat, och der medh gingo Oloff och Claes uth i een annan stufwa at liggia, och Mattes köpt een kanna öhl, och wille at Erich Olofsson skulle dricka medh sigh, det han intet förmådde, då Mattes bedit honom skaffa in sina cammerrather at dricka uth öhlkannan, det han gjorde, och i medler tijdh bekom Mattes math effter begäran, och enär Oloff och Claes inkommit, brukadhe Mattes på dem fuhl mundh och mant uth.

Oluff och Claes berätta äfuen som *relaterat* är, och kunna deth med eedh bestå, och der hoos, at Matts frytt [frijtt?] dem uth, och satt upp sine jackskiörter, och förwarat sina handskar i byxsäcken, och der medh gått uth, och medh satte stöör uthom dörren stött åth Oluff och han burit före medh högre armen, och fått ett slagh öfuer armliden, som han kände i åtta dagar, tagandes wid deth samma effter honom, men han buckat sig undan, och der medh Oluff fallit till markn, och Mattes rusat på honom, och slagit både blodh och blånader, och der medh Mates gått sina färdhe. Claes betygher så tillgångit wara, och at han dem skillde åth. *Item* at Erich Olsson kom uth på gården, och blef fallande: Wettandes intet om Mattes flögde och stötte honom omkull, heller föll han elliest, och hans hustru kom, och hade honom inn, och altså rörde Erich intet Mattes. Lenssman, att han sedt Mattes wara rispader i huffwudet, men inga håhl, deth Oloff och Claes sä[jer] honom kunnat få af skaran och snjön på gården, effter han intet håår på hufwudet hafuer.

Resolutio. Alldenstundh Mattes Morman intet kunnat wijsa Erich Olsson sigh slagit; Så föllier ingen *correction* och näfst der på, och söke han *dragonerne* Oloff Ersson och Clas Bengtsson wederbörl. som han bäst kan och gitter.

10. *Dato* undersöctes om fölliande bönders i Gåxjö angifuande at hafua fast tagit 2:ne för-rymbde soldather, då deras granne Erich Hansson i Gågziö betygar, at hans grannar Oluff Olsson, Peder Jonsson och Larss Pedersson alla i Gogzsiö boende, hafua widh fäboderne, strax effter *Michaelis* 1688 fast tagit pijparen Jonas Fogell och dragon Anders Gråberg under welb. herr öfwerste leutnantens *compagnie*, och brachte dem till *corporalen* Ephraim Pussman i Sikås, deth h. öfwersteleut:n h. Bengt Ribbing *attesterat* d. 22 martij a:o 1689, och derföre togz det *ad notam*.

11. Mats Jonsson opbödh andre gången sin faders hemman på Åsen, inbördat aff sine syskon med deras *consens* och samyckie.

12. Olof Persson opbiuder andre gången Olof Nilssons hemman på Åsen af 1½ tunl. för 75 dahl. sm:t som uthom bördens såldt är. etc.

13. Jöns Jönsson opbödh andre gången sin faders hemman i Fyrås af 2 tunl. som han inbördat med 75 dahl. sm:t oklandrat.

Ting 9 och 10 december 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, sid. 329r–333r, ÖLA.

Anno 1690 d. 9 och 10 *decembris* medh Hammardahls tingelagh *præsente præto*re och desse såto uthi nämnden.

Erich Samuelsson i Höxåsen	Erich Jöransson i Tullsåhs
Peder Swänsson på Åsen	Oloff Ersson i Sijkås
Jöns Jonsson i Öhn [Ede]	Israel Hansson i Ede
Larss Olsson i Sohlbergh	Anders Jonson i Sohlbergh
Peer Chrestopherson i Hallen	Anders Ersson i Wallen
Abram Abrahamson i Jonsgårdh	Anders Mattzson i Fagerdahl

1. Dato aflade Israel Hansson sin nembdemans eedh.
2. Dato uplästes Kongl. Maj:ts *placat* om Wadstena krigsmans huus inkombster.
3. Dato angaf lenssman Peder Chrestiersson, hurusom för detta dragon Isak Flink hafuer förledne sommars berättat, deth hans swärmoder hustru Sophia Pålsdotter i Havsnäs, Lars Zakrissons, kallat honom mährabolare, det Flinken tillstår sigh giort, effter hon honom så kallat haf:r, huartill hon alldeles nekar, och Isaac föregifuer deth icke allenast vara een gångh, uthan åthskillige skedt. Nembl. en gångh i ingen fremmandes närwaru, och sedan i båtzmans änckians hustru Märıt Larsdotters i Rudsjö [Risiö] by, Fjällsjö sochn och Ramsell gäldh, och hustr. Sophias systers, änckians hust. Lisbet Påhlsdotter i Tåsjö by, Fiälsjö sochn och Ramsels *pastorat*, åhöran, som skall skiedt vara 5 el. 6 veckor för sidsta stoorböndagen innevarande åhr 1690, huar af föllier, tt deth måtte vara händt och skedt emellan 2dre och 3die stoorböndagen, och så snart tablett bleff rychtbart, haf:r hustru Zophia gått till Risiön at intalla hustru Märıt intet wittna sigh sådanne ordh hördt, och emedan som hon war icke hemma utan i Tåssiön, hafuer hon dijth varit till samma ända, at öfvertalla henne icke wittna i saken och hustru Märıt lijkavell sedan sagt sigh icke kunna på sitt samwette förtijgha sanningen, och enär han begärte dhem at koma till tingz, at vittna i saken, fått till swaar, at enär dee få underhåldh der till, willia dee komma och förr intet; huar till han intet mächtig är, och dee äre boendes i annan *jurisdiction* fierran afläg[s]en. Men om dee skulle få laga stembningh, torde dee väll sigh inställa, huar till hon nekar, men skördeandztijden fölgt sin dtter Isachs hustru till Tåsiön effter som hon hafvande var, och dristade sigh icke låtha henne des medelst gå allena, och aldrig till den ändan som han omildt [?] angifuer, dijth varit.

Länssman, at hustru Sophia för sigh berättat, at enär Isaac och hans hustru Brita trättat, som skeer mäst dagelligen, haf:r hustrun kallat honom märapuhlare, och enär hon sin datter frågat, huru hon kommit till sådant tahl, swarat, at hon sin man Isach förledne vinter folgt till Hellsingelandh, och varande i Biuråker sochn haar han vellat sitt *naturl.* omgiänge med henne hafua, och hon der till nekat, huar medh han stijgit upp och gått uth till deth skiuhl han sitt stodh hade stående, och hon, effter som något drögdes, gått uth, och sedt honom stå baak för stodet, huaraff han blifvit såsom måhllöös, och intet kunnat derom strax talla, och han sedermera sagt, deth gårdzfolcket varit uppe, och gått af och ann, huar till hustru Sophia beiakar, och säger sigh så berättat. Och enär dee kommit heem ifrå Hellsingelandh, hafua dee effter förre ovahnan sin emellann träthat, och hon kallat honom som före märapuhlare, huar öfuer han blifvit wredh, och henne illa handterat, och tagit i hennes håhr och wridit des halss, så at deruthi haar såsom brakat, och enär det gått öfwer, har hon sagt det vell blij bettere, men widh Tåssiö åhn war hon i fara, derest han wellat henne dräncka, och hela den tiden lågho dee icke tillsammans. Isaac, at han vell tagit sin hustru i håret och vellat slå een öhrfijhl,

efftersom hon effter modrens ingifwande kallat honom märapuhlare nekandes Isaac, sigh nånsin wellat sin hustru widh Tåssiön illa handtera. Hustru Sophia, att Pål Anderssons hustru Anna Oloffsdotter offta hört Isach wara skält af sin hustru för märapuhlare. *Resp.* att hon henne dertill intallt, och för den ordsaken föder hon hennes barn, warandes Isachz hustru nyhligan fallen i barnsängh, och påberopade wittnen icke tilstades.

Isaac ingaf 2ne nembdemäns Abraham Abrahamsons i Jonsgårdh och Anders Ersons i Vallen *attest, dat. dom 21 post trinitatis*, lydandes om hans hustrus bekännelse för capplan herr Wellam *Klangund*, då hon besöcetes med Herrans nattvardh. 1, at hennes man Isach intet war skyldigh till bohlerij som hon afviste. 2, at hennes styffader Lars Zachrisson 2ne älgzdiur för sex åhr sedan om hösten skiördeanden skuttit, och 3, haar modren hustru Sophia bedit henne taga Isaacz pass med sigh, då han suttit i *arrest* för samma berychtande, och intalla honom rymma. 4, sagt sig aldrih vända igen för hon får laga skilsmessa emellan Isach och henne, och 5, för tuå åhr sedan enär Isach war stämbdh at bewijsa angifne 2ne älgzdiur wara skuttne, haf:r Larss Zachrisson dem begge bort skyndat och fördt 2½ g:l mijhl etc; huar till Lars Zachrisson och hustru Sophia neka och föregifua, deth allt med mera vara opdichtat osanningh.

Larss Zachrisson beswärar sigh öfver Isaac Flinck för tyffwerij sampt öfuerväldh med knijff och annat sådant, och ett ochristelligit läfwerne emellan honom och hans hustru huar till Isach nekar, och föregifwer sig intet willa där vara, allenast han finge arfua sin hustrus faar faar Peder Larson i Rörström [Röstran], och Larss nekat, och föregiffvit sig honom skött till dödedagar, och därföre i *testamente* niutit hans quarlåtenskap: varandes ingendera *vice versa* stembder.

Enhälligt *votum* till fölliande doom.

Såssom hustru Sophia Pålhlsdotter nekar sig kallat sin mågh Isaac Flink mährabohlare, och intet mehra vill der aff vetta, än hennes datter hustru Britha om sin man Isach berättat, och hänberopar sigh på vittnen nembl. bätzmans änkiän hustru Märith Larsdotter i Risiön och hustru Lissbeta Pålhlsdotter i Tåssiön uti Fiällsiö sochn och Ramselle gäldh, och der till medh är icke Isachz hustru Britha tillstädhes, utan nyhligan fallen i barnängh, huar till kommer, at Pål Anderssons hustru Anna Oluffsdotter, offta skall hördt hustru Britha kallat sin man Isach märapuhlare, huilcken icke heller tillstädes är; Altså kan rätten denne gången intet hielpa saken till ändskap, utan måste låta beroo till nästa tingh, då oppnembde vittnen måste ändtelligen vara tillstädes till förhör och *confrontation*. I samma *consideration* kommer och hust. Brithas giorde *relation* för *comministro* herr Wellam Klangund och 2ne nembdemän, om hennes styffaders älgzskiuthande och flere beskyllningar, medelst hust. Brithas laga förfall, men skall å näste tingh uthföras och *decideras*. Zedan huad Lars Zachrissons klagemåhl öfuer Isach widkommer, så om tyfwerij som öfwerwäldh och ochristelligt läfwerne med sin hustru, och Isachz *praetension* på någon arff effter sin hustrus faderfader Peder Larsson i Röstran, så kan icke heller deth slutel. företaghas emedan som ingendera den andra stämbdt hafver; finnandes rätten likavell skälligt, at Isaac Flink icke medelst dheras stoora osämja och olijdellige läfwerne, må tillåtas vara där på chronetorpet inhyses olåfvandes, utan som en löös karl afdrifwas, och Isach uthföre sin hustrus arfs *praetention* det bästa han kan och gitter.

4. Lars Zakrisson i Havsnäs tilltaltes, för det han förledhne wår hafuer hyst Peder Olsson som bodt på Hillsands tårp, och olåfvandes 1688 der ifrån till Näre sig begif:t. *Resp.* att han 2dre el. 3die dagh påska dijt kommit, och blifvit där öfuer nattan, och då vore allt manfolck till kyrckian. Derifrå begiffvit sig till sin moder i Rösiön uthi Fjällsjö sochn uthi Ångermanlandh, och widh återkombsten ena natt och der varit, då manfolcken varit hemma, der ifrån till Per Jonsson i Alanäset: warandes Peder Jonsson och Jon Henriksson i Ringvattnet, som honom och fleera skall hyst, icke tillstädes, och intet kunnat komma för swag ijss skuldh, dy lembnes saken till näste tingh, då Peer och Jon skall wara tilstades.

5. Effterskrefne kyrckionnes sexmän uti Ströhm aflade sin edh å book: Jöran Jonsson i Tullsåhs, Jöns Arfwedsson i Öhn och Jöns Nillson i Gierde. *Item* i Hammerdahl Israel Simonson i Hallen.

6. Erik Zakrisson i Tåsjö uti Ramsele gäldh i Ångermanlandh låtit stämbna Israel Philipsson och Pål Hansson i Görvik tillijka med dragon Olof Jäger för 2 [lispund] fisk, en yxa och een stoor träskåhl som dee för honom skolla afhändt. *Actor* är intet tillstädes heller sikh uhrsächta låtit. Issraell och Pål *compareerat*, och föregifua sig fisken och yxan tagit på sin skogh, och något af fisken ätit och sedan förlijchts, och Jäger varit på Peder Olsons vegnar åstadh, och medelst förlijkningh intet tillstädes, huar medh han förskones denne gången. Men *actor* Erich Zachrisson plichtar effter 33 cap. tingmålabalcken med sina tree mark, och wara *obligerat* at uthföra sin *action* å nästa tingh.

7. Hemming Biörsson i Solberg besuärade sikh öfuer Sven Jöranssons hustru i Viken, Karin Hansdotter, för deth hon skall uthropat hans hustru Karin Persdotter för trull käringh, som af hennes son Hans om sina 14 åhr, är sagt för Hemmingz barn enär dee vallat bodskapen tillsammans, och enär *actor* det fått vetta, tagit lensman Peder Chrestierson med sikh till Wijken, i meningh at fråga hustru Karin der om till, då huarcken Swen eller hon varit hemma, och gässen Hanss heem kommit, och blifuit derom tillfrågat, och svarat, sig deth för Hemmingz gässe Lars sagt, effter sin moders ordh, som hon intet rädes före, och hon intet först sagt, huar till hustru Karin nekar. Zonen Hanss berättar, deth Larss bannatz på trällkäringar, och Hanss svarat, bannatz intet, efftersom din moor kan så snart wara träll käringh som någon annan. Lenssman påminte honom fälte ordh, och han swarade sin moder sagt, Hemmingz Karin wara trullkäringh men intet nembdt af huem hon det hört säijas.

Larss på sitt 12te åhr berättar, Hanss så en som annanstantz sagt, sin moder för sig sagt, det Larsses moder är fullkombl. trällkäringh, och om hon lägger det icke ifrå sikh, så må vännan (*i. e.* den elacka) taga henne, och Larss svarat, deth hon lærer så giöra, och derhoos, at Hanss sagt det *Marinna* Chrestiansdotter i Wijken för sin moder deth berättat, huartill Hanss icke neka kan, men hans moder föregif:r sig det aldrig för honom eller någon annan sagt, och derhoos, at hon intet åhr så litet gagn af sin boskap hafft, som i sommar, sedan Hemingz hustru i bygdelaget kom, men intet tillagt henne något, utan lembnat Gudi, och icke meera om henne före sagt än hördt henne varit träthosam i Ragundh, och icke heller deth tahlet hördt aff *Marinna* i Wijken, och för deth vallgässarne intet vell förlijchtes, intet vellat at dee skolle getha tillsammans, det *actor* förmenar vara giordt för hennes fattat misstancka om sin hustru. Hanss tillstår sig deth tahlet af sin moder hört, och modren nekar, uthlåtandes sig kunna med trygdt sambvette sveria och gå lagh henne aldrig berychtadt, utan kommit aff gässarnes squaller och tahl sin emillan.

Til dombs *voterades* som föllier.

Ehuruvell Zven Jöransons son Hanss om sine 14 åhr berättat sin moder hustru Karin Hansdotter hafua sagt, Hemmingh Biörssons hustru Karin Pedersdotter vara trällkäringh, och hon der till alldeles nekar, och uthlåter sig villia och kunna med lijfflig edh betyga sig deth intet sagt hafua. Och så vida Hanss een öfvermaga är, och intet gifs vitzordh at vittna, och derhoos biuder *domarereglan* uthi blinda saker vara benågnare göra den anklagade löös och frij, än der till binda. Altså kan rätten intet finna hustru Karin Hanssdotter i deth måhlet vara bråtzlig, och så wijda hon betygat sin oskyldigheet och at sonen Hanss osanningh sikh påfört, så må och hon honom med rijs näfssa uti Hemmingz närwaru.

8. Lenssman Peder Chrestiersson kärade till Daniel Andersson i Ede, för deth hans häst opåth 2ne lass höö för honom, som tolffmän Anders Jonsson och Lars Olsson i Solberg

besedt, och betyga ett lass wara aldeles opätit, och af några gälff så mycket som ett, bådhe förtärdt och förtrampat. *Rp.* att hans häst så mycket höö för lensman kan opätit, och skulle wäll det längie sedan betallt, om han dertill ordsak warit, men sochneskrif:n Nils Pedersson tagit hans häst i Ede och bracht till Fyråås, i meningh det skulle wara sin, och släpt till skogz, och ingen wårdna om honom haft, och dy stadnat quar i skoghen sedan sniö kommen war, och dy giort skadan. Sochne skrif:n Nills Pedersson föregifwer sig medelst spehl tillijka medh dragon Peder Flygare een fähla äga, och kommande till Edhe såg en sådan fåla gå på löthan, och frågat rustmestaren Anders Lux om den icke war den samma som speltes om och sig tillhörde, huar till han beiakat, och hulptit taga fählan, och altså bracht honom heem till Fyråås och släpt till skogz, och sedan igenfått den rätta fählan, och intet söcht effter den andra, heller låtit ägaren deth vetta, och rustmestaren stembna låtit, som sig icke infunnit.

Alldenstundh lensman Peder Chrestiersson i Fyråås har mistat effter probs och mätsman ordom tuå lass hästefoder huilcket är *consummerat*, förtärdt och förtrampat af Daniel Anderssons fähla i Ede, som sochneskrif:n Nils Pedersson i Ede tagit och bracht i Fyrås, i meningh den vara sin, och släpt till skogz, och huarken förr el. sedan han sin rätta fähla igenfått derom wårdnat hafft, utan låtit wårdzlöös gå, och under den tijden sedan sniö fallen var, har fählan giort skada på lensmans höö; Altså pröfuar rätten skälligt, att Daniel Andersson är deruthinnan oskyldigh, och Nils Pederson som hans häst dijth bracht och wårdzlöös släpt, och icke sedan han sin rätta fåla igenfått huarken för ägaren sagt eller heemföra låtit, bör effter 9 cap. bygninga b. L.L. giffva lenzman twå lass iembngodt höö igen, och söke han rustmestaren Anders Lux som han bäst kan och gitter, och för det rustmestaren eij *comparerat* i deth målet till suars böte han effter 33 cap. tingmålabalcken, tree mark.

9. Zochnskomakaren Olof Pederson hafuer antagit ett skattehemman på Åsen, och mächtar eij längre wara sochnskomakare, och dy sammaienst opsäger: hafvandes för 1690 betallt gärningzören, huar widh *observeres* at efftersees skall, huru många åhr han skomakare varit, och der effter likmätigt Kongl. Maj:ts *resolution* betalla *contribution* för dee åhren allmogen *extraordin:e contribution* giffvit.

10. *Comminister* herr Wellam Klangundh *insinuerade* hustru Märüt Olofsdotters köpeskriff på dess hemman i Gärde och Ström s:n à 1½ tunl. *daterat* Gerde d. 26 aprilis a:o 1687 som hon såldt med sin barns samtychio till bemelte herr Wellam för 30 d. sm:t med alla des låtter och lunder: varandes köparen dertill obördigh, dåch hafuer hustru Märüt sig förbehållit, at der hemmanet i framtijden skulle sällias, skulle barnen det först biudas, och så wijda hemmanet är såldt utom börden, heembiudes deth första gången Kongl. Maj:t och chronan till lösn, der deth i nåder skulle begagnas.

11. Dato *incaminerades* i rätten Anders Pålssons i Tulingsås och Ströms sochn giorde *testamente* till sin mågh Lars Svenson at effter des och des hustrus dödedagar få behålla deras lilla hemman à 2½ tl:d med huad klädplagg som effter deras döde dagar finnas kan, och effter chrone verderingh uthlösa deras 2ne sönnar som både hemman hafua, huilcket *testamente* effter Zveriges lagh *aggreeres* och *protocolleres* första gången.

12. Jon Olssons mågh i Gåxsjö dragon Axel Claeson Svahn *præsenterade* en lagbuden och lagstånden köpeskriff på Måns Larssons hemman i Gågziö à ½ tunl:d 30 d. sm:t varandes sidsta opbudet skedt den 25 *novembr* 1689 och klandrat aff Erich Hansson i Gåksiö, som detta dato sitt klander ophäfuit. Dy bewilliades derå doombreeff, och betyger nembden dhet aldrigh varit chrone, utan aff uhrålders tijdh skatte, såsom och at gl. breffven äre igenom brandh förekomme, och eij finnas kunne, huar medh kan bewijsas odellsrätten.

Förteckning över återgivna protokoll Hammerdals tingslag

1649 27/11	11	1675 23/11	82
1650 26/11	12	1676 24/11	85
1651 25/11	15	1677	saknas
1652 30/11	16	1678 7/1	86
1653 28/11	18	1678 22/11	90
1654 8/7	19	1679 27/5	93
1654 28/11	20	1679 24/11	96
1655 28/11	20	1680 21/6	99
1656 27/11	21	1680 26/11	102
1657	saknas	1681 11/6	104
1658 29/11	22	1681 19/10	107
1659 28/11	24	1682 7-8/4	111
1660 28/11	28	1682 24-27/11	115
1661 22/11	29	1683 16-17/4	119
1662 15/4	31	1683 23-24/11	123
1662 25/11	34	1684 14/3	126
1663 27/11	35	1684 22-24/11	128
1664 26/11	37	1685 30-31/3	134
1665 26/11	39	1685 23-24/11	137
1666 26/11	42	1686 29-30/3	140
1667 26/11	47	1686 18-20/9	145
1668 23-24/11	53	1687 4-5/4	150
1669 26-27/11	55	1687 26-28/11	158
1670 25-26/11	58	1688 30-31/5	165
1671 28/10	62	1688 26-27/11	170
1672	saknas	1689 9-10/4	176
1673 24/3	64	1689 22-25/9	179
1673 24/11	66	1690 24-26/3	186
1674 22/1	70	1690 9-10/12	191
1674 20-23/1 e.o.t.	72		
1674 20-23/1 e.o.t.	75		
1674 25-27/11	77		

